

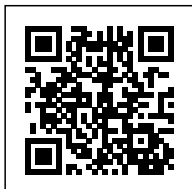

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

9. volební období

861/0

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Zástupce předkladatele: ministr spravedlnosti
Doručeno poslancům: 19. listopadu 2024 v 17:20

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne 2025,

kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna trestního zákoníku

Čl. I

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění zákona č. 306/2009 Sb., zákona č. 181/2011 Sb., zákona č. 330/2011 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 193/2012 Sb., zákona č. 360/2012 Sb., zákona č. 390/2012 Sb., zákona č. 399/2012 Sb., zákona č. 494/2012 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 241/2013 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 259/2013 Sb., zákona č. 141/2014 Sb., zákona č. 86/2015 Sb., zákona č. 165/2015 Sb., zákona č. 377/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb., zákona č. 150/2016 Sb., zákona č. 163/2016 Sb., zákona č. 188/2016 Sb., zákona č. 321/2016 Sb., zákona č. 323/2016 Sb., zákona č. 455/2016 Sb., zákona č. 55/2017 Sb., zákona č. 58/2017 Sb., zákona č. 204/2017 Sb., zákona č. 287/2018 Sb., zákona č. 315/2019 Sb., zákona č. 114/2020 Sb., zákona č. 165/2020 Sb., zákona č. 333/2020 Sb., zákona č. 336/2020 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 206/2021 Sb., zákona č. 220/2021 Sb., zákona č. 417/2021 Sb., zákona č. 130/2022 Sb., zákona č. 240/2022 Sb., zákona č. 422/2022 Sb., zákona č. 429/2022 Sb., zákona č. 173/2023 Sb., zákona č. 123/2024 Sb., zákona č. 166/2024 Sb., zákona č. 268/2024 Sb. a zákona č. .../2024 Sb., se mění takto:

1. V § 33 úvodní části ustanovení se za text „(§ 318),“ vkládají slova „činnosti pro cizí moc (§ 318a),“.
2. V § 39 odst. 4 se slova „trestů, které byly pachateli uloženy“ nahrazují slovy „trestu, který byl pachateli uložen“, slova „nebyly vykonány“ se nahrazují slovy „nebyl vykonán“ a slova „nevykonanými tresty“ se nahrazují slovy „nevykonaným trestem“.
3. V § 39 odst. 8 se věta druhá zrušuje.
4. V § 40 odst. 2, § 83 odst. 1 písm. d) a v § 86 odst. 1 písm. d) se číslo „4“ nahrazuje číslem „5“.
5. V § 42 písm. b) se slova „z národnostní, rasové, etnické, náboženské, třídní či jiné podobné nenávisti nebo z jiné zvlášť“ nahrazují slovy „pro něčí skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví,

sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je někdo skutečně nebo domněle bez vyznání, pro něčí skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob anebo z jiné“.

6. V § 52 odst. 1 se za písmeno h) vkládají nová písmena i) a j), která znějí:

„i) zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži,

j) zákaz přijímání dotací a subvencí,“.

Dosavadní písmena i) až m) se označují jako písmena k) až o).

7. V § 53 odst. 1 větě poslední se za slovo „propadnutí“ vkládá slovo „celého“.

8. V § 53 odst. 2 a v § 94 odst. 3 větě druhé se za slovo „zvířat,“ vkládají slova „zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákaz přijímání dotací a subvencí,“.

9. V § 55 odst. 2 se věta druhá zrušuje.

10. V § 58 odstavec 3 zní:

„(3) Lze-li mít za to, že vzhledem k poměrům pachatele a povaze jím spáchané trestné činnosti lze dosáhnout jeho nápravy i trestem kratšího trvání, může být trest odnětí svobody uložen pod dolní hranicí trestní sazby též tehdy, pokud

a) je ukládán rozsudkem, kterým se schvaluje dohoda o vině a trestu, nebo

b) je vedle něj ukládán také peněžitý trest v takovém počtu denních sazeb, které spolu s ním dosáhnou alespoň dolní hranice trestní sazby odnětí svobody stanovené za pachatelem spáchaný trestný čin.“.

11. V § 58 se za odstavec 3 vkládá nový odstavec 4, který zní:

„(4) Má-li soud za to, že by použití trestní sazby odnětí svobody stanovené trestním zákonem s přihlédnutím k druhu a výměře trestu, který byl pachateli uložen za jinou jeho trestnou činnost a dosud nebyl vykonán, vedlo vzhledem k povaze a závažnosti trestného činu a osobě pachatele spolu s dosud nevykonaným trestem k nepřiměřenému postihu pachatele, může snížit trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby tímto zákonem stanovené.“.

Dosavadní odstavce 4 až 7 se označují jako odstavce 5 až 8.

12. V § 58 odst. 5 úvodní části ustanovení se číslo „3“ nahrazuje číslem „4“.

13. V § 58 odst. 6 až 8 se číslo „4“ nahrazuje číslem „5“.

14. § 67 včetně nadpisu zní:

„§ 67

Peněžitý trest

(1) Peněžitý trest může soud uložit pachateli za jakýkoli trestný čin; zejména zváží jeho uložení, jestliže pachatel pro sebe nebo pro jiného úmyslným trestným činem získal nebo se

snažil získat majetkový prospěch. Peněžité trest soud neuloží, je-li zřejmé, že by byl nedobytný.

(2) Peněžité trest může být uložen jako trest samostatný, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu a osobě a poměrům pachatele uložení jiného trestu není třeba; jako trest samostatný však nemůže být uložen za zločiny uvedené v hlavě třetí zvláštní části tohoto zákona a za zvlášť závažné zločiny.“.

15. V § 68 odst. 1 se slova „a nejvíce 730 celých denních sazeb“ nahrazují slovy „denních sazeb a nejvíce tolik denních sazeb, kolik odpovídá horní hranici trestní sazby trestu odnětí svobody stanovené ve dnech za pachatelem spáchaný trestný čin“.

16. V § 68 odst. 3 větě druhé se slova „Dvojnásobek počtu“ nahrazují slovem „Počet“.

17. V § 68 odstavec 6 zní:

„(6) Pro účely stanovení nejvyššího počtu denních sazeb se horní hranicí trestní sazby trestu odnětí svobody v případech, kdy je stanovena v měsících, rozumí součin počtu měsíců a čísla 30, a v případech, kdy je stanovena v letech, součin počtu let a čísla 365.“.

18. V § 69 odst. 2 se slova „dva dny“ nahrazují slovy „jeden den“.

19. Za § 74b se vkládají nové § 74c až 74f, které včetně nadpisů znějí:

„§ 74c

Zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži

(1) Soud může uložit trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži na jeden rok až deset let, dopustil-li se pachatel trestného činu v souvislosti s uzavíráním smlouvy na plnění veřejné zakázky nebo s jejím plněním anebo s účastí v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži.

(2) Trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži jako trest samostatný může soud uložit pouze v případě, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu a osobě a poměrům pachatele uložení jiného trestu není třeba.

(3) Trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži spočívá v tom, že se odsouzenému po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje v úplném nebo soudem stanoveném rozsahu uzavírat smlouvy na plnění veřejných zakázek, účastnit se zadávacích řízení nebo veřejných soutěží, ať už na svůj nebo na cizí účet, a včetně případů, kdy při těchto činnostech vystupuje jako poddodavatel. Za uzavírání smluv na plnění veřejných zakázek odsouzeným a za jeho účast v zadávacím řízení nebo veřejné soutěži se považuje i situace, kdy je odsouzený členem statutárního orgánu nebo skutečným majitelem právnické osoby, která uzavírá smlouvu na plnění veřejné zakázky nebo se účastní zadávacího řízení nebo veřejné soutěže.

§ 74d

Výkon trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži

(1) Do doby výkonu trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži se započítává doba, po kterou pachatel přede dnem nabytí právní moci rozsudku nemohl uzavírat smlouvy na plnění veřejných zakázek anebo se účastnit zadávacích řízení

nebo veřejných soutěží, jde-li o veřejné zakázky, zadávací řízení nebo veřejné soutěže, na které se vztahuje trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, protože mu to bylo rozhodnutím nebo opatřením orgánu veřejné moci znemožněno anebo protože se k tomu zavázal pro účely podmíněného odložení podání návrhu na potrestání nebo podmíněného zastavení trestního stíhání.

(2) Byl-li trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži vykonán, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen.

§ 74e

Zákaz přijímání dotací a subvencí

(1) Soud může uložit trest zákazu přijímání dotací a subvencí na jeden rok až deset let, dopustil-li se pachatel trestného činu v souvislosti s podáváním nebo vyřizováním žádosti o dotaci, subvenci, návratnou finanční výpomoc, příspěvek nebo jinou veřejnou podporu anebo s jejich poskytováním nebo využíváním.

(2) Trest zákazu přijímání dotací a subvencí jako trest samostatný může soud uložit pouze v případě, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu a osobě a poměrům pachatele uložení jiného trestu není třeba.

(3) Trest zákazu přijímání dotací a subvencí spočívá v tom, že se odsouzenému po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje v úplném nebo soudem stanoveném rozsahu ucházet se o veškeré dotace, subvence, návratné finanční výpomoci, příspěvky nebo jiné veřejné podpory, jakož i takové dotace, subvence, návratné finanční výpomoci, příspěvky nebo jiné veřejné podpory přijímat.

§ 74f

Výkon trestu zákazu přijímání dotací a subvencí

(1) Do doby výkonu trestu zákazu přijímání dotací a subvencí se započítává doba, po kterou se pachatel přede dnem nabytí právní moci rozsudku nemohl ucházet o dotace, subvence, návratné finanční výpomoci, příspěvky nebo jiné veřejné podpory, na které se vztahuje trest zákazu přijímání dotací a subvencí, nebo je nemohl přijímat, protože mu to bylo rozhodnutím nebo opatřením orgánu veřejné moci znemožněno anebo protože se k tomu zavázal pro účely podmíněného odložení podání návrhu na potrestání nebo podmíněného zastavení trestního stíhání.

(2) Byl-li trest zákazu přijímání dotací a subvencí vykonán, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen.“.

20. V § 82 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Při podmíněném odsouzení může soud pachateli uložit, aby v průběhu zkušební doby osobně a bezplatně vykonal ve svém volném čase práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací, a to nejpozději do jednoho roku ode dne stanoveného jako den jejich zahájení. Výkon prací může být stanoven ve výměře od 50 do 200 hodin. Ustanovení § 64 se použije obdobně.“.

Dosavadní odstavce 3 až 5 se označují jako odstavce 4 až 6.

21. V § 83 odst. 1 písm. d) se slovo „nebo“ zrušuje.

22. V § 83 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno f), které zní:

„f) stanovit podmíněně odsouzenému dosud neuloženou povinnost vykonat práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací nebo zvýšit počet hodin, které je odsouzený povinen vykonat, pokud taková povinnost již uložena byla, přičemž nesmí překročit výměru stanovenou v § 82 odst. 3.“.

23. V § 83 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací podle odstavce 1 písm. f) je podmíněně odsouzený povinen vykonat nejpozději do jednoho roku ode dne stanoveného jako den jejich zahájení.“.

Dosavadní odstavce 3 až 5 se označují jako odstavce 4 až 6.

24. V § 85 se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Při podmíněném odsouzení s dohledem může soud pachateli uložit, aby v průběhu zkušební doby osobně a bezplatně vykonal ve svém volném čase práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací, a to nejpozději do jednoho roku ode dne stanoveného jako den jejich zahájení. Výkon prací může být stanoven ve výměře od 50 do 200 hodin. Ustanovení § 64 se použije obdobně.“.

Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 4 a 5.

25. V § 86 odst. 1 písm. d) se slovo „nebo“ zrušuje.

26. V § 86 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno f), které zní:

„f) stanovit podmíněně odsouzenému dosud neuloženou povinnost vykonat práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací nebo zvýšit počet hodin, které je odsouzený povinen vykonat, pokud taková povinnost již uložena byla, přičemž nesmí překročit výměru stanovenou v § 85 odst. 3.“.

27. V § 86 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací podle odstavce 1 písm. f) je podmíněně odsouzený povinen vykonat nejpozději do jednoho roku ode dne stanoveného jako den jejich zahájení.“.

Dosavadní odstavce 2 až 4 se označují jako odstavce 3 až 5.

28. V § 87 se číslo „5“ nahrazuje číslem „6“.

29. V části první hlavě V dílu 2 nadpis oddílu 7 zní:

„Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody a podmíněné upuštění od výkonu zbytku některých druhů trestů“.

30. V § 88 odst. 4 se slova „nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy“ nahrazují slovy „neoprávněné výroby a jiného

nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami, s rostlinami nebo houbami je obsahujícími nebo s jedy“.

31. V § 89 odst. 1 větě první se slovo „roky“ nahrazuje slovem „léta“.
32. V § 89 odst. 1 větě druhé se slova „a současně uložit, aby ve stanovené části zkušební doby, navazující na počátek zkušební doby, se pachatel zdržoval ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části“ zrušují.
33. V § 89 odst. 2 se věta poslední zrušuje.
34. V § 89 odstavec 3 zní:
„(3) Soud může rovněž uložit, aby
 - a) se podmíněně propuštěný ve stanovené části zkušební doby, navazující na počátek zkušební doby, zdržoval ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části; celková doba trvání pobytu podmíněně propuštěného v určeném obydlí nebo jeho části nesmí přesáhnout jeden rok, a to i v případě stanovení delší zkušební doby, nebo
 - b) podmíněně propuštěný vykonal osobně a bezplatně ve svém volném čase práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací, a to ve výměře od 50 do 200 hodin; ustanovení § 64 se použije obdobně.“.
35. Nadpis § 90 zní:
„Podmíněné upuštění od výkonu zbytku některých druhů trestů“.
36. V § 90 odst. 1 větě první, § 90 odst. 2 větě první, § 91 odst. 1 úvodní části ustanovení a v § 91 odst. 3, 4 a 6 se za slovo „zvírat,“ vkládají slova „zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí,“.
37. V § 102a odst. 1 se slova „nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku podle § 285 odst. 2 až 4“ nahrazují slovy „neoprávněného pěstování rostliny nebo houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jiné nakládání s ní pro vlastní potřebu podle § 285 odst. 4 a 5“.
38. V § 129a odst. 2 se slova „a 363 se nepoužijí“ nahrazují slovy „se nepoužije“.
39. V § 140 odst. 3 písm. g), § 145 odst. 2 písm. f), § 146 odst. 2 písm. e), § 149 odst. 2 písm. c), § 170 odst. 2 písm. b), § 171 odst. 3 písm. b), § 172 odst. 2 písm. b), § 175 odst. 2 písm. g), § 183 odst. 3 písm. b), § 228 odst. 3 písm. b), § 329 odst. 2 písm. b), § 352 odst. 2, § 355 odst. 1 písm. b), 378 odst. 2, § 379 odst. 2 písm. d), § 380 odst. 2 písm. c), § 382 odst. 2 písm. c) a v § 383 odst. 2 písm. c) se za slovo „etnické“ vkládají slova „nebo sociální“ a za slovo „národnost,“ se vkládají slova „věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení,“.
40. V § 140 odst. 3 na konci textu písmene g), § 145 odst. 2 na konci textu písmene f), § 146 odst. 2 na konci textu písmene e), § 149 odst. 2 na konci textu písmene c),

§ 170 odst. 2 na konci textu písmene b), § 171 odst. 3 na konci textu písmene b), § 172 odst. 2 na konci textu písmene b), § 175 odst. 2 na konci textu písmene g), § 228 odst. 3 na konci textu písmene b), § 329 odst. 2 na konci textu písmene b) a v § 378 na konci textu odstavce 2 se doplňují slova „, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob“.

41. V § 144 odstavec 2 zní:

„(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) na dítěti,

b) na těhotné ženě, nebo

c) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob.“.

42. V § 147 odst. 2, § 158 odst. 2, § 175 odst. 1, § 176 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 178 odst. 3, § 182 odst. 4 úvodní části ustanovení, § 183 odst. 3 úvodní části ustanovení, § 200 odst. 1, § 202 odst. 1, § 205 odst. 3, § 206 odst. 3, § 207 odst. 3 úvodní části ustanovení, § 208 odst. 1, § 208 odst. 3 úvodní části ustanovení, § 209 odst. 3, § 210 odst. 4, § 211 odst. 4, § 212 odst. 4, § 213 odst. 3 úvodní části ustanovení, § 216 odst. 3 úvodní části ustanovení, § 218 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 219 odst. 2, § 220 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 230 odst. 4 úvodní části ustanovení, § 236 odst. 2, § 241 odst. 2, § 243 odst. 2, § 245 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 246 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 251 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 253 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 254 odst. 3, § 260 odst. 3, § 261 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 263 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 266 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 273 odst. 3 úvodní části ustanovení, § 276 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 278 odst. 1 závěrečné části ustanovení, § 287 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 298 odst. 4 úvodní části ustanovení, § 332 odst. 1 závěrečné části ustanovení, § 337 odst. 3 závěrečné části ustanovení, § 350 odst. 3 úvodní části ustanovení, § 403a odst. 2 úvodní části ustanovení, § 403a odst. 3 a v § 410 odst. 1 se slova „nebo peněžitým trestem“ zrušují.

43. V § 159 odst. 2 se za písmeno c) vkládá nové písmeno d), které zní:

„d) spáchá-li takový čin na ženě pro její skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro její skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,“.

Dosavadní písmena d) a e) se označují jako písmena e) a f).

44. V § 177 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci,

zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob.“.

Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 3 a 4.

45. V § 177 odst. 4 úvodní části ustanovení se slova „nebo peněžitým trestem“ zrušují.
46. V § 180 odst. 3 úvodní části ustanovení, § 182 odst. 5 závěrečné části ustanovení, § 201 odst. 2, § 216 odst. 1 závěrečné části ustanovení, § 216 odst. 2 závěrečné části ustanovení, § 227, § 247, § 248 odst. 3 úvodní části ustanovení, § 262, § 265 odst. 1, § 268 odst. 3 úvodní části ustanovení, § 269 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 270 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 281 odst. 1, § 286 odst. 1, § 304 odst. 2 úvodní části ustanovení a v § 403a odst. 1 se slova „, peněžitým trestem“ zrušují.
47. V § 182 odst. 3 písm. b) se slovo „ze“ nahrazuje slovy „vůči jinému pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob anebo z jiné“.
48. V § 183 odst. 3 se na konci textu písmene b) doplňují slova „, pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob anebo z jiné zavrženíhodné pohnutky“.
49. V § 185 odst. 2 se za písmeno b) vkládá nové písmeno c), které zní:
„c) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,“.
- Dosavadní písmena c) a d) se označují jako písmena d) a e).
50. V § 185a odst. 2 se za písmeno a) vkládá nové písmeno b), které zní:
„b) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,“.
- Dosavadní písmena b) a c) se označují jako písmena c) a d).
51. V § 186 odst. 2 písm. a) se slovo „nebo“ zrušuje.
52. V § 186 odst. 2 se za písmeno a) vkládá nové písmeno b), které zní:
„b) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob, nebo“.
- Dosavadní písmeno b) se označuje jako písmeno c).

53. V § 186 odst. 4 písm. b) se slovo „, nebo“ nahrazuje čárkou.

54. V § 186 se na konci odstavce 4 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno d), které zní:

„d) souloží nebo jiným pohlavním stykem provedeným způsobem srovnatelným se souloží na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob.“.

55. V § 191 odst. 1, § 192 odst. 3 alinea první, § 403a odst. 1 a v § 403b se slovo „činí“ nahrazuje slovem „učiní“.

56. Za § 191 se vkládá nový § 191a, který včetně nadpisu zní:

„§ 191a

Zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření

(1) Kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, učiní veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá osobu, o které ví, že k takovému zobrazení nebo využití nedala souhlas, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 jinému značnou újmu,

b) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny,

c) spáchá-li takový čin tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo

d) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 jinému újmu velkého rozsahu,

b) jako člen organizované skupiny působící ve více státech, nebo

c) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.“.

CELEX: 32024L1385

57. § 196 včetně nadpisu zní:

„§ 196

Zanedbání povinné výživy

Kdo neplní, byť i z nedbalosti, svou zákonnou povinnost vyživovat nebo zaopatřovat jiného po dobu delší než čtyři měsíce a vydá tak oprávněnou osobu nebezpečí nouze, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.“.

58. V § 198 odst. 2 a v § 199 odst. 2 se za písmeno b) vkládá nové písmeno c), které zní:
„c) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,“.

Dosavadní písmena c) a d) se označují jako písmena d) a e).

59. V § 205 odst. 1 písm. d) se slovo „nebo“ nahrazuje čárkou.

60. V § 205 odst. 1 se na konci písmene e) doplňuje slovo „nebo“.

61. V § 205 odst. 1 se za písmeno e) vkládá nové písmeno f), které zní:
„f) byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán,“.

62. V § 205, 206 a 209 se odstavec 2 zrušuje.

Dosavadní odstavce 3 až 6 se označují jako odstavce 2 až 5.

63. V § 205 odst. 2, § 205 odst. 3 písm. a) a v § 205 odst. 4 písm. a) se slova „nebo 2“ zrušují.

64. V § 210 až 212 se odstavec 3 zrušuje.

Dosavadní odstavce 4 až 7 se označují jako odstavce 3 až 6.

65. V § 213 se odstavec 2 zrušuje.

Dosavadní odstavce 3 až 5 se označují jako odstavce 2 až 4.

66. Nadpis § 283 zní:

**„Neoprávněná výroba a jiné nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami,
s rostlinami nebo houbami je obsahujícími nebo s jedy“.**

67. V § 283 odstavec 1 zní:

„(1) Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed, nebo

kdo neoprávněně pro jiného pěstuje, sklízí, sbírá nebo zpracovává rostlinu nebo houbu obsahující omamnou nebo psychotropní látku,

bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.“.

CELEX: 32004F0757

68. V § 283 odst. 3 úvodní části ustanovení se slovo „osm“ nahrazuje slovem „pět“.

69. V § 283 odst. 4 úvodní části ustanovení se slovo „deset“ nahrazuje slovem „osm“.

70. § 284 a 285 včetně nadpisů znějí:

„§ 284

Neoprávněné přechovávání omamné nebo psychotropní látky nebo jedu pro vlastní potřebu

(1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává omamnou nebo psychotropní látku nebo jed v množství větším než malém, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve větším rozsahu.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve značném rozsahu.

§ 285

Neoprávněné pěstování rostliny nebo houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jiné nakládání s ní pro vlastní potřebu

(1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje, sklízí nebo zpracovává více než 5 rostlin z rodu konopí, nejde-li o rostlinu konopí obsahující nejvýše 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Stejně bude potrestán, kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává omamnou látku konopí anebo jinou omamnou nebo psychotropní látku získanou zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů

a) v celkovém množství větším než 100 g ve svém obydlí, nebo

b) v celkovém množství větším než 50 g mimo své obydlí.

(3) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu v množství větším než malém pěstuje, sklízí, sbírá nebo zpracovává jinou rostlinu obsahující omamnou nebo psychotropní látku než rostlinu konopí nebo houbu obsahující omamnou nebo psychotropní látku, nebo

kdo neoprávněně pro vlastní potřebu v množství větším než malém přechovává omamnou nebo psychotropní látku získanou zpracováním takové rostliny nebo houby,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(4) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 v množství větším než 50 rostlin,

b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 písm. a) v celkovém množství větším než 1 000 g,

c) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 písm. b) v celkovém množství větším než 500 g, nebo

d) spáchá-li čin uvedený v odstavci 3 ve větším rozsahu.

(5) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 v množství větším než 500 rostlin,

b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 písm. a) v celkovém množství větším než 10 000 g,

c) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 písm. b) v celkovém množství větším než 5 000 g, nebo

d) spáchá-li čin uvedený v odstavci 3 ve značném rozsahu.“.

71. Nadpis § 286 zní:

„Výroba nebo držení předmětu k neoprávněné výrobě omamné nebo psychotropní látky nebo jedu“.

72. V § 286 odst. 1 se slovo „nedovolené“ nahrazuje slovem „neoprávněné“.

73. V § 289 odst. 3 se slova „podle § 285“ zrušují.

74. § 312c se včetně nadpisu zrušuje.

75. V § 312e odst. 1 závěrečné části ustanovení se slova „dvě léta až deset“ nahrazují slovy „jeden rok až pět“.

76. V § 312e odst. 2 úvodní části ustanovení a v § 312f odst. 1 se slova „tři léta až dvanáct“ nahrazují slovy „dvě léta až deset“.

77. V § 312e odstavec 4 zní:

„(4) Odnětím svobody na tři léta až dvanáct let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 písm. b) nebo d) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.“.

78. V § 312e se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) Odnětím svobody na pět až dvanáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1, 2 nebo 3 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1, 2 nebo 3 za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, nebo

c) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 písm. a) nebo b) vůči dítěti.“.

79. V § 312f se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Odnětím svobody na tři léta až dvanáct let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

80. V § 312f odst. 3 se písmeno b) zrušuje.

Dosavadní písmena c) a d) se označují jako písmena b) a c).

81. Za § 318 se vkládá nový § 318a, který včetně nadpisu zní:

„§ 318a

Činnost pro cizí moc

(1) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude potrestán

- a) ten, kdo v úmyslu ohrožit nebo poškodit ústavní zřízení, svrchovanost, územní celistvost, obranu nebo bezpečnost České republiky anebo obranu nebo bezpečnost mezinárodní organizace, k ochraně jejíchž zájmů se Česká republika zavázala, vykonává na území České republiky činnost pro cizí moc,
- b) ten, kdo na území České republiky pro cizí moc sleduje jiného zpravodajskými prostředky, nebo
- c) občan České republiky nebo osoba bez státní příslušnosti, která má na jejím území povolen trvalý pobyt, jež v úmyslu uvedeném v písmenu a) vykonává mimo území České republiky činnost pro cizí moc.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného značný prospěch nebo spáchá-li takový čin ve značném rozsahu, nebo
- b) způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,

- a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo
- b) způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu.

(4) Odnětím svobody na osm až patnáct let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

(5) Příprava je trestná.“

82. V § 329 odst. 2 písm. e) se slovo „, nebo“ nahrazuje čárkou.

83. V § 329 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno g), které zní:

„g) spáchá-li takový čin ve spojení s cizí mocí nebo s cizím činitelem.“

84. V § 332 odst. 2 úvodní části ustanovení, § 340 odst. 2 úvodní části ustanovení a v § 341 odst. 3 úvodní části ustanovení se slova „, propadnutím majetku nebo peněžitým trestem“ nahrazují slovy „,nebo propadnutím majetku“.

85. V § 337 odst. 1 se za písmeno f) vkládají nová písmena g) a h), která znějí:

„g) uzavře smlouvu na plnění veřejné zakázky nebo se účastní zadávacího řízení nebo veřejné soutěže, ačkoli se na takovou veřejnou zakázku, zadávací řízení nebo veřejnou soutěž vztahuje trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, anebo se dopustí jiného závažného jednání, aby zmařil účel tohoto trestu,

h) se uchází o dotaci, subvenci, návratnou finanční výpomoc, příspěvek nebo jinou veřejnou podporu, ačkoli se na takovou dotaci, subvenci, návratnou finanční výpomoc, příspěvek

nebo jinou veřejnou podporu vztahuje trest zákazu přijímání dotací a subvencí, takovou dotaci, subvenci, návratnou finanční výpomoc, příspěvek nebo jinou veřejnou podporu přijme nebo se dopustí jiného závažného jednání, aby zmařil účel tohoto trestu,“.

Dosavadní písmena g) až k) se označují jako písmena i) až m).

86. V § 352 odst. 2 se za slova „bez vyznání“ vkládají slova „, anebo pro jejich skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob“.

87. V § 354 odst. 2 se za písmeno a) vkládá nové písmeno b), které zní:

„b) vůči jinému pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,“.

Dosavadní písmena b) a c) se označují jako písmena c) a d).

88. V § 355 odst. 1 se na konci textu písmene b) doplňují slova „, anebo pro jejich skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob“.

89. V nadpisu § 356 se za slovo „nenávisti“ vkládají slova „nebo násilí“.

90. V § 356 odst. 1 se slova „k některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků“ nahrazují slovy „nebo násilí vůči skupině osob nebo jednotlivci pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jejich skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob“.

91. V § 358 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Odnětím svobody na šest měsíců až dvě léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 pro něčí skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je někdo skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro něčí skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

92. § 363 se včetně nadpisu zrušuje.

93. V § 367 odst. 1 se text „205 odst. 5“ nahrazuje textem „205 odst. 4“, text „206 odst. 5“ se nahrazuje textem „206 odst. 4“, text „209 odst. 5“ se nahrazuje textem „209 odst. 4“, text „210 odst. 6“ se nahrazuje textem „210 odst. 5“, text „211 odst. 6“ se nahrazuje textem „211 odst. 5“, text „212 odst. 6“ se nahrazuje textem „212 odst. 5“, slova „nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy“ se nahrazují slovy „neoprávněné výroby a jiného nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami, s rostlinami nebo houbami je obsahujícími nebo s jedy“ a za text „(§ 317),“ se vkládají slova „činnosti pro cizí moc (§ 318a),“.

94. V § 367 odst. 2 se za text „(§ 316),“ vkládají slova „činnosti pro cizí moc (§ 318a),“.

95. V § 368 odst. 1 se za text „(§ 317),“ vkládají slova „činnosti pro cizí moc (§ 318a),“.

96. V § 379 odst. 2 písm. d), § 380 odst. 2 písm. c), § 382 odst. 2 písm. c) a v § 383 odst. 2 písm. c) se za slova „bez vyznání“ vkládají slova „, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Při přeměně peněžitého trestu uloženého podle zákona č. 40/2009 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, nebo jeho zbytku v trest odnětí svobody se použije § 69 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna trestního řádu

Čl. III

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění zákona č. 57/1965 Sb., zákona č. 58/1969 Sb., zákona č. 149/1969 Sb., zákona č. 48/1973 Sb., zákona č. 29/1978 Sb., zákona č. 43/1980 Sb., zákona č. 159/1989 Sb., zákona č. 178/1990 Sb., zákona č. 303/1990 Sb., zákona č. 558/1991 Sb., zákona č. 25/1993 Sb., zákona č. 115/1993 Sb., zákona č. 292/1993 Sb., zákona č. 154/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 214/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 8/1995 Sb., zákona č. 152/1995 Sb., zákona č. 150/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 166/1998 Sb., zákona č. 191/1999 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 77/2001 Sb., zákona č. 144/2001 Sb., zákona č. 265/2001 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 424/2001 Sb., zákona č. 200/2002 Sb., zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 218/2003 Sb., zákona č. 279/2003 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 283/2004 Sb., zákona č. 539/2004 Sb., zákona č. 587/2004 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 45/2005 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 239/2005 Sb., zákona č. 394/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 113/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 253/2006 Sb., zákona č. 321/2006 Sb., zákona č. 170/2007 Sb., zákona č. 179/2007 Sb., zákona č. 345/2007 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 90/2008 Sb., zákona č. 121/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 135/2008 Sb., zákona č. 177/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 457/2008 Sb., zákona č. 480/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 52/2009 Sb., zákona č. 218/2009 Sb., zákona č. 272/2009 Sb., zákona č. 306/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 163/2010 Sb., zákona č. 197/2010 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 219/2010 Sb., zákona č. 150/2011 Sb., zákona č. 181/2011 Sb., zákona č. 207/2011 Sb., zákona č. 330/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 348/2011 Sb.,

zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 459/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 43/2012 Sb., zákona č. 193/2012 Sb., zákona č. 273/2012 Sb., zákona č. 390/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 141/2014 Sb., zákona č. 77/2015 Sb., zákona č. 86/2015 Sb., zákona č. 150/2016 Sb., zákona č. 163/2016 Sb., zákona č. 243/2016 Sb., zákona č. 264/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 301/2016 Sb., zákona č. 455/2016 Sb., zákona č. 55/2017 Sb., zákona č. 56/2017 Sb., zákona č. 57/2017 Sb., zákona č. 58/2017 Sb., zákona č. 59/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 204/2017 Sb., zákona č. 178/2018 Sb., zákona č. 287/2018 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 203/2019 Sb., zákona č. 255/2019 Sb., zákona č. 315/2019 Sb., zákona č. 114/2020 Sb., zákona č. 165/2020 Sb., zákona č. 333/2020 Sb., zákona č. 220/2021 Sb., zákona č. 418/2021 Sb., zákona č. 130/2022 Sb., zákona č. 422/2022 Sb., zákona č. 173/2023 Sb., zákona č. 326/2023 Sb., zákona č. 349/2023 Sb., zákona č. 29/2024 Sb., zákona č. 165/2024 Sb., zákona č. 166/2024 Sb. a zákona č. 319/2024 Sb., se mění takto:

1. V § 2 se doplňuje odstavec 16, který zní:

„(16) Orgány činné v trestním řízení dbají v průběhu celého řízení na to, aby byly ve vhodných případech vytvářeny podmínky pro dobrovolnou a aktivní účast poškozeného a obviněného při řešení následků trestného činu a napravení vztahů zasažených trestným činem.“.

2. V § 6 odst. 1 písm. c) se za slovo „zvírat“ vkládají slova „, zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí“.

3. V § 11 odst. 1 se za písmeno l) vkládá nové písmeno m), které zní:

„m) jde-li o agenta, stanoví-li tak tento zákon,“.

Dosavadní písmena m) a n) se označují jako písmena n) a o).

4. V § 11 odst. 2 písm. b) bodě 4 se text „m)“ nahrazuje textem „n)“.

5. V § 17 odst. 1 písm. d) se za slovo „informace,“ vkládají slova „činnosti pro cizí moc,“.

6. V § 57 odst. 2 větě první se slova „písařských chyb“ nahrazují slovy „chyb v psaní a počtech“.

7. V § 73a odst. 1 se slova „nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy“ nahrazují slovy „neoprávněné výroby a jiného nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami, s rostlinami nebo houbami je obsahujícími nebo s jedy“.

8. V § 88 odst. 1 se za slova „§ 258 trestního zákoníku,“ vkládají slova „činnost pro cizí moc podle § 318a trestního zákoníku,“.

9. V § 88 odst. 7 se věta druhá nahrazuje větou „Soud a v přípravném řízení státní zástupce souhlas neudělí, pokud byl podán mimořádný opravný prostředek nebo ústavní stížnost; v takovém případě policejní orgán zničí záznam po konečném vyřízení věci.“.

10. V § 88 odst. 7 větě poslední se slovo „prvého“ nahrazuje slovem „prvního“.

11. V § 88 odstavec 8 zní:

„(8) Jde-li o záznam telekomunikačního provozu uvedený v odstavci 6 větě první, státní zástupce nebo policejní orgán, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, a v řízení před soudem předseda senátu soudu prvního stupně po pravomocném skončení věci informuje o nařízeném odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu osobu uvedenou v odstavci 2, pokud je známa a nejde-li o osobu, která měla možnost se tuto informaci dozvědět z trestního spisu a namítat nezákonnost příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a jeho provedení v řízení před soudem. Informace obsahuje spisovou značku trestní věci, označení soudu, který vydal příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, dobu trvání odposlechu a datum jeho ukončení. Součástí informace je poučení o právu podat návrh na přezkoumání zákonnosti příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a jeho provedení. Informaci podá

- a) předseda senátu soudu prvního stupně do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, kterým byla věc skončena, nebo ode dne, od kterého se má za to, že se obviněný osvědčil ve zkušební době podmíněného zastavení trestního stíhání, anebo, pokud soud prvního stupně nemá v této době spis k dispozici, ode dne doručení spisu,
- b) státní zástupce, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, do 30 dnů ode dne uplynutí lhůty pro přezkoumání rozhodnutí nejvyšším státním zástupcem podle § 174a, přichází-li takový přezkum v úvahu, jinak do 30 dnů ode dne nabytí právní moci takového rozhodnutí nebo ode dne, od kterého se má za to, že se obviněný osvědčil ve zkušební době podmíněného odložení podání návrhu na potrestání nebo podmíněného zastavení trestního stíhání, nebo
- c) policejní orgán, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, do 30 dnů ode dne uplynutí lhůty pro přezkoumání jeho rozhodnutí státním zástupcem podle § 174 odst. 2 písm. e).“.

12. V § 88 se za odstavec 8 vkládá nový odstavec 9, který zní:

„(9) Jde-li o záznam telekomunikačního provozu uvedený v odstavci 7, policejní orgán, který záznam označil, informuje o nařízeném odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu osobu uvedenou v odstavci 2, pokud je známa; odstavec 8 věty druhá a třetí se použijí obdobně. Byla-li věc pravomocně skončena policejním orgánem, policejní orgán podá informaci ve lhůtě uvedené v odstavci 8 písm. c), jinak do 30 dnů poté, co mu soud nebo státní zástupce doručil své rozhodnutí, kterým byla věc pravomocně skončena.“.

Dosavadní odstavec 9 se označuje jako odstavec 10.

13. V § 88 odst. 10 se slova „odstavce 8“ nahrazují slovy „odstavců 8 a 9“ a na konci odstavce se doplňují věty „Předseda senátu, státní zástupce nebo policejní orgán je povinen průběžně zkoumat, zda důvod pro nepodání informace, který může pominout, stále trvá; pokud pominul, informuje osobu uvedenou v odstavci 8 nebo 9 neprodleně poté, co tuto skutečnost zjistí. Informaci nepodá, pokud důvod pro její nepodání nepominul ani po uplynutí 10 let ode dne vydání příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.“.

14. V § 88 se doplňuje odstavec 11, který zní:

„(11) Osoba uvedená v odstavcích 8 a 9 má právo podat návrh na přezkoumání zákonnosti příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a jeho provedení. Návrh se podává u orgánu, který osobě podal informaci podle odstavce 8 nebo 9, do 30 dnů ode dne doručení této informace dotčené osobě. Tento orgán přezkoumá, zda byl návrh podán oprávněnou osobou a ve stanovené lhůtě, a spolu se svým vyjádřením k těmto otázkám a informací podanou dotčené osobě jej předloží Nejvyššímu soudu. Orgán uvedený v odstavci 8 k návrhu připojí též spisy.“.

15. V § 88a odst. 1 se za slova „(§ 182 trestního zákoníku),“ vkládají slova „pro trestný čin zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření (§ 191a trestního zákoníku),“.

16. V § 88a odstavec 2 zní:

„(2) Osoba uvedená v odstavci 1 větě poslední, pokud je známa a nejde-li o osobu, která měla možnost se tuto informaci dozvědět z trestního spisu a namítat nezákonnost příkazu k zjištění údajů o telekomunikačním provozu v řízení před soudem, má právo na informaci o vydání takového příkazu, nejsou-li dány důvody pro nepodání takové informace, a právo podat návrh na přezkoumání zákonnosti takového příkazu a jeho provedení. Ustanovení § 88 odst. 8 až 11 se použijí obdobně.“.

17. V § 88a se odstavec 3 zrušuje.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 3.

18. V § 128 odstavec 3 zní:

„(3) Pokud je popis skutku rozsáhlý, obsahuje řadu technických údajů nebo ústní vyhlášení plného výroku, jímž se obviněný uznává vinným nebo jímž se obžaloby zprošťuje, není z jiných obdobných důvodů vhodné, předseda senátu vyhlásí výrok tak, že uvede podstatné skutkové okolnosti a označení trestného činu, jehož se výrok o vině týká, a to jeho zákonným pojmenováním a uvedením příslušného zákonného ustanovení, včetně skutečnosti, zda jde o zločin nebo přečin; ve zbytku odkáže na písemné znění výroku rozsudku, jež bezprostředně po vyhlášení předá stranám. Považuje-li to za vhodné, může předseda senátu písemné znění výroku rozsudku také promítnout nebo jinak zpřístupnit veřejnosti.“.

19. V § 128 se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Rozsudek se vyhlásí zpravidla ihned po skončení jednání, které rozsudku přecházelo. Není-li to možné pro rozsáhlost nebo odbornou náročnost věci, lze za účelem vyhlášení rozsudku odročit jednání ve vazebních věcech na dobu nejdéle 5 dnů a v ostatních věcech nejdéle na dobu 10 dnů.“.

20. V § 129 se na konci odstavce 1 doplňují věty „Pokud byl rozsudek vyhlášen způsobem uvedeným v § 128 odst. 3, vyhotovení rozsudku musí být ve shodě s obsahem rozsudku tak, jak byl ústně vyhlášen a s písemným zněním výroku rozsudku, které bylo předáno stranám. Tím není dotčena možnost opravy vyhotovení rozsudku.“.

21. V § 131 odst. 1 větě první se slova „písařské chyby“ nahrazují slovy „chyby v psaní a počtech“ a slova „, tak, aby vyhotovení bylo v naprosté shodě s obsahem rozsudku, jak byl vyhlášen“ se zrušují.
22. V § 131 odst. 4 se za slovo „byly“ vkládají slova „v listinné podobě“.
23. V § 158e odst. 4 větě třetí se za slovo „použit“ vkládají slova „, která nesmí být delší než šest měsíců“.
24. V § 158e odst. 4 se na konci textu věty poslední doplňují slova „, vždy nejdéle na dobu šesti měsíců“.
25. V § 158e se na konci odstavce 6 doplňuje věta „Agent při své činnosti nesmí vzbudit u jiné osoby úmysl spáchat trestný čin a nesmí svým jednáním ovlivnit okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby.“.

26. V § 158e se za odstavec 6 vkládá nový odstavec 7, který zní:

„(7) Trestní stíhání pro trestný čin spáchaný agentem při jeho činnosti nelze zahájit a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno, dopustil-li se agent takového činu s cílem odhalit pachatele trestné činnosti uvedené v odstavci 1 nebo spáchání takové trestné činnosti předejít; to neplatí, pokud agent

- a) spáchá trestný čin mučení a jiného nelidského a krutého zacházení (§ 149 trestního zákoníku), znásilnění (§ 185 trestního zákoníku), sexuálního útoku (§ 185a trestního zákoníku), sexuálního nátlaku (§ 186 trestního zákoníku), pohlavního zneužití (§ 187 trestního zákoníku), svádění k pohlavnímu styku (§ 202 trestního zákoníku), získání kontroly nad vzdušným dopravním prostředkem, civilním plavidlem a pevnou plošinou (§ 290 trestního zákoníku), ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku a civilního plavidla (§ 291 trestního zákoníku), zavlčení vzdušného dopravního prostředku do ciziny (§ 292 trestního zákoníku), vlastizrady (§ 309 trestního zákoníku), rozvracení republiky (§ 310 trestního zákoníku), teroristického útoku (§ 311 trestního zákoníku), sabotáže (§ 314 trestního zákoníku), vyzvědačství (§ 316 trestního zákoníku) nebo činnosti pro cizí moc (§ 318a trestního zákoníku),
- b) jedná zjevně nepřiměřeně, zejména způsobí-li takovým činem smrt, těžkou újmu na zdraví nebo jiný zvlášť závažný následek,
- c) spáchání takového činu zosnoval, nebo
- d) založil nebo zosnoval organizovanou zločineckou skupinu, organizovanou skupinu nebo teroristickou skupinu nebo působil jako její vedoucí činitel nebo představitel.“.

Dosavadní odstavec 7 se označuje jako odstavec 8.

27. V § 158e se doplňují odstavce 9 a 10, které znějí:

„(9) V jiné trestní věci, než je ta, v níž bylo použití agenta povoleno, lze informace získané agentem použít jako důkaz jen tehdy, je-li i v této věci vedeno řízení o úmyslném trestném činu uvedeném v odstavci 1 nebo souhlasí-li s tím osoba, do jejichž práv a svobod bylo použitím agenta zasahováno.

(10) Při získávání poznatků o trestné činnosti agenta a prověřování skutečností

nasvědčujících tomu, že agent spáchal trestný čin, se postupuje tak, aby nedošlo k odhalení jeho totožnosti a podoby.“.

28. V § 159b se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Policejní orgán se souhlasem státního zástupce vrchního státního zastupitelství, evropského pověřeného žalobce nebo evropského žalobce, který podal návrh na použití agenta, dočasně odloží zahájení trestního stíhání osoby též v případě, kdy tato osoba působí jako agent.“.

Dosavadní odstavce 3 až 6 se označují jako odstavce 4 až 7.

29. V § 160 odst. 1 větě první se slova „1, 3 a 4“ nahrazují slovy „1 a 3 až 5“.

30. V § 163 odst. 1 se za slova „§ 186 odst. 1 trestního zákoníku,“ vkládají slova „zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření (§ 191a trestního zákoníku),“.

31. V § 172 odst. 2 písm. b) se slovo „, nebo“ nahrazuje čárkou.

32. V § 172 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje slovem „, nebo“ a doplňuje se písmeno d), které zní:

„d) po obstarání všech dostupných důkazů výsledky vyšetřování v dostatečné míře neodůvodňují postavení obviněného před soud a v řízení před soudem zřejmě nelze očekávat zjištění skutečností nezbytných k prokázání viny obviněného ze spáchání skutku.“.

33. V § 172 odst. 4 větě první se za slova „odstavci 2“ vkládají slova „písm. a) až c)“.

34. V § 179b odst. 6 se číslo „3“ nahrazuje číslem „4“.

35. V § 179g odst. 2 písm. a) a v § 307 odst. 2 písm. a) se slova „, která může spočívat i v držení a chovu zvířat a péči o ně“ zrušují.

36. V § 179g na začátek odstavce 4 a v § 307 na začátek odstavce 5 se vkládá věta „Závazek zdržet se určité činnosti podle odstavce 2 písm. a) může spočívat též v závazku zdržet se držení a chovu zvířat a péči o ně, uzavírání smluv na plnění veřejných zakázek, účasti v zadávacích řízeních nebo veřejných soutěžích nebo ucházení se o dotace, subvence, návratné finanční výpomoci, příspěvky nebo jiné veřejné podpory a zdržet se jejich přijímání.“.

37. V § 188 odst. 1 písm. f) a v § 314p odst. 3 písm. e) se text „odst. 1“ zrušuje.

38. V § 188 na konci textu odstavce 2, § 223 na konci textu odstavce 2, § 314c odst. 1 na konci textu písmene b) a v § 314p na konci textu odstavce 4 se doplňují slova „písm. a) až c)“.

39. V § 206 odstavec 1 zní:

„(1) Po provedení úkonů uvedených v § 205 předseda senátu vyzve státního zástupce, aby přednesl podstatné body obžaloby a uvedl, které skutečnosti považuje za nesporné a zda po jejím podání nastala nějaká skutečnost významná z hlediska dalšího řízení. Ve zbytku státní zástupce odkáže na písemné vyhotovení obžaloby.“

40. Za § 206d se vkládá nový § 206e, který zní:

„§ 206e

Sjednat dohodu o vině a trestu podle § 206b, prohlásit vinu podle § 206c nebo označit některé skutečnosti za nesporné podle § 206a je možné pouze do zahájení dokazování podle § 207.“

41. V § 223a odst. 1 a v § 257 odst. 1 písm. d) se slova „nebo § 309 odst. 1“ nahrazují slovy „anebo § 309 odst. 1 nebo 2“.

42. V § 227 se za text „§ 172 odst. 2“ vkládají slova „písm. a) až c)“.

43. V § 265r se odstavec 8 zrušuje.

Dosavadní odstavce 9 a 10 se označují jako odstavce 8 a 9.

44. V § 265r odst. 9 se číslo „9“ nahrazuje číslem „8“.

45. V § 274a se odstavec 1 zrušuje.

Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 1 a 2.

46. V § 274a odst. 2 se číslo „2“ nahrazuje číslem „1“.

47. § 309 zní:

„§ 309

(1) V řízení o přečinu může se souhlasem obviněného a poškozeného soud a v přípravném řízení státní zástupce rozhodnout o schválení narovnání, jestliže obviněný

a) prohlásil, že spáchal skutek, pro který je stíhán, a nejsou důvodné pochybnosti o tom, že jeho prohlášení bylo učiněno svobodně, vážně a určitě,

b) nahradil, případně jinak odčinil, poškozenému škodu nebo nemajetkovou újmu způsobenou přečinem nebo učinil jiné potřebné úkony k její náhradě nebo odčinění anebo nahradil alespoň 30 % způsobené škody nebo nemajetkové újmy a zbytek se zavázal poškozenému nahradit v dohodnuté době ve splátkách, není-li tento závazek v rozporu s právními předpisy, a

c) vydal bezdůvodné obohacení nebo učinil jiné potřebné úkony k jeho vydání, nebo vydal alespoň 30 % bezdůvodného obohacení a zbytek se zavázal poškozenému vydat v dohodnuté době ve splátkách, není-li tento závazek v rozporu s právními předpisy,

a takový způsob vyřízení věci lze vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu, k míře, jakou byl přečinem dotčen veřejný zájem, k osobě obviněného a jeho poměrům považovat za dostačující.

(2) Je-li to odůvodněno povahou a závažností spáchaného přečinu, okolnostmi jeho spáchání nebo poměry obviněného, soud a v přípravném řízení státní zástupce rozhodne o schválení narovnání pouze tehdy, pokud obviněný splní podmínky uvedené v odstavci 1, složí na účet soudu a v přípravném řízení na účet státního zastupitelství peněžitou částku určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zákona o obětech trestných činů a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti přečinu, přičemž takový způsob vyřízení věci lze vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu, k míře, jakou byl přečinem dotčen veřejný zájem, k osobě obviněného a jeho poměrům považovat za dostačující.“.

48. § 310 se zrušuje.

49. § 311 zní:

„§ 311

(1) Rozhodnutí o schválení narovnání musí obsahovat:

- a) popis skutku, jehož se narovnání týká, a jeho právní posouzení,
- b) obsah narovnání zahrnující výši nahrazené nebo jinak odčiněné škody nebo nemajetkové újmy anebo škody nebo nemajetkové újmy, k jejíž náhradě nebo jinému odčinění byly učiněny potřebné úkony,
- c) rozsah bezdůvodného obohacení, které bylo vydáno nebo k jehož vydání byly učiněny potřebné úkony,
- d) povinnost obviněného nahradit poškozenému zbytek škody nebo nemajetkové újmy anebo vydat poškozenému zbytek bezdůvodného obohacení, výši splátek a podmínky splatnosti, pokud byl mezi obviněným a poškozeným tento závazek sjednán, a
- e) výrok o zastavení trestního stíhání pro skutek, ve kterém je spatřován přečin, jehož se narovnání týká.

(2) Rozhodnutí o schválení narovnání má ve vztahu k povinnosti obviněného uvedené v odstavci 1 písm. d) účinky pravomocného rozsudku.

(3) Rozhodnutí o schválení narovnání podle § 309 odst. 2 musí obsahovat též výši peněžité částky určené státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti složené na účet soudu a v přípravném řízení na účet státního zastupitelství.

(4) Proti rozhodnutí o schválení narovnání může obviněný podat stížnost, která má odkladný účinek. Rozhodne-li o schválení narovnání soud, má toto právo též státní zástupce. Poškozený může proti tomuto rozhodnutí podat stížnost jen v případě, že rozhodnutí není v souladu s dohodou o narovnání, kterou uzavřel s obviněným.“.

50. V § 314e odst. 2 písm. a) se slova „s podmíněným odkladem jeho výkonu“ zrušují.

51. V § 314e odst. 2 se na konci textu písmene e) doplňují slova „do pěti let“.

52. V § 314e odst. 2 se za písmeno e) vkládají nová písmena f) a g), která znějí:

- „f) trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži do pěti let,
g) trest zákazu přijímání dotací a subvencí do pěti let,“.

Dosavadní písmena f) až j) se označují jako písmena h) až l).

53. V § 314e odstavec 3 zní:

„(3) Trest obecně prospěšných prací a povinnost vykonat práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací při uložení trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu mohou být trestním příkazem uloženy pouze po předchozím vyžádání si zprávy probačního úředníka obsahující zjištění o možnostech výkonu tohoto trestu nebo této povinnosti a o zdravotní způsobilosti obviněného, včetně stanoviska obviněného k uložení tohoto druhu trestu nebo této povinnosti. Trest obecně prospěšných prací a povinnost vykonat práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací při uložení trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu lze uložit jen s přihlédnutím k této zprávě.“.

54. V § 314e odst. 5 se slova „dvojnásobek počtu“ nahrazují slovem „počet“.

55. V § 314f odst. 3 větě první se slova „písařské chyby“ nahrazují slovy „chyby v psaní a počtech“.

56. V § 314l odst. 1 se za číslo „8“ vkládají slova „a 9“.

57. V § 314l se na konci textu odstavců 1 a 2 doplňují slova „a jeho provedení v rozsahu, v jakém nebyla přezkoumána v řízení před soudem ve věci samé“.

58. V § 314q odst. 2 se slovo „návrh“ nahrazuje slovy „podstatné body návrhu“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Ve zbytku státní zástupce odkáže na písemné vyhotovení návrhu.“.

59. V § 314r odst. 5 větě první se text „a 2“ nahrazuje textem „, § 172 odst. 2 písm. a) až c)“ a text „§ 309 odst. 1“ se nahrazuje textem „§ 309“.

60. V části třetí se za nadpis hlavy dvacáté první vkládá označení a nadpis oddílu prvního, které znějí:

„Oddíl první

Obecná ustanovení“.

61. § 316 zní:

„§ 316

(1) Odsuzující rozsudek za trestný čin, který odsouzený spáchal ve zkušební době stanovené v jiném trestním řízení nebo v průběhu výkonu trestu domácího vězení nebo obecně prospěšných prací uložených v jiném trestním řízení, zašle předseda senátu neprodleně soudu nebo státnímu zástupci, který v tomto jiném trestním řízení rozhodl o stanovení zkušební doby nebo uložení tohoto druhu trestu.

(2) Soud a státní zástupce, kterému byl podle odstavce 1 zaslán odsuzující rozsudek, bez zbytečného odkladu učiní úkony směřující k rozhodnutí o důsledcích toho, že odsouzený spáchal ve zkušební době nebo v průběhu výkonu trestu domácího vězení nebo obecně prospěšných prací další trestný čin; za tím účelem zejména nařídí veřejné zasedání, pokud se o těchto důsledcích ve veřejném zasedání rozhoduje.“.

62. V § 329 odstavec 2 zní:

- „(2) Jestliže bylo rozhodnuto o podmíněném odsouzení za současného rozhodnutí, aby
- a) se podmíněně odsouzený zdržoval ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části, použijí se na postup při výkonu této povinnosti přiměřeně § 334b až 334e,
 - b) podmíněně odsouzený v průběhu zkušební doby vykonal práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací, použijí se na postup při výkonu této povinnosti přiměřeně § 336 až 338 a § 339.“.

63. V § 330 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „K rozhodnutí o návrhu na ponechání podmíněného odsouzení v platnosti nebo na vykonání trestu předseda senátu bez zbytečného odkladu nařídí veřejné zasedání.“.

64. V § 330a se za odstavec 2 vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Pokud byla podmíněně odsouzenému, u něhož byl vysloven dohled, uložena zároveň povinnost vykonat práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací, použijí se na postup při výkonu této povinnosti přiměřeně § 336 až 338 a § 339.“.

Dosavadní odstavce 3 a 4 se označují jako odstavce 4 a 5.

65. V § 331a odst. 1 písm. d) se slova „až 339“ nahrazují slovy „až 338 a § 339“.

66. V § 333 odst. 3 větě první se za text „odst. 2“ vkládají slova „nebo 3“.

67. V § 334g odst. 1 se na konci textu věty první doplňují slova „; k rozhodnutí o návrhu na výkon náhradního trestu odnětí svobody nebo na ponechání trestu domácího vězení v platnosti předseda senátu bez zbytečného odkladu nařídí veřejné zasedání“.

68. V § 340b odst. 1 se za větu první vkládá věta „K rozhodnutí o návrhu na přeměnu trestu obecně prospěšných prací nebo jeho zbytku v trest odnětí svobody nebo na ponechání trestu obecně prospěšných prací v platnosti předseda senátu bez zbytečného odkladu nařídí veřejné zasedání.“.

69. Nadpis § 350 zní:

„Výkon trestu zákazu činnosti, trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a trestu zákazu přijímání dotací a subvencí“.

70. V § 350 se doplňuje odstavec 6, který zní:

„(6) Na výkon trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a trestu zákazu přijímání dotací a subvencí se použijí obdobně odstavce 1 až 5.“.

71. V § 350k se na konci odstavce 5 doplňuje věta „K rozhodnutí o návrhu na přeměnu trestu nebo jeho zbytku, výkon náhradního trestu odnětí svobody, nařízení výkonu trestu nebo jeho zbytku anebo na uložení trestu odsouzenému, od jehož potrestání bylo podmíněně upuštěno, předseda senátu bez zbytečného odkladu nařídí veřejné zasedání.“.
72. V § 350l se na konci odstavce 4 doplňuje věta „K rozhodnutí o návrhu na přeměnu trestu nebo jeho zbytku, nařízení výkonu trestu nebo jeho zbytku anebo na uložení trestu odsouzenému, od jehož potrestání bylo podmíněně upuštěno, předseda senátu bez zbytečného odkladu nařídí veřejné zasedání.“.
73. V § 364a písm. a) a b) se slova „evidenci Rejstříku“ nahrazují slovem „rejstříku“.
74. V § 364a písm. a) se slova „, nebo na které se na základě rozhodnutí Nejvyššího soudu podle zvláštního právního předpisu hledí jako na odsouzení soudem České republiky“ zrušují.
75. V § 365 odst. 1 se slova „orgán, který vede rejstřík trestů“ nahrazují slovy „Ministerstvo spravedlnosti“.

Čl. IV

Přechodné ustanovení

Ustanovení § 364a písm. a) zákona č. 141/1961 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se vztahuje i na odsouzení, na která se hledí jako na odsouzení soudem České republiky na základě rozhodnutí Nejvyššího soudu učiněného podle § 4a odst. 3 zákona č. 269/1994 Sb., ve znění účinném přede dnem 1. července 2024.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky

Čl. V

V § 23a odst. 7 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, ve znění zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 157/2013 Sb., zákona č. 111/2019 Sb. a zákona č. 261/2021 Sb., se slova „opis z evidence Rejstříku“ nahrazují slovy „opis z rejstříku“ a věta druhá se zrušuje.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o výkonu vazby

Čl. VI

V § 23b odst. 3 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění zákona č. 204/2015 Sb., se slova „vedené Rejstříkem trestů“ nahrazují slovy „spravované Ministerstvem spravedlnosti“.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona o rejstříku trestů a evidenci přestupků

Čl. VII

Zákon č. 269/1994 Sb., o rejstříku trestů a evidenci přestupků, ve znění zákona č. 126/2003 Sb., zákona č. 253/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 179/2007 Sb., zákona č. 269/2007 Sb., zákona č. 345/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 306/2009 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 193/2012 Sb., zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 204/2015 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 42/2019 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 315/2019 Sb., zákona č. 220/2021 Sb., zákona č. 261/2021 Sb., zákona č. 270/2021 Sb., zákona č. 130/2022 Sb. a zákona č. 427/2023 Sb., se mění takto:

1. Před § 1 se vkládá nový § 1, který včetně poznámky pod čarou č. 13 zní:

„§ 1

Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie¹³⁾, zároveň navazuje na přímo použitelný předpis Evropské unie¹¹⁾ a upravuje

a) předávání informací o odsouzeních v rámci Evropské unie a

b) rejstřík trestů a evidenci přestupků.

¹³⁾ Rámcové rozhodnutí Rady 2009/315/SVV ze dne 26. února 2009 o organizaci a obsahu výměny informací z rejstříku trestů mezi členskými státy, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/884 ze dne 17. dubna 2019, kterou se mění rámcové rozhodnutí Rady 2009/315/SVV, pokud jde o výměnu informací o státních příslušnících třetích zemí a o Evropský informační systém rejstříků trestů (ECRIS), a nahrazuje rozhodnutí Rady 2009/316/SVV.“

Dosavadní § 1 se označuje jako § 1a.

CELEX 32019L0884

2. V § 2c písm. c) a v § 10 odst. 4 větě poslední se za slovo „odložení“ vkládá slovo „podání“.

3. V § 2c se za písmeno c) vkládá nové písmeno d), které zní:

„d) podmíněného upuštění od trestního stíhání,“.

Dosavadní písmena d) a e) se označují jako písmena e) a f).

4. V § 6 písm. c) a v § 16c odst. 1 se text „§ 1“ nahrazuje textem „§ 1a“.

5. § 9a včetně nadpisu zní:

„§ 9a

Evidence podmíněného odložení podání návrhu na potrestání a evidence podmíněného upuštění od trestního stíhání

Při zasílání údajů do evidence podmíněného odložení podání návrhu na potrestání nebo evidence podmíněného upuštění od trestního stíhání a jejich vyřazování se postupuje přiměřeně podle § 8 a 9.“

6. V § 10 odst. 4 větě poslední se za slova „evidence podmíněného zastavení trestního stíhání“ vkládají slova „, podmíněného upuštění od trestního stíhání“.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o návykových látkách

Čl. VIII

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 354/1999 Sb., zákona č. 117/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 57/2001 Sb., zákona č. 185/2001 Sb., zákona č. 407/2001 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 223/2003 Sb., zákona č. 362/2004 Sb., zákona č. 228/2005 Sb., zákona č. 74/2006 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 141/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 291/2009 Sb., zákona č. 106/2011 Sb., zákona č. 341/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 50/2013 Sb., zákona č. 273/2013 Sb., zákona č. 135/2016 Sb., zákona č. 243/2016 Sb., zákona č. 298/2016 Sb., zákona č. 65/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 366/2021 Sb., zákona č. 417/2021 Sb. a zákona č. .../2024 Sb., se mění takto:

1. V § 5 se doplňují odstavce 12 a 13, které znějí:

„(12) Povolení k zacházení se nevyžaduje k přechovávání omamné látky konopí nebo jiné návykové látky získané zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů fyzickými osobami staršími 21 let pro vlastní potřebu v množství nejvýše

- a) 50 g ve svém domě, bytě nebo jiné prostora sloužící k bydlení nebo příslušenství k nim náležejícímu (dále jen „obydlí“), nebo
b) 25 g mimo své obydlí.

(13) Povolení k zacházení se nevyžaduje pro pěstování, sklizení nebo zpracování rostliny konopí fyzickými osobami staršími 21 let pro vlastní potřebu v celkovém množství do 3 rostlin konopí, a to v nemovitosti, kterou vlastní nebo k níž mají jiný právní vztah.“

2. V § 24 odst. 1 písm. a) části textu za středníkem se za slova „(rod Cannabis)“ vkládají slova „fyzickými osobami staršími 21 let pro vlastní potřebu v rozsahu stanoveném podle § 5 odst. 13 nebo“.

3. V § 39 odstavec 2 zní:

„(2) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) jako osoba starší 21 let neoprávněně ve svém obydlí pro vlastní potřebu přechovává omamnou látku konopí nebo jinou návykovou látku získanou zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů v celkovém množství větším než 50 g,
- b) jako osoba starší 21 let neoprávněně mimo své obydlí pro vlastní potřebu přechovává omamnou látku konopí nebo jinou návykovou látku získanou zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů v celkovém množství větším než 25 g,
- c) jako osoba ne starší 21 let neoprávněně ve svém obydlí pro vlastní potřebu přechovává omamnou látku konopí nebo jinou návykovou látku získanou zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů v celkovém množství nepřesahujícím 100 g,
- d) jako osoba ne starší 21 let neoprávněně mimo své obydlí pro vlastní potřebu přechovává omamnou látku konopí nebo jinou návykovou látku získanou zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů v celkovém množství nepřesahujícím 50 g,
- e) neoprávněně přechovává jinou návykovou látku než uvedenou v písmenu a) v malém množství pro vlastní potřebu,
- f) jako osoba starší 21 let neoprávněně pro vlastní potřebu v množství větším než 3 rostliny pěstuje, sklízí nebo zpracovává rostlinu konopí,
- g) jako osoba ne starší 21 let neoprávněně pro vlastní potřebu v množství nepřesahující 5 rostlin pěstuje, sklízí nebo zpracovává rostlinu konopí,
- h) neoprávněně pro vlastní potřebu v malém množství pěstuje, sklízí, sbírá nebo zpracovává jinou rostlinu obsahující návykovou látku než rostlinu konopí nebo houbu obsahující návykovou látku, nebo
- i) umožní neoprávněně požívání návykových látek osobě mladší 21 let.“

4. V § 39 odst. 6 se číslo „15 000“ nahrazuje číslem „50 000“.

5. V § 39 odst. 9 se slova „nebo c)“ nahrazují slovy „až e) nebo i)“.

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona o výkonu trestu odnětí svobody

Čl. IX

V § 55 odst. 3 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 204/2015 Sb., se slova „vedené Rejstříkem trestů“ nahrazují slovy „spravované ministerstvem“.

ČÁST OSMÁ

Změna zákona o sociálně-právní ochraně dětí

Čl. X

V § 23e odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění zákona č. 242/2024 Sb., se slova „nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy“ nahrazují slovy „neoprávněné výroby a jiného nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami, s rostlinami nebo houbami je obsahujícími nebo s jedy“ a za slova „podněcování k nenávisti“ se vkládají slova „nebo násilí“.

ČÁST DEVÁTÁ

Změna zákona o Probační a mediační službě

Čl. XI

V § 5 odst. 4 zákona č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (zákon o Probační a mediační službě), ve znění zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 204/2015 Sb. a zákona č. 220/2021 Sb., se věta druhá nahrazuje větou „V souvislosti s výkonem probace a mediace je dále Probační a mediační služba oprávněna vyžádat si podle zákona o rejstříku trestů a evidenci přestupků opis z rejstříku trestů a opis z evidence přestupků spravované ministerstvem.“.

ČÁST DESÁTÁ

Změna zákona o soudnictví ve věcech mládeže

Čl. XII

Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 253/2006 Sb., zákona č. 345/2007 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 181/2011 Sb., zákona č. 301/2011 Sb., zákona č. 357/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 459/2011 Sb., zákona č. 193/2012 Sb., zákona č. 390/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 77/2015 Sb., zákona č. 86/2015 Sb., zákona č. 150/2016 Sb., zákona č. 250/2016 Sb., zákona č. 55/2017 Sb., zákona č. 57/2017 Sb., zákona č. 203/2019 Sb., zákona č. 333/2020 Sb., zákona č. 220/2021 Sb., zákona č. 422/2022 Sb., zákona č. 165/2024 Sb. a zákona č. 319/2024 Sb., se mění takto:

1. V § 27 odstavec 2 zní:

„(2) Počet denních sazeb činí nejméně 10 denních sazeb a nejvíce tolik denních sazeb, kolik odpovídá polovině horní hranice trestní sazby trestního opatření odnětí svobody stanovené ve dnech za mladistvým spáchané provinění, která byla snížena podle § 31 odst. 1.“.

2. V § 27 odst. 4 se slovo „Počet“ nahrazuje slovy „Polovina počtu“.
3. V § 27 odst. 5 se slova „jedné denní sazbě“ nahrazují slovy „dvěma denním sazbám“.
4. V § 63 odst. 2 se slovo „počet“ nahrazuje slovy „polovina počtu“.
5. V § 89c odst. 3 větě druhé se slova „u Nejvyššího soudu“ zrušují.

Čl. XIII

Přechodné ustanovení

Při přeměně peněžitého opatření uloženého podle zákona č. 218/2003 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, nebo jeho zbytku v trestní opatření odnětí svobody se použije § 27 odst. 5 zákona č. 218/2003 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST JEDENÁCTÁ

Změna zákona o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství

Čl. XIV

V § 16 zákona č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 193/2012 Sb., zákona č. 220/2021 Sb. a zákona č. 165/2024 Sb., odstavec 1 zní:

„(1) Státní zástupce může vyššího úředníka státního zastupitelství pověřit

- a) rozhodováním o odměně, náhradě hotových výdajů a náhradě za promeškaný čas obhájce nebo ustanoveného zmocněnce anebo právního zástupce dítěte mladšího patnácti let v řízení ve věcech dětí mladších patnácti let,
- b) rozhodováním o svědeckém, znalečném, tlumočném, odměně konzultanta přibraného pro účely trestního řízení, odměně za odborné vyjádření podané na žádost orgánů činných v trestním řízení a o výši náhrad jejich výdajů,
- c) v souvislosti s podmíněným odložením podání návrhu na potrestání, podmíněným upuštěním od trestního stíhání, odstoupením od trestního stíhání, podmíněným zastavením trestního stíhání nebo narovnáním přípravou a zpracováním podkladů pro
 1. rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání, podmíněném upuštění od trestního stíhání, odstoupení od trestního stíhání, podmíněném zastavení trestního stíhání nebo narovnání a zpracováním návrhu jeho písemného vyhotovení,
 2. rozhodnutí o osvědčení podezřelého nebo obviněného ve zkušební době, včetně podkladů pro rozhodnutí o tom, zda se zruší uložené přiměřené omezení, přiměřená povinnost, výchovné opatření nebo dohled, pokud byly uloženy, a zpracováním návrhu písemného vyhotovení takového rozhodnutí,
 3. rozhodnutí o ponechání podmíněného odložení podání návrhu na potrestání, podmíněného upuštění od trestního stíhání nebo podmíněného zastavení trestního stíhání v platnosti a zpracováním návrhu písemného vyhotovení takového rozhodnutí,

4. rozhodnutí o tom, že se podezřelý nebo obviněný neosvědčil a zpracováním návrhu písemného vyhotovení takového rozhodnutí,
 5. rozhodnutí, zda zbytek závazku zdržet se během zkušební doby podmíněného odložení podání návrhu na potrestání, podmíněného upuštění od trestního stíhání nebo podmíněného zastavení trestního stíhání určité činnosti nebude vykonán, a zpracováním návrhu písemného vyhotovení takového rozhodnutí,
- d) sepisováním podání státnímu zastupitelství včetně návrhů,
- e) rozhodováním o vrácení a vydání věci důležité pro trestní řízení po dni nabytí právní moci rozhodnutí ve věci samé,
- f) vyznačováním právní moci rozhodnutí.“.

ČÁST DVANÁCTÁ

Změna zákona o výkonu zabezpečovací detence

Čl. XV

V § 32 odst. 3 zákona č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 204/2015 Sb., se slova „vedené Rejstříkem trestů“ nahrazují slovy „spravované Ministerstvem spravedlnosti“.

ČÁST TŘINÁCTÁ

Změna zákona o auditorech

Čl. XVI

V § 50 zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění zákona č. 527/2020 Sb. a zákona č. 172/2023 Sb., se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) Provádění kontroly přípravy a zavedení souboru preventivních opatření zajišťujících dodržování právních předpisů a směřujících k předcházení trestné činnosti a nápravných opatření vedoucích k zamezení rizika opětovného spáchání stejné nebo podobné trestné činnosti auditorem podle zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim se nepovažuje za auditorskou činnost.“.

ČÁST ČTRNÁCTÁ

Změna zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

Čl. XVII

Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění zákona č. 105/2013 Sb., zákona č. 141/2014 Sb., zákona č. 86/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., zákona č. 135/2016 Sb., zákona č. 183/2016 Sb., zákona č. 455/2016 Sb., zákona č. 55/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 114/2020 Sb., zákona č. 333/2020 Sb. a zákona č. 130/2022 Sb., se mění takto:

1. V § 7 se za slovo „manželství“ vkládají slova „a partnerství“.
2. Na konci § 12 se doplňuje věta „Do promlčecí doby se nezapočítává zkušební doba podmíněného upuštění od trestního stíhání.“.
3. V § 14 odstavec 1 zní:

„(1) Při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédne soud k povaze a závažnosti trestného činu, k poměrům právnické osoby, včetně její dosavadní činnosti, počtu zaměstnanců a předmětu její činnosti; přitom přihlédne též k tomu, zda právnická osoba vykonává činnost, která má strategický nebo obtížně nahraditelný význam pro národní hospodářství, obranu nebo bezpečnost. Soud také přihlédne k tomu, zda právnická osoba má zavedený účinný soubor preventivních opatření zajišťujících dodržování právních předpisů a směřujících k předcházení trestné činnosti (dále jen „preventivní opatření“), a k působení právnické osoby po činu, zejména k její účinné snaze nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu a zavést účinný soubor preventivních opatření a nápravných opatření vedoucích k zamezení rizika opětovného spáchání stejné nebo podobné trestné činnosti (dále jen „nápravná opatření“). Přihlédne také k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro budoucí činnost právnické osoby.“.

4. § 18 včetně nadpisu zní:

„§ 18

Peněžitý trest

(1) Denní sazba činí nejméně 1 000 Kč a nejvíce 2 000 000 Kč. Při určení výše denní sazby zohlední soud majetkové poměry právnické osoby, přihlédne též k výši čistého obratu právnické osoby dosaženého za poslední ukončené účetní období, pokud jej lze zjistit.

(2) Ustanovení § 17 odst. 4 se užije obdobně.“.

5. V § 21 odst. 1 se slova „smluv na plnění veřejných zakázek nebo s jejich plněním,“ nahrazují slovy „smlouvy na plnění veřejné zakázky nebo s jejím plněním anebo“.
6. V § 21 a v § 22 se odstavce 2 a 3 zrušují a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.
7. V § 22 se slova „nebo příspěvek, s jejich poskytováním nebo využíváním, anebo s poskytováním nebo využíváním jakékoliv jiné veřejné podpory“ nahrazují slovy „, příspěvek nebo jinou veřejnou podporu, s jejich poskytováním nebo využíváním“.
8. V § 22a odst. 1 se slova „opatření zajišťujících dodržování právních norem a směřujících k předcházení trestné činnosti včetně provedených nápravných opatření vedoucích k zamezení rizika opětovného spáchání stejné nebo podobné trestné činnosti, za kterou byla odsouzena“ nahrazují slovy „preventivních opatření a nápravných opatření“.
9. V § 24 písm. a) se číslo „560“ nahrazuje číslem „5 475“.
10. V § 24 písm. b) se číslo „380“ nahrazuje číslem „3 650“.

11. V § 24 písm. c) se číslo „200“ nahrazuje číslem „1 825“.

12. Za § 29 se vkládá nový § 29a, který včetně nadpisu zní:

„§ 29a

Odložení věci

(1) Státní zástupce může věc před zahájením trestního stíhání usnesením odložit kromě případů podle trestního řádu také tehdy, pokud

a) právnická osoba není schopna po dobu delší než 1 rok vykonávat svou činnost,

b) s ohledem na její poměry by trestní stíhání bylo neúčelné a

c) vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu a k míře, v jaké jím byl dotčen veřejný zájem, lze postup podle jiných právních předpisů umožňujících zrušení právnické osoby považovat za dostačující.

(2) Usnesení o odložení věci musí být doručeno poškozenému, pokud je znám. Oznamovatel se o odložení věci vyrozumí, pokud o to podle § 158 odst. 2 trestního řádu požádal.

(3) Proti usnesení o odložení věci může poškozený podat stížnost, která má odkladný účinek.

(4) Pokud státní zástupce odložil věc podle odstavce 1, státní zastupitelství podá soudu nebo jinému příslušnému orgánu návrh na zrušení právnické osoby s likvidací.“.

13. Za § 36 se vkládá nový § 36a, který včetně nadpisu zní:

„§ 36a

Zastavení trestního stíhání

(1) Státní zástupce může zastavit trestní stíhání kromě případů uvedených v § 172 odst. 2 trestního řádu také z důvodu uvedeného v § 29a odst. 1.

(2) Proti usnesení podle odstavce 1 může obviněná právnická osoba, a je-li znám, též poškozený, podat stížnost, která má odkladný účinek.

(3) V trestním stíhání, které bylo zastaveno podle odstavce 1, se pokračuje, prohlásí-li obviněná právnická osoba do 3 dnů od doby, kdy jí bylo usnesení o zastavení trestního stíhání oznámeno, že na projednání věci trvá. O tom je třeba obviněnou právnickou osobu poučit.

(4) Na zastavení trestního stíhání podle odstavce 1 se obdobně použijí ustanovení trestního řádu o zastavení trestního stíhání z důvodů uvedených v § 172 odst. 2 písm. c) trestního řádu.

(5) Pokud státní zástupce zastavil trestní stíhání podle odstavce 1 a obviněná právnická osoba neprohlásí, že na projednávání věci trvá, státní zastupitelství podá soudu nebo jinému příslušnému orgánu návrh na zrušení právnické osoby s likvidací.“.

14. Za § 37a se vkládají nové § 37b až 37f, které včetně nadpisů znějí:

„§ 37b

Podmíněné upuštění od trestního stíhání

(1) Soud a v přípravném řízení státní zástupce může rozhodnout o podmíněném upuštění od trestního stíhání právnické osoby, jestliže výsledky trestního řízení dostatečně odůvodňují závěr, že se skutek stal, že tento skutek je trestným činem a že tento skutek spáchala právnická osoba, pokud tato právnická osoba

- a) vyslovila s takovým postupem souhlas,
- b) nahradila škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradě uzavřela dohodu anebo učinila jiná potřebná opatření k její náhradě, vydala bezdůvodné obohacení činem získané nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřela dohodu anebo učinila jiná potřebná opatření k jeho vydání,
- c) zavázala se, že učiní vhodná opatření k nápravě nebo odstranění škodlivých následků trestného činu, a
- d) složí na účet soudu a v přípravném řízení na účet státního zastupitelství peněžitou částku určenou státnímu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zákona o obětech trestných činů a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti trestného činu a poměrům právnické osoby,

a vzhledem k okolnostem uvedeným v § 14 odst. 1 a 3 a k míře, v jaké byl trestným činem dotčen veřejný zájem, lze takový způsob vyřízení věci důvodně považovat za dostačující.

(2) Je-li to odůvodněno povahou a závažností spáchaného trestného činu, okolnostmi jeho spáchání nebo poměry právnické osoby, soud a v přípravném řízení státní zástupce rozhodne o podmíněném upuštění od trestního stíhání pouze tehdy, pokud právnická osoba splní podmínky uvedené v odstavci 1 a zaváže se, že během zkušební doby

- a) se zdrží určité činnosti, pokud byl trestný čin, pro který se řízení vede, spáchán v souvislosti s touto činností,
- b) připraví a zavede účinný soubor preventivních opatření a nápravných opatření, nebo
- c) připraví a zavede účinný soubor preventivních opatření a nápravných opatření a podrobí se kontrole plnění této povinnosti podle § 37d.

(3) Závazek zdržet se určité činnosti podle odstavce 2 písm. a) může spočívat též v závazku zdržet se držení a chovu zvířat a péči o ně, uzavírání smluv na plnění veřejných zakázek, účasti v zadávacích řízeních nebo veřejných soutěžích nebo ucházení se o dotace, subvence, návratné finanční výpomoci, příspěvky nebo jiné veřejné podpory a zdržet se jejich přijímání.

§ 37c

Rozhodnutí o podmíněném upuštění od trestního stíhání

(1) Pokud je rozhodnuto o podmíněném upuštění od trestního stíhání před zahájením trestního stíhání, výrok rozhodnutí musí obsahovat popis skutku tak, aby nemohl být zaměněn s jiným, a zákonné označení trestného činu, který je v tomto skutku spatřován.

(2) V rozhodnutí o podmíněném upuštění od trestního stíhání podle § 37b odst. 1 se stanoví zkušební doba na šest měsíců až dva roky, v případě rozhodnutí podle § 37b odst. 2 na šest měsíců až pět let; zkušební doba počíná běžet dnem nabytí právní moci tohoto

rozhodnutí. Zkušební doba může být stanovena delší, než je doba trvání závazku podle § 37b odst. 1 písm. c) nebo § 37b odst. 2.

(3) Rozhodnutí o podmíněném upuštění od trestního stíhání musí obsahovat

- a) způsob, jakým bude závazek podle § 37b odst. 1 písm. c) splněn, a dobu, ve které bude splněn,
- b) výši peněžité částky určené státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle § 37b odst. 1 písm. d),
- c) určení činnosti, které se právnická osoba během zkušební doby zavazuje zdržet, a dobu trvání tohoto závazku, jde-li o případ podle § 37b odst. 2 písm. a), a
- d) rozsah zavádění účinného souboru preventivních opatření a nápravných opatření a dobu, ve které bude zaveden, jde-li o závazek podle § 37b odst. 2 písm. b) nebo c).

(4) Doba přede dnem nabytí právní moci rozhodnutí o podmíněném upuštění od trestního stíhání, po kterou bylo v souvislosti s trestným činem právnické osobě oprávnění k činnosti, která je předmětem závazku, odňato podle jiného právního předpisu, a po kterou na základě rozhodnutí nebo opatření orgánu veřejné moci právnická osoba nesměla již tuto činnost vykonávat, se započítává do doby, po kterou se právnická osoba zavázala zdržet se určité činnosti podle § 37b odst. 2 písm. a).

(5) Právnické osobě, která uzavřela s poškozeným dohodu o způsobu náhrady škody nebo dohodu o vydání bezdůvodného obohacení, soud a v přípravném řízení státní zástupce v rozhodnutí o podmíněném upuštění od trestního stíhání uloží, aby škodu v průběhu zkušební doby nahradila nebo aby v této době bezdůvodné obohacení vydala.

(6) Proti rozhodnutí o podmíněném upuštění od trestního stíhání může právnická osoba a poškozený podat stížnost, jež má odkladný účinek. Učiní-li takové rozhodnutí soud, má toto právo též státní zástupce.

§ 37d

Kontrola přípravy a zavedení účinného souboru preventivních opatření a nápravných opatření

(1) Auditor podle zákona upravujícího činnost auditorů, který se specializuje na výkon kontroly přípravy a zavedení účinného souboru preventivních opatření a nápravných opatření právnickou osobou a kterého si právnická osoba postupem podle odstavce 2 k výkonu kontroly zvolí (dále jen „kontrolující osoba“), kontroluje postup právnické osoby, od jejíhož trestního stíhání bylo podmíněně upuštěno, při přípravě a zavádění účinného souboru preventivních opatření a nápravných opatření. Právnická osoba, od jejíhož trestního stíhání bylo podmíněně upuštěno, je povinna poskytnout potřebnou součinnost pro výkon kontroly a hradit její náklady.

(2) Osoba, která za právnickou osobu činí úkony podle § 34 odst. 1 a 4, předloží soudu a v přípravném řízení státnímu zástupci v jím stanovené lhůtě seznam 3 osob, které mohou být kontrolující osobou, a jimi navržené plány výkonu kontroly. Soud a v přípravném řízení státní zástupce schválí ty z navržených osob, u kterých je na základě posouzení jejich osoby a poměrů a předložených plánů výkonu kontroly dán předpoklad, že budou kontrolu vykonávat řádně; navrženou osobu odmítne vždy, pokud pro její poměr k věci nebo právnické osobě nejsou dány záruky řádného výkonu kontroly. V případě odmítnutí všech navržených osob musí právnická osoba postupem podle věty první předložit nový seznam. Právnická osoba si k výkonu kontroly zvolí jednu ze schválených osob a tuto volbu oznámí předsedovi senátu a v přípravném řízení státnímu zástupci.

(3) Nestanoví-li předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce jinak, kontrolující osoba mu nejméně jednou za rok podá zprávu o výkonu kontroly.

(4) Pokud má předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce na základě předložené zprávy o výkonu kontroly nebo na základě jiných zjištěných skutečností za to, že kontrola není vykonávána řádně, vyzve kontrolující osobu, aby odstranila zjištěné nedostatky v jím stanovené lhůtě, je-li to možné. Pokud kontrolující osoba nedostatky ve stanovené lhůtě neodstraní nebo pokud jejich odstranění není možné, předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce rozhodne o ukončení kontroly kontrolující osobou a vyzve právnickou osobu, aby si postupem podle odstavců 1 a 2 zvolila jinou kontrolující osobu. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, která má odkladný účinek. Doba od vydání pravomocného rozhodnutí o ukončení kontroly do doby oznámení zvolení nové kontrolující osoby předsedovi senátu nebo státnímu zástupci se nezapočítává do doby trvání závazku podle § 37b odst. 2 písm. c).

(5) Nevykonává-li kontrolující osoba po delší dobu kontrolu, postupuje se přiměřeně podle odstavce 4 vět druhé až čtvrté, výzva k odstranění nedostatků se nečiní.

(6) Kontrolující osoba je povinna zachovávat mlčenlivost o věcech, které se dozvěděla v souvislosti s výkonem kontroly; to neplatí ve vztahu k předsedovi senátu a v přípravném řízení státnímu zástupci pro účely podávání zpráv a jiných požadovaných informací o výkonu kontroly.

§ 37e

Výkon podmíněného upuštění od trestního stíhání

(1) O započtení doby podle § 37c odst. 4 rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce ihned po dni nabytí právní moci rozhodnutí o podmíněném upuštění od trestního stíhání; v rozhodnutí uvede předpokládané datum ukončení doby trvání závazku zdržet se určité činnosti.

(2) Předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce může na návrh právnické osoby, která se zavázala zdržet se držení a chovu zvířat a péče o ně, stanovit přiměřenou lhůtu k zajištění péče o zvíře, které drží, chová nebo o které pečuje a které je předmětem závazku podle § 37b odst. 2 písm. a); tato lhůta se do doby trvání závazku nezapočítává. Tuto lhůtu může předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce na návrh právnické osoby opakovaně prodloužit.

(3) Po uplynutí poloviny doby, po kterou se právnická osoba zavázala zdržet se určité činnosti podle § 37b odst. 2 písm. b), může předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce na návrh právnické osoby rozhodnout, že zbytek závazku nebude vykonán, pokud právnická osoba v době trvání tohoto závazku prokázala řádným výkonem své činnosti a účinnou snahou po nápravě, že jeho dalšího výkonu není třeba.

(4) Jestliže se právnická osoba v průběhu zkušební doby nedopustila protiprávního jednání, splnila povinnost nahradit způsobenou škodu, vydat bezdůvodné obohacení nebo jinou povinnost, k jejímuž splnění se zavázala, a poskytla potřebnou součinnost pro účely výkonu kontroly podle § 37d, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce, že se osvědčila. Jinak rozhodne, a to případně i během zkušební doby, že se neosvědčila a že se zahájí trestní stíhání anebo že se v trestním stíhání pokračuje. Výjimečně může předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce vzhledem k okolnostem případu a poměrům právnické osoby ponechat podmíněné upuštění od trestního stíhání v platnosti a prodloužit zkušební dobu, přičemž celková délka zkušební doby nesmí překročit 5 let.

(5) Jestliže do jednoho roku od uplynutí zkušební doby nebylo učiněno rozhodnutí podle odstavce 4, aniž na tom měla právnická osoba vinu, má se za to, že se osvědčila.

(6) Proti rozhodnutí podle odstavců 1 až 4 může právnická osoba podat stížnost; stížnost proti rozhodnutí podle odstavců 2 až 4 má odkladný účinek. Učiní-li takové rozhodnutí soud, má toto právo též státní zástupce.

§ 37f

(1) Pokud rozhodnutí podle § 37e odst. 4 o tom, že se právnická osoba osvědčila, nabylo právní moci, nebo pokud uplynula lhůta uvedená v § 37e odst. 5, nelze proti takové právnické osobě pro týž skutek zahájit trestní stíhání, nebylo-li takové rozhodnutí v předepsaném řízení zrušeno. V případě stíhané právnické osoby nastávají účinky zastavení trestního stíhání.

(2) Na podmíněné upuštění od trestního stíhání se užití obdobně ustanovení trestního řádu týkající se podmíněného zastavení trestního stíhání, nevyplyvá-li z povahy věci něco jiného. Ustanovení trestního řádu o dohledu, přiměřených povinnostech a přiměřených omezeních ukládaných obviněnému v rámci podmíněného zastavení trestního stíhání se nepoužijí.“

15. Za § 38 se vkládají nové § 38a a 38b, které včetně nadpisů znějí:

„§ 38a

Výkon trestu zákazu činnosti

Do doby výkonu trestu zákazu činnosti se započítává také doba, po kterou odsouzená právnická osoba přede dnem nabytí právní moci rozsudku nemohla tuto činnost vykonávat, protože se k tomu zavázala pro účely podmíněného upuštění od trestního stíhání.

§ 38b

Výkon trestu zákazu držení a chovu zvířat

Do doby výkonu trestu zákazu držení a chovu zvířat se započítává také doba, po kterou odsouzená právnická osoba přede dnem nabytí právní moci rozsudku nemohla zvířata, která jsou předmětem zákazu, držet nebo chovat anebo o ně pečovat, protože se k tomu zavázala pro účely podmíněného upuštění od trestního stíhání.“

16. § 39 a 40 včetně nadpisů znějí:

„§ 39

Výkon trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži

Do doby výkonu trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži se započítává také doba, po kterou odsouzená právnická osoba přede dnem nabytí právní moci rozsudku nemohla uzavírat smlouvy na plnění veřejných zakázek, účastnit se zadávacích řízení nebo veřejných soutěží, jde-li o veřejné zakázky, zadávací řízení nebo veřejné soutěže, na které se vztahuje trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, protože se k tomu zavázala pro účely podmíněného upuštění od trestního stíhání.

§ 40

Výkon trestu zákazu přijímání dotací a subvencí

Do doby výkonu trestu zákazu přijímání dotací a subvencí se započítává také doba, po kterou se odsouzená právnická osoba přede dnem nabytí právní moci rozsudku nemohla ucházet o dotace, subvence, návratné finanční výpomoci, příspěvky nebo jiné veřejné

podpory, na které se vztahuje trest zákazu přijímání dotací a subvencí, nebo je nemohla přijímat, protože se k tomu zavázala pro účely podmíněného upuštění od trestního stíhání.“

Čl. XVIII

Přechodné ustanovení

Promlčení výkonu peněžitého trestu, který byl uložen podle zákona č. 418/2011 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se posuzuje podle § 24 zákona č. 418/2011 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST PATNÁCTÁ

Změna občanského zákoníku

Čl. XIX

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 460/2016 Sb., zákona č. 303/2017 Sb., zákona č. 111/2018 Sb., zákona č. 171/2018 Sb., zákona č. 33/2020 Sb., zákona č. 163/2020 Sb., zákona č. 192/2021 Sb., zákona č. 374/2022 Sb., zákona č. 429/2022 Sb., zákona č. 414/2023 Sb., zákona č. 31/2024 Sb., zákona č. 123/2024 Sb. a nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 144/2024 Sb., se mění takto:

1. V § 172 odst. 1 úvodní části ustanovení se za slova „právní zájem,“ vkládají slova „na návrh státního zastupitelství, které na tom shledá závažný právní zájem,“.
2. V § 209 odst. 1 větě první se za slova „právní zájem,“ vkládají slova „na návrh státního zastupitelství, které na tom shledá závažný právní zájem,“.

ČÁST ŠESTNÁCTÁ

Změna zákona o obětech trestných činů

Čl. XX

Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění zákona č. 77/2015 Sb., zákona č. 56/2017 Sb., zákona č. 220/2021 Sb., zákona č. 261/2021 Sb., zákona č. 130/2022 Sb. a zákona č. .../2024 Sb., se mění takto:

1. V § 5 odst. 1 se věta druhá zrušuje.
2. V § 41 odst. 2 písm. a), § 41 odst. 3 úvodní části ustanovení a v § 41 odst. 4 větě první se slova „evidence Rejstříku“ nahrazují slovem „rejstříku“.
3. V § 41 odst. 3 písm. b) se slovo „Rejstříku“ nahrazuje slovem „rejstříku“.

4. V § 41 odst. 4 větě druhé se slova „doložení bezúhonnosti si ministerstvo vyžádá podle jiného právního předpisu⁶⁾ výpis z evidence Rejstříku trestů“ nahrazují slovy „prokázání bezúhonnosti použije ministerstvo výpis z rejstříku trestů podle zákona o rejstříku trestů a evidenci přestupků“.

Poznámka pod čarou č. 6 se zrušuje.

5. V § 41 odst. 4 se věta poslední zrušuje.

ČÁST SEDMNÁCTÁ

Změna zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních

Čl. XXI

Zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění zákona č. 77/2015 Sb., zákona č. 86/2015 Sb., zákona č. 55/2017 Sb., zákona č. 57/2017 Sb., zákona č. 178/2018 Sb., zákona č. 287/2018 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., zákona č. 315/2019 Sb., zákona č. 333/2020 Sb., zákona č. 220/2021 Sb., zákona č. 261/2021 Sb., zákona č. 422/2022 Sb., zákona č. 349/2023 a zákona č. 319/2024 Sb., se mění takto:

1. V § 29 odst. 1 písm. b), § 66, § 75 odst. 1 a v § 79 odst. 5 písm. f) se slova „evidence Rejstříku“ nahrazují slovem „rejstříku“.
2. V § 29 odst. 1 písm. b) se slova „vedené Rejstříkem trestů“ nahrazují slovy „spravované ministerstvem“.
3. V nadpisu § 66 se slova „evidence Rejstříku“ nahrazují slovem „rejstříku“.
4. V § 66 odst. 4 a v § 75 odst. 1 se slova „Rejstříku trestů“ nahrazují slovy „rejstříku trestů a evidenci přestupků“.
5. V § 268 odst. 7 se slova „dvojnásobek počtu“ nahrazují slovem „počet“, slova „mladistvých počet“ se nahrazují slovy „mladistvých polovina počtu“, slovo „odpovídal“ se nahrazuje slovem „odpovídaly“ a slova „uvedený v trestním zákoně“ se nahrazují slovy „určený podle trestního zákona“.

ČÁST OSMNÁCTÁ

Změna zákona o zbraních a střelivu

Čl. XXII

Zákon č. 90/2024 Sb., o zbraních a střelivu, se mění takto:

1. V § 40 odst. 1 písm. b) se za slovo „zákona“ vkládají slova „anebo vedoucí jeho odštěpného závodu“.

2. V § 40 odst. 1 písm. c) bodě 1 se číslo „200“ nahrazuje číslem „1 825“.

Čl. XXIII

Přechodné ustanovení

Pokud byl osobě, jejíž bezúhonnost je posuzována podle § 40 odst. 1 písm. c) bodu 1 zákona č. 90/2024 Sb., uložen peněžitý trest podle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, vztahuje se toto ustanovení na peněžitě tresty uložené v nejméně 200 denních sazbách.

ČÁST DEVATENÁCTÁ

Změna zákona o municí

Čl. XXIV

V § 29 odst. 2 písm. b) bodě 1 zákona č. 91/2024 Sb., o municí, se číslo „200“ nahrazuje číslem „1 825“.

Čl. XXV

Přechodné ustanovení

Pokud byl osobě, jejíž bezúhonnost je posuzována podle § 29 odst. 2 písm. b) bodu 1 zákona č. 91/2024 Sb., uložen peněžitý trest podle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, vztahuje se toto ustanovení na peněžitě tresty uložené v nejméně 200 denních sazbách.

ČÁST DVACÁCTÁ

ÚČINNOST

Čl. XXVI

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2025, s výjimkou ustanovení čl. VII, čl. XVII bodů 2, 14 a 15 a částí osmnácté a devatenácté, která nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2026.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

Hodnocení dopadů regulace (RIA)

Na základě výjimky udělené v souladu s čl. 76 odst. 2 Legislativních pravidel vlády a bodem 5.7. Obecných zásad pro hodnocení dopadů regulace (RIA) předsedou Legislativní rady vlády dne 9. srpna 2023 (dopis č. j. 36198/2023-UVCR) nebylo hodnocení dopadů regulace zpracováno.

Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Zatímco v roce 2021 bylo možné konstatovat, že v České republice pokračoval pokles registrované kriminality (byť nebyl tak výrazný jako v meziročním srovnání let 2019 a 2020, kdy dosáhl téměř 17 %), trestná činnost v roce 2022 dle statistik Policie ČR ve srovnání s rokem 2021 vzrostla o téměř 19 procent, a vrátila se téměř na úroveň roku 2019, tedy před dopadem omezujících protiepidemických opatření, na této úrovni pak setrvala v roce 2023 (v tomto roce došlo k drobnému poklesu o 0,3 % v porovnání s předchozím rokem).

Zatímco v roce 2021 bylo Policií ČR registrováno 153 233 trestných činů (meziroční úbytek 7,5 %, nejnižší úroveň evidované kriminality v historii samostatné České republiky), v roce 2022 bylo registrováno celkem 181 991 trestných činů, což je o 28 758, tj. o 18,8 %, více než v roce 2021. Velmi patrné poklesy v letech 2020 a 2021 zapříčinila hlavně protipandemická vládní opatření a restrikce, další příčinou poklesu kriminality byla od října roku 2020 platná novela trestního zákoníku, která posunula výše hranice škod a následků trestných činů, což v důsledku znamenalo další snížení kriminality (administrativní, tato změna neměla vliv na počet protiprávních jednání, ale v jejím důsledku jsou tato protiprávní jednání posuzována nikoli jako trestné činy, ale jako přestupky, což se samozřejmě projeví i ve statistických datech). Nárůst kriminality v roce 2022 byl zapříčiněn ukončením protipandemických vládních opatření a restrikcí a méně příznivým ekonomickým vývojem v České republice (inlace, vyšší nezaměstnanost v Ústeckém a Moravskoslezském kraji). Tato změna se projevila zejména u majetkové, hospodářské a násilné kriminality.

Nárůst registrovaných trestných činů byl v roce 2022 zaznamenán v celém spektru trestných činů, u krádeží prostých (34 404, +7 815, +29,4 %), ostatních majetkových činů (32 029, +11 804, +58,4 %), ostatní kriminality (27 874, +3 094, +12,5 %), násilné kriminality (13 180, +1 222, +10,2 %), u vražd (150, +45, +42,9 %), u loupeží (1 413, +192, +15,7 %), mravnostní kriminality (3 290, +241, +7,9 %) a hospodářské kriminality (13 637, +1 127, +9 %).

Jak plyne ze Zprávy o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2023, v roce 2023 byl pak zaznamenán další nárůst registrovaných trestných činů u krádeží prostých (33 075, +671, +2 %), ostatních majetkových činů (34 239, +2 210, +6,9 %), ostatní kriminality (28 357, +483, +1,7 %), u vražd (159, +9, +6 %) a válečných a protiústavních činů (19, +6, +46,2 %), naopak pokles registrovaných trestných činů byl evidován u krádeží vloupáním (30 986, -2 764, -8,2 %), hospodářské kriminality (12 765, -872, -6,4 %), mravnostní kriminality (3 201, -89, -2,7 %), násilné kriminality (13 115, -65, -0,5 %) a zbývající kriminality (23 585, -151, -0,6 %).

V roce 2023 se zvýšil počet pravomocně odsouzených osob oproti předchozímu roku 2022, a to z 50 222 na 51 399, tedy o 1 177 osob. O 705 osob vzrostl počet odsouzených pro trestný čin krádeže (2022 – 9 181; 2023 – 9 886). Zvýšení o 233 osob bylo zaznamenáno u trestného činu výtržnictví (2022 – 3 600; 2023 – 3 833), zvýšení o 322 osob bylo zaznamenáno u trestného činu ublížení na zdraví (2021 – 1 880; 2022 – 2 122), o 10 osob se zvýšil počet odsouzených pro trestný čin vraždy (z 83 v roce 2022 na 93 v roce 2023) a zvýšil se počet pravomocně odsouzených pachatelů trestného činu loupeže – o 125 osob (2022 – 725; 2023 – 850).

Takto byl zvrácen dosavadní relativně příznivý trend v počtu registrované kriminality, uvedené se samozřejmě promítá i do počtu odsouzených osob i do počtu osob vězněných.

Z hlediska počtu evidovaných trestných činů tak představuje rok 2022 výjimku z dlouhodobého trendu poklesu registrované kriminality, k němuž docházelo (vyjma roku 2019) setrvale od roku 2013. Příčiny nárůstu registrované kriminality ve srovnání s předchozími dvěma roky lze částečně spatřovat v odpadnutí důvodů, jež stály za poklesem kriminality. Zvýšení kriminality lze tedy zčásti připisovat zrušení omezení proti šíření nemoci COVID-19 a s ním souvisejícímu zvýšení mobility obyvatelstva a částečnému návratu k životním návykům z doby před koronavirovou pandemií. Tuto skutečnost dobře dokládá nárůst počtu evidovaných trestných činů na úroveň blízká se stavu před pandemií nemoci COVID-19. Nárůst registrované kriminality je dán rovněž zhoršenou ekonomickou situací a zvyšující se nejistotou ve společnosti v důsledku pandemie, jejich přetrvávajících následků a probíhající agrese Ruska na Ukrajině. Zhoršená ekonomická situace, která se promítla do snížení životních podmínek obyvatelstva, zvýšení nezaměstnanosti, růstu životních nákladů v důsledku inflace a stoupajících cen energií a nákladů na bydlení, je jedním z významných faktorů, které i ve srovnání se stavem kriminality před koronavirovou krizí zřejmě přispěly k růstu majetkové trestné činnosti (ve srovnání s rokem 2019 je nárůst majetkové trestné činnosti téměř 25 %); v souvislosti s poklesem životní úrovně některých skupin obyvatel v souvislosti s vysokou inflací lze konstatovat, že obavy z možného nárůstu majetkové kriminality trvají.

S přírůstky či úbytky počtu odsouzených osob samozřejmě koresponduje i míra zatížení vězeňského systému.

Celkový počet vězněných osob v roce 2023 oproti roku 2022 vzrostl (o 128 obviněných ve výkonu vazby a 391 odsouzených ve výkonu trestu odnětí svobody). U vězněných osob umístěných ve výkonu zabezpečovací detence počet klesl o 2 chovance.

Vězněné osoby	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Obvinění	1 816	1 798	1 570	1 392	1 438	1 566
Odsouzení	19 677	19 155	17 612	17 243	17 498	17 889
Chovanci	84	95	104	113	116	114

K 15. květnu 2024 pak bylo ve vězeňských zařízeních Vězeňské služby celkem 19 769 osob, kapacita vězeňských zařízení tak byla průměrně naplněna na 97,03 %.

V roce 2021 byla v evropském srovnání Česká republika na dvanáctém místě v počtu vězněných osob na 100 000 obyvatel, na podzim roku 2022 na 13. místě. Stále však zůstává ve skupině evropských zemí s velmi vysokými počty uvězněných osob¹.

¹ Highest to Lowest – Prison Population Rate.). World Prison Brief, (30. 9. 2021), Dostupné z: [Highest to Lowest - Prison Population Total | World Prison Brief \(prisonstudies.org\)](https://www.prisonstudies.org/)

Vysoký počet vězeňské populace kromě obecných negativních efektů spojených s uvězněním vede k přeplněnosti věznic a ztížené možnosti dostatečně individualizované penitenciární péče; nezanedbatelnou otázkou je samozřejmě i výrazná finanční náročnost výkonu tohoto druhu trestu.

I proto se tato vláda se ve svém programovém prohlášení mj. zavázala k následujícímu:

- *budeme prosazovat rozšíření konceptu restorativní justice v návaznosti na Strategii restorativní justice pro ČR;*
- *zaměříme se na problém nadužívání trestní represe u jednání s malou společenskou škodlivostí;*
- *budeme se zasazovat o rozšíření výkonu alternativních trestů, prevence a snižování recidivy, odlehčíme tak věznicím a urychlíme návrat odsouzených do normálního života.*

Navzdory některým pozitivním změnám, které se podařilo prosadit v minulých volebních obdobích a které s sebou např. přinesly navýšení počtu ukládaných peněžitých trestů, je velikost vězeňské populace přetrvávajícím problémem.

Trest odnětí svobody má samozřejmě – a i nadále mít bude – své významné místo v rámci sankčního systému. Měl by ale být využíván v případech, kdy je to nutné k ochraně společnosti, kdy je zapotřebí pachatele separovat, a pro odborné zacházení, které povede k žádoucí regulaci jeho chování a ke schopnosti vést řádný život po propuštění na svobodu. Odplatnou a odstrašující funkci trestu odnětí svobody nelze přeceňovat. Prodlužování trestů má nižší odrazující účinek na kriminalitu než zvyšování pravděpodobnosti, že pachatel bude potrestán; zvyšování trestů, po kterém veřejnost často volá, tak s sebou nese spíše ekonomické náklady, než aby mělo vliv na míru páchané kriminality. Ostatně, aby bylo možné s pachateli pracovat, nemusí nutně dojít k jejich uvěznění, když i v řadě případů alternativních trestů je na ně možné působit cestou Probační a mediační služby, popř. je možné jim uložit přiměřenou povinnost podrobit se vhodnému programu sociálního výcviku a převýchovy, vhodným programům psychologického poradenství, výcviku pro získání vhodné pracovní kvalifikace apod.

Z tohoto důvodu je namísto řešit situaci značně naplněných kapacit českého vězeňství nikoli výstavbou nových vězeňských zařízení, ale spíše přehodnocením trestní politiky, resp. přehodnocením některých parametrů současné trestněprávní úpravy, které vedou k tomu, že trest odnětí svobody je vykonáván i odsouzenými, u kterých by reakce na jejich protiprávní jednání nemusela být nezbytně spjata s odnětím svobody. Počet osob, které vykonávají trest odnětí svobody, však samozřejmě není otázkou pouze pozitivní trestněprávní úpravy, ale důsledkem celé řady faktorů (na kriminogenní faktory je třeba reagovat primárně jinými prostředky, nelze je eliminovat cestou represe či pohrůzkami trestu – v této souvislosti je třeba akcentovat roli sociální politiky, politiky v oblasti závislostí, řešení otázky předlužení, dostupného bydlení apod.).

Ostatně jak se uvádí v „Návrzích kroků ke zlepšení práce s pachateli“² zpracovaných pracovní skupinou k trestní politice a koordinaci opatření ke snižování recidivy v České republice Radou vlády pro lidská práva, „*vysoký počet vězňů, kdy na jednoho odborného pracovníka Vězeňské služby ČR připadá i více než sto vězněných osob, znesnadňuje uplatnění individuálního přístupu a zajištění potřebné dostupnosti a rozsahu odborných služeb. Z tohoto důvodu je nezbytné aplikovat změny trestní politiky v podobě snížení trestní represe, které povedou ke snižování počtu vězněných osob, a zároveň zachovat (nesnižovat) počty*

² https://www.vlada.cz/assets/ppov/rlp/vybory/Pro_trestni_politiku/Navrhy-kroku-ke-zlepseni-prace-s-pachateli_Pracovni-skupina-k-trestni-politice-RVLP.pdf

odborných pracovníků. Pouze za tohoto předpokladu lze očekávat, že dojde ke zlepšení podmínek pro odbornou práci s vězňnými osobami a zajištění podmínek pro jejich lepší integraci do společnosti po propuštění.“

K naplnění tohoto cíle se tak navrhuje

- a) redefinovat podmínky pro ukládání peněžitého trestu a modifikovat možnosti ukládání některých dalších druhů alternativních trestů,
- b) reagovat na nežádoucí situaci kumulace trestů,
- c) přistoupit ke snížení trestní represe a
- d) posílit oportunní prvky v rámci přípravného řízení a restorativní prvky v rámci trestního řízení.

Ad a) Obecné podmínky pro ukládání některých alternativních trestů

Návrhem dochází ke změně především u těchto trestů:

- u peněžitého trestu,
- u trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem výkonu,
- u trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a
- u trestu zákazu přijímání dotací a subvencí.

Podle současné právní úpravy může soud peněžitý trest uložit,

- pokud pachatel pro sebe nebo pro jiného úmyslným trestným činem získal nebo se snažil získat majetkový prospěch,
- pokud uložení peněžitého trestu trestní zákoník u konkrétního trestného činu výslovně umožňuje, nebo
- pokud je peněžitý trest ukládán za přečin a vzhledem k jeho povaze a závažnosti a vzhledem k osobě a poměrům pachatele není třeba současně uložit nepodmíněný trest odnětí svobody.

Peněžité tresty jsou základním druhem trestu i pro právnické osoby [§ 18 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (dále jen „TOPO“)] a je možné je uložit za podmínek uvedených v § 27 zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, jako trestní opatření i mladistvému, je-li výdělečně činný nebo umožňují-li to jeho majetkové poměry.

Soud je v případě stanovení druhu trestu a jeho výměry přitom povinen obligatorně přihlídnout nejen k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele a k jeho dosavadnímu způsobu života a k možnosti jeho nápravy, ale i k tomu, že pachatel získal nebo se snažil získat majetkový prospěch, a pokud to nevyklučují majetkové nebo osobní poměry pachatele, uložit mu některý z trestů, který ho postihne na majetku.

K podpoře ukládání tohoto druhu trestu učinilo Ministerstvo spravedlnosti v nedávné minulosti řadu kroků, v tomto směru lze odkázat například na důvodovou zprávu k zákonu č. 333/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších

předpisů, a některé další zákony, nebo na důvodovou zprávu k zákonu č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, kterým došlo k převodu vymáhání peněžitého trestu ze soudů na celní úřady.

V důsledku těchto změn a v důsledku dalších nelegislativních kroků a aktivit Nejvyššího soudu a Nejvyššího státního zastupitelství došlo k výraznému zvýšení počtu ukládaných peněžitých trestů – viz informace obsažené ve Zprávě o činnosti státního zastupitelství za rok 2023³:

Přestože počet ukládaných peněžitých trestů za poslední léta poměrně výrazně vzrostl, trestní zákoník pro jeho ukládání stanoví zbytečně omezující podmínky, když praktické poznatky i zahraniční zkušenosti ukazují, že je vhodné umožnit jeho ukládání v co nejširší míře.

Uvedená zákonná omezení se navrhuje zrušit a umožnit ukládání peněžitého trestu ve všech případech, kdy se to bude jevit jako vhodné. S ohledem na okruh trestných činů, u kterých bude možné peněžitý trest uložit nově, lze předpokládat, že peněžitý trest v těchto případech nebude ukládán jako trest samostatný (obecné podmínky pro ukládání peněžitého trestu jako trestu samostatného se nemění, nicméně s ohledem na navrhované rozšíření okruhu případů, kdy bude možné peněžitý trest uložit, se doplňuje negativní podmínka vylučující uložení tohoto druhu trestu jako trestu samostatného v případě zvláště závažných zločinů a zločinů uvedených v hlavě třetí zvláštní části trestního zákoníku). Uvedené opatření tak nebude mít zřejmě výraznější dopad na počet osob, kterým je ukládán trest odnětí svobody, nicméně je možné říct, že bude-li nově peněžitý trest ukládán vedle trestu odnětí svobody, bude trest odnětí svobody ukládán v nižší výměře. Hlavní přínos této změny lze vidět v přínosu pro poškozené, kteří mohou v případě, kdy dojde k zaplacení nebo vymožení peněžitého trestu, své nároky uspokojit postupem předpokládaným zákonem č. 59/2017 Sb., o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí uložených v trestním řízení a o změně některých zákonů. Vyšší míra ukládání peněžitého trestu tak není na úkor práv poškozených, ale právě naopak pro ně představuje jednodušší cestu, jak se domoci svých majetkových nároků.

Dílčí změna se navrhuje u podmíněného odsouzení, v jehož rámci je dnes možné uložit omezení obsahově korespondující s trestem domácího vězení – navrhuje se, aby jako přiměřené omezení mohla být uložena odsouzenému i povinnost vykonat osobně a bezplatně

³ <https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2024/07/St%C3%A1tn%C3%AD-zastupitelstv%C3%AD-v-roce-2023.pdf>

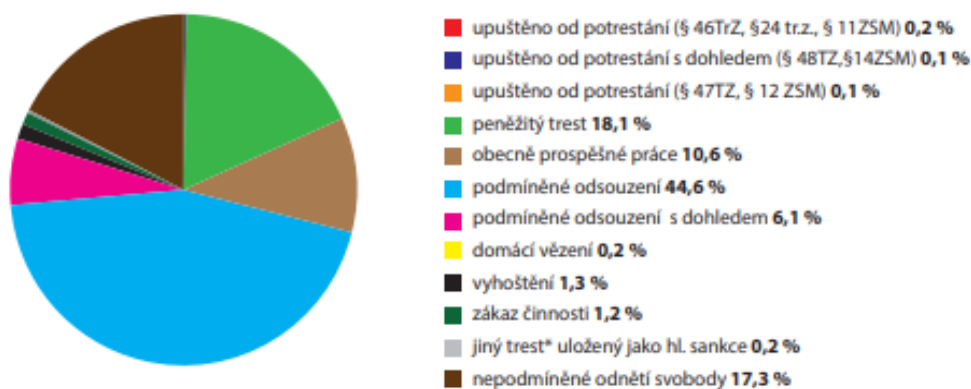
práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací (což obsahově koresponduje s trestem obecně prospěšných prací).

Dále se navrhuje rozšířit katalog trestů, které lze uložit fyzickým osobám, i o trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a trest zákazu přijímání dotací a subvencí, tj. tyto druhy trestů bude možné uložit nejen právnických osobám, jako je tomu dnes. Umožnění uložení tohoto druhu trestu i fyzickým osobám ostatně odpovídá požadavkům, které se, byť zatím pouze ve fakultativní podobě, objevují v aktuálně sjednaných či projednávaných směrnících harmonizujících na evropské úrovni trestné činy a sankce za ně.

Ad b) kumulace trestů

Struktura odsouzených se v posledních letech proměňuje, přičemž čím dál větší část vězeňské populace tvoří odsouzení s nařízeným výkonem podmíněně odloženého trestu odnětí svobody. Z tohoto hlediska se zdá být problematické široké využívání podmíněně odloženého trestu odnětí svobody bez toho, aniž by byl zároveň nad pachatelem vysloven dohled či mu byly uloženy přiměřené povinnosti nebo omezení, a to zejména u recidivistů. Výchovný efekt takového trestu je poměrně diskutabilní. Jako pozitivní se proto může jevit fakt, že nárůst podílu peněžitého trestu se projevil ve výrazném poklesu aplikace „prostého“ podmíněného odsouzení (v roce 2016 byl jeho podíl téměř 57 % a v roce 2023 již pouze necelých 40 %). Podle Analýzy trendů kriminality v České republice v roce 2021 zpracované Institutem pro kriminologii a sociální prevenci⁴ je struktura (hlavních) sankcí podle stavu v roce 2021 následující:

Graf 23: Struktura sankcí ukládaných jako hlavní v roce 2021 v %

*Jiný trest zahrnuje tresty propadnutí věci, zákaz pobytu, propadnutí majetku, zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce a trestní opatření propadnutí věci a zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.

Pramen: Přehledy č. 6 – O pravomocně vyřízených fyzických osobách podle soudů (odsouzených a vyřízených jinak), Ministerstvo spravedlnosti ČR, CSLAV.

Řadě odsouzených tak není ukládán nepodmíněný trest odnětí svobody (ten je ukládán v cca pětině případů), ale některý z trestů, který není spojen s bezprostředním omezením osobní svobody. Nicméně nemalá část těchto alternativních trestů není řádně vykonána, kdy proto dochází následně k jejich přeměně v trest odnětí svobody nebo k rozhodnutí o výkonu trestu, šlo-li o podmíněné odsouzení. Poměrně velkou část vězeňské populace tak tvoří odsouzení, u kterých bylo rozhodnuto o výkonu původně podmíněně odloženého trestu odnětí svobody či

⁴ www.ok.cz/iksp/docs/470_Analyza_trendu_kriminality_v_CR_v_roce_2021.pdf

došlo k přeměně alternativního trestu v trest odnětí svobody. Odsouzení pak často vykonávají několik trestů po sobě (není výjimkou, že odsouzený vykonává 4 a více trestů odnětí svobody, které byly uloženy nezávisle na sobě). Odsouzení tak v důsledku výkonu vícero trestů vykonávají poměrně dlouhé tresty odnětí svobody, což je považováno za jeden z důvodů vysokého podílu vězeňské populace.

Pravidlo zakotvené v § 39 odst. 4 tr. zák. týkající se tzv. „kumulace trestů“, které na tuto situaci částečně reagovalo, se proto navrhuje posílit tak, aby soud při ukládání nepodmíněného trestu odnětí svobody mohl tento trest stanovit pod dolní hranicí trestní sazby. Pokud trestní řád umožňuje fakultativně zastavit trestní stíhání kvůli neúčelnosti s poukazem na již uložený trest či trest, který obviněného podle očekávání postihne (§ 172 odst. 2 tr. řádu), a to bez ohledu na to, zda tento jiný trest, pokud byl uložen, je již vykonáván či nikoli, pak se jeví být na místě, aby zohlednění dosud nevykonaných trestů mohlo vést k uložení trestu v nižší než zákonné sazbě, pokud všechny tresty uložené obviněnému ve svém souhrnu jsou postačující k dosažení účelu trestního řízení.

K omezení řetězení nevykonaných trestů se rovněž navrhuje, aby opětovně bylo možné trestním příkazem uložit krátkodobý nepodmíněný trest odnětí svobody – lze předpokládat, že v některých případech je soudem volen méně formální a méně časově náročný postup i za cenu toho, že je uložen v konkrétním případě trest odnětí svobody, jehož výkon je podmíněně odložen, byť by bylo vhodnější na pachatele působit krátkým nepodmíněným trestem. Tato praxe tak vede ke kritizovanému řetězení alternativních trestů, kdy jsou takto ukládány nepřiměřeně mírné tresty, kterými se pachatelům vysílá určitý signál, že i při spáchání opakované trestné činnosti se „nemají čeho obávat“, což může vést až k bagatelizaci možných důsledků jejich následného protiprávního jednání v průběhu zkušební doby nebo k nízké míře ochoty vykonat uložený alternativní trest. Ukládáním nepřiléhavě mírných trestů nedochází k zamezení další trestné činnosti ze strany pachatelů, na které tak není včasné výchovně působeno (a to až do momentu nařízení výkonu kumulovaných trestů, kdy výsledný nepodmíněný trest odnětí svobody, často několikaletý, je v součtu zjevně nepřiměřený).

Jako další opatření proti vícečetnému hromadění alternativních trestů se navrhuje procesní opatření vedoucí k včasné informovanosti soudu, který uložil alternativní trest, v rámci jehož výkonu, popř. v rámci stanovené zkušební doby v případě podmíněného odsouzení, byl spáchán odsouzeným další trestný čin, o tom, že došlo k tomuto následnému odsouzení.

Ad c) snížení trestní represe

Jedním z hlavních cílů, který byl sledován při přijímání nového trestního zákoníku, bylo změnit hodnotový systém a kriminálně politickou koncepci komunistického totalitního státu, která se promítala do dříve účinného trestního kodexu a která byla založena na vysoké míře ochrany socialistického vlastnictví a hospodářství. To se odráželo i v systematické starého trestního zákona, kdy byly hospodářské trestné činy (zahrnující činy proti majetku v socialistickém vlastnictví a daňové trestné činy) zařazeny hned v hlavě druhé po trestných činech proti republice, tj. byly předřazeny trestným činům proti životu a zdraví, a byly přísně postihovány. Trestní zákoník proto nejen že nově upravil pořadí jednotlivých hlav zvláštní části trestního zákoníku tak, aby se do popředí trestněprávní ochrany dostal člověk, jeho život, zdraví, tělesná integrita, osobní svoboda, nedotknutelnost, důstojnost, vážnost, čest, ochrana jeho soukromí, obydlí, majetku a jiných jeho základních lidských práv, svobod a zájmů, ale i zpřísnil postih za nejzávažnější trestné činy proti životu a zdraví a některé trestné činy proti svobodě a proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti.

Dalším cílem pak bylo provést zásadní změny v systému sankcí tak, aby bylo více umožněno

ukládat alternativní tresty a alternativní opatření, zejména u prvotrestaných pachatelů a mladistvých, jakož i osob, které se sice dopustily trestných činů opakovaně, ale šlo o drobné, méně závažné trestné činy vyvolané situací, do níž se dostaly.

Přestože s přijetím nového trestního zákoníku a v rámci dalších jeho novel docházelo k dalšímu rozvíjení těchto principů, zejména pokud jde o kladení důrazu na ukládání alternativních sankcí, i nadále zůstává postih hospodářských a majetkových trestných činů poměrně přísný, a to i s ohledem na to, že se výše trestní sazby odvíjí od výše způsobené škody nebo získaného prospěchu, přičemž možnost uložit jiný trest než trest nespojený s odnětím svobody je omezená. V praxi pak dochází k tomu, že v některých případech jsou pachatelé hospodářské a majetkové trestné činnosti postihováni přísněji než pachatelé jiných trestných činů, a to i včetně pachatelů trestných činů proti zdraví. Jak bylo uvedeno shora, v případech zejména majetkové a hospodářské kriminality by mělo být zváženo, zda pro dosažení účelu trestu je zcela nezbytné ukládat trest odnětí svobody a zda by nebylo postačující postihnout pachatele na majetku – návrh v této souvislosti přichází s možností uložení trestu pod dolní hranicí trestní sazby právě bude-li kombinován s peněžitým trestem.

Zároveň při této příležitosti byla řešena i otázka, zda je vůbec u některých dnes trestných jednání třeba trvat na tom, aby na ně bylo reagováno prostředky trestního práva. Jak shrnul Ústavní soud⁵, úvahy o tom, zda určitá závadná jednání mají být trestná nebo beztrestná, definování skutkových podstat deliktů (trestných činů, přestupků) a stanovení druhu a výše sankcí (intenzita trestní a správní represe) jsou podmíněny mnoha sociálními determinantami, které se v průběhu historického vývoje mění. Není ničím neobvyklým, že jednání dříve beztrestné prohlásí zákonodárce novou zákonnou úpravou za trestné (kriminalizace jednání), nebo naopak dříve trestné jednání je dekriminalizováno. Nezřídka se mění také zákonná kategorizace deliktů – dřívější trestné činy začnou být novou úpravou kvalifikovány jako přestupky nebo naopak dřívější přestupky se stanou trestnými činy. Legislativní úprava všech těchto otázek je ve výlučné kompetenci zákonodárce, který se řídí kriminálně politickými kritérii, např. hlediskem generální prevence, četností výskytu deliktů v dané historické době, intenzitou rizika deliktního jednání a z toho plynoucím stupněm ohrožení spořádaného lidského soužití („právního míru“), proměnami v axiologickém nazírání veřejnosti na význam individuálních a společenských hodnot a právních statků poškozovaných deliktním chováním pachatelů apod. Jinými slovy, za trestný čin by mělo být prohlášeno to, co se zákonodárci materiálně jeví jako bezprávní a co je tedy natolik společensky škodlivé do té míry, že zasluhuje odsouzení a trest (tj. co je odsouzeníhodné a trestuhodné) a nepostačuje reakce prostřednictvím jiného právního odvětví. Je třeba přihlídnout i k tomu, že i samotná pohružka trestem či vedení trestního řízení může vést k nápravě narušených vztahů, byť jak bylo již uvedeno, tomuto prvku zejména laická veřejnost přikládá větší význam, než reálně má.

K takovým změnám v minulosti docházelo – zde lze poukázat na změny provedené trestním zákoníkem, kdy došlo např. ke zrušení § 180d (starého) trestního zákona, který upravoval trestný čin spočívající v řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění, ke zrušení trestného činu nedovolené výroby lihu (dříve § 194a tr. zák.), k omezení trestnosti porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže, poškození věřitele nebo zvýhodnění věřitele aj. V nedávné době pak stejného efektu bylo dosaženo zvýšením hranic výše škod (viz zákon č. 333/2020 Sb.) – tato změna nicméně jenom „navracela“ míru kriminalizace na předchozí úroveň, kdy se takto reagovalo na změnu ekonomického prostředí, neboť zachováním výše

⁵ náleží Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 3/02, náleží Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 14/09, usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 4097/17 aj.

hranic škod (nastavené v r. 2002) docházelo k neodůvodněnému postupnému zotřování trestní represe a faktické kriminalizaci i těch jednání, jež by v roce 2001 parametry trestného činu rozhodně neměla, což je patrné zejména v oblasti hospodářské kriminality.

Ke snížení trestní represe návrh přispívá označením určitých jednání za beztrestná a snížením trestů, které je za některé trestné činy možné uložit, což je podrobně rozepsáno ve zvláštní části důvodové zprávy. Návrh tak činí u trestného činu zanedbání povinné výživy, zmírnění trestů se navrhuje u recidivní krádeže a propagace terorismu (v podobě schvalování tohoto trestného činu a vychvalování jeho pachatele, pokud k tomu dojde veřejně přístupnou počítačovou sítí, kdy jsou stanoveny za výroky na sociálních sítích, které reálně nemají potenciál podnítit páchaní teroristických trestných činů, velice vysoké sazby – v praxi jsou tak trestány příspěvky na sociálních sítích, kde hrozí trest v rozpětí od pěti do patnácti let), dochází zároveň i ke snížení trestního postihu u samozásobitelů konopí a podobných „měkkých drog“ a snížení postihu za nedovolenou výrobu a jiné nakládání s drogami pro jiného. Vzhledem ke změně společenského nazírání na škodlivost užívání marihuany k rekreačním účelům dospělými osobami se zároveň navrhuje i posunout samotnou hranici mezi trestným činem a přestupkem a část takovéhoho samopěstování zcela legalizovat.

Ad d) posílení oportunních prvků v rámci přípravného řízení a posílení restorativních prvků

Stávající právní úprava vymezuje obligatorní důvody pro zastavení trestního stíhání v přípravném řízení v § 172 odst. 1 tr. řádu. Takovými důvody je, že je nepochybné, že se nestal skutek, pro který se trestní stíhání vede, tento skutek není trestným činem a není důvod k postoupení věci, není prokázáno, že skutek spáchal obviněný, trestní stíhání je nepřipustné, obviněný v době činu nebyl pro nepříčetnost trestně odpovědný, nebo že zanikla trestnost činu.

Pokud jde o fakultativní důvody zastavení trestního stíhání, státní zástupce může zastavit trestní stíhání za podmínek uvedených v § 172 odst. 2 tr. řádu, tj. pokud zohlední význam očekávatelného trestu vedle trestu, který pro jiný čin byl obviněnému již uložen nebo který ho podle očekávání postihne, pokud zohlední postižení jiným orgánem pro týž skutek anebo tehdy, pokud má za to, že bylo dosaženo účelu trestního stíhání vzhledem k významu a míře porušení nebo ohrožení chráněného zájmu, který byl dotčen, způsobu provedení činu a jeho následku, nebo okolnostem, za nichž byl čin spáchán a k chování obviněného po spáchání činu, zejména k jeho snaze nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu.

V současné době tak je státní zástupce povinen zastavit trestní stíhání pouze v případě, „je-li nepochybné“, že se skutek nestal. Formulace zákonných důvodů pro zastavení trestního stíhání tak striktně vzato neumožňuje zastavit trestní stíhání v situaci, kdy sice není nepochybné, že se skutek nestal, nicméně výsledky vyšetřování, byť byly obstarány veškeré dostupné důkazy, dostatečně neodůvodňují postavení obviněného před soud, přičemž nelze očekávat, že v řízení před soudem budou zjištěny další skutečnosti nezbytné k prokázání viny obviněného. Státní zástupce v takovém případě ani tedy sám nemá zájem na dalším pokračování trestního stíhání, neboť je zřejmé, že k odsouzení obviněného nedojde. To je nutno nepochybně považovat za neefektivní a nákladné, nemluvě o dopadech na obviněného. Po zproštění obžaloby pak samozřejmě obviněný může žádat po státu náhradu škody podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád).

Navrhuje se proto, s přihlédnutím k výsledkům prací rekodifikační skupiny pro trestní právo procesní, posílení oportunních prvků v rámci přípravného řízení se zakotvením nezbytných

pojistek (přezkum nejvyšším státním zástupcem) proti možnému zneužití.

Dále se zdůrazňuje, že již v přípravném řízení má být dbáno na to, aby byly využívány restorativní postupy (viz nová zásada restorativní justice), zejména ve vhodných případech mediace, a zefektivňuje se úprava jednoho z odklonů, který nyní není v praxi příliš využíván – narovnání, čímž se posiluje možnost poškozeného docílit plné satisfakce. V podrobnostech lze odkázat na zvláštní část důvodové zprávy.

Kromě těchto hlavních prvků překládaný návrh reflektuje potřebu adekvátně reagovat na určitá protiprávní jednání, která jsou dnes postižitelná buď pouze za užití obecných skutkových podstat nebo pouze částečně – návrhem dochází k zakotvení nových skutkových podstat trestného činu zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření (§ 191a tr. zák.) a trestného činu činnost pro cizí moc (§ 318a tr. zák.). Zakotvuje se tak nový trestný čin spočívající v činnosti pro cizí moc prováděnou na území České republiky v úmyslu ohrozit nebo poškodit ústavní zřízení, svrchovanost, územní celistvost, obranu nebo bezpečnost České republiky anebo obranu nebo bezpečnost mezinárodní organizace, k ochraně jejichž zájmů se Česká republika zavázala, neboť podle stávající právní úpravy lze postihnout pouze některé formy spolupráce s cizí mocí (vyzvídání či předání utajovaných informací, vyzvědačství, ohrožení utajované informace nebo styky ohrožující mír) a právní úprava tak neposkytuje těmto právním statkům komplexní ochranu. Prostřednictvím nového trestného činu podle § 191a tr. zák. se pak reaguje mj. i na technologický pokrok, který s sebou přináší nové hrozby zásahů do zájmů chráněných trestním zákoníkem, v tomto případě se reaguje na problematiku tzv. nekonsensuální pornografie.

Ke zvýšení trestního postihu dochází i v případě trestných činů spáchaných z nenávisti (předsudečných trestných činů). S předsudečnou či nenávistnou pohnutkou se v trestním zákoníku lze setkat celkem na třech úrovních. V první z nich figuruje předsudečná pohnutka jako podmínka trestnosti ve formě znaku subjektivní stránky u základních skutkových podstat trestných činů uvedených v § 352, 355 a 356 tr. zák. V druhé pak jako speciální znak kvalifikovaných skutkových podstat vybraných trestných činů a ve třetí jako obecná přitěžující okolnost upravená v § 42 písm. b) tr. zák. Tato pohnutka je v případě kvalifikovaných skutkových podstat konkretizována tak, že znakem skutkové podstaty kvalifikovaného trestného činu je v tomto případě (spáchání činu) „na jiném/jiných pro jeho/jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnosti, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání“. Jedním z dlouhodobě uplatňovaných požadavků je požadavek na zajištění rovnocenné trestně právní ochrany poškozených, kteří jsou napadeni či je nich spáchán trestný čin z důvodu zdravotního postižení, pohlaví či z důvodu své sexuální orientace, z důvodu věku nebo z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, neboť předsudečný motiv zde není adekvátně zohledňován. V těchto případech tedy soudce ukládá trest za spáchání trestného činu v základní skutkové podstatě (nejdou-li naplněny jiné znaky kvalifikované skutkové podstaty) a pohybuje se tak jen v základní trestní sazbě, což nemusí vždy umožňovat adekvátní postih daného skutku. Trestní právo tak nechrání výše vymezené skupiny rovným způsobem. Aby došlo k doopravdy rovnocenné ochraně osob napadených z předsudečných důvodů, navrhuje se přihlížet k jako okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby ke spáchání trestného činu na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jakékoli skupině osob (skupině osob, které spojuje určitý sjednocující prvek). Příklady takovýchto skupin, resp. předsudečných pohnutek opřených právě o tento sjednocující prvek, obsažené dnes v trestním zákoníku se tak doplňují o další příklady – výčet předsudečných pohnutek se rozšiřuje výslovně o pohnutku založenou na věku, na zdravotním postižení, na sexuální orientaci, na pohlaví a na příslušnosti k sociální skupině. Při této příležitosti dochází i k rozšíření

okruhu trestných činů, u nichž bude předsudečná pohnutka přicházet do úvahy jako okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby.

Připojená novela trestního řádu pak upravuje řadu dílčích otázek, přičemž v některých směrech v zásadě přebírá úpravu obsaženou v návrhu nového trestního řádu, který byl připraven v rámci komise pro trestní řád. Konkrétně jde kromě již zmíněné nové zásady restorativní justice, posílení oportunních prvků a zefektivnění narovnání, o zefektivnění informační povinnosti o nařízeném odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a o zjišťování údajů o telekomunikačním provozu, zjednodušení přednesu obžaloby, zjednodušení vyhlásování rozsudku a rozšíření možnosti opravy vyhotovení rozsudku.

Návrh rovněž reaguje na praktické poznatky ohledně trestního řízení vedeného proti právníkům osobám, kdy se nejeví jako důvodné zahajovat trestní stíhání, pokud by obviněnou právníckou osobou byla tzv. prázdna schránka (často tedy pouze ryze formálně zapsaná právnícká osoba, která fakticky nemá reálné sídlo ani zaměstnance, nedisponuje majetkem a ve funkci statutárního orgánu má ustanoveny osoby, jejichž identita byla takto zneužita nebo úplatně obstarána). U těchto formálních subjektů lze pokládat za účelnější, rychlejší a hospodárnější jejich zrušení podle mimotrestních předpisů. Návrhem dochází též k zavedení nového druhu odklonu v trestním řízení vedeném proti právníkům osobám.

Předmětné změny jsou v souladu s obecnými cíli, které si novela klade, tj. aby v řízení byly uplatňovány restorativní prvky, řízení bylo, pokud možno, rychlé a efektivní, a aby řízení nebylo zbytečně prodlužováno a prodražováno, je-li zřejmé, že nelze prokázat rozhodné skutečnosti o vině.

Bližší popis navrhovaných změn je obsažen ve zvláštní části této důvodové zprávy.

Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky, mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie a judikaturou ESLP

K navrhovaným změnám podmínek ukládání některých druhů trestů a opatřením k uplatňování trestního práva jako prostředku ultima ratio

Navrhované řešení je v souladu s předpisy tvořícími ústavní pořádek. Návrh novelizace respektuje zásadu, podle níž lze státní moc uskutečňovat pouze na podkladě zákona a v jeho mezích.

Návrh zákona plně respektuje právo na soudní a jinou právní ochranu, stanovením nových skutkových podstat trestných činů či změnou skutkových podstat stávajících zachovává ústavní zásadu uvedenou v ustanovení čl. 39 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), tedy že jen zákon smí stanovit, která jednání mohou být trestnými činy a jaké tresty za ně mohou být uloženy (nullum crimen sine lege a nulla poena sine lege). V souladu s tím jsou i návrhy na změny trestních sazeb, zavedení nových druhů trestů (resp. rozšíření aplikovatelnosti trestů, které lze dnes uložit právníkům osobám, i na pachatele – dospělé fyzické osoby) i změny podmínek pro ukládání peněžitého trestu či modifikace jiných alternativních trestů.

Návrh zákona tak plně vyhovuje i požadavkům plynoucím z čl. 7 (uložení trestu jen na základě zákona) Evropské úmluvy o ochraně základních lidských práv a svobod (dále jen

„Úmluva“). Tento článek zakotvuje nejen zákaz retroaktivní aplikace trestního práva v neprospěch obviněného (*nullum crimen, nulla poena sine lege praevia*), ale zahrnuje obecněji také princip, že pouze zákon může určovat, co je trestným činem, a stanovit trest (*nullum crimen, nulla poena sine lege scripta*), a princip, podle kterého trestní právo nesmí být aplikováno extenzivním způsobem v neprospěch obviněného, zejména prostřednictvím analogie (*nullum crimen, nulla poena sine lege stricta*). Dále musí být trestný čin jasně definován zákonem (*nullum crimen, nulla poena sine lege certa*). Tato podmínka je splněna, jestliže ten, komu je norma určena, může ze znění příslušného ustanovení zjistit – v případě potřeby za pomoci soudního výkladu nebo odborné porady, jaké konání nebo opominutí konání způsobuje jeho trestní odpovědnost (*Kokkinakis proti Řecku*, rozsudek, 25. května 1993, č. 14307/88, § 52).

Ve vztahu k požadavkům na tresty ukládané za trestné činy evropské předpisy harmonizující trestné činy a sankce za ně ukládané požadují ukládání „účinných, přiměřených a odrazujících trestních sankcí“. Ve vztahu k sankcím ukládaným za trestné činy fyzickým osobám pak stanovují v některých případech minimální požadavky na horní hranice trestní sazby, otázkami dolních hranic se však nezabývají; některé předpisy Evropské unie pak požadují, aby členské státy přijaly nezbytná opatření k zajištění toho, aby se na fyzické osoby, jež spáchaly trestné činy uvedené v daných evropských předpisech, vztahovaly doplňkové sankce či opatření trestní nebo jiné povahy, jako jsou např. peněžité sankce, zákaz činnosti aj. V tomto směru lze návrh považovat rovněž za nerozporný s těmito směrnici (a rámcovými rozhodnutími). Návrh se tak v obecné rovině týká všech hmotněprávních trestních směrnic či rámcových rozhodnutí:

- rámcové rozhodnutí Rady 2004/757/SVV ze dne 25. října 2004, kterým se stanoví minimální ustanovení týkající se znaků skutkových podstat trestných činů a sankcí v oblasti nedovoleného obchodu s drogami,
- rámcové rozhodnutí Rady 2003/568/SVV ze dne 22. července 2003 o boji s korupcí v soukromém sektoru,
- rámcové rozhodnutí Rady 2008/913/SVV o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva,
- rámcové rozhodnutí Rady 2002/946/SVV ze dne 28. listopadu 2002 o posílení trestního rámce prevence umožnění nezákonného vstupu, průvozu a pobytu,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES ze dne 26. října 2005 o předcházení zneužití finančního systému k praní peněz a financování terorismu,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/99/ES ze dne 19. listopadu 2008 o trestněprávní ochraně životního prostředí,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/123/ES ze dne 21. října 2009, kterou se mění směrnice 2005/35/ES o znečištění z lodí a o zavedení sankcí za protiprávní jednání,
- směrnice Rady 2004/81/ES ze dne 29. dubna 2004 o povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou oběťmi obchodování s lidmi nebo obdrželi pomoc

k nedovolenému přistěhovalectví a kteří spolupracují s příslušnými orgány,

- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/52/ES ze dne 18. června 2009 o minimálních normách pro sankce a opatření vůči zaměstnavatelům neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/40/EU ze dne 12. srpna 2013 o útocích na informační systémy a nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2005/222/SVV,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU ze dne 3. dubna 2014 o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/57/EU ze dne 16. dubna 2014 o trestních sankcích za zneužívání trhu (směrnice o zneužívání trhu),
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/541 ze dne 15. března 2017 o boji proti terorismu, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/475/SVV a mění rozhodnutí Rady 2005/671/SVV,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/62/EU ze dne 15. května 2014 o trestněprávní ochraně eura a jiných měn proti padělání, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2000/383/SVV,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím nebo ohrožujícím finanční zájmy Unie,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1673 ze dne 23. října 2018 o boji vedeném trestněprávní cestou proti praní peněz,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/713 ze dne 17. dubna 2019 o potírání podvodů v oblasti bezhotovostních platebních prostředků a jejich padělání a o nahrazení rámcového rozhodnutí Rady 2001/413/SVV,

jakož i směrnic, u nichž dosud neuplynula implementační lhůta

- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1203 ze dne 11. dubna 2024 o trestněprávní ochraně životního prostředí a o nahrazení směrnic 2008/99/ES a 2009/123/ES,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1226 ze dne 24. dubna 2024 o vymezení trestných činů a sankcí za porušení omezujících opatření Unie a změně směrnice (EU) 2018/1673,
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1712 ze dne 13. června 2024, kterou se mění směrnice 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí a
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1385 ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí.

S ohledem na změnu kvantitativních ukazatelů u trestného činu nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku podle § 285 tr. zák. lze změny navrhované

v tomto ustanovení považovat za depenalizaci, byť ke snížení trestních sazeb nedochází. Základní mezinárodněprávní prameny upravující prohibici a trestnost užívání omamných látek pak jsou Jednotná úmluva o omamných látkách z roku 1961 (publ. pod č. 47/1965 Sb.), Úmluva o psychotropních látkách z roku 1971 (publ. pod č. 462/1991 Sb.) a Úmluva Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami z roku 1988 (publ. pod č. 462/1991 Sb.). Tyto mezinárodní smlouvy nestanoví konkrétní požadavky na výši trestní sazby nebo na obligatorní druhy trestů, které lze za daná jednání uložit. V této souvislosti lze nicméně zmínit čl. 3 odst. 2 Úmluvy Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami, který stanoví, že „s výhradou svých ústavních principů a základních zásad svého právního systému přijme každá smluvní strana taková opatření, jež mohou být potřebná k uznání za trestné činy podle vlastního právního řádu, pokud jsou vykonávány úmyslně, přechovávání, získávání nebo pěstování jakýchkoliv omamných nebo psychotropních látek pro osobní potřebu při porušení Úmluvy z roku 1961, Úmluvy z roku 1961 s doplňky nebo Úmluvy z roku 1971.“. I pokud by se uvedený článek nevztahoval výslovně na trestné činy, lze mít za to, že s ohledem na zásadu, že každý může činit vše, co zákon nezakazuje, pak takovým opatřením je i stanovení, že k zacházení s látkou konopí pro vlastní potřebu do určitého množství není třeba povolení k zacházení, čímž dochází u části samopěstování k legalizaci.

Judikatura soudních orgánů Evropské unie nebo obecné právní zásady práva Evropské unie se otázkou druhů trestů a podmínek jejich ukládání specificky nezabývají.

K problematice nenávistných (předsudečných) trestných činů

Pokud jde o trestné činy spáchané z předsudečné nenávisti, souvisí návrh s principem rovnosti lidí v důstojnosti a právech stanoveným v čl. 1 Listiny základních práv a svobod, jakož i s čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 14 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 21 Listiny základních práv EU, které upravují zákaz diskriminace z důvodů v nich uváděných. Předsudečná nenávist je neslučitelná s hodnotami uváděnými v čl. 2 Smlouvy o Evropské unii, na nichž je Unie založena.

Trestné činy z předsudečné nenávisti jsou na úrovni EU částečně harmonizovány rámcovým rozhodnutím Rady 2008/913/SVV ze dne 28. listopadu 2008 o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva, které však dopadá pouze na jednání motivovaná rasistickou nebo xenofobní pohnutkou v užším významu, nikoli jakoukoli předsudečnou pohnutkou, a požaduje tak pouze ochranu osob charakterizovaných rasou, barvou pleti, náboženským vyznáním, původem nebo národnostním či etnickým původem.

Návrh jde v oblasti trestných činů spáchaných z předsudečné nenávisti nad rámec požadavků rámcového rozhodnutí Rady, čímž posiluje trestněprávní ochranu osob se společnými charakteristikami, které jsou jiné než charakteristiky výše uváděné; na ochranu osob s některými jinými společnými charakteristikami před předsudečnou nenávistí apelují nástroje nezávazné či strategické povahy i některé částečně související závazné nástroje na úrovni EU,⁶ Rady Evropy⁷ i na úrovni mezinárodní.⁸

⁶ např. sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Stop nenávisti: Evropa je ve svém postoji jednotná ze dne 6. 12. 2023 [JOIN(2023) 51 final]; sdělení Komise Evropskému Parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Unie rovnosti: Strategie práv osob se zdravotním postižením na období 2021-2030 ze dne 3. 3. 2021 [COM(2021) 101 final]; nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/692 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí program Občané, rovnost, práva a hodnoty a zrušují nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1381/2013 a nařízení Rady (EU) č. 390/2014; sdělení

Navržené posílení trestněprávní ochrany je v souladu judikaturou Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) vztahující se k předsudečné nenávisti, která dovozuje obecnou povinnost státu předcházet předsudečnému násilí a odhalit možnou příčinnou souvislost mezi diskriminačním motivem a násilným trestným činem (*Oganezova proti Arménii*, č. 71367/12 a 72961/12, rozsudek ze dne 17. května 2022, *Sabalić proti Chorvatsku*, č. 50231/13, rozsudek ze dne 14. ledna 2021, *Identoba a další proti Gruzii*, č. 73235/12, rozsudek ze dne 12. května 2015), diskriminaci na základě dalších nenávistných pohnutek, např. z důvodu sexuální orientace oběti, staví naroveň s diskriminací na základě rasy, původu nebo barvy pleti (*Vejdeland a další proti Švédsku*, č. 1813/07, rozsudek ze dne 9. února 2021, *Smith a Grady proti Spojenému království*, č. 33985/96 a č. 3986/96, rozsudek ze dne 25. července 1999) a při hodnocení mezí svobody projevu uvádí, že závažné nenávistné výroky nejsou chráněny svobodou projevu, svobodou projevu podle Úmluvy však nemusí být chráněny ani méně závažné urážlivé projevy, rozhodnou-li se státy takové projevy omezit a stanoví-li za porušení souvisejících pravidel sankce, které jsou přiměřené (*Lilliendahl proti Islandu*, č. 29297/18103, rozsudek ze dne 11. června 2020).

K návrhu nového trestného činu zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření

V ústavněprávní rovině se problematika nekonsenzuální (deepfake) pornografie dotýká práva na soukromí, na informační sebeurčení a důstojnost jednotlivce. Lze odkázat na čl. 12 Všeobecné deklarace lidských práv, na čl. 17 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a zejména na čl. 8 Úmluvy o ochraně základních lidských práv a svobod. Z Listiny základních práv a svobod lze odkázat na čl. 7 odst. 1, který se týká nedotknutelnosti osoby a jejího soukromí, a na čl. 10, který se týká práva na zachování lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a ochrany jména, popř. na čl. 17 z hlediska omezení svobody projevu.

V úpravě nového trestného činu zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření pak návrh reaguje na požadavky plynoucí ze směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1385 ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí (čl. 5 – sdílení intimního nebo zmanipulovaného materiálu bez souhlasu)⁹.

Mezinárodní smlouvy se fenoménu nekonsenzuální pornografie výslovně nevěnují, nicméně i ve vztahu k nim platí, že k postihu obchodování, rozšiřování a veřejného vystavování pornografie zavazují Českou republiku mezinárodní smlouvy, a to Mezinárodní úmluva o tom, kterak potíratí rozšiřování necudných publikací (č. 184/1922 Sb.) a Mezinárodní úmluva o potlačování obchodu s necudnými publikacemi a jich rozšiřování (č. 96/1927 Sb.).

K návrhu nového trestného činu činnost pro cizí moc

Návrh nové skutkové podstaty „činnost pro cizí moc“ posiluje ochranu ústavního zřízení,

Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Unie rovnosti: strategie pro rovnost LGBTIQ osob na období 2020–2025 ze dne 5. 3. 2020 [COM(2020) 152 final].

⁷ např. doporučení Výboru ministrů Rady Evropy CM/Rec(2010)5 členským státům ohledně boje proti diskriminaci na základě sexuální orientace a genderové identity; Rezoluce Parlamentního shromáždění Rady Evropy č. 2417 ze dne 25. 1. 2022 o boji proti rostoucí nenávisti vůči lidem LGBTI v Evropě.

⁸ např. doporučení výboru OSN pro lidská práva ze dne 7. listopadu 2019, Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením.

⁹ Implementace dalších požadavků plynoucích z uvedené směrnice není obsahem tohoto materiálu.

svrchovanosti, územní celistvosti, jakož i obranu a bezpečnost České republiky a mezinárodní organizace, k ochraně jejichž zájmů se Česká republika zavázala.

Na druhou stranu návrh může představovat dílčí omezení svobody projevu zaručené čl. 17 Listiny, a to pokud jde o vyjádření cizí moci informací způsobilých ohrozit nebo poškodit ústavní zřízení, svrchovanost, územní celistvost, obranu a bezpečnost České republiky anebo obranu a bezpečnost mezinárodní organizace, k ochraně jejichž zájmů se Česká republika zavázala. Jedná se však v tomto ohledu o omezení zcela vyhovující požadavkům na stanovení mezi základním právům a svobodám vytyčeným Listinou, zejména jejím čl. 4 odst. 2 až 4 a čl. 17 odst. 4: Jedná se o omezení stanovené zákonem, jež je v demokratické společnosti nezbytným opatřením pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu a veřejnou bezpečnost. Jedná se zároveň o omezení, které je s ohledem na význam zájmů chráněných dotčeným ustanovením trestního zákoníku zcela přiměřené sledovanému účelu a které šetří podstatu a smysl omezované svobody, přičemž platí stejně pro všechny případy, které splňují stanovené podmínky.

Pokud jde o mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána, předpisy Evropské unie, judikaturu soudních orgánů Evropské unie a obecné právní zásady práva Evropské unie, jakož i judikaturu ESLP, ty se na danou oblast úpravy přímo nevztahují, s výjimkou čl. 10 Úmluvy a čl. 11 Listiny základních práv EU, které zaručují svobodu projevu. Jak je uvedeno výše, nově navržený § 318a tr. zák. v sobě skýtá částečné omezení této svobody, které je však třeba s ohledem na účel omezení považovat za legitimní. Samotný čl. 10 odst. 2 Úmluvy umožňuje, aby výkon svobody projevu podléhal takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, ochrany pořádku a předcházení zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci. Čl. 52 odst. 3 Listiny základních práv EU pak požaduje, aby každé omezení uplatňování práv a svobod bylo stanoveno zákonem a respektovalo jejich podstatu. V souladu se zásadou přiměřenosti lze omezení uplatnit jen tehdy, jsou-li nezbytná a jsou-li v obecném zájmu uznaném Uníí nebo reagují na potřebu chránit práva a svobody druhých.

Omezení svobody projevu obsažené v navrhované úpravě lze považovat za souladné s uvedenými požadavky na stanovení limitů jedné ze základních svobod, svobody projevu, a lze tedy konstatovat plnou slučitelnost navrhované úpravy jak s ústavním pořádkem České republiky, tak s Úmluvou a Listinou základních práv EU.

Ke změnám v úpravě informační povinnosti při odposlechu

Navržené změny v oblasti odposlechů a zjišťování údajů o telekomunikačním provozu se dotýkají zejména čl. 7 a 10 Listiny zaručujících právo na ochranu soukromí a čl. 13 Listiny zaručujícího ochranu listovního tajemství, tajemství jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí nebo zasílaných poštou anebo jiným způsobem a tajemství zpráv podávaných telefonem, telegrafem nebo jiným podobným zařízením.

Právem na ochranu soukromí a zásahy orgánů veřejné moci do tohoto práva se zabývá i řada rozhodnutí Ústavního soudu (např. rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 29. února 2008 sp. zn. I. ÚS 3038/07, rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 22. března 2011 sp. zn. Pl. ÚS 24/10, rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 12. listopadu 2014 sp. zn. I. ÚS 1638/14, rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 321/06).

Uvedené články a na ně navazující judikatura Ústavního soudu se nicméně zabývají primárně podmínkami, za kterých je přípustný zásah do uvedených základních lidských práv, nevěnují

se přímo otázce informování o zásazích do těchto práv ze strany orgánů činných v trestním řízení.

Právní předpisy EU se obvykle specificky nezabývají úpravou odposlechů a zjišťováním informací o telekomunikačním provozu, zpravidla se omezují na obecné konstatování, že orgány činné v trestním řízení mají mít k dispozici účinné prostředky pro vyšetřování trestných činů, případně uvádějí, které nástroje by vnitrostátní úprava měla zahrnovat. Právní předpisy EU se ve vztahu k těmto institutům zabývají pouze aspekty mezinárodní justiční spolupráce, kdy např. ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/41/EU ze dne 3. dubna 2014 o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech je obsažena specifická úprava podmínek poskytování justiční spolupráce v případě přeshraničních odposlechů, skrytého vyšetřování (agenta) a sledování (čl. 28 až 31). Jedinou výjimkou v tomto směru je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1543 ze dne 12. července 2023, o evropském vydávacím příkazu a evropském uchovávacím příkazu pro elektronické důkazy v trestním řízení a pro výkon trestu odnětí svobody po skončení trestního řízení, které dosud nebylo do českého právního řádu adaptováno. Toto nařízení se uplatní na přeshraniční vyžadování údajů o telekomunikačním provozu (nikoli vnitrostátně) a v čl. 13 upravuje informační povinnost orgánu, který vydal příkaz, vůči osobě, jejíž údaje jsou požadovány, přičemž umožňuje omezení nebo vyloučení této informační povinnosti ze stanovených důvodů. Součástí informace přitom má být i poučení o prostředku nápravy.

Požadavky ve vztahu k odposlechům jsou v judikatuře ESLP poměrně podrobně rozebrány (viz např. *Aalmoes a ostatní proti Nizozemsku*, č. 16269/02, rozhodnutí ze dne 25. listopadu 2004, *Amann proti Švýcarsku*, č. 27798/95, rozsudek velkého senátu ze dne 16. února 2000, *Association for European Integration and Human Rights a Ekimdzhiiev proti Bulharsku*, č. 62540/00, rozsudek ze dne 28. června 2007, *Bykov proti Rusku*, č. 4378/02, rozsudek ze dne 10. března 2009, *Coban proti Španělsku*, č. 17060/02, rozhodnutí ze dne 25. září 2006, *Dragojević proti Chorvatsku*, č. 68955/11, rozsudek ze dne 15. ledna 2015, *Dumitru Popescu proti Rumunsku (č. 2)*, č. 71525/01, rozsudek ze dne 26. dubna 2007, *Huvig proti Francii*, č. 11105/84, rozsudek ze dne 24. dubna 1990, *Iordachi a ostatní proti Moldavsku*, č. 25198/02, rozsudek ze dne 10. února 2009, *Kennedy proti Spojenému království*, č. 26839/05, rozsudek ze dne 18. května 2010, *Khan proti Spojenému království*, č. 35394/97, rozsudek ze dne 12. května 2000, *Klass a ostatní proti Německu*, č. 5029/71, rozsudek pléna ze dne 6. září 1978, *Kruslin proti Francii*, č. 11801/85, rozsudek ze dne 24. dubna 1990, *Lambert proti Francii*, č. 23618/94, rozsudek ze dne 24. srpna 1998, *Malone proti Spojenému království*, č. 8691/79, rozsudek ze dne 2. srpna 1984, *Niemietz proti Německu*, č. 13710/88, rozsudek ze dne 16. prosince 1992, *Prado Bugallo proti Španělsku*, č. 58496/00, rozsudek ze dne 18. února 2003, *Savovi proti Bulharsku*, č. 7222/05, rozsudek ze dne 21. listopadu 2012, *Valenzuela Contreras proti Španělsku*, č. 27671/95, rozsudek ze dne 30. července 1998, *Weber a Saravia proti Německu*, č. 54934/00, rozhodnutí ze dne 29. června 2006). V rámci této judikatury ESLP vymezil základní záruky týkající se zákonnosti (legality) a přiměřenosti (proporcionality) zásahu, informační povinnosti, kontroly nad odposlechy a okruhu případů, kdy lze odposlechy použít. možnost domáhat se přezkumu zákonnosti nařízení a provádění sledování a s tím bezprostředně související poskytování informací o uskutečněném sledování. Ve vztahu k informační povinnosti ESLP vyžaduje, aby byla dotčená osoba informována o tom, že byla odposlouchávána, ihned, jakmile to bude možné, aniž by byl ohrožen cíl vyšetřování (*Klass a ostatní proti Německu*).

Pokud jde o jiné mezinárodní smlouvy, obdobně jako právní předpisy EU obsahují obecná ustanovení o tom, že smluvní strany mají mít k dispozici účinné prostředky při vyšetřování trestných činů, případně uvádějí, jaké. Povinnost smluvních stran mít k dispozici nástroje umožňující vydání počítačových dat, prohlídku a zajištění uložených počítačových dat,

uchování dat a odposlechy obsahuje např. v čl. 18 až 21 Úmluva Rady Evropy o počítačové kriminalitě (sjednána dne 23. listopadu 2001 v Budapešti), vyhlášená pod č. 104/2013 Sb. m. s. Všeobecná deklarace lidských práv chrání v čl. 12 soukromí a korespondenci.

Lze uzavřít, že navržená právní úprava je s ústavními předpisy, předpisy EU, mezinárodními smlouvami a navazující soudní judikaturou v souladu, neboť posiluje efektivní informování dotčených osob a tím přispívá k zaručení jejich práva na vnější kontrolu a případné odškodnění za nezákonný zásah.

K zásadě restorativní justice a k posílení restorativních prvků v rámci trestního řízení

Pokud jde o restorativní prvky rozvíjené v novele trestního řádu (zakotvení zásady restorativní justice, úprava narovnání), ze závazných předpisů EU se o nich zmiňuje pouze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/29/EU, kterou se zavádí minimální pravidla pro práva, podporu a ochranu obětí trestného činu, podle jejíhož čl. 12 odst. 2 mají členské státy „*usnadnit postupování případů, je-li to vhodné, službám restorativní justice, a to i prostřednictvím postupů nebo pokynů týkajících se podmínek tohoto postupování*“. S tím je doplnění nové zásady zcela v souladu.

Z nezávazných mezinárodních dokumentů lze zmínit Doporučení Výboru ministrů Rady Evropy CM/Rec (2018)8, o restorativní justici ve věcech trestních, jehož cílem je mimo jiné podnítit smluvní státy, aby vytvořily a používaly restorativní přístup s ohledem na jejich systémy trestní justice. Uvedené doporučení shrnuje hlavní principy restorativní justice, které lze využít ve všech fázích řízení, mimo jiné při uplatnění odklonů.

V rámci Organizace spojených národů lze zmínit rezoluci Hospodářské a sociální rady č. 2002/12, o základních principech užití restorativní justice v trestních věcech, která vyzývá jednotlivé členské státy k zapojení restorativních postupů a programů do jejich národních trestněprávních politik. Rezoluce Hospodářské a sociální rady č. 2016/17, o restorativní justici v trestních věcech, pak mimo jiné nabádá, aby byla přijata potřebná opatření k tomu, aby byly restorativní programy vhodným způsobem začleňovány do trestního řízení¹⁰.

Mezinárodní smlouvy se problematikou restorativní justice přímo nezabývají.

K posílení oportunních prvků v přípravném řízení

Pokud jde o nově doplněný fakultativní důvod zastavení trestního stíhání, má navržená právní úprava souvislost s právem poškozeného na zajištění účinného vyšetřování v případě, že je vedeno trestní řízení o trestných činech, ve vztahu k nimž judikatura ESLP a návazně judikatura Ústavního soudu poškozenému toto právo přiznává. Takové právo náleží poškozenému bezesporu v návaznosti na čl. 2 Úmluvy (právo na život; srov. rozsudek ESLP ve věci *Eremiášová a Pechová proti České republice*, stížnost č. 23944/0), čl. 3 Úmluvy (zákaz mučení; srov. rozsudek ESLP ve věci *Bureš proti České republice* ze dne 18. října 2012, č. 37679/08) a čl. 4 odst. 1 a 2 Úmluvy (zákaz otroctví a nucené práce) – viz nálezy Ústavního soudu ze dne 3. září 2019 sp. zn. III. ÚS 2012/18. V judikatuře ESLP se toto právo objevuje také v souvislosti s nejzávažnějšími zásahy do práva na svobodu a osobní bezpečnost dle čl. 5 Úmluvy, práva na ochranu soukromí dle čl. 8 Úmluvy (rozsudek ESLP ve věci *M. C.*

¹⁰ Čerpáno z materiálu Institutu pro restorativní justici: Zavedení principů restorativní justice do základních zásad trestního řízení: znění a kontext. Praha, březen 2023.

proti Bulharsku ze dne 4. prosince 2003, č. 39272/98) a i ve vztahu k závažnějším majetkovým trestným činům (rozsudek ESLP ve věci *Blumberga proti Lotyšsku* ze dne 14. října 2008, č. 70930/01). Vznese-li osoba omezená na svobodě hájitelné tvrzení o tom, že byla v rozporu s čl. 7 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod podrobena nelidskému či ponižujícímu („špatnému“) zacházení, vzniká tak státu, který je podle čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky založen na úctě k právům a svobodám člověka a občana, povinnost provést účinné vyšetřování potřebné k objasnění věci, které vyžaduje, aby příslušné orgány z vlastní iniciativy přijaly přiměřená opatření a učinily potřebné kroky, jež mají k dispozici, pro zajištění důkazů o incidentu, náležitě prošetřily a analyzovaly všechny relevantní skutečnosti, přičemž jejich závěry včetně toho, zda užití síly proti osobě omezené na svobodě bylo nezbytně nutné a přiměřené, musejí vycházet z důkladné, objektivní a nestranné analýzy všech relevantních skutečností. Požadavek účinného vyšetřování je však „pouze“ procesní povinností tzv. náležité péče, a nikoliv povinností ve vztahu k jeho výsledku. Účinné vyšetřování tak nezaručuje žádný konkrétní výsledek, nýbrž pouze řádnost postupu daného orgánu.

Uvedeného se poškozený může domáhat cestou řádných opravných prostředků, popř. cestou ústavní stížnosti.

K odformalizování trestního řízení

Navržené úpravy v oblasti čtení obžaloby, vyhlásování rozsudků a jejich vyhotovování mohou být relevantní z pohledu práva na spravedlivý proces, jež je garantováno čl. 6 Úmluvy, zejména z pohledu požadavku na veřejné projednání věci, jehož součástí je také právo na veřejné vyhlášení rozhodnutí (např. rozsudek ESLP ve věci *Axen proti Německu*, stížnost č. 8273/78). Právo na veřejné projednání věci garantuje také čl. 38 odst. 2 Listiny. Úprava je navržena tak, že toto právo dostatečně garantuje a umožňuje jeho efektivní uplatnění, když obviněný musí mít při vyhlásování rozsudku k dispozici jeho zjednodušené písemné vyhotovení a v případě provedení opravy ve vyhotovení rozsudku má k dispozici opravné prostředky (stížnost nebo odvolání).

Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky

Jednorázové vstupní náklady v řádu statisíců korun českých lze předpokládat v souvislosti s nezbytným přizpůsobením statistik a výkaznictví nové právní úpravě, zejména v souvislosti se zavedením nových druhů trestů pro fyzické osoby, novými trestnými činy podle § 191a a § 318a tr. zák. a novými instituty v rámci trestního řízení vedeného proti právnickým osobám. Předpokládá se rovněž, že s navrženou úpravou budou spojeny dílčí náklady na úpravu informačních systémů policejních orgánů, státních zastupitelství a soudů v řádu stovek tisíců Kč, jednorázové náklady si vyžádá rovněž i úprava informačního systému rejstříku trestů v souvislosti s evidencí nového druhu odklonu v trestním řízení vedeném proti právnickým osobám. Náklady nejsou nepřiměřené cílům, které jsou navrhovaným zákonem sledovány.

Další administrativní či personální náklady spojené s přijetím navrhované úpravy (v souvislosti s přezkumem trvání důvodů pro neinformování o nařízeném odposlechu nebo zjišťování údajů o telekomunikačním provozu) budou ryze marginální povahy a bude je možné hradit v rámci již narozpočtovaných prostředků příslušné kapitoly státního rozpočtu. Nejedná se o činnost natolik náročnou či rozsáhlou, aby musela vést k rozšíření počtu

pracovníků a k zvýšeným personálním nákladům, a zároveň, aby podstatně zvýšila finanční náklady orgánů činných v trestním řízení nebo Nejvyššího soudu.

I veškeré další jednorázové, administrativní či personální dopady do rozpočtu kapitoly 336 – Ministerstvo spravedlnosti budou zabezpečeny v rámci jejího rozpočtu schváleného na daný rok bez dodatečných požadavků na navýšení.

Dopady navržené právní úpravy na Celní správu České republiky a Policii České republiky budou kryty v rámci schválených personálních a výdajových limitů kapitol 312 – MF a 314 – MV bez navyšujících požadavků na státní rozpočet. S ohledem na fakt, že nelze přesně predikovat počet uložených peněžitých trestů, není ale do budoucna možné vyloučit případné ekonomické i personální náklady Celní správy České republiky (k těmto nákladům by mohlo dojít tehdy, pokud by peněžitě tresty byly ukládány co do četnosti ve značném rozsahu a zároveň by nebyly dobrovolně uhrazeny pachatelí, a tedy by bylo nutné přistoupit k jejich vymáhání).

Předpokládá se, že po nabytí účinnosti tohoto návrhu zákona dojde postupně k poklesu vězeňské populace, s čímž je spjato očekávání snížení nedostatečnosti ve výdajích Vězeňské služby a Probační a mediační služby. Nelze predikovat, jak se v tomto projeví nová pravidla ukládání peněžitého trestu, lze pouze obecně říci, že ta by zřejmě neměla mít významný vliv na počet osob odsouzených k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, nicméně mohla by se projevit v délce ukládaných nepodmíněných trestů.

Bezprostřední vliv však budou mít věcné změny navrhované ve zvláštní části trestního zákoníku, kdy některá dnes trestná jednání již trestná nebudou nebo za jejich spáchání bude hrozit mírnější trest.

Lze například poukázat na dopady vypuštění postihu za jednání dnes postihovaná jako trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 nebo 2 tr. zák. Za trestný čin podle § 196 odst. 1 nebo 2 tr. zák. bylo k 15. květnu 2024 (bez souběhu s jiným trestným činem) ve výkonu trestu 826 odsouzených (z toho 493 odsouzených trest aktuálně vykonávalo a 333 odsouzených ho mělo uložen jako plánovaný trest¹¹), bez souběhu s jiným trestným činem za § 196 odst. 1 a 3 nebo § 196 odst. 2 a 3 tr. zák. pak 164 odsouzených (z toho 91 odsouzených trest aktuálně vykonávalo a 73 odsouzených ho mělo uložen jako plánovaný trest) – ponechání trestního postihu pouze pro případy uvedené v dnešním § 196 odst. 3 tr. zák. tedy znamená snížení vězeňské populace o téměř 500 osob v aktuálním omezení. Vliv na velikost vězeňské populace bude mít ale i další opatření, které je v souvislosti s trestným činem zanedbání povinné výživy navrhováno a které spočívá ve snížení trestní sazby z dnešních šesti měsíců až tří let na maximálně jeden rok trestu odnětí svobody (dnešní průměrná délka ukládaného nepodmíněného trestu odnětí svobody za § 196 odst. 3 tr. zák. je 11,5 měsíce, tj. v dolní třetině trestní sazby) – to by mělo vést k ukládání nižších trestů těmto pachatelům. Samozřejmě, že vypuštění dnešního § 196 odst. 1 a 2 tr. zák. se projeví i na výši trestů za trestné činy, kterých se pachatel dopustil v souběhu (za trestný čin podle § 196 tr. zák. spáchaný v souběhu s jiným trestným činem vykonávalo k 15. květnu 2024 trest odnětí svobody taktéž více jak 880 odsouzených, z toho 580 odsouzených aktuálně, 300 osob ho mělo jako plánovaný trest).

Podobně razantní dopad lze čekat i od zmírnění postihu za trestný čin recidivní krádeže [pouze za trestný čin podle § 205 odst. 2 tr. zák. bez souběhu s § 205 odst. 1 tr. zák.

11 K pojmu „plánovaný trest“: bez ohledu na to, za jaký trestný čin aktuálně vězeň vykonává svůj trest – tj. např. v případě, že pachatel byl opakovaně odsouzen za trestný čin zanedbání povinné výživy, může mít plánovaný trest za tento trestný čin i v případě, že již (jiný) trest za tento trestný čin vykonává, jde-li o samostatně uložený trest.

odpykávalo k 15. květnu 2024 nepodmíněný trest 1 665 odsouzených (z toho 960 odsouzených trest vykonávalo aktuálně a 705 odsouzených ho mělo jako plánovaný trest), kterým by po účinnosti tohoto zákona byl uložen trest v nižší výměře]. Zde se sice nenavrhuje, aby některá dnes trestná jednání již napříště trestná nebyla, nicméně navrhovaná změna se pozitivně projeví na délce trestů, které jsou těmto osobám ukládány.

Pozitivní vliv na stav vězeňské populace lze čekat rovněž i od opatření, která směřují k omezení tzv. kumulace trestů (změny § 58 tr. zák., ukládání krátkodobého trestu odnětí svobody trestním příkazem).

Přímé dopady na podnikatelské prostředí se nepředpokládají.

Zhodnocení sociálních dopadů, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, dopadů na ochranu práv dětí a dopadů na rodiny, zejména s ohledem na plnění funkcí rodiny, s ohledem na počet vyživovaných členů, na případnou přítomnost hendikepovaných členů a rodiny samoživitelů, rodiny se třemi a více dětmi a další specifické životní situace, dále s ohledem na posílení integrity a stability rodiny a posílení rodinné harmonie, lepší rovnováhy mezi prací a rodinou a na posílení mezigeneračních a širších příbuzenských vztahů

Navrhovaná právní úprava není spojena s žádnými negativními sociálními dopady, dopady na specifické skupiny obyvatel, děti a na rodiny. Naopak větší využití peněžitého trestu a méně četné ukládání nepodmíněných trestů odnětí svobody nebo jejich ukládání v nižší výměře bude mít na tuto oblast spíše pozitivní vliv, neboť u osob, u kterých k účelu trestu může dojít při jejich setrvání na svobodě, nebude docházet k vytržení z jejich sociálního prostředí.

Zhodnocení dopadů stávající úpravy a navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Stávající ani navrhovaná právní úprava nemá bezprostřední dopady na rovnost mužů a žen a nevede k diskriminaci jednoho z pohlaví, neboť nijak nerozlišuje, ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro ně odlišné podmínky – za stejných podmínek je trestný každý, kdo se dopustí zakázaného jednání bez ohledu na své pohlaví, to samé platí pro otázku ukládání trestních sankcí (pohlaví obviněného samozřejmě není okolností, ke které by soudce při úvahách o tom, jaký druh trestu a v jaké výši uloží, mohl přihlížet).

Stávající ani navrhovaná právní úprava neupravuje vztahy, které by se dotýkaly zákazu diskriminace ve smyslu antidiskriminačního zákona (tj. nerovného zacházení či znevýhodnění některé osoby z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru). Lze proto konstatovat, že právní úprava obsažená v návrhu zákona nemá žádné dopady ve vztahu k zákazu diskriminace.

Rozšířením okruhu předsudečných pohnutek a zakotvením této pohnutky jako kvalifikační okolnosti u některých trestných činů, kde je dnes takováto pohnutka pouze okolností obecně přitěžující, dojde ke zvýšené trestně právní ochraně marginalizovaných skupin, z tohoto úhlu pohledu lze vnímat navrhovanou úpravu jako úpravu směřující ke zlepšení jejich postavení.

Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná úprava není spojena s rozšířením okruhu dat zpracovávaných orgány činnými v trestním řízení, nepřináší žádný nový druh zpracování osobních údajů a ani nerozšiřuje okruh zpracovávaných údajů.

Již podle dnešní úpravy orgány činné v trestním řízení zpracovávají osobní údaje osob zúčastněných na řízení v rozsahu nezbytném pro dané řízení, jehož smyslem je objasnit, zda byl spáchán trestný čin, a zjistit jeho pachatele. Zpracování osobních údajů v rozsahu nezbytném pro vedení trestního řízení je nezbytné a přiměřené sledovanému cíli, což vyplývá ze zásady přiměřenosti, kterou jsou orgány činné v trestním řízení vázány (§ 2 odst. 4 tr. řádu). Ve vztahu k mladistvým pachatelům je pak povinnost chránit jejich osobní údaje ještě zdůrazněna v základní zásadě uvedené v § 3 odst. 5 zákona o soudnictví ve věcech mládeže, podle níž je třeba v řízení podle tohoto zákona chránit osobní údaje osoby, proti níž se řízení vede, a její soukromí, aby každá taková osoba byla chráněna před škodlivými vlivy, a při dodržení zásady, že je považována za nevinnou, dokud její vina nebyla prokázána zákonným způsobem.

Předložený návrh stávající úpravu v tomto směru nijak nemění, zvýšené dopady na problematiku ochrany soukromí a osobních údajů se proto nepředpokládají. Orgány činné v trestním řízení budou postupovat podle dosavadních procesních pravidel, která jim již nyní umožňují v zákonem stanovených případech v nezbytném rozsahu zasahovat do soukromí osob a pro potřeby příslušného řízení nakládat s jejich osobními údaji. Nové dosud neznámé pravomoci orgánům činným v trestním řízení návrh nepřiznává. Zcela irelevantní je v tomto směru část první návrhu (novela trestního zákoníku) a následující části na novelu trestního zákoníku navazující.

Určitý (pozitivní) vliv na zkoumanou oblast lze konstatovat v případě novely trestního řádu, která zefektivňuje informační povinnost orgánů činných v trestním řízení vůči osobám, vůči nimž byl nařízen odposlech nebo byly zjišťovány údaje o telekomunikačním provozu, že došlo k zásahu do jejich práva na soukromí, kdy lze upozornit zejména na zakotvení povinnosti orgánů činných v trestním řízení přezkoumávat, zda stále trvá důvod pro nepodání informace dotčené osobě a na uložení povinnosti příslušným orgánům podat tuto informaci, pokud zjistí, že důvod, pro který dříve dotčená osoba informována být nemohla, odpadl. Tato změna přispívá k účinnější možnosti obrany proti případnému nezákonně nařízenému nebo provedenému odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu či příkazu k zjištění údajů o telekomunikačním provozu, kterými tak došlo k nezákonnému zásahu do soukromí.

Na uvedeném nic nemění ani změny související se zavedením nové skutkové podstaty trestného činu činnost pro cizí moc. Ten sice rozšiřuje okruh případů, ve kterých může být vedeno trestní řízení, které je vždy z povahy věci spojeno se shromažďováním a zpracováním osobních údajů, ale i takové zpracování proběhne v rámci dosavadních pravomocí orgánů činných v trestním řízení a v rámci účelů vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, včetně ochrany před hrozbami pro veřejnou bezpečnost a jejich předcházení, ve smyslu čl. 1 směrnice 2016/680/EU a v souladu s vnitrostátními transpozičními předpisy, tj. zejména se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

Vliv na oblast osobních údajů nemá ani výslovná kriminalizace zneužití podoby či jiné zneužití identity osoby v rámci pornografického díla (v tomto případě ani nedochází k rozšíření případů, ve kterých může být vedeno trestní řízení, neboť tato jednání jsou sice dnes trestně postižitelná, nicméně výslovná úprava umožní adekvátní postih v případech, kdy

budou naplněny kvalifikační okolnosti, kdy dnešní postih v rámci obecných trestných činů se nejeví být zcela adekvátním).

Dopady do oblasti ochrany osobních údajů se tedy nepředpokládají.

Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava není spojena s vyššími korupčními riziky, než kterým čelí státní orgány obecně již dnes. Korupční riziko pro ně tak není nové, je přítomno i při aplikaci stávající účinné právní úpravy. Prostředky ochrany proti tomuto riziku jsou tudíž obsaženy již ve stávající právní úpravě. Předně jsou to zákonné požadavky a postupy při výběru osoby státního zástupce a soudce, u nichž jsou kladeny zvýšené nároky na jejich morální integritu a osobnostní záruky. Dále jsou to pak určité mechanismy kontroly, jež v přípravném řízení spočívají zejména ve výkonu dozoru státního zástupce nad zákonností postupu policejního orgánu a ve výkonu dohledu vyššího státního zastupitelství nad nižším státním zastupitelstvím (a případně dohledu nad dohledem) a v soudní fázi řízení pak v systému řádných a mimořádných opravných prostředků.

Kromě těchto procesních pojistek se čelí tomuto riziku i hrozbou trestního stíhání toho, kdo úplatek nabídl, poskytl nebo slíbil, jakož i toho, kdo si dal úplatek slíbit nebo jej přijal. Je-li pachatelem trestného činu přijetí úplatku úřední osoba, jde o okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, kde hrozí trest odnětí svobody ve výši tři léta až deset let (v případě, kdy byl tento trestný čin spáchán v úmyslu opatřit sobě nebo jinému značný prospěch, je dána trestní sazba pět až dvanáct let). V případě podplacení je rovněž skutečnost, že byl tento trestný čin spáchán vůči úřední osobě, okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby (pachateli v tomto případě hrozí podle § 332 odst. 2 tr. zák. trest odnětí svobody ve výši jeden rok až šest let).

Zvýšené korupční riziko neplyne ani ze zavedení nového důvodu pro rozhodnutí o zastavení trestního stíhání, kde návrh počítá s plným uplatňováním všech pojistek proti možnému excesivnímu využívání nové právní úpravy, jaké jsou aplikovány v jiných případech fakultativního zastavení trestního stíhání.

Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná úprava nepřináší negativní dopady na bezpečnost nebo obranu státu. Naopak návrh zavedením nové skutkové podstaty činnosti pro cizí moc posiluje ochranu ústavního zřízení, svrchovanost, územní celistvost, obranu a bezpečnost České republiky (jakož i obranu a bezpečnost mezinárodní organizace, k ochraně jejichž zájmů se Česká republika zavázala).

Zhodnocení dopadů na životní prostředí

Navrhovaná úprava není spojena s dopady na životní prostředí.

Zhodnocení územních dopadů, včetně dopadů na územní samosprávné celky

Navrhovaná právní úprava se nedotýká postavení územních samosprávných celků a nepřináší územní dopady.

Zhodnocení souladu navrhovaného řešení se zásadami tvorby digitálně přívětivé legislativy, včetně zhodnocení rizika vyloučení nebo omezení možnosti přístupu specifických skupin osob k některým službám v důsledku digitalizace jejich poskytování (digitální vyloučení)

Navrhovaná právní úprava neupravuje poskytování služeb, nesouvisí tedy přímo s digitalizací služeb a nemá negativní dopady na možnosti přístupu specifických skupin osob k nim.

Zvláštní část

K části první – změna trestního zákoníku

K bodu 1 (§ 33)

Účinná lítost je jedním z důvodů zániku trestní odpovědnosti pachatele za spáchaný trestný čin. Zánikem trestní odpovědnosti v důsledku účinné lítosti se sleduje ochrana některých důležitých společenských zájmů, vztahů a hodnot před škodlivými následky, kterým lze zamezit nebo je lze napravit i po dokonání trestného činu. Zákon dává přednost ochraně těchto statků před zájmem na trestním stíhání pachatele. K rozhodnutí zamezit nebo napravit škodlivý následek spáchaného činu je pachatel veden slibem beztrestnosti, tj. zánikem jeho trestní odpovědnosti, která vznikla jako důsledek spáchaného trestného činu.

V souladu s účelem účinné lítosti jsou v § 33 tr. zák. uvedena taxativním výčtem ustanovení těch trestných činů (zločinů i přečinů), jejichž škodlivé následky jsou z určitých důvodů natolik nežádoucí nebo závažné, že jim je třeba zabránit nebo je napravit i za cenu beztrestnosti pachatele. Přitom jde o trestné činy, u kterých lze těmto škodlivým následkům zamezit nebo je napravit, takže pachatel má reálnou možnost tak učinit a tím splnit podmínky účinné lítosti. Mezi uvedené trestné činy patří mimo jiné i trestné činy vyzvědačství, ohrožení utajované informace a ohrožení utajované informace z nedbalosti. S ohledem na velice obdobnou povahu a závažnost jednání, o které jde, jakož i s ohledem na v převažující míře shodně vymezený individuální objekt trestného činu, se jeví jako vhodné, aby zánik trestní odpovědnosti pro účinnou lítost byl umožněn rovněž u trestného činu činnosti pro cizí moc.

K bodu 2 (§ 39 odst. 4)

Jak již bylo uvedeno v obecné části důvodové zprávy, na problém tzv. kumulace trestů se reagovalo v nedávné minulosti (zákonem č. 333/2020 Sb.) zakotvením pravidla, podle kterého má soudce, který rozhoduje o trestu v situaci, kdy obviněnému byly již dříve uloženy tresty za jinou jeho činnost a tyto tresty dosud nebyly vykonány, při posuzování přiměřenosti zvažovaného postihu přihlížet i k těmto trestům. Byť se v rámci diskusí o problematice kumulace trestů hovoří zejména o případech, kdy během relativně krátké doby dochází k přeměně vícero uložených trestů, bylo by mylné se domnívat, že pravidlo o tom, že na otázku vhodné účinné sankce nelze nahlížet izolovaně, ale že je třeba přihlížet i k dalším opatřením postihujícím obviněného, se vztahuje pouze na případy, kdy obviněnému bylo dříve uloženo dva a více dosud nevykonaných trestů, jak by se z prostého jazykového výkladu mohlo podávat. Navrhovaná změna přispívá k vyjasnění této otázky.

K bodu 3 (§ 39 odst. 8)

Za jednu z hlavních změn obsažených v předkládaném návrhu zákona lze považovat zavedení peněžitého trestu jako trestu, který bude moci soud uložit pachateli za jakýkoli trestný čin, a to bez ohledu na to, zda je ukládán za trestný čin spáchaný se zjištěným motivem, nebo za jiný trestný čin.

Pravidlo, že soud při úvahách o druhu trestu, který za trestný čin uloží, zváží uložení peněžitého trestu zejména tehdy, jestliže pachatel pro sebe nebo pro jiného úmyslným trestným činem získal nebo se snažil získat majetkový prospěch, se systematicky přesouvá do § 67 tr. zák., který upravuje podmínky ukládání peněžitého trestu. Peněžitý trest by tak měl být ukládán u těchto trestných činů prioritně, pokud je to s přihlédnutím k majetkovým

poměřům pachatele možné, tj. pokud by v konkrétním případě nešlo o nedobytný trest. I pokud není uložen peněžité trest, měl by soud při ukládání trestů za trestné činy, jimiž pachatel získal nebo se snažil získat majetkový prospěch, uložit některý z jiných trestů postihujících majetek, nevylučují-li to majetkové nebo osobní poměry pachatele (v případě bezprostředního výnosu z trestné činnosti je ostatně povinností soudu trest propadnutí věci uložit vždy).

K bodu 4 [§ 40 odst. 2, § 83 odst. 1 písm. d) a § 86 odst. 1 písm. d)]

Jedná se o legislativně technické změny reagující na změnu číslování odstavců v § 58, 82 a 85 tr. zák.

K bodu 5 [§ 42 písm. b)]

Jednou z obecně přitěžujících okolností je spáchání trestného činu ze zvlášť zavrženíhodné pohnutky, přičemž trestní zákoník za příklad takovéto pohnutky uvádí např. snahu po dosažení neoprávněného majetkového prospěchu, pomstu či národnostní, rasovou, etnickou, náboženskou, třídní či jinou podobnou nenávist. Výčet těchto zavrženíhodných pohnutek (stejně jako výčet nenávistných, resp. předsudečných pohnutek) uvedený v § 42 písm. b) tr. zák. je pouze demonstrativní. Ve shodě se změnami, ke kterým se přistupuje ve zvláštní části trestního zákoníku, se navrhuje přihlížet k jako obecně přitěžující okolnosti ke spáchání trestného činu na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob (skupině osob, které spojuje určitý sjednocující prvek). Příklady takovýchto skupin, resp. pohnutek opřených právě o tento sjednocující prvek, obsažené dnes v trestním zákoníku (nejčastěji skupiny osob charakterizované rasou, příslušností k etnické skupině, národností, politickým přesvědčením, vyznáním nebo absencí vyznání) se pak doplňují o další příklady – výčet předsudečných pohnutek se rozšiřuje výslovně o pohnutku založenou na věku, zdravotním postižení, sexuální orientaci a na pohlaví a o pohnutku založenou na příslušnosti k určité sociální skupině. Zároveň dochází ke sjednocení tohoto výčtu v obecné i zvláštní části trestního zákoníku. Jako k obecně přitěžující okolnosti je však třeba přihlížet k jakékoli nenávistné (předsudečné) diskriminační pohnutce.

Jak bylo zmíněno v obecné části důvodové zprávy, předsudečná pohnutka je nejen obecně přitěžující okolností, ale v některých případech i okolností kvalifikační. K vyjádření těchto okolností nicméně volí trestní zákoník odlišný přístup, kdy v případě § 42 písm. b) jde o model nenávistný (hostility model) – „spáchal trestný čin ze ziskuchtivosti, z pomsty, z národnostní, rasové, etnické, náboženské, třídní či jiné podobné nenávisti nebo z jiné zvlášť zavrženíhodné pohnutky“, naproti tomu úprava obsažená v kvalifikovaných skutkových podstatách trestního zákoníku (např. v § 146 odst. 2 tr. zák.) vychází z modelu diskriminační selekce (discriminatory selection model), když tento znak subjektivní stránky formuluje „na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání“ („because of“ model). Jelikož pro odlišný přístup není důvod, formulace se sjednocuje, kdy se nadále navrhuje pracovat s předsudečnými motivy, kdy je relevantní příčinná souvislost mezi výběrem oběti, resp. objektu útoku, a jejich skutečného nebo domnělého identitárního znaku.

Další změnou, která se v této souvislosti navrhuje, je to, že obecně přitěžující okolností nemá být spáchání činu ze „zvlášť zavrženíhodné pohnutky“, kdy takováto míra zavrženíhodnosti je jinak požadována pro uložení výjimečného trestu odnětí svobody na doživotí. K tomu, aby byla naplněna přitěžující okolnost podle § 42 písm. b), nemusí být tato pohnutka stejné intenzity a závažnosti, jak se to vyžaduje pro uložení trestu odnětí svobody na doživotí (v této

souvislosti lze i upozornit, že jak plyne ze zvláštní části trestního zákoníku, považuje zákonodárce za stejně typově škodlivé spáchání trestného činu z předsudečné pohnutky a „z jiné zavrženíhodné pohnutky“ – viz např. § 140 odst. 3 tr. zák.) – jako k obecně přitěžující okolnosti, kterou musí soudce zohlednit v rámci úvah o vhodném druhu trestu a jeho výši, má být přihlédnuto k tomu, že byl trestný čin spáchán ze zavrženíhodné pohnutky, nejen tedy pouze z pohnutky zvlášť zavrženíhodné.

K bodům 6 a 19 (§ 52 odst. 1 a § 74c až 74f)

Navrhuje se rozšířit katalog trestů, které lze uložit fyzickým osobám, i o trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a trest zákazu přijímání dotací a subvencí (tyto činnosti nelze dnes fyzickým osobám zakázat v rámci uloženého trestu zákazu činnosti). Ostatně k tomuto např. vybízí směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1673 ze dne 23. října 2018 o boji vedeném trestněprávní cestou proti praní peněz, která stanoví „dočasný či trvalý zákaz přístupu k veřejnému financování, včetně k postupům zadávání zakázek, poskytování grantů a udělování koncesí“ jako trestní sankci pro právnické osoby, nicméně ve svém bodě 14 odůvodnění pobízí členské státy, aby stejnou trestní sankci zavedly také pro osoby fyzické. Jako možný trest, který mohou členské státy (pro fyzické osoby) zavést, se tento druh trestu uvádí v čl. 5 odst. 3 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1203 ze dne 11. dubna 2024 o trestněprávní ochraně životního prostředí a o nahrazení směrnic 2008/99/ES a 2009/123/ES („Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby se na fyzické osoby, jež spáchaly trestné činy, na něž se vztahují čl. 3 a 4, vztahovaly doplňkové sankce nebo opatření trestní nebo jiné povahy, jež mohou zahrnovat ... zákaz přístupu k veřejnému financování, včetně veřejných zakázek, grantů, koncesí a licencí“), stejně tak jako v návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o boji proti korupci, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2003/568/SVV a Úmluva o boji proti korupci úředníků Evropských společenství nebo členských států Evropské unie a kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371.

Není dán žádný věcný důvod, proč by tento svojí podstatou speciální druh zákazu činnosti nebylo možné uložit i fyzické osobě (z povahy věci pouze dospělému pachateli) a tím ji omezit v určitých činnostech, v souvislosti s kterými se dopustila trestného činu. Jde o takovou souvislost, která je užší, přímá a bezprostřední; uzavření uvedených smluv, jejich plnění či účast v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži nemusí být znakem objektivní stránky skutkové podstaty trestného činu, který tato osoba spáchala (souvislost bude dána zejména v případě, když bude trestný čin spáchán přímo při uzavírání smluv na plnění veřejných zakázek nebo při jejich plnění, při účasti v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži, nebo pokud toto bylo příležitostí ke spáchání trestného činu nebo to usnadnilo jeho spáchání).

K výkladu pojmu „spáchán v souvislosti s...“, který je přebírán ze stávající právní úpravy, lze odkázat na komentář k zákonu o TOPO prof. Šámala a spol., který v této souvislosti uvádí: „Souvislost v tomto smyslu bude existovat především v případě, když trestně odpovědná právnická osoba spáchala určitý trestný čin přímo při uzavírání smluv na plnění veřejných zakázek nebo při jejich plnění, při účasti v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži, postačí ovšem, jestliže to poskytlo právnické osobě příležitost ke spáchání trestného činu nebo alespoň usnadnilo jeho spáchání. Zmíněná souvislost sice bude zřejmá zejména v případě spáchání trestných činů zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě (§ 256 TrZ), pletich při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži (§ 257 TrZ) a pletich při veřejné dražbě (§ 258 TrZ), jichž se může právnická osoba dopustit právě v návaznosti na aktivity, které mají být zakázány trestem zákazu plnění veřejných zakázek

nebo účasti ve veřejné soutěži (zadání a plnění veřejné zakázky, účast ve veřejné soutěži apod.). Může tomu tak být též v případě jiných tzv. korupčních trestných činů, např. přijetí úplatku (§ 331 TrZ), podplacení (§ 332 TrZ) a nepřímého úplatkářství (§ 333 TrZ), pokud jejich spáchání přichází v úvahu v souvislosti s uzavíráním smluv na plnění veřejných zakázek nebo s jejich plněním, s účastí právnické osoby v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži. Nelze však vyloučit ani souvislost se spácháním jiných trestných činů, např. zpronevěry (§ 206 TrZ), podvodu (§ 209 TrZ), dotačního podvodu (§ 212 TrZ), padělání a pozměnění veřejné listiny (§ 348 TrZ) atd.“. V praxi je tento druh trestů, byť sporadicky, ukládán i v případě některých jiných činů než u trestných činů podle § 256 až 258 tr. zák. Ostatně lze v této souvislosti připomenout, že i evropské předpisy považují uložení tohoto druhu trestu za vhodné v nejrůznějších segmentech kriminality (viz např. zmiňovaná směrnice upravující trestnou činnost v oblasti životního prostředí).

Pokud bude pachatel za jím spáchaný trestný čin uložen tento druh trestu, nemůže se účastnit zadávacího řízení (resp. účasti by se dopustil trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání – viz i příslušný novelizační bod této části), nejde ale o automatické vylučování ze zadávacího řízení ve smyslu předpisů upravujících veřejné zakázky [rozšíření těchto druhů trestů i na fyzické osoby se nijak nedotýká důvodů pro automatické vyloučení ze zadávacího řízení ve smyslu čl. 57 odst. 1 písm. b) směrnice o veřejných zakázkách, resp. ve smyslu § 74 odst. 1 písm. a) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek; ostatně jak bylo uvedeno výše, tento druh trestu předpokládají i evropské předpisy, které upravují ty segmenty trestné činnosti, které nejsou primárně spojeny s veřejnými zakázkami]. Jde tedy o obdobný vztah jako mezi soudem uloženým trestem zákazu činnosti určité regulované činnosti a podmínkou bezúhonnosti stanovenou právním předpisem upravujícím tuto regulovanou činnost. Přiměřenost v konkrétním případě vždy posoudí soud, který tento trest ukládá.

Pokud jde o trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, tento trest má zásadně směřovat do budoucna, tj. má se týkat nových veřejných zakázek a jiných nových veřejných soutěží a nebrání tedy realizaci smlouvy na plnění veřejné zakázky uzavřené před jeho uložením. Pokud by ukládaným trestem mělo být fakticky znemožněno plnění již uzavřených smluv na veřejné zakázky, zasáhl by takový trest velmi citelně do práv celé řady zadavatelů veřejných zakázek, a to zejména veřejných zadavatelů. Zároveň však nesmí docházet k obcházení účelu trestu, tj. není možné, aby se ten, vůči němuž zákaz směřuje, účastnil nového zadávacího řízení, které bude nezbytné uskutečnit v případě potřeby podstatných změn závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku, jíž je účastníkem (podstatná změna závazku ze smlouvy představuje novou veřejnou zakázku a může být v souladu se zákonem o veřejných zakázkách provedena jen v novém zadávacím řízení), nebo aby uzavíral smlouvu na novou zakázku bez zadávacího řízení – tj. odsouzený se nemůže podílet na takových změnách závazku, které by vedly k zadání nové veřejné zakázky, ať již v zadávacím řízení, nebo mimo něj.

Oproti úpravě obsažené v zákoně o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim bude možné tento trest (obdobně jako jiné druhy zákazových trestů) uložit v poloviční výši, tj. maximálně v délce 10 let (v případě ukládání trestním příkazem pak v délce 5 let).

Podmínky pro uložení těchto dvou druhů trestů jsou přejímány s mírnými terminologickými modifikacemi ze stávající úpravy obsažené v zákoně o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim s určitými dílčími zpřesněními:

- Judikatura k zákonu o zadávání veřejných zakázek (zákon č. 134/2016 Sb. či dříve zákon č. 137/2006 Sb.) uvádí, že zadavatel v zásadě nemůže zcela vyloučit možnost plnit veřejnou zakázku prostřednictvím subdodavatele (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně

ze dne 3. 6. 2010, č.j. 62 Ca 92/2008-101, publikovaný pod č. 2516/2012 Sb. NSS), resp. podle § 105 odst. 2 zákona č. 134/2016 Sb. prostřednictvím poddodavatele, proto se navrhuje přímo v zákoně (s ohledem na zásadu nulla poena sine lege certa) postavit najisto, že zákonem zapovězeno je i poskytnutí plnění v režimu subdodávek, resp. poddodávek, pachatelem v době výkonu pravomocně uloženého trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, aby nemohl být v praxi výkon tohoto trestu takto mařen.

- Ze stejných důvodů se navrhuje upravit, že za uzavírání smluv na plnění veřejných zakázek odsouzeným a za jeho účast na zadávacím řízení nebo veřejné soutěži se považuje i situace, kdy je odsouzený členem statutárního orgánu nebo skutečným majitelem právnické osoby, která uzavírá smlouvu na plnění veřejné zakázky nebo se účastní zadávacího řízení nebo veřejné soutěže podle jiných právních předpisů, kdy se odsouzený formálně jako subjekt zadávacího řízení či kontraktačního procesu neúčastní. Uvedeným doplněním vymezení trestu tak dojde k rozšíření i na případy, kdy tuto činnost (pro odsouzeného zakázanou) vykonává jiná osoba, která má určitý kvalifikovaný vztah k odsouzenému, díky němuž by mohlo docházet k obcházení soudem uloženého zákazu.
- Podle současné úpravy má soud stanovovat rozsah tohoto trestu a tím jej individualizovat, připouští se nicméně, že se tento trest může vztahovat na veškeré veřejné zakázky či zadávací řízení, popř. na všechny druhy veřejné podpory.

Výslovně se upravuje i otázka možného započtení doby, po kterou byla odsouzenému v souvislosti s trestným činem rozhodnutím nebo opatřením orgánu veřejné moci před právní mocí rozsudku omezena možnost uzavírat smlouvy na plnění veřejných zakázek, účastnit se zadávacího řízení nebo veřejné soutěže podle jiných právních předpisů, popř. ucházet se o dotace, subvence, návratné finanční výpomoci, příspěvky nebo jakékoliv jiné veřejné podpory či je přijímat, pokud jiné právní předpisy takovéto omezení umožňují. Dnes byla tato možnost dovozována pouze výkladem per analogiam. Jelikož je představitelné, že zakázané činnosti budou vykonávány i ve výkonu trestu odnětí svobody, nevylučuje se, oproti úpravě trestu zákazu činnosti, doba výkonu trestu odnětí svobody ani do doby výkonu trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, ani do doby výkonu trestu zákazu přijímání dotací a subvencí.

K bodu 7 (§ 53 odst. 1)

Pravidlo o neslučitelnosti uložení peněžitého trestu vedle trestu propadnutí majetku se omezuje pouze na případ propadnutí celého majetku – pokud propadá pouze část majetku pachatele, není stanovení takového pravidla nezbytné, neboť povaha těchto takto uložených trestů se vzájemně nevylučuje (v tomto návrh směřuje ke změně výkladu nastoleného usnesením Nejvyššího soudu ze dne 23. 11. 2016 sp. zn. 8 Tdo 383/2016). Pokud je spolu s trestem propadnutí majetku vztahujícím se jen na část majetku ukládán i peněžitý trest, je třeba samozřejmě v souladu se zásadou přiměřenosti trestu dbát na to, aby uložené tresty ve svém souhrnu nebyly pro pachatele trestného činu likvidační (tj. zejména by oba uložené tresty neměly v souhrnu přesahovat výši majetku odsouzeného).

K bodu 8 (§ 53 odst. 2 a § 94 odst. 3)

K § 53 odst. 2:

Trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a trest zákazu přijímání dotací a subvencí lze uložit jako samostatný trest, jsou-li pro jeho uložení splněny podmínky vymezené v § 74c a 74e návrhu, podmínkou tedy není, aby tyto druhy trestů byly uvedeny

ve zvláštní části trestního zákoníku u jednotlivých skutkových podstat trestných činů.

K § 94 odst. 3:

Doba výkonu trestu odnětí svobody je důvodem pro stavení promlčecí doby výkonu trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a trest zákazu přijímání dotací a subvencí.

K bodu 9 (§ 55 odst. 2)

Jedná se o reakci na zrušení § 196 odst. 1 a 2 tr. zák.

K bodu 10 (§ 58 odst. 3)

Zejména v případě majetkové a hospodářské kriminality je ukládání dlouhodobých trestů odnětí svobody z hlediska dosahování účelu trestu v některých případech diskutabilní. Závažnost těchto činů je často spojována s výší způsobené škody, což je zajisté jedním z kritérií, která ovlivňují posuzování škodlivosti konkrétního kriminálního jednání, je nicméně diskutabilní, zda způsobení vysoké škody musí vždy odůvodňovat uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody (nastavení dnešních sazeb trestu odnětí svobody ve zvláštní části trestního zákoníku spolu s podmínkami pro ukládání trestů, jak jsou stanoveny v obecné části trestního zákoníku, v podstatě vylučují uložení jiného druhu trestu jako trestu samostatného).

Navrhuje se proto doplnění možnosti mimořádného snížení trestu odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby za současného uložení takového počtu denních sazeb peněžitého trestu, aby součet výměry trestu odnětí svobody a počtu dní, které by byl odsouzený v případě nezaplacení peněžitého trestu nucen vykonat, dosáhl alespoň dolní hranice trestní sazby trestu odnětí svobody, stanovené za trestný čin, který pachatel spáchal.

Celková citelnost takto uložených trestů bude lépe odpovídat typové závažnosti trestného činu, ovšem trest odnětí svobody bude výrazně kratší, což sníží riziko negativních dopadů dlouhodobého uvěznění. Konkrétní výměra trestu odnětí svobody (jakož i způsob jeho výkonu) pak bude závislá více na osobních poměrech pachatele, zejména pak na možnostech jeho nápravy, spíše než na povaze a závažnosti samotného trestného činu.

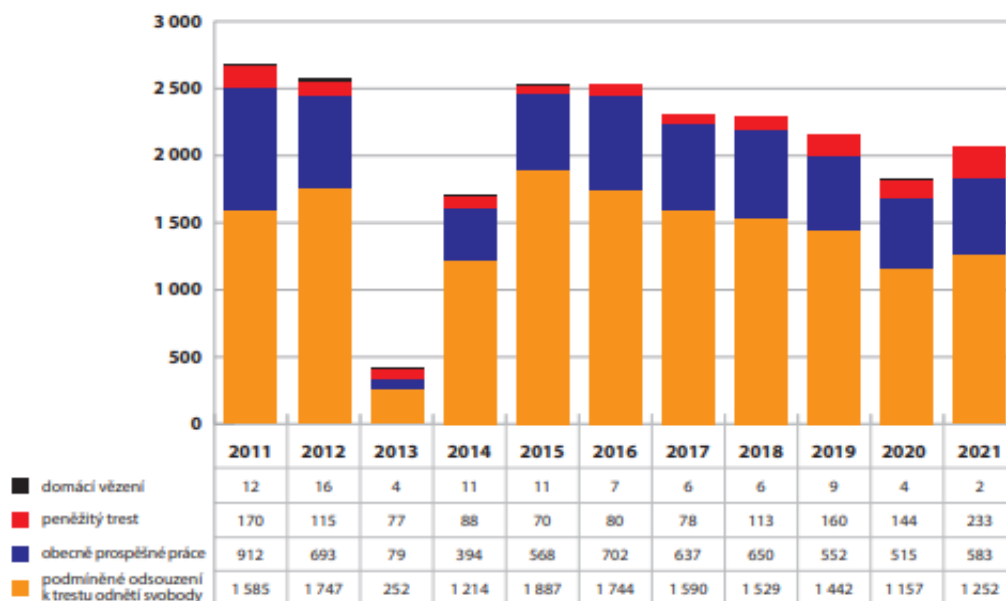
K bodu 11 (§ 58 odst. 4)

Nepodmíněné tresty odnětí svobody tvoří ani pětinu uložených trestů (19 %). Nejčastěji ukládaným trestem je „prosté“ podmíněné odsouzení (40 % všech trestů ukládaných jako tresty hlavní), druhým nejčastěji ukládaným trestem je pak peněžitý trest (19 %). Mezi další relativně více užívané alternativní tresty lze zařadit obecně prospěšné práce (11 %) a podmíněné odsouzení s dohledem (6 %).

Nicméně nemalá část těchto alternativních trestů není řádně vykonána, kdy proto dochází následně k jejich přeměně v trest odnětí svobody nebo k rozhodnutí o výkonu trestu, šlo-li o podmíněné odsouzení. Poměrně velkou část vězeňské populace tak tvoří odsouzení, u kterých bylo rozhodnuto o výkonu původně podmíněně odloženého trestu odnětí svobody či došlo k přeměně alternativního trestu v trest odnětí svobody.

K uvedenému lze poukázat na informace z Analýzy trendů kriminality v České republice v roce 2021 zpracované Institutem pro kriminologii a sociální prevenci:

Graf 24: Počty přeměn alternativních trestů na nepodmíněný trest odnětí svobody

Pramen: Přehledy o výkonech soudních rozhodnutí ve věcech trestních u okresních soudů v ČR; Přehled o výkonech soudních rozhodnutí ve věcech trestních u KS v ČR, Ministerstvo spravedlnosti ČR, CSLAV.

Odsouzení přitom často vykonávají několik trestů po sobě, ostatně podle Zvláštní zprávy Nejvyššího státního zastupitelství „Věznice“ z roku 2019¹² je nejčastějším důvodem pro ukončení výkonu trestu převedení do dalšího trestu. Není přitom výjimkou, že odsouzený vykonává 4 a více trestů odnětí svobody, které byly uloženy nezávisle na sobě, přičemž v řadě případů se jednalo o tresty, které nebyly původně spojeny s bezprostředním omezením osobní svobody. Odsouzení tak v důsledku výkonu vícero trestů vykonávají poměrně dlouhé tresty odnětí svobody, což je považováno za jeden z důvodů vysokého podílu vězeňské populace v České republice.

Na uvedený jev poukázal i Ústavní soud ve svém rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 4022/18, kde v posuzované věci byl pachatel trestné činnosti související s jeho drogovou závislostí nejprve odsouzen k trestu odnětí svobody v délce 1 roku podmíněně odloženého na zkušební dobu 2 let a podruhé byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce 2,5 roku podmíněně odloženého na zkušební dobu 2 let. Teprve potřetí byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce 3 let. Poté příslušný okresní soud nařídil výkon prvního podmíněně odloženého trestu odnětí svobody (tj. délka trestu odnětí svobody celkem byla 4 roky) a následně soud nařídil výkon v pořadí druhého podmíněně odloženého trestu odnětí svobody v délce 2,5 let, takže pachatel měl vykonat kumulovaný trest odnětí svobody v celkové délce 6,5 roku. Ústavní soud v tomto rozhodnutí mj. poukázal na to, že „pro naplnění účelů nápravy, ale i jakýchkoli jiných relativních účelů trestů je klíčové, v jaké celkové výměře bude nařízen výkon trestu odnětí svobody, nikoli jaký trest byl uložen jednotlivými rozhodnutími. Za současného právního stavu je proto velmi obtížné snažit se o nápravu, odrazení či inkapacitaci pachatele, kterému je ukládán trest, a který přitom dosud nevykonal dříve uložené tresty“.

V reakci na tento stav byly v nedávné minulosti učiněny dvě změny:

- 1) Novelou trestního zákoníku provedenou zákonem č. 333/2020 Sb. došlo ke zrušení

¹² [zvl_zprava_veznice25_09_2019.pdf \(verejnazaloba.cz\)](#).

možnosti nahrazovat jeden alternativní trest druhým, což bylo považováno za problematické z hlediska vhodné motivace pachatelů trest vykonat, neboť to vyvolávalo až určitý pocit beztrestnosti. Podle některých názorů tak docházelo až k určité „devalvaci“ způsobilosti trestu (obecně prospěšných prací, peněžitého trestu) být hodnotnou alternativou nepodmíněného trestu odnětí svobody a vedlo to až k určitému „rozmělnění“ jeho sankční povahy. Pachatelům se tímto řešením vysílal signál v tom směru, že nepodmíněný trest odnětí svobody nebude uplatněn ani v důsledku jejich chování odůvodňujícího přeměnu uloženého trestu, a vyvolával se tím u nich pocit, že se „nemají čeho obávat“, což výrazně snižovalo jak autoritu příslušného druhu trestu, tak i samotných orgánů činných v trestním řízení. Následnou novelou trestních předpisů provedenou zákonem č. 220/2021 Sb. pak byla přijata řada opatření, aby soudy mohly adekvátně, a hlavně rychle reagovat na zjištěná porušení podmínek uložených alternativních trestů.

- 2) Novelou trestního zákoníku provedenou zákonem č. 333/2020 Sb. byla jako jedna ze zásad pro ukládání trestu zakotvena zásada, že pokud soud neukládá souhrnný trest nebo společný trest za pokračování v trestném činu, při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédne též k druhu a výměře trestů, které byly pachateli uloženy za jinou jeho trestnou činnost a dosud nebyly vykonány, tak, aby vzhledem k povaze a závažnosti trestného činu a osobě pachatele nebyl uložen takový trest, který by spolu s dosud nevykonanými tresty vedl k nepřiměřenému postihu pachatele (tato zásada se týká právě otázek kumulování trestů, výslovně je tady vyloučena její aplikace pro případy, kdy je ukládán souhrnný nebo společný trest, kde se uplatní standardní pravidla obsažená v § 43 až 45 tr. zák.).

Uvedená opatření tedy měla za cíl jednak umožnit soudu, který uložil dřívější trest, včas reagovat na protiprávní jednání, kterého se pachatel dopustil v průběhu výkonu trestu či ve zkušební době podmíněného odsouzení (tj. až po právní moci rozhodnutí, nikoli po vyhlášení odsuzujícího rozsudku soudu prvního stupně do právní moci rozhodnutí), a jednak umožnit soudu, který ukládá trest za trestnou činnost spáchanou po vyhlášení předchozího odsuzujícího rozsudku soudu prvního stupně, zohlednit dosud nevykonané tresty.

Pravidlo zakotvené v § 39 odst. 4 tr. zák. týkající se tzv. „kumulace trestů“ se navrhuje posílit tak, aby soud při ukládání nepodmíněného trestu odnětí svobody v případech, kdy pachateli byl dříve uložen jeden nebo více dosud nevykonaných trestů, mohl tento trest stanovit pod dolní hranicí trestní sazby. V současné době totiž soud musí okolnost, že obviněnému byly uloženy ještě další dosud nevykonané tresty, sice zohlednit, nicméně děje se tak v rámci zákonem stanovené trestní sazby (k tomu se vyjádřil již výslovně i Nejvyšší soud ve svém usnesení sp. zn. Tdo 884/2022 ze dne 27. 9. 2022, kdy judikoval, že „uložení trestu pod dolní hranicí trestní sazby nelze odůvodnit odkazem na § 39 odst. 4 tr. zákoníku a v něm zakotvenou povinnost soudu přihlédnout při stanovení druhu trestu a jeho výměry též k druhu a výměře trestů, které byly pachateli uloženy za jinou trestnou činnost a nebyly dosud vykonány. Dosud nevykonanými tresty, k nimž je třeba přihlédnout, nejsou výměry trestů, jež byly pachateli pravomocně uloženy dřívějšími rozsudky, nýbrž jejich částí, které má ke dni rozhodování soudu o nově ukládaném trestu vykonat. Pravidlo obsažené v citovaném ustanovení samo o sobě neodůvodňuje uložení trestu pod dolní hranicí zákonné trestní sazby.“).

Pokud trestní řád umožňuje fakultativně zastavit trestní stíhání kvůli neúčelnosti s poukazem na již uložený trest či trest, který obviněného podle očekávání postihne (§ 172 odst. 2 tr. řádu), a to bez ohledu na to, zda tento jiný trest, pokud byl uložen, je již vykonáván či nikoli [tj. úvaha o tom, že dříve uložený trest (či očekávaný trest) je postačující k tomu, aby obviněný vedl řádný život a k zajištění ochrany společnosti, může odůvodnit procesní vyřízení věci bez rozhodnutí o vině a trestu], pak se jeví být na místě, aby zohlednění dosud

nevykonaných trestů mohlo vést k uložení trestu v nižší než zákonné sazbě, pokud všechny tresty uložené obviněnému ve svém souhrnu jsou postačující k dosažení účelu trestního řízení.

Navrhuje se však zachovat omezení pro možné snížení trestu pod dolní hranici trestní sazby, neboť typově se tento případ blíží nejvíce případům uvedeným ve stávajícím § 58 odst. 1 tr. zák.

K bodům 12 a 13 (§ 58 odst. 5 až 8)

Jedná se o legislativně technickou změnu reagující na to, že v § 58 došlo k vložení nového odstavce 2.

K bodu 14 (§ 67)

Ministerstvo spravedlnosti se dlouhodobě věnuje problematice alternativních trestů, zejména pak ukládání trestu peněžitého. Důraz na ukládání peněžitých trestů klade v rámci své činnosti i Nejvyšší státní zastupitelství a Nejvyšší soud.

V důsledku legislativních změn (možnost zajištění majetku obviněného za účelem výkonu peněžitého trestu, využití majetkových trestních sankcí k uspokojení nároku poškozených, rozšíření využitelnosti prohlášení o majetku, stanovení jasného přepočtu nařizovaného trestu odnětí svobody, rozšíření fikce neodsouzení při zaplacení peněžitého trestu aj.), tak i v důsledku doprovodných aktivit Nejvyššího soudu a Nejvyššího státního zastupitelství (analýza ukládání peněžitých trestů, odborné semináře pro soudce, státní zástupce a policisty) došlo k výraznému zvýšení počtu ukládaných peněžitých trestů – v roce 2021 byl peněžitý trest uložen v 22,72 % případů (11 509 peněžitých trestů v poměru k 49 912 odsouzených fyzických a právnických osob, což je nárůst o 2,3 procentního bodu oproti roku 2020, současně ale jde hlavně o několikanásobný nárůst počtu uložených peněžitých trestů oproti roku 2015, kdy počet peněžitých trestů k počtu odsouzených osob dosáhl v roce 2015 výše 5,5 %), v roce 2022 byl peněžitý trest uložen v 24,63 % případů (12 543 peněžitých trestů v poměru k 50 435 odsouzených fyzických a právnických osob, což je nárůst o 1,91 procentního bodu oproti roku 2021). V roce 2023 byl peněžitý trest uložen v 24,39 % případů (12 672 peněžitých trestů v poměru k 51 851 odsouzených fyzických a právnických osob, což je pokles o 1,23 procentního bodu oproti roku 2022).

Peněžitě tresty se uplatňují převážně ve věcech trestné činnosti v dopravě, zejména při odsouzení za trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky, dále pak u majetkových trestných činů, výtržnictví nebo trestné činnosti páchané za okolností předjímaných v § 39 odst. 8 tr. zák. Přestože počet ukládaných peněžitých trestů za poslední léta poměrně výrazně vzrostl, trestní zákoník pro jeho ukládání stanoví zbytečně omezující podmínky, když praktické poznatky i zahraniční zkušenosti ukazují, že je vhodné umožnit jeho ukládání v co nejširší míře.

Podle současné právní úpravy může soud peněžitý trest uložit, pokud

- pachatel pro sebe nebo pro jiného úmyslným trestným činem získal nebo se snažil získat majetkový prospěch,
- to trestní zákoník u konkrétního trestného činu výslovně umožňuje, nebo
- je ukládán za přečin a vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu a osobě a poměrům pachatele není třeba současně uložit nepodmíněný trest odnětí svobody.

Uvedená zákonná omezení se navrhuje zrušit a umožnit ukládání peněžitého trestu ve všech

případech, kdy se to bude jevit jako vhodné. Vychází se z myšlenky, že majetkový postih je jedním z velmi efektivních postihů, který pachatele „bolí“, vynucené zřeknutí se spotřeby a s tím spojené omezení životního standardu je vnímáno u většiny společnosti, u níž převládá konzumní myšlení a je akcentováno naplňování materiálních potřeb, jako výrazná újma; majetkové tresty pak korespondují se zásadou, že páchaní trestné činnosti se nesmí vyplácet (*crime does not pay*). Vzhledem k tomu, že po přijetí zákona č. 59/2017 Sb. je možné, aby se z peněžních prostředků získaných výkonem peněžitého trestu uspokojily nároky poškozených (není-li poškozeným stát), není jeho uložení na úkor práv poškozených, ale právě naopak pro ně představuje jednodušší cestu, jak se domoci svých majetkových nároků. Hlavním limitem pro uložení tohoto trestu tak nadále bude zejména jeho dobytost v návaznosti na majetkové a osobní poměry pachatele, které je třeba zhodnotit a s ohledem na ně zvážit, zda je uložení tohoto druhu trestu vhodné a pokud ano, stanovit jeho výši (resp. výši denní sazby). Nedobytnost peněžitého trestu znamená, že peněžitý trest není objektivně vymožitelný (z důvodu nedostatku majetku nebo např. z důvodu vedeného insolvenčního řízení, pokud je pachatel v úpadku), přitom je třeba hodnotit i další závazky pachatele, např. pokud by zaplacení peněžitého trestu ohrozilo schopnost pachatele dostát závazku vyživovat závislé osoby apod.

Jak trestní zákoník výslovně uvádí, uložení tohoto druhu trestu by měl soud zvážit zejména v případě, že pachatel svou trestnou činností sledoval zistný motiv, tj. v těchto případech trestní zákoník klade důraz na uložení tohoto druhu trestu, a to buď jako trestu samostatného nebo jako trestu ukládaného vedle jiného trestu.

Navrhovaná změna, kdy peněžitý trest může být uložen za kterýkoli trestný čin, nicméně neznamená, že by bylo možné bez dalšího tento trest ukládat ve všech případech jako trest samostatný. Stávající úprava, kdy může dojít k uložení samostatného trestu, není novou právní úpravou nijak měněna, tj. jako samostatný trest může být peněžitý trest uložen i nadále pouze tehdy, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu a osobě a poměrům pachatele uložení jiného trestu není třeba. Zároveň se nicméně doplňuje i negativní pravidlo, v jehož důsledku bude vyloučeno uložení peněžitého trestu jako trestu samostatného v případě zvlášť závažných zločinů a dále pak v případě zločinů uvedených v hlavě třetí zvláštní části tohoto zákona, kde se uložení takového druhu trestu jako trestu alternativního nejeví apriori jako adekvátní.

K bodům 15 až 17 (§ 68 odst. 1, 3 a 6)

Po zavedení jasného přepočtu peněžitého trestu na trest odnětí svobody v případě nezaplacení (nevymožení) peněžitého trestu lze považovat peněžitý trest za rovnocenný trestu odnětí svobody, ve který může být přeměněn (viz ustanovení o tom, že přepočtený trest spolu s ukládaným trestem odnětí svobody nesmí překročit horní hranici trestní sazby). Takto je peněžitý trest vnímán i justiční praxí, podle které „započítání vykonaného peněžitého trestu do souhrnného nepodmíněného trestu odnětí svobody podle § 92 odst. 2 tr. zák. je možné (nebyl-li znovu uložen peněžitý trest). Zápočet se provede v poměru vyplývajícím z ustanovení § 69 odst. 2 tr. zák. (ve znění účinném od 1. října 2020), tedy každá zaplacená částka odpovídající jedné denní sazbě peněžitého trestu se započítá jako dva dny odnětí svobody“ (usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. ledna 2022 sp. zn. 23 To 546/2021).

Je třeba zdůraznit, že přeměněný trest odnětí svobody je trestem za spáchaný trestný čin, nikoli za nezaplacení peněžitého trestu (nejde o trest za maření výkonu peněžitého trestu). Do trestního zákoníku se tak navrhuje více promítnout ideovou myšlenku, že počet denních sazeb má odrážet závažnost spáchaného trestného činu. Vzhledem k tomu, že typová

závažnost činu je vyjádřena výší jeho trestní sazby, navrhuje se nově odvozovat počet denních sazeb od horní hranice trestní sazby trestu odnětí svobody stanovené pro daný trestný čin. Na rozdíl od stávající právní úpravy se nejvyšší počet denních sazeb nenavrhuje stanovit číselně, ale navrhuje se jej určit jako horní hranici trestní sazby trestu odnětí svobody stanovenou ve dnech za daný trestný čin (tj. pokud za daný trestný čin je stanovena horní hranice trestní sazby trestu odnětí svobody ve výši jednoho roku, bude možné za takový trestný čin uložit peněžitý trest ve výši 365 denních sazeb – k navrhovanému přepočtu viz i výkladové ustanovení zaváděné v § 68 odst. 6). Vychází se přitom z horní hranice trestní sazby stanovené ve zvláštní části trestního zákoníku, třebaže by v daném konkrétním případě bylo možné uložit výjimečný trest nebo by byly dány podmínky pro mimořádné zvýšení trestu odnětí svobody.

To odpovídá požadavku, aby v případě, že dojde k přeměně peněžitého trestu na trest odnětí svobody, takto přeměněný trest nepřesáhl horní hranici trestní sazby stanovené za daný trestný čin. Tento přístup na jednu stranu umožní ukládat peněžitý trest i za závažnější trestné činy, popř. ve větším rozsahu (bude tak třeba jej možné uložit i za závažnou majetkovou či hospodářskou trestnou činnost, aniž by bylo zapotřebí zároveň ukládat trest odnětí svobody, popř. bude moci být současně ukládán trest odnětí svobody ukládán v menším rozsahu), na druhou stranu se tak stane za cenu razantního zvýšení počtu denních sazeb (tak vysoký počet denních sazeb není v zahraničních úpravách obvyklý).

Pravidlo zakotvené v dnešním § 68 odst. 6 tr. zák. o tom, že peněžitý trest se neuloží v případě, kdy je zřejmé, že by byl nedobytný, je nově upraveno jako negativní podmínka pro uložení tohoto druhu trestu v § 67 odst. 1 tr. zák.

K bodu 18 (§ 69 odst. 2)

V případě, že dojde k přeměně peněžitého trestu v trest odnětí svobody, nebude se jedna denní sazba počítat za dva dny odnětí svobody, nýbrž pouze za jeden.

K bodům 20 až 27 [§ 82 odst. 3, § 83 odst. 1 a 3, § 85 odst. 3 a § 86 odst. 1 a 2]

Obdobně jako lze dnes u podmíněného odsouzení a podmíněného odsouzení s dohledem uložit odsouzenému, aby se ve stanovené části zkušební doby, navazující na počátek zkušební doby, zdržoval ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části, což obsahově koresponduje s trestem domácího vězení, navrhuje se změna právní úpravy, v jejímž důsledku bude možné uložit v případech uložení podmíněně odložených trestů odnětí svobody přiměřenou povinnost vykonat práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací. To může být vhodným zostřujícím opatřením při ukládání podmíněně odložených trestů odnětí svobody (ať s dohledem či bez něj), které umožní soudci větší individualizaci trestu. Ostatně takovéto zpřísnující opatření lze uložit v souvislosti s podmíněným propuštěním z výkonu trestu odnětí svobody podle dnešní úpravy již v současné době.

K bodu 28 (§ 87)

Jedná se o legislativně technickou změnu reagující na změnu číslování odstavců v § 82 tr. zák.

K bodům 29 a 35 (nadpis oddílu sedmého dílu druhého hlavy páté a nadpis § 90)

I v případě trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a trestu

zákazu přijímání dotací a subvencí, stejně jako u ostatních zákazových trestů, se připouští možnost, aby došlo k podmíněnému upuštění od výkonu jeho zbytku, budou-li pro tento postup splněny zákonné podmínky. Toto se navrhuje promítnout i do názvů oddílu sedmého hlavy páté a do nadpisu § 90, kdy dochází i k jejich určitému zobecnění, což přispěje k přehlednosti textu.

K bodu 30 (§ 88 odst. 4)

Jedná se o legislativně technickou změnu reagující na změnu názvu trestného činu podle § 283 tr. zák. (viz příslušný novelizační bod této části).

K bodům 31 až 34 (§ 89)

Podle současné úpravy může soud při podmíněném propuštění nad pachatelem vyslovit dohled a zároveň mu uložit, aby ve stanovené části zkušební doby, navazující na počátek zkušební doby, se zdržoval ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části. Podmíněně propuštěnému může soud rovněž uložit některé z přiměřených omezení a přiměřených povinností uvedených v § 48 odst. 4 tr. zák., popř. u odsouzeného ve věku blízkém věku mladistvých některá z výchovných opatření uvedených v zákoně o soudnictví ve věcech mládeže, a může mu též uložit, aby podle svých sil nahradil škodu nebo odčinil nemajetkovou újmu, kterou trestným činem způsobil, nebo aby vydal bezdůvodné obohacení získané trestným činem.

Jde-li však o odsouzeného, který je propouštěn ještě před vykonáním stanovené části trestu odnětí svobody vyžadované pro podmíněné propuštění (§ 88 odst. 2 tr. zák.), může mu soud podle § 89 odst. 2 poslední věty tr. zák. uložit, aby se „ve stanovené části zkušební doby, navazující na počátek zkušební doby, zdržoval ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části, nebo aby vykonal práce ve prospěch poskytovatelů obecně prospěšných prací, anebo aby složil určenou peněžní částku na pomoc obětem trestné činnosti na účet soudu“ (do účinnosti novely trestního zákoníku provedené zákonem č. 390/2012 Sb. měl soud v případě podmíněného propuštění podle § 88 odst. 2 tr. zák. povinnost uložit některé z těchto zákonem stanovených omezení, dnes již je toto ustanovení formulováno jako fakultativní, tj. soud takto rozhodnout nemusí, jde pouze o možnost; ve vztahu k povinnosti zdržovat se ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části jde kromě toho o duplicitní úpravu k úpravě obsažené v § 89 odst. 1 tr. zák.).

Není přitom důvodu, proč by soud nemohl i u odsouzeného, který není podmíněně propouštěn podle § 88 odst. 2 tr. zák., ale podle § 88 odst. 1 nebo 4 tr. zák., uložit povinnost vykonat práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací. Navrhuje se proto umožnit uložení takovéto povinnosti ve všech případech podmíněného propuštění, kdy tak bude záležet na individuálním posouzení soudce, který o žádosti o podmíněném propuštění rozhoduje, zda nové možnosti využije a takovouto povinnost uloží (na rozsahu, ve kterém může být povinnost podmíněně propuštěného vykonat osobně a bezplatně ve svém volném čase práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací uložena, nová právní úprava nic nemění, tj. tuto povinnost bude možné uložit v délce 50 až 200 hodin).

Naproti tomu se vypouští možnost, která je dnes obsažena v § 89 odst. 3 tr. zák., tj. možnost spojovat podmíněné propuštění s povinností zaplatit částku na pomoc obětem trestné činnosti, když se nejedná o opatření směřující k dovršení nápravy odsouzeného a k dosažení účelu trestního řízení. Je přitom i sporné, zda takovouto povinnost lze autoritativně odsouzenému uložit, když se nejedná o závazek odsouzeného tak učinit, který si odsouzený musí sám zavázat

a nabídnout jej (obdoba závazku u podmíněného zastavení trestního stíhání podle § 307 odst. 2 tr. řádu).

K bodu 36 (§ 90 odst. 1 a 2, § 91 odst. 1, 3, 4 a 6)

I v případě trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a trestu zákazu přijímání dotací a subvencí, stejně jako u ostatních zákazových trestů, se připouští možnost, aby došlo k podmíněnému upuštění od výkonu jeho zbytku, budou-li pro tento postup splněny zákonné podmínky.

Tyto podmínky jsou přitom shodné jako u trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, zákazu pobytu a zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.

Umožňuje se tak zmírnění těchto trestů, pokud

a) byla vykonána stanovená část uloženého trestu (odsouzený vykonal alespoň polovinu uloženého trestu) a

b) odsouzený v době výkonu trestu způsobem svého života prokázal, že dalšího výkonu tohoto trestu není třeba, anebo soud přijal záruku za dovršení nápravy odsouzeného,

a to se stanovením zkušební doby až na pět let, nikoliv však na dobu kratší než zbytek trestu.

Rovněž i další rozhodování během této zkušební doby či po jejím uplynutí je shodné jako v případech podmíněného upuštění od výkonu ostatních zákazových trestů nebo jejich zbytku.

K bodu 37 (§ 102a odst. 1)

Jedná se o legislativně technickou změnu reagující na změny trestného činu podle § 285 tr. zák. (viz příslušný novelizační bod této části). Zároveň dochází k omezení možnosti uložit zabránění části majetku v případě odsouzení pro tento trestný čin na případy, kdy jsou naplněny znaky skutkové podstaty podle § 285 odst. 4 a 5 tr. zák. (odpovídající dnešnímu § 285 odst. 3 a 4 tr. zák.), dnešní možnost uložit toto ochranné opatření i v případě spáchání tohoto trestného činu v základní skutkové podstatě (§ 285 odst. 2 tr. zák., nikoli však v případě § 285 odst. 1 tr. zák.) se vypouští.

K bodu 38 (§ 129a odst. 2)

Jedná se o legislativně technickou změnu reagující na zrušení § 363.

K bodům 39 až 41, 43, 44, 47 až 54, 58, 86 až 88, 91 a 96 [§ 140 odst. 3 písm. g), § 144 odst. 2, § 145 odst. 2 písm. f), § 146 odst. 2 písm. e), § 149 odst. 2 písm. c), § 159 odst. 2 písm. d), § 170 odst. 2 písm. b), § 171 odst. 3 písm. b), § 172 odst. 2 písm. b), § 175 odst. 2 písm. g), § 177 odst. 2, § 182 odst. 3 písm. b), § 183 odst. 3 písm. b), § 185 odst. 2 písm. c), § 185a odst. 2 písm. b), § 186 odst. 2 písm. a) a b), § 186 odst. 4 písm. b) a d), § 198 odst. 2 písm. c), § 199 odst. 2 písm. c), § 228 odst. 3 písm. b), § 329 odst. 2 písm. b), § 352 odst. 2, § 354 odst. 2 písm. b), § 355 odst. 1 písm. b), § 358 odst. 2, § 378 odst. 2, § 379 odst. 2 písm. d), § 380 odst. 2 písm. c), § 382 odst. 2 písm. c) a § 383 odst. 2 písm. c)]

Jedním z dlouhodobě uplatňovaných požadavků je požadavek na zajištění rovnocenné trestně právní ochrany poškozených, kteří jsou napadeni či je nich spáchán trestný čin z důvodu

věku, zdravotního postižení, pohlaví či z důvodu své sexuální orientace, popř. z důvodu jejich příslušnosti k určité sociální skupině, neboť předsudečný motiv zde není adekvátně zohledňován. V těchto případech tedy soudce ukládá trest za spáchání trestného činu v základní skutkové podstatě (nejdou-li naplněny jiné znaky kvalifikované skutkové podstaty) a pohybuje se tak jen v základní trestní sazbě, což nemusí vždy umožňovat adekvátní postih daného skutku. Trestní právo tak nechrání výše vymezené skupiny rovným způsobem.

Aby došlo k doopravdy rovnocenné ochraně osob napadených z předsudečných důvodů, navrhuje se přihlížet k jako okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby ke spáchání trestného činu na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jakékoli skupině osob (skupině osob, které spojuje určitý sjednocující prvek). Příklady takovýchto skupin, resp. diskriminačních pohnutek opřených právě o tento sjednocující prvek, obsažené dnes v trestním zákoníku (nejčastěji diskriminace na základě rasy, příslušnosti k etnické skupině, národnosti, politického přesvědčení, vyznání nebo absence vyznání) se tak doplňují o další příklady – výčet předsudečných pohnutek se rozšiřuje výslovně o pohnutku založenou na věku, na zdravotním postižení, sexuální orientaci, na pohlaví a na příslušnosti k určité sociální skupině (osoby bez domova aj.).

Tato změna se týká jak trestných činů, u kterých již dnes nenávistná (předsudečná) pohnutka je obsažena a je tak kvalifikační okolností [vražda (§ 140), těžké ublížení na zdraví (§ 145), ublížení na zdraví (§ 146), mučení a jiné nelidské a kruté zacházení (§ 149), zbavení osobní svobody (§ 170), omezování osobní svobody (§ 171), zavlčení (§ 172), vydírání (§ 175), porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí (§ 183), poškození cizí věci (§ 228), zneužití pravomoci úřední osoby (§ 329), urážka mezi vojáky (§ 378), urážka mezi vojáky násilím nebo pohrůzkou násilí (§ 379), urážka vojáka stejné hodnosti násilím nebo pohrůzkou násilí (§ 380), porušování práv a chráněných zájmů vojáků stejné hodnosti (§ 382), porušování práv a chráněných zájmů vojáků podřízených nebo s nižší hodností (§ 383)], tak i některých činů dalších [účast na sebevraždě (§ 144), přerušování těhotenství bez souhlasu těhotné ženy (§ 159), útisk (§ 177), porušení tajemství dopravovaných zpráv (§ 182), znásilnění (§ 185), sexuální útok (§ 185a), sexuální nátlak (§ 186), týrání svěřené osoby (§ 198), týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199), nebezpečné pronásledování (§ 354), výtržnictví (§ 358)], kde k předsudečným útokům dochází a kde jde o okolnost, která zvyšuje typovou škodlivost trestného činu.

Tato změna se promítla i do trestných činů, u nichž je předsudečná pohnutka znakem již základní skutkové podstaty [násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci (§ 352 odst. 2), hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob (§ 355), taktéž i u trestného činu podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod (§ 356), byť tam dnes obsažený výčet je otevřený – k tomu viz příslušný novelizační bod této části)].

K bodům 42, 45, 46 a 84 [§ 147 odst. 2, § 158 odst. 2, § 175 odst. 1, § 176 odst. 2, § 177 odst. 4, § 178 odst. 3, § 180 odst. 3, § 182 odst. 4 a 5, § 183 odst. 3, § 200 odst. 1, § 201 odst. 2, § 202 odst. 1, § 205 nově ozn. odst. 2, § 206 nově ozn. odst. 2, § 207 odst. 3, § 208 odst. 1 a 3, § 209 nově ozn. odst. 2, § 210 odst. 3, § 211 nově ozn. odst. 3, § 212 nově ozn. odst. 3, § 213 nově ozn. odst. 2, § 216 odst. 1 až 3, § 218 odst. 2, § 219 odst. 2, § 220 odst. 2, § 227, § 230 odst. 4, § 236 odst. 2, § 241 odst. 2, § 243 odst. 2, § 245 odst. 2, § 246 odst. 2, § 247, § 248 odst. 3, § 251 odst. 2, § 253 odst. 2, § 254 odst. 3, § 260 odst. 3, § 261 odst. 2, § 262, § 263 odst. 2, § 265 odst. 1, § 266 odst. 2, § 268 odst. 3, § 269 odst. 2, § 270 odst. 2, § 273 odst. 3, § 276 odst. 2, § 278 odst. 1, § 281 odst. 1, § 286 odst. 1, § 287 odst. 2, § 298 odst. 4, § 304 odst. 2, § 332 odst. 1 a 2, § 337 odst. 3, § 340 odst. 2, § 341 odst. 3, § 350 odst. 3, § 403a odst. 1 až 3 a § 410 odst. 1]

Jednou z hlavních navrhovaných změn obsažených v tomto návrhu zákona je změna právní úpravy peněžitého trestu tak, aby se jednalo o trest uložitelný ve všech případech. Uložení peněžitého trestu by mělo být napříště možné za jakýkoli trestný čin, bez stávajících omezení obsažených v § 67 tr. zák. (viz příslušný novelizační bod této části). Uložení peněžitého trestu tak nebude nijak podmíněno tím, zda je tento trest výslovně uveden ve zvláštní části trestního zákoníku.

K bodu 55 (§ 191 odst. 1, § 192 odst. 3, § 403a odst. 1 a § 403b)

Jedním ze znaků skutkové podstaty trestných činů podle § 191 odst. 1, § 192 odst. 3, § 403a odst. 1 je, že pachatel „činí veřejně přístupným...“. Použitý vid by mohl podkládat požadavek na trvající jednání, byť se jedná o jednorázový delikt.

K bodu 56 (§ 191a)

Jak již bylo uvedeno v obecné části důvodové zprávy, návrhem dochází k zakotvení skutkové podstaty nového trestného činu proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, který směřuje k postihu nekonsenzuální pornografie, zejména tzv. deepfake pornografie.

Tímto trestným činem se navrhuje kriminalizovat jednání, jehož trestnost vyžaduje i směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1385 ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí, která stanovujeme minimální požadavky v této oblasti.

Nový trestný čin zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření je konstruován obdobně jako stávající skutková podstata trestného činu šíření pornografie podle § 191 tr. zák. Návrh přitom jde zcela záměrně nad rámec minimálních požadavků uvedené směrnice, která jinak pracuje s tím, že materiál, který bude upravován tak, aby vyvolával dojem, že se explicitně zobrazeného sexuálního jednání účastní určitá osoba, bude materiálem vizuálním. Tomu tak bude v drtivé většině případů i v praxi. Návrh ale respektuje dosavadní právní úpravu, jejímž stěžejním pojmem, se kterým v této oblasti pracuje, je pojem „pornografické dílo“. Tento pojem není definován, obecně se v odborné literatuře charakterizuje tím, že „zvláště intenzivním a vtíravým způsobem zasahuje a podněcuje sexuální pud, překračuje podle převládajících názorů ve společnosti uznávané hranice sexuální slušnosti, uráží neakceptovatelným způsobem cit pro sexuální slušnost, vyvolává pocit studu“. Trestní zákoník pak demonstrativně (v § 191 odst. 1) uvádí, že toto dílo může být fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné, v § 191 odst. 2 tr. zák. se pak zmiňuje i písemná forma pornografického díla. Oproti požadavkům směrnice není znakem skutkové podstaty „pravděpodobnost, že takovým jednáním bude osobě způsobena vážná újma“ – upravení pornografického materiálu tak, aby navozoval dojem, že „aktérem“ je někdo, kdo se uvedeného jednání neúčastnil, a to bez souhlasu této osoby, je třeba považovat za natolik závažné, že by mělo být postižitelné per se; tuto činnost nelze tolerovat, označovat ji za bagatelní, omlouvat ji „recesí“, „žertem“, „snahou dokázat si technickou zručnost“ apod., obdobně platí i pro případy, kdy se osoba jednáním účastnila, nicméně k zobrazení nedala souhlas.

Za trestnou se tedy výslovně označuje výroba, dovoz, vývoz, průvoz, nabídka, učinění veřejně přístupným, zprostředkování, uvedení do oběhu, prodej nebo jiné opatření fotografického, filmového, počítačového, elektronického nebo jiného pornografického díla, které zobrazuje nebo jinak využívá osobu, která k takovému zobrazení či využití nedala souhlas (z použité formulace „zobrazuje osobu, o které ví, že k takovému zobrazení nebo využití nedala souhlas“ plyne, že i na tento znak se vztahuje úmyslné zavinění a že tedy nejde o objektivní podmínku

trestnosti).

Jednotlivé formy jednání (vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, učiní veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří) jsou užity již ve výše uvedeném § 191 tr. zák., a jsou již nyní běžně vykládány trestněprávní teorií i praxí¹³, obdobně je bude třeba vykládat i v případě nového trestného činu zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření. Shodný výklad bude i dalších shodných znaků (pojmy fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo). Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby se stanovují obdobně jako u § 191 tr. zák., přičemž se zohledňuje i míra způsobené újmy (obdobně jako dnes u poškození cizích práv podle § 181 tr. zák., jak by taková jednání dnes byla ve většině případů kvalifikována).

Trestnost (druh a rozsah trestní sazby u trestu odnětí svobody) se v základní skutkové podstatě i v kvalifikovaných skutkových podstatách stanovuje tak, aby korespondovala s obdobně společensky škodlivými jednáními, která jsou trestná jako trestný čin šíření pornografie podle § 191 tr. zák., trestný čin poškození cizích práv podle § 181 tr. zák. a trestný čin pomluvy podle § 184 tr. zák.

Samozřejmě, že pokud by nekonsenzuální pornografie sloužila jako prostředek k jiné trestné činnosti např. k vydírání, tak se toto jednání posoudí i jako další trestné činy uvedené v trestním zákoníku (v uvedeném příkladu jako trestný čin vydírání podle § 175 tr. zák.).

Jelikož se o tento nově navrhovaný trestný čin nedoplňuje § 7 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob, bude trestní odpovědnost plně dopadat i na právnické osoby.

K deepfake: Deepfake (ve stručnosti a zjednodušeně) představuje technologickou (často za užití nástrojů umělé inteligence), realistickou úpravu videa (přeneseně též filmů či fotografií apod.), která spočívá v tom, že aktéři videa vykonávají činnosti, které nikdy reálně nevykonávali, popř. ne v kontextu daného videa¹⁴. Tak tomu je i v případě tzv. deepfake pornografie, která je nejčastěji vytvořena změnou již existujícího pornografického materiálu aplikací deepfake technologie na tváře jeho aktérů, popřípadě je vytvářen pornografický materiál zcela nový (např. prostřednictvím animace), kde je využita podoba existujících osob. Současné technologie umožňují provedení splynutí obrazu, realizaci mimických výrazů v takto „přidaném“ obličejí apod., které se jeví být bez bližšího zkoumání uvěřitelné. Toto samozřejmě bez souhlasu zobrazovaných osob a jedná se tak o zneužití jejich identity k vytvoření zdání, že se na výrobě pornografického materiálu podílely. Je třeba přihlídnout i k současné době, standardnímu využívání sociálních sítí, možnostem dobrovolného sdílení fotografií či videí ze svého života, které dává tvůrcům deepfake pornografie snadnost využití takto dostupných materiálu. Současně je však třeba jednoznačně uvést, že ani dobrovolně veřejně sdílené fotografie nebo videa nedávají nikomu žádné právo jejich zneužití k výrobě deepfake pornografie, popř. nelze v žádném případě presumovat jakýkoliv souhlas nebo lhostejnost k takovému jejich využití ze strany zobrazovaných osob.

Výše uvedené jednání, tedy výroba, distribuce, ale především zveřejnění pornografických materiálů bez souhlasu a naprosto většinou i bez jakéhokoli předchozího vědomí zobrazované osoby je činností vysoce společensky škodlivou, na kterou je třeba reagovat

¹³ Lze odkázat komentáře k § 191 trestního zákoníku Šámal, P. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, Ščerba, F. a kol. Trestní zákoník. Komentář. 1. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2022, www.beck.online.cz, nebo Draštík, A., Fremr, R., Durdík, T., Růžička, M., Sotolář, A., Trestní zákoník. Komentář. 1. díl (§ 1 až 232), Wolters Kluwer, Praha, 2015.

¹⁴ Podrobněji k deepfake např. studie z roku 2021: Tackling deepfakes in European policy. Dostupná online na: [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_STU\(2021\)690039](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_STU(2021)690039)

prostředky trestního práva (ve smyslu jeho působení jako ultima ratio). Je třeba si uvědomit dopady, které může mít především zveřejnění takového „falešného/nepravého“ pornografického materiálu primárně na takto zneužitou osobu jako takovou, ale i na její postavení v rodině, ve společnosti, v zaměstnání apod. Při technologickém pokroku, který aktuálně probíhá, nastává doba, kdy nebude možné deepfake pornografii laickým pohledem od „standardní“ pornografické produkce vůbec rozeznat a bude problematické jej rozeznat i při bližším odborném zkoumání. Toto zásadně snižuje možnost obrany (nejen právní) takto dotčené a zneužité osoby jinými prostředky.

Z hlediska trestněprávní ochrany by již nyní bylo možné uvažovat při výrobě, distribuci a zveřejnění nekonsenzuální pornografie o naplnění skutkové podstaty především trestného činu poškození cizích práv podle § 181 tr. zák. nebo trestného činu pomluvy podle § 184 tr. zák. Tyto trestné činy však na problematiku nekonsenzuální pornografie nedopadají přímo, chrání jiný objekt trestného činu, tedy jiný státem chráněný zájem. Je tak zcela na místě formulovat novou skutkovou podstatu trestného činu, která by uvedený deficit právní úpravy napravila.

Výše uvedený návrh změn trestního zákoníku nesměřuje k zákazu deepfake jako takovému. Respektuje možnosti ústavně zaručených práv na svobodu projevu, včetně např. satiry, kde může mít i deepfake své místo (samozřejmě při splnění všech ústavních či zákonných podmínek). Ale nekonsenzuální pornografie tyto limity již ze své podstaty dalece překračuje a lze si je stěží představit situaci, kdy by převážil zájem na ochranu svobody projevu (v takovém případě by soud musel přistoupit k ústavněprávně konformní aplikaci zákona). Je proto zcela legitimní proti ní zasáhnout právě prostředky nejzávažnějšími, tedy prostředky trestního práva, a to za zavedením nové skutkové podstaty trestného činu.

K bodu 57 (§ 196)

Potřebnost a efektivnost trestního postihu neplacení výživného je nejen v rámci odborné veřejnosti velmi diskutovanou otázkou.

Jak již bylo uvedeno v Analýze aktuálních otázek výživného¹⁵, kterou zpracovalo Ministerstvo spravedlnosti, trestný čin zanedbání povinné výživy patří k nejčastěji páchaným trestným činům na území České republiky¹⁶. Podle Zprávy o činnosti státního zastupitelství za rok 2023¹⁷ se tento trestný čin stále podílí ze 7 % na veškeré trestné činnosti (resp. na počtu zahájených trestních stíhání a zkrácených přípravných řízeních), což ovlivňuje i počet odsouzených umístěných ve výkonu trestu odnětí svobody (přes poměrně nízký podíl nepodmíněných trestů odnětí svobody lze v této kategorii pachatelů nadále předpokládat vyšší podíl odsouzených, u nichž byl původní trest přeměněn v nepodmíněný trest odnětí svobody).

V roce 2023 došlo za tento trestný čin (bez souběhu s jiným trestným činem) k odsouzení 3 328 osob (pro § 196 odst. 1 tr. zák.), 233 osob (pro § 196 odst. 2 tr. zák.) a 288 osob (pro § 196 odst. 3 tr. zák.).

¹⁵

https://justice.cz/documents/12681/724488/Anal%C3%BDza_V%C3%BD%C5%BEivn%C3%A9ho.pdf/93c70207-570a-4e7c-886a-0f7d208cc6fb

¹⁶ V roce 2021 bylo stíháno 14 586 pachatelů krádeží, 11 190 pachatelů trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí, 7 965 osob za ohrožení pod vlivem návykové látky a 5 561 osob právě za zanedbání povinné výživy.

¹⁷ <https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2024/07/St%C3%A1tn%C3%AD-zastupitelstv%C3%AD-v-roce-2023.pdf>

Trest	§ 196 odstavec		
	1	2	3
NEPO	387	51	47
Podmíněné odsouzení	2367	147	194
Domácí vězení	6	0	2
Vyhoštění	0	0	1
Obecně prospěšné práce	525	34	41
Peněžitý trest	3	0	0
Upuštění od potrestání	40	1	3
Odsouzeno celkem	3328	233	288
	Odstavec		
	1	2	3
Prům. délka NEPO*	6,2	9,9	11

* v měsících

K 15. květnu 2024 aktuálně vykonávalo tento trestný čin (bez souběhu s jiným trestným činem) 493 odsouzených, dalších 580 osob aktuálně vykonávalo trest za tento trestný čin a další sbíhající se trestný čin (popř. za další trestný čin podle § 196 tr. zák.).

Ustanovením § 196 tr. zák. jsou chráněny vyživovací vztahy, které pramení z občanského zákoníku. Přestože je zákonem vymezeno mnoho druhů vyživovacích vztahů (např. vyživovací povinnost rodičů a dětí, vyživovací povinnost mezi osvojenecem a osvojitelem, mezi příbuznými v pokolení přímém, mezi manžely aj.), v praxi se zmíněné ustanovení aplikuje především na vyživovací vztahy rodičů k nezletilým dětem. Tento vztah není ničím jiným než závazkem, tedy soukromoprávním vztahem, vznikajícím na základě určité události.

V současné době je trestáno:

- neplnění povinnosti vyživovat nebo zaopatřovat jiného, čímž se rozumí zaviněné neplacení výživného nebo neposkytování odpovídajícího plnění v naturální formě (oprávněné osobě se nedostane všeho, co je obsahem vyživovací povinnosti),
- vyhýbání se plnění zákonné povinnosti vyživovat nebo zaopatřovat jiného; vyhýbáním se rozumí jednání pachatele, který nejen svoji povinnost vyživovat nebo zaopatřovat jiného neplní, ale podniká též kroky k tomu, aby se této své povinnosti zbavil nebo aby zmařil či podstatně ztížil anebo oddálil možnost vymáhání nároku na výživné (např. mění často zaměstnání, aniž k tomu má vážný důvod, záměrně vstoupí do pracovního poměru, kde dosahuje podstatně nižšího výdělku než v předchozím zaměstnání, pracuje jen v tzv. sezonních či brigádních zaměstnáních nebo zašantročuje svůj majetek),
- vydání oprávněné osoby v nebezpečí nouze, tedy v důsledku neplnění vyživovací povinnosti pachatelem dojde k situaci, že oprávněná osoba by si sama nemohla bez pomoci jiných osob, popř. bez poskytnutí příspěvku od státu, opatřit ani základní

prostředky k životu.¹⁸ Míra nebezpečí nouze se posuzuje jak objektivně ve vztahu k současné přiměřené životní úrovni občanů v našem státě (viz R 23/1987), tak i subjektivně s přihlédnutím k odůvodněným potřebám oprávněného. Tato okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby je naplněna i tehdy, když hrozící nouze byla odvrácena matkou dítěte na úkor uspokojování jejích vlastních potřeb a při mimořádném pracovním vypětí, popř. poskytnutím státního příspěvku na výživu dítěte (viz R 42/1982).

Lze přitom vyslovit domněnku, že oprávněný subjekt nepodává trestní oznámení, aby byl někdo spravedlivě potrestán, ale aby mu bylo zapláceno výživné. U trestného činu zanedbání povinné výživy je poměrně vysoký počet recidivujících pachatelů (recidiva je okolo 50 %).¹⁹ Lze říci, že jde o odsouzené, kteří již zřejmě definitivně rezignovali na svou povinnost platit výživné. Je potřeba zdůraznit, že pobytem ve vězení se u drtivé většiny odsouzených ztrácí možnost výdělků a pouze narůstá jejich dluh na výživném. U chronických neplatičů ani opakované trestní postihy nemají efekt.

V této souvislosti lze i upozornit na vysoký podíl osob, které aktuálně vykonávají trest odnětí svobody za tento trestný čin a jsou přitom ve výkonu trestu opakovaně²⁰:

samostatně odsouzen pro § 196 tr. zák.		odsouzen pro § 196 tr. zák. v souběhu s jiným trestným činem nebo je tento trestný čin uveden vícekrát	
Kolikrát ve VTOS	Počet odsouzených	Kolikrát ve VTOS	Počet odsouzených
0x	236	0x	184
1x	164	1x	183
2x	84	2x	86
3x	42	3x	57
4x	24	4x	29
5x	15	5x	15
6x	10	6x	11
7x	6	7x	8
8x	0	8x	3
9x	1	9x	1
10x	1	10x	1
11x	0	11x	1
12x	0	12x	1
13x	0	13x	0
15x	1	14x	0
Celkový součet	584	Celkový součet	580

Ukládané podmíněné tresty či tresty alternativní se často mívají účinkem. Pokud jsou tyto tresty

¹⁸ Blíže k tomuto rozhodnutí B 3/1985-21.

¹⁹ Alena Marešová, Pojem kriminální recidiva nemá zpravidla vždy stejný obsah. In Trestní právo (Wolters Kluwer), 2015.

²⁰ Údaje Vězeňské služby České republiky z května 2024.

uloženy recidivistům, dochází k jejich následné přeměně v nepodmíněný trest odnětí svobody s veškerými negativy s tím spojenými – vytržení ze sociálního prostředí, ztráta zaměstnání, ztížená možnost zahlazení odsouzení a s tím spojené zhoršení možnosti sehnat si novou práci, nárůst dluhů v průběhu výkonu trestu odnětí svobody apod. Tento stav v konečném důsledku negativně postihuje i poškozeného a opakovaně zatěžuje policii, justiční aparát a v konečném stadiu i vězeňský systém.

Další záznam osoby povinné k plnění zákonné vyživovací povinnosti v evidenci Rejstříku trestů významným způsobem přispívá k setrvání daného stavu, tedy k dalšímu neuspokojování základních potřeb vyživovaného, neboť tento záznam, respektive záznamy, snižuje možnosti reálné zaměstnatelnosti, a tedy i možnosti pravidelného získávání finančních prostředků k řádnému plnění této povinnosti ze strany povinné osoby (odsouzeného). Odsouzení pro tento trestný čin tak může být z pohledu oprávněné osoby chápáno jako kontraproduktivní²¹.

Pokud je podáváno trestní oznámení primárně nikoli kvůli odsouzení pachatele a uložení mu trestu, ale hlavně kvůli tomu, aby došlo k zaplacení výživného (čemuž odpovídá vymezení zvláštního ustanovení o účinné lítosti v § 197 tr. zák. a institut upuštění od přiměřeného omezení spočívajícího ve zdržení se řízení motorových vozidel uloženého za tento trestný čin podle § 359 tr. řádu), je možné polemizovat s tím, zda stávající § 196 odst. 1 a 2 tr. zák. je plně v souladu s chápáním trestního práva jako krajního prostředku ochrany právních statků a zda k ochraně právních statků nejsou v tomto případě postačující prostředky jiných právních odvětví [v této souvislosti lze poukázat na zakotvení institutu náhradního výživného (zákon č. 588/2020 Sb. o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů)]. Navrhuje se proto v souladu se zásadou ultima ratio omezit kriminalizaci pouze na případy, kdy by oprávněná osoba byla vydána v nebezpečí nouze ať už neplněním vyživovací povinnosti nebo vyhýbáním se plnění vyživovací povinnosti (významově zůstává kvalifikovaná skutková podstata z třetího odstavce současného ustanovení § 196 tr. zák. – za trestný čin podle § 196 odst. 3 tr. zák. vykonávalo podle údajů Vězeňské služby k 15. květnu 2024 trest odnětí svobody 164 odsouzených; 160 odsouzených pak vykonávalo trest pro tento trestný čin s tím, že došlo k odsouzení i za jiný trestný čin). Zároveň se navrhuje i depenalizace tohoto trestného činu, kdy se bude pachateli ukládat trest nikoli v rámci dnešního rozpětí šest měsíců až tři léta, ale bude mu jej možné uložit v maximální výši jednoho roku.

K bodům 59 až 62, 64 a 65 (§ 205 odst. 1 a vypuštění § 205 odst. 2, § 206 odst. 2, § 209 odst. 2, § 210 odst. 3, § 211 odst. 3, § 212 odst. 3 a § 213 odst. 2)

Nový trestní zákoník přišel mj. i s revizí trestních sazeb, kdy v jeho zvláštní části došlo jednak ke snížení některých trestních sazeb, ale na druhé straně i k jejich zvýšení, aby byla zajištěna adekvátní trestněprávní reakce na závažné trestné činy (vraždy, ozbrojené loupeže, únosy atd.) a nové specifické druhy kriminality (terorismus apod.). Nový trestní zákoník však zároveň přišel i s přísnějším nazíráním na recidivu, kdy v rámci zvláštní části trestního zákoníku je stanovena recidiva u více skutkových podstat trestných činů jako okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby (tzv. zvlášť přitěžující okolnost), než jak tomu bylo

²¹ Co se týče hrazení výživného v rámci výkonu trestu odnětí svobody, podle informací z dubna roku 2024 z cca 1 150 odsouzených osob 210 odsouzených osob uhradilo nějakou částku na výživné (nelze jednoznačně stanovit počet odsouzených osob, a to z důvodu, že odsouzená osoba může být po dobu výkonu trestu několikrát jak pracovně zařazena, tak i vyřazena, každý měsíc tedy může být jiný počet odsouzených, kteří si plní svoji povinnost v souvislosti se zanedbáním povinné výživy).

v předchozím trestním zákoně. Specifickým případem zohledňování recidivy je trestání opakovaných krádeží.

S účinností trestního zákoníku tak došlo od 1. ledna 2010 ke zpřísnění postihu recidivy u krádeže²², kdy u tzv. recidivní krádeže došlo k jejímu vyčlenění do samostatné skutkové podstaty [v případě krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zák. se nejedná o typickou, klasickou kvalifikovanou skutkovou podstatu, s ohledem na vymezení znaku zpětnosti (recidivy) a na přísnější sazbu uvedenou v tomto ustanovení se jedná o zvláštní skutkovou podstatu, která v sobě spojuje základní a současně kvalifikovanou skutkovou podstatu ve vztahu k § 205 odst. 1 tr. zák. (viz usnesení velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 14. listopadu 2011 sp. zn. 15 Tdo 1035/2011)], kdy došlo ke zvýšení jak dolní, tak horní hranice trestní sazby.

Jak se uvádí ve studii Institutu pro kriminologii a sociální prevenci „Trestní sankce – jejich uplatňování, vliv na recidivu a mediální obraz v televizním zpravodajství“²³, nejvyšší podíl budoucích recidivistů lze očekávat mezi pachateli majetkové kriminality (krádeží), kdy podíl recidivujících osob u krádeží činil ve zkoumaném vzorku 59,3 % (z toho nestejnorodá recidiva 30,3 %, stejnorodá recidiva 8,9 % a speciální recidiva 60,8 %). Uvedená změna trestních sazeb se tudíž výrazně projevila v počtu vězňených osob, velmi brzy došlo k faktickému zvýšení počtu uložených krátkodobých nepodmíněných trestů odnětí svobody. Dlužno dodat, že ke zvýšení postihu za recidivu došlo trestním zákoníkem i u jiných frekventovaných méně závažných trestných činů (jako jsou např. trestný čin zanedbání povinné výživy či trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání). Takový důsledek byl nejen nežádoucí, ale i nechtěný, a byl proto dalšími novelizacemi trestního zákoníku částečně napraven (viz zákon č. 390/2012 Sb.), ke změně trestného činu krádeže však nedošlo.

Na rozdíl od „běžné“ prosté krádeže, u které je vyžadováno způsobení škody alespoň 10 000 Kč, není u opakované krádeže vyžadováno způsobení jakékoli, byť minimální, škody. Nejvyšší soud se ve své rozhodovací praxi²⁴ vyjádřil i k aplikaci zásady subsidiarity trestní represe ve vztahu k bagatelní hodnotě odcizených věcí a k dalším okolnostem spáchání trestného činu podle § 205 odst. 2 tr. zák. Byť zákonným znakem přečinu krádeže podle ustanovení § 205 odst. 2 tr. zák. není určitá minimální výše škody, přesto lze obecně konstatovat, že výše způsobené škody není zcela bezvýznamná pro posouzení trestnosti činu a že každá drobná krádež nemusí být trestným činem podle citovaného ustanovení. Jestliže je hodnota odcizené věci zanedbatelná, nemusí být podle Nejvyššího soudu ani recidiva pachatele sama o sobě dostatečným důvodem trestnosti činu, zvláště pak tehdy, když je čin proveden jednoduchým způsobem a pachatel, pokud jde o jeho vztah k cizímu majetku, není výrazněji narušen. Nejvyšší soud tak akcentoval, že v každém individuálním případě je nutné z hlediska uplatnění zásady subsidiarity trestní represe posoudit jak hodnotu odcizených věcí a způsob provedení činu, tak i vnitřní stav pachatele a jeho narušení vzhledem k provedenému jednání.

²² Jak plyne např. z Analýzy trendů kriminality v České republice v roce 2021 zpracované Institutem pro kriminologii a sociální prevenci, krádeže jsou nejčastěji páchanými trestnými činy (dle počtu pachatelů) stíhaných policií České republiky (více než pětina pachatelů), v nápadu majetkové kriminality jsou obvykle nejvíce zastoupeny krádeže prosté (tvořily více než polovinu skutků majetkové trestné činnosti) – viz http://www.ok.cz/iksp/docs/470_Analyza_trendu_kriminality_v_CR_v_roce_2021.pdf

²³ <http://www.ok.cz/iksp/docs/423.pdf>

²⁴ Viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.4.2015 sp. zn. 7 Tdo 506/2015.

Údaje o četnosti tohoto trestného činu (§ 205 odst. 2 tr. zák.) v soudní praxi v r. 2023 a (hlavních) trestech za něj ukládaných, jsou obsaženy v této tabulce:

trest	bez souběhu	souběh s			
		§ 205/1	§ 173	§ 205/3-5	s jiným TČ
NEPO	1689	599	55	22	444
Podmíněné odsouzení	391	224	2	6	82
Domácí vězení	6	1	0	0	2
Obecně prospěšné práce	834	198	0	5	81
Peněžitý trest	128	44	0	0	8
Vyhoštění	4	3	0	1	2
Zákaz pobytu	31	2	0	0	1
Upuštění od potrestání	98	46	0	1	30
Odsouzeno celkem	3181	1117	57	35	650
Prům. délka NEPO*	9,3	12,9**	38,5	22**	13

* v měsících

**bez souběhu s jiným TČ

Co se týče vedlejších trestů, jejich přehled je obsažen v následující tabulce:

vedlejší trest	bez souběhu	souběh s			
		§ 205/1	§ 173	§ 205/3-5	s jiným TČ
Peněžitý trest	24	13	0	1	2
Vyhoštění	4	6	3	2	5
Zákaz činnosti	1	1	0	0	5
Zákaz řízení motorových vozidel	5	5	0	0	33
Zákaz pobytu	60	19	0	0	11
Propadnutí věci	53	58	8	5	36

K 15. květnu 2024 aktuálně vykonávalo za trestný čin podle § 205 odst. 2 tr. zák. (bez souběhu s jiným trestným činem) trest odnětí svobody 960 odsouzených. Z těchto 960 odsouzených šlo u 77 odsouzených o přeměnu podmíněného trestu, u 124 odsouzených o přeměnu alternativního trestu (obecně prospěšných prací, peněžitého trestu).

Jak lze předpokládat, podíl penologické recidivy je u této skupiny odsouzených velmi výrazný²⁵:

samostatně odsouzen pro § 205 odst. 2 tr. zák.	
Kolikrát ve VTOS	Počet odsouzených
0x	171
1x	214
2x	154
3x	130
4x	71
5x	63
6x	38
7x	36
8x	24
9x	18
10x	4
Více jak 10x	37
Celkový součet	960

Snaha omezovat kriminalitu či recidivu pachatelů nemůže být realizována pouze cestou trestní represe, neboť trestná činnost je podmíněna řadou sociálních, ekonomických a jiných faktorů. Ostatně kriminologické výzkumy poukazují na to, že aplikace výrazně represivních přístupů a sankcí založených na odstrašení může mít dokonce kontraproduktivní účinky.

Radikální řešení spočívající v tom, že by recidiva byla u všech trestných činů zohledňována pouze jako obecně přitěžující okolnost, se nenavrhuje. Navrhuje se nicméně snížení míry trestního postihu za opakovanou krádež, kdy dojde jak ke snížení dolní, tak horní hranice trestní sazby (fakticky tak v úpravě trestní sazby trestu odnětí svobody za opakovanou krádež dojde k návratu k úpravě platné za předchozího trestního zákona).

S navrhovaným omezením postihu recidivního jednání pak souvisí i obdobné omezení u dalších obohacovacích majetkových trestných činů (zpronevěry, podvodů, provozování nepoctivých her a sázek).

K bodu 63 [nově označený § 205 odst. 2, § 205 odst. 3 písm. a) a § 205 odst. 4 písm. a)]

Jedná se o legislativně technickou změnu reagující na vypuštění § 205 odst. 2 tr. zák.

K bodu 66 (nadpis § 283)

Současný název trestného činu podle § 283 tr. zák. pracuje s pojmem „nedovolená“ výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami (dále také jen „OPL“), přičemž ale

²⁵ Údaje Vězeňské služby České republiky z května 2024.

jeho samotné vymezení nehovoří o „nedovoleném“, nýbrž o „neoprávněném“ nakládání (výrobě, dovozu, nabízení, zprostředkování, prodeji...). Název tohoto trestného činu se proto navrhuje dát do souladu s jeho vymezením.

K bodům 67 a 70 (§ 283 odst. 1, § 284 a 285)

Navržené změny reagují na disproporci v trestním postihu, ke které dochází u samozásobitelů, kteří pěstují, sklízí, sbírají a dále zpracovávají rostliny nebo houby obsahující OPL v množství větším než malém pro vlastní potřebu.

Nedovolené pěstování rostlin a hub obsahujících OPL pro vlastní potřebu v množství větším než malém je podle stávajícího § 285 tr. zák. privilegovaným trestným činem. Za spáchání tohoto trestného činu může být pachatel potrestán v základní skutkové podstatě trestem odnětí svobody až na šest měsíců, jde-li o rostlinu konopí, a nejvýše trestem odnětí svobody jeden rok, jde-li o jinou rostlinu nebo houbu obsahující OPL.

V aplikační praxi a soudní judikatuře (např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 3 Tdo 687/2006, 6 Tdo 1460/2012, 8 Tdo 204/2010, Tpjn 300/2014) se však postupně vyvinul výklad, že zatímco pěstování a sklizeň či sběr rostlin a hub obsahujících OPL pro vlastní potřebu v množství větším než malém je privilegovaně postihováno podle § 285 tr. zák. s nižší trestní sazbou, jejich následné přípravě do stavu způsobilého k spotřebě, tj. např. sušení, drcení aj., je kvalifikováno jako trestný čin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 tr. zák., za který hrozí pachateli v základní skutkové podstatě trest odnětí svobody na jeden rok až pět let. Za následné zpracování navazující na pěstování či sklizeň nebo sběr rostlin a hub obsahujících OPL pro vlastní potřebu je tedy stanoven mnohem přísnější trestní postih (přičemž za následné přechovávání látky konopí, pryskyřice z konopí nebo psychotropní látky obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemické varianty hrozí trest odnětí až na jeden rok odnětí svobody, což je opět mírnější postih). Uvedeným rozdílným postihem jednotlivých jednání, která jsou všechna vedena stejným úmyslem – získat z rostliny nebo houby v ní obsaženou OPL pro vlastní potřebu – tak dochází k nelogickému rozdílu v trestání jednotlivých fází procesu směřující k tomuto cíli.

Při uvedeném výkladu, že sklizením a usušením části rostliny nebo houby, kterou v usušeném stavu hodlá pachatel sám zkonzumovat či jinak využít, se dopouští nedovolené výroby omamné nebo psychotropní látky podle § 283 tr. zák., pak vzniká otázka, zda je takový výklad v souladu s úmyslem zákonodárce a na jaké případy by pak vlastně měl § 285 tr. zák. dopadat, neboť jak v případě konzumace, tak v případě použití k pomáhajícím účelům je třeba rostliny či houby sklízet nebo sesbírat a dále zpracovávat v procesu, jehož výsledkem je produkt obsahující OPL, což dle uvedeného výkladu naplňuje znak „výroby“.

Uvedený výklad zřejmě neodpovídá ani úmyslu zákonodárce, když se v důvodové zprávě k § 285 tr. zák. uvádí: „*Osnova zavádí (...) novou skutkovou podstatu trestného činu nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku, neboť by měly existovat rozdílné sankce také pro pěstování těchto drog za účelem samozásobitelství (tzn. že navazujícím krokem není distribuce a s tím související ohrožení zdraví třetích osob) oproti sankcím pro „komerční“ pěstování, které (...) bude nadále postihováno jako výroba drogy. (...) Vlastním smyslem je zachovat trestnost (držení a) pěstování psychotropních rostlin – a z nich zejména nejčastěji pěstovaného konopí – pro vlastní potřebu, zároveň však aktivně vyřadit (vesměs experimentální a rekreační, tedy „neproblémové“) konzumenty konopných drog (a dalších rostlinných drog a hub) z účasti na trhu, na němž se vyskytují s komparativně významně nebezpečnějšími drogami typu heroinu, metamfetaminu, kokainu*

apod.“

Z uvedeného zřetelně vyplývá, že úmyslem bylo privilegovaně postihnout rekreační konzumenty a samozásobitele tzv. měkkých drog.

Tomu, že pěstování a následné zpracování rostliny konopí (a případně jiných rostlin a hub obsahujících OPL) pro vlastní potřebu může být postihováno méně přísně, než je tomu u výroby jiných omamných a psychotropních látek, nasvědčují i mezinárodní smlouvy a předpisy Evropské unie upravující otázky nakládání s omamnými a psychotropními látkami.

Jednotná úmluva o omamných látkách z roku 1961 (vyhláška ministra zahraničních věcí č. 47/1965 Sb.) ve znění Protokolu o změnách Jednotné úmluvy o omamných látkách z roku 1972 (sdělení ministerstva zahraničních věcí č. 458/1991 Sb.) v čl. 1 odst. 1 písm. n) uvádí, že výraz „výroba“ označuje všechny procesy, kromě *produkce*, jež umožňují získání omamných látek a zahrnuje rovněž čištění a přeměnu těchto látek v jiné drogy. Podle čl. 1 odst. 1 písm. t) Jednotné úmluvy výraz „produkce“ znamená proces, který spočívá v získávání opia, listů koka, konopí a konopné pryskyřice z rostlin, které tyto plody obsahují. Podle čl. 1 odst. 1 písm. i) Jednotné úmluvy výraz „pěstování“ označuje pěstování opiového máku, keře koka a rostliny konopí. V rámci Jednotné úmluvy jsou „výroba“ a „produkce“ dva odlišné druhy procesů, které nelze směšovat (naopak se vzájemně vylučují), a pokud je získávání konopí a konopné pryskyřice z rostliny konopí produkcí, nelze tyto látky z rostliny konopí „vyrobit“.

Stejně tak rámcové rozhodnutí Rady 2004/757/SVV ze dne 25. října 2004, kterým se stanoví minimální ustanovení týkající se znaků skutkových podstat trestných činů a sankcí v oblasti nedovoleného obchodu s drogami, vyjímá v čl. 2 ze své působnosti nedovolené nakládání s omamnými a psychotropními látkami, pokud se ho pachatel dopustí výhradně pro vlastní spotřebu.

Vzhledem k uvedenému se navrhuje od sebe odlišit pojmy výroba a zpracování. Zpracováním se rozumí technologicky nenáročný proces následující po vypěstování, sklizni nebo sběru rostliny nebo houby obsahující OPL, tj. sušení, drcení a další procesy směřující k získání OPL ve stavu způsobilém k užívání. Jedná se o proces, při kterém nejsou používány speciální technologie, které by koncentrovaly potencující účinné látky, např. kromě uváděného sušení a drcení půjde i o maceraci, výluhy a vaření v másle či sádle, bez následného odpaření rozpouštědla, neboť těmito procesy se nekonztruje obsah účinné látky. Nejedná se tedy o přeměnu OPL obsažené v rostlině a houbě na jinou OPL, např. o přeměnu morfinu z opiového máku na diacetylmorfin (heroin), to již spadá pod přísněji postižitelnou výrobu.

V praxi je nejčastější formou užívání konopí k vyvolání psychoaktivních účinků jeho konzumace (obvykle kouřením či inhalací, ale i perorálně) v usušeném stavu jako marihuany. To tedy předpokládá proces sklizení, usušení a příp. nadrcení. Výsledný produkt tohoto procesu – marihuana – ovšem není jinou látkou odlišnou od původní omamné látky konopí, ale jedná se o tutéž omamnou látku konopí, pouze v jiné formě, vhodné k užití (čerstvý vs. usušený rostlinný materiál). Obdobně platí pro omamnou látku „pryskyřice z konopí“ neboli hašiš, která je rovněž součástí rostliny konopí od jejího vypěstování. A samozřejmě to platí i o zpracovávání rostliny konopí k domácí výrobě mastí či obecně produktů k pomáhajícím účelům.

Za výrobu ve smyslu § 283 tr. zák. se pak považuje náročnější proces využívající fyzikální či chemické metody, který směřuje k potencování obsahu účinných látek nebo jejich koncentraci za použití jiných látek nebo technologií. V případě konopí se v praxi bude jednat o konopné koncentráty a extrakty – např. Fénixovy slzy. Výroba se pak bude vztahovat také k syntetickým drogám.

Vzhledem k uvedenému odlišení pojmu „zpracování“ od pojmu „výroba“ je zapotřebí upravit v § 283 tr. zák. samostatně proces od pěstování po sklizení, sušení a zpracovávání rostlin a hub obsahujících OPL, pokud tak není činěno pro vlastní potřebu, ale pro jiného, aby bylo postaveno najisto, že žádnou z fází tohoto procesu nelze vztahovat k výrobě OPL, např. jako přípravu výroby.

V § 285 tr. zák. se pak navrhuje privilegovaně postihovat jak neoprávněné pěstování rostlin nebo hub obsahujících OPL, tak jejich následné sklizení, sbírání, sušení a další zpracovávání, včetně přechovávání OPL z nich získané pro vlastní potřebu. Základním kritériem privilegovaného postihu je, že pachatel tak činí pro vlastní potřebu, nikoli pro jiného. V případě přechovávání pak není podmínkou, aby se jednalo o přechovávání OPL získané z rostliny nebo houby, kterou pachatel sám vypěstoval nebo sklídl či sesbíral, může si ji opatřit i od jiné osoby. Významné je pouze kritérium, že tak činí pro vlastní potřebu a že jde o tzv. měkkou drogu. Kromě toho musí být OPL získána z rostliny nebo houby zpracováním, nikoli výrobou. Privilegovaně proto nebude postihováno např. přechovávání kokainu, který je získáván výrobou z listů keře koka, nebo morfinu, který se získává z opia.

Navržená úprava tak v souladu s původním záměrem stanoví jednotný trestní postih i pro jednání, kdy po vypěstování rostliny nebo houby obsahující OPL dochází k jejímu dalšímu zpracovávání a k přechovávání z ní získané OPL pro vlastní potřebu, aniž by docházelo ke změně právní kvalifikace trestného činu z pěstování na přechovávání, nebo dokonce na výrobu omamné a psychotropní látky. Z tohoto důvodu také došlo ke sjednocení trestních sazeb za neoprávněné pěstování, sklizení, sběr, zpracovávání a jiné neoprávněné nakládání s rostlinami a houbami obsahujícími OPL a za neoprávněné přechovávání OPL z nich získaných.

Podle ustanovení § 284 tr. zák. tak bude po přijetí této novely postihováno pouze neoprávněné přechovávání jiné omamné nebo psychotropní látky nebo jedu pro vlastní potřebu než látky uvedené v § 285 tr. zák.

Vzhledem ke změně společenského nazírání na škodlivost užívání marihuany k rekreačním účelům dospělými osobami se zároveň navrhuje i posunout samotnou hranici mezi trestným činem a přestupkem a část takovéhoho samopěstování zcela legalizovat (viz připojená změna zákona o návykových látkách).

Současná úprava pracuje pro stanovení minimálního trestněprávního množství rostlin konopí, omamné látky konopí anebo jiné omamné nebo psychotropní látky získané zpracováním rostliny konopí s abstraktním pojmem „větší než malé množství“. Výklad tohoto znaku skutkové podstaty trestných činů podle § 283, 284 a 285 tr. zák. je v současnosti obsažen ve stanovisku trestního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. Tpjn 301/2013 k výkladu pojmu „množství větší než malé“ u omamných a psychotropních látek a přípravků je obsahujících a jedů (§ 283, § 284, § 285 tr. zák.) ze dne 13. března 2014. Za účelem dosažení sledované změny je proto zapotřebí přistoupit k vymezení těchto hranic přímo v zákoně.

V současné době se za množství větší než malé (množství trestněprávně relevantní) považuje 5 rostlin konopí či 10 g sušiny, nakládání s menším množstvím naplňuje skutkovou podstatu příslušného přestupku. Nově

- se hranice mezi přestupkem a trestným činem stanovuje na 5 rostlin konopí, 50 g omamné látky konopí, má-li ji pachatel mimo své obydlí, 100 g, má-li ji pachatel ve svém obydlí,
- hranice mezi legálním jednáním a přestupkem se stanovuje na 3 rostliny konopí, 25 g omamné látky konopí, má-li ji osoba mimo své obydlí, 50 g, má-li ji osoba ve svém obydlí.

Uvedená legalizace se týká pouze pěstování a přechovávání pro vlastní potřebu osobami staršími 21 let, s uvedeným posunem hranice mezi trestným činem a přestupkem pak souvisí navýšení pokuty za tyto „drogové přestupky“, a to z 15 000 na 50 000 Kč.

Uvedené se týká zacházení s látkou konopí, která obsahuje více jak 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů; pokud bude fyzická osoba zacházet (přechovávat, zpracovávat) s jakýmkoliv množstvím látky konopí s obsahem látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů do 1 % pro vlastní potřebu, bude tak činit protiprávně (rozpor s § 5 odst. 5 zákona o návykových látkách a s Jednotnou úmluvou o omamných látkách z roku 1961, ve znění protokolu z roku 1972), ale nebude za to postižena.

K názvu trestného činu podle § 285

Současný název trestného činu podle § 285 pracuje s pojmem „nedovolené“ pěstování rostlin obsahujících OPL, přičemž ale jeho samotné vymezení nehovoří o „nedovoleném“, nýbrž o „neoprávněném“ pěstování. Název tohoto trestného činu se proto navrhuje dát do souladu s jeho vymezením.

K bodu 68 (§ 283 odst. 3)

Navržené snížení dolní hranice trestní sazby z 8 na 5 let reaguje na stávající poměrně vysokou dolní hranici trestní sazby u trestného činu nedovolené výroby omamné nebo psychotropní látky podle § 283 odst. 3 tr. zák., kdy v některých případech dochází k přepínání trestní represe. Poměrně úzké rozpětí výše trestní sazby neumožňuje dostatečně rozlišovat mezi jednotlivými spolupachateli v závislosti na jejich podílu na trestné činnosti, výši zisku nebo znalosti výroby OPL. V rámci stejné trestní sazby je podle stávající právní úpravy tedy postihován jak pachatel, který se podílel na výrobě 2 kg pervitinu „pouze“ tím, že nakoupil toluen, a který se ke svému činu doznal (nejčastěji je trestán trestem odnětí svobody ve výměře osmi let z důvodu nastavení dolní hranice trestní sazby), tak i pachatel, který realizoval výrobu 10 kg pervitinu, distribuoval jej a disponoval veškerým ziskem (nejčastěji je postihován trestem odnětí svobody při horní hranici trestní sazby).

Obdobná pětiletá dolní hranice trestní sazby je stanovena u většiny skutkových podstat trestných činů, za jejichž spáchání zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby ve výši dvanáct let. Navrhované snížení dolní hranice trestní sazby vhodněji umožní při stanovení konkrétní výměry trestu odnětí svobody za trestněprávní jednání upravené v § 283 odst. 3 tr. zák. zohlednit reálnou závažnost forem spáchání tohoto trestného činu jednotlivými pachateli podílejícími se na trestné činnosti.

Snížení dolní hranice zákonné trestní sazby trestu odnětí svobody v tomto případě neodporuje závazkům České republiky plynoucím z mezinárodního práva a předpisů Evropské unie. Požadavky na konkrétní výši trestních sazeb obsahuje pouze rámcové rozhodnutí Rady 2004/757/SVV, které v čl. 4 bodu 2 ukládá členským státům povinnost postihovat výrobu, nabízení, prodej a jinou distribuci drog trestem odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby od pěti do deseti let, jedná-li se o velké množství drog, anebo měl-li čin za následek těžkou újmu na zdraví u velkého počtu osob. Ve vztahu k dolní hranici trestní sazby trestu odnětí svobody žádné požadavky nestanoví.

K bodu 69 (§ 283 odst. 4)

Výše dolní hranice trestní sazby stanovené v § 283 odst. 4 tr. zák. se jeví poměrně přísná, a to

zejména ve vztahu k zvlášť přitěžující okolnosti uvedené v § 283 odst. 4 písm. c) tr. zák. [kvalifikační okolností „ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech“, obsaženou v § 283 odst. 4 písm. c) tr. zák., jsou postihovány i volnější formy vztahu pachatele k organizované skupině, než je jeho členství ve skupině, kdy tak není nutno detailně prokazovat naplnění pojmu členství v „organizované skupině“ (k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 9. 2015 sp. zn. 6 Tdo 193/2015, a ze dne 9. 10. 2013 sp. zn. 6 Tdo 526/2013); k naplnění dané kvalifikované skutkové podstaty tak může dojít i pouhou spoluprací s organizovanou skupinou, jež působí ve více státech, z nichž jedním je i Česká republika, může jít např. o jednorázový dovoz prekurzorů drog z Polska osobou, která stojí mimo uvedenou skupinu].

Navrhuje se proto snížit dolní hranici trestní sazby, což umožní vhodněji reagovat na rozdílné případy, které se v praxi vyskytují; výše horní hranice trestní sazby přitom zůstane zachována, neboť případy, které jsou postihovány podle § 283 odst. 4 tr. zák., mohou dosahovat i velmi vysoké závažnosti a škodlivosti (rozsáhlá mezinárodní zločinecká skupina, která se dlouhodobě, v řádech tun zabývá prodejem omamných a psychotropních látek ve vysoké čistotě a dosahuje enormních finančních zisků). Rozpětí trestní sazby 10 let je sice poměrně velké, v trestním zákoníku se však již objevuje [srov. např. § 141 odst. 2 tr. zák. (5 až 15 let), § 149 odst. 4 tr. zák. (8 až 18 let), § 312a odst. 2 tr. zák. (5 až 15 let), § 314 odst. 3 tr. zák. (10 až 20 let), § 375 odst. 3 tr. zák. (8 až 20 let) aj.].

K bodům 71 a 72 (nadpis § 286 a § 286 odst. 1)

Jedná se o terminologické změny reagující na změnu názvu trestného činu podle § 283 tr. zák.

K bodu 73 (§ 289 odst. 3)

Vzhledem k tomu, že nově se s pojmem rostlina a houba obsahující omamné nebo psychotropní látku pracuje i v § 283 tr. zák., navrhuje se z ustanovení zmocňujícího k vydání nařízení vlády, kterým se stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku, vypustit zužující odkaz na § 285 tr. zák.

K bodům 74 a 92 (§ 312c a § 363)

Zrušení § 312c a 363 tr. zák. je důsledkem změn navrhovaných v trestním řádu, kdy místo beztrestnosti agenta je za vymezených podmínek zakotvena nestíhatelnost agenta (viz příslušné novelizační body části druhé).

K bodům 75 až 80 (§ 312e a 312f)

Skutková podstata trestného činu podpory a propagace terorismu podle § 312e tr. zák. umožňuje trestně postihovat pachatele, který veřejně podněcuje ke spáchání teroristického trestného činu, nebo veřejně schvaluje spáchaný teroristický trestný čin nebo pro něj veřejně vychvaluje jeho pachatele. V základní skutkové podstatě tohoto trestného činu je stanovena trestní sazba odnětí svobody od dvou do desíti let (§ 312e odst. 1 tr. zák.). Okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 312e odst. 4 písm. a) tr. zák. je spáchání tohoto činu tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem. V této kvalifikované skutkové podstatě je stanovena trestní sazba odnětí svobody od pěti do patnácti let, popřípadě vedle tohoto trestu též trest propadnutí majetku.

V aplikační praxi orgánů činných v trestním řízení jsou časté případy trestněprávního postihu osob, které v rámci internetových diskusí projevují souhlas se spáchaným teroristickým útokem. Jako příklad tohoto jednání lze uvést mediálně známé případy schvalování útoku na Novém Zélandu v roce 2019 nebo útoku na české vojáky v Afganistánu v roce 2018, kdy se některé osoby v internetových diskusích vyjadřovaly k těmto útokům s jasně pozitivním hodnocením.

Podle Zprávy o činnosti Nejvyššího státního zastupitelství za rok 2020 došlo v tomto roce v celkem deseti trestních řízeních k pravomocnému odsouzení za tuto trestnou činnost a k uložení podmíněných trestů odnětí svobody za využití institutu mimořádného snížení trestu odnětí svobody podle § 58 tr. zák.²⁶. Aplikace tohoto moderačního institutu by přitom měla být spíše výjimečnou a nikoli rutinní záležitostí, a to i při zohlednění skutečnosti, že se původní velmi limitovaná možnost využití tohoto ustanovení trestního zákoníku do jisté míry rozvolňuje. Rovněž z dalších pravomocných rozhodnutí přijatých v roce 2021 a následujících vyplývá, že tento způsob vyřízení věci přetrvává²⁷. Upozornění na nepřiměřeně přísnou trestní sazbu v případě schvalování teroristických útoků je obsaženo i v poslední Zprávě o činnosti národního zpravodaje pro boj proti terorismu, extremismu a trestným činům spáchaným z nenávisti za rok 2023²⁸.

Na základě vyhodnocení poznatků aplikační praxe lze konstatovat, že současná trestní sazba, která pachatelům trestného činu podle § 312e odst. 4 písm. a) tr. zák. hrozí, je neúměrně vysoká a neodpovídá reálné závažnosti dané trestné činnosti. Toto tvrzení lze podpořit i shodnými rysy, které dosavadní případy z praxe obsahují, a to charakterem protiprávního jednání, okolnostmi jeho spáchaní, kdy se jednalo o nahodilé příspěvky osob, jakož i způsobem života samotných pachatelů, kdy nejde o osoby aktivně zapojené do teroristických hnutí. Je tedy možné shrnout, že současná výše trestní sazby není vždy adekvátní k typovému stupni společenské škodlivosti výše popsané trestné činnosti, přičemž tuto nerovnováhu nelze za současné právní úpravy zhojit jinak než nežádoucím excesivním využíváním institutů mimořádné povahy. Rovněž při srovnání s trestními sazbami stanovenými za související trestné činy podněcování k trestnému činu podle § 364 tr. zák. a schvalování trestného činu podle § 365 tr. zák. se jeví trestní sazba za jednání podle § 312e odst. 4 písm. a) tr. zák. jako zcela neúměrná. Dále se navrhuje zmírnit trestní sazby za veřejné podněcování k terorismu (§ 312e odst. 1 alinea první tr. zák.), veřejné schvalování terorismu nebo veřejné vychvalování jeho pachatele (§ 312e odst. 1 alinea druhá tr. zák.), nábor [§ 312e odst. 2 písm. a) tr. zák.], poskytování či přijímání výcviku [§ 312e odst. 2 písm. b) a c) tr. zák.], odměňování či odškodňování [§ 312e odst. 2 písm. d) tr. zák.] se specifickým teroristickým úmyslem a cestování za účelem terorismu, navádění či organizaci takového cestování [§ 312e odst. 3 písm. a) a b) tr. zák.]. Je třeba zdůraznit, že i přes závažnost této

²⁶ Podle § 81 tr. zák. stanovícího podmínky podmíněného odkladu výkonu trestu odnětí svobody může soud výkon tohoto trestu podmíněně odložit, nepřevyšuje-li samotná výměra trestu odnětí svobody tři léta v konkrétním odsuzujícím rozsudku za splnění dalších podmínek. Vzhledem k trestní sazbě mezi pěti a patnácti léty za trestný čin podle § 312e odst. 1, 4 písm. a) tr. zák. lze této výměry trestu dosáhnout pouze zvláštními postupy trestního zákoníku, včetně mimořádného snížení trestu odnětí svobody podle § 58 tr. zák.

²⁷ Např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 34 T 2/2021 ze dne 27. května 2021; rozsudek Krajského soudu v Plzni sp. zn. 33 T 1/2021 ze dne 11. února 2021; rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 73 T 3/2021 ze dne 16. března 2021 či rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 63 T 2/2021 ze dne 27. dubna 2021. Za roky 2022 a 2023 je evidováno 6 pravomocně odsouzených osob za tento trestný čin, z nichž 5 z nich byl uložen trest odnětí svobody s podmíněným odkladem výkonu (trest odnětí svobody ve výši 30, 36, 24, 24 a 30 měsíců), pouze jedné osobě bylo uložen nepodmíněný trest odnětí svobody, a to ve výši 66 měsíců.

²⁸ <https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2024/06/Zpr%C3%A1va-NZ-2023-terorismus.pdf>

trestné činnosti se stále jedná o verbální trestné činy a trestné činy podpůrného či přípravného charakteru, čemuž by měla odpovídat i výše trestní sazby, kterou jsou případní pachatelé ohroženi, tak, aby poskytovala dostatečné rozpětí pro adekvátní postih konkrétních jednání, která mohou být z hlediska své závažnosti, osoby pachatele a okolností spáchání velmi odlišná.

Přestože není sporu o vysoké společenské škodlivosti a závažnosti daného jednání a potřeba přísného trestního postihu za tyto trestné činy i nadále přetrvává, z dosavadní aplikační praxe vyplývají požadavky na zmírnění současných trestných sazeb, které vedou až k hypertrofii trestního postihu. Nejmarkantněji se to projevuje v případě schvalování spáchaného trestného činu či vychvalování jeho pachatele prostřednictvím internetových diskusí, nicméně i v případě dalších jednání obsažených v § 312e tr. zák. nejsou současné trestní sazby zcela adekvátní typovému stupni společenské škodlivosti.

Důvodnost takové úpravy trestních sazeb vyplývá i ze srovnání trestního postihu, který hrozí za spáchání jiných charakterově obdobných jednání (za shora uvedené podněcování k trestnému činu podle § 364 tr. zák. hrozí pachateli hrozí trest odnětí svobody až na dvě léta, za trestný čin schvalování trestného činu podle § 365 tr. zák. nejvíce jeden rok, stejně jako za trestný čin nebezpečného vyhrožování podle § 353 tr. zák.). Dále lze v dané souvislosti poukázat též například na trestný čin podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 odst. 3 písm. a) tr. zák., za který hrozí odnětí svobody šest měsíců až tři léta, trestný čin založení, podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odst. 2 písm. a) tr. zák. s trestní sazbou tři až deset let nebo trestný čin podněcování útočné války podle § 407 odst. 2 písm. b) tr. zák. s trestní sazbou dvě léta až deset let.

V návaznosti na úpravu skutkové podstaty trestného činu podpory a propagace terorismu podle § 312e tr. zák. se s ohledem na věcnou souvislost rovněž navrhuje obdobným způsobem upravit i skutkovou podstatu trestného činu vyhrožování teroristickým trestným činem podle § 312f tr. zák. Konkrétně se navrhuje u trestného činu podle § 312e tr. zák. a § 312f tr. zák. zmírnit trestní sazby tak, aby byla stále zřejmá jejich vysoká společenská škodlivost a závažnost s ohledem na páchaní těchto skutků s teroristickým úmyslem, ale zároveň aby dané rozpětí trestní sazby umožnilo dostatečnou možnost individualizace výměry ukládaného trestu v návaznosti na všechna rozhodná zákonná kritéria a aby bylo možné případně uložit trest odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu bez nutnosti využívat mimořádného institutu podle § 58 tr. zák., jehož aplikace má být z povahy věci výjimečná.

Oproti stávajícímu právnímu stavu není ve výčtu trestů za trestné činy podpory a propagace terorismu a vyhrožování teroristickým trestným činem spáchaných za okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby podle navrhovaného § 312e odst. 4 tr. zák. a § 312f odst. 2 tr. zák. uveden trest propadnutí majetku, a to z toho důvodu, že po vyčlenění předmětných kvalifikačních okolností do samostatných odstavců není pro tento typ trestné činnosti daný druh trestu vhodný.

K bodu 81 (§ 318a)

Trestní zákoník ve své stávající podobě neobsahuje specifický trestný čin, který by postihoval neoprávněnou činnost pro cizí moc prováděnou na území České republiky v úmyslu ohrozit nebo poškodit ústavní zřízení, svrchovanost, územní celistvost, obranu nebo bezpečnost České republiky anebo obranu nebo bezpečnost mezinárodní organizace, k ochraně jejichž zájmů se Česká republika zavázala. Rovněž nepostihuje toho, kdo pro cizí moc sleduje zpravodajskými prostředky jiného na území České republiky. Ve vztahu k občanům či

osobám bez státní příslušnosti s trvalým pobytem na území České republiky je pak postihováno pouze navázání nebo udržování styků s cizí mocí za účelem vyvolání války nebo jiného ozbrojeného konfliktu proti ČR nebo jinému státu.

Dle stávající právní úpravy lze postihnout pouze některé formy spolupráce s cizí mocí. Postižitelné je např. vyzvídání či předání utajovaných informací (§ 316 tr. zák. – trestný čin vyzvědačství, § 317 tr. zák. – trestný čin ohrožení utajované informace a § 318 tr. zák. – trestný čin ohrožení utajované informace z nedbalosti) nebo styky ohrožující mír (§ 409 tr. zák.). Avšak spolupráce s cizí mocí, která může vést k ohrožení či poškození výše uvedených zájmů, může mít různé formy. K poškození důležitých zájmů státu může dojít i v důsledku vyzvídání neutajovaných informací, např. v případech shromažďování informací týkajících se důležité veřejné infrastruktury. I ty informace, které nejsou utajované, mohou sice být chráněny povinností mlčenlivosti [§ 276 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 45 odst. 1 písm. c) a § 214 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 48 odst. 1 písm. c) zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, § 77 odst. 1 písm. h) zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, § 27 odst. 6 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení], ovšem trestně postihnout toho, kdo takovouto mlčenlivost poruší, lze jen v některých případech, např. pokud zároveň dojde k zneužití pravomoci úřední osoby nebo k neoprávněnému nakládání s osobními údaji.

Pokud k zabezpečování informací, byť zpravodajskými prostředky, dochází ve prospěch subjektu na území České republiky, má stát možnost zasáhnout proti jejich zneužití. Je-li však adresátem cizí moc, hrozí, že k jejich zneužití dojde mimo sféru mocenského vlivu České republiky. Cizí moc přitom zpravidla disponuje prostředky značně účinnějšími než nestátní subjekt a může tak výše uvedené podstatné zájmy ohrozit způsobem zvlášť závažným.

Spolupráce s cizí mocí nicméně nemusí obnášet pouze zpravodajské aktivity zaměřené na získávání a předávání informací, ale může mít také podobu přípravného jednání (např. budování agenturní sítě pro cizí moc, mapování rozhodovacích procesů ve veřejné správě), na které mohou navazovat např. činnosti směřující k ovlivňování rozhodovací činnosti orgánů veřejné moci nebo k ovlivňování veřejnosti prostřednictvím sdělení majících charakter poplašných zpráv, násilná trestná činnost, atd. Trestné činy obsažené ve stávajícím trestním zákoníku, jako jsou trestné činy proti životu a zdraví, trestné činy proti výkonu pravomoci orgánů veřejné moci a úřední osoby, úplatkářství, trestné činy spočívající v rušení veřejného pořádku atd., které by na takové výsledné jednání mohly dopadat, opět neposkytují komplexně ochranu státním zájmům před takovými činnostmi prováděnými cizí mocí anebo pro cizí moc a nepostihují samotné spojení s cizí mocí v uvedeném úmyslu.

Navrhovaná právní úprava si proto klade za cíl doplnit trestní zákoník o definici nové skutkové podstaty, jež by postihovala obecně spolupráci s cizí mocí na území České republiky s cílem poškodit důležité zájmy České republiky anebo obranu či bezpečnost mezinárodní organizace, k ochraně jejichž zájmů se Česká republika zavázala. Skutková podstata nově definovaného trestného činu bude dopadat na vyzvídání informací pro cizí moc, předávání informací cizí mocí, ale i na další aktivity ve prospěch cizí moci vedené úmyslem ohrozit nebo poškodit důležité státní zájmy. Postih se navrhuje omezit územím České republiky nebo úzkým svazkem osoby k České republice (ve formě občanství nebo trvalého pobytu osoby, která není státním příslušníkem jiného státu), který odůvodňuje požadavek na loajalitu vůči České republice, neboť jinak by došlo k založení trestní odpovědnosti i cizích státních příslušníků bez jakéhokoli vztahu k České republice, kteří mohou takovou činnost mít dokonce v popisu práce. Pokud by takovou činnost navíc vykonávali na území nepřátelského státu, jejich stíhatelnost by byla v zásadě nulová.

Dále se navrhuje trestněprávně postihnout toho, kdo pro cizí moc sleduje zpravodajskými

prostředky jiného na území České republiky. Zpravodajskými prostředky se rozumí takové prostředky, které jsou obdobné zpravodajským prostředkům, které používají zpravodajské služby České republiky (viz § 7 zákona o BIS a § 7 zákona o Vojenském zpravodajství). Stávající právní úprava neobsahuje ustanovení, podle kterého by bylo trestně postižitelné zpravodajské získávání informací o pohybu určité osoby na místech veřejnosti přístupných v kombinaci například se získáváním informací o této osobě prostřednictvím agenturní sítě. Český právní řád tedy ve vztahu ke zpravodajským aktivitám prováděným organizací cizího státu či ve prospěch takové organizace nechrání důsledně výkon své svrchovanosti, resp. mocenský monopol státu k používání zpravodajských postupů na svém území.

Cizí mocí se ve smyslu tohoto ustanovení (obdobně jako je tomu v případě dalších trestných činů proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci) rozumí každý stát mimo Českou republiku bez ohledu na postoje, jaké k České republice zaujímá, a nadstátní organizace sdružující několik států, např. vojenská nebo jiná seskupení. Cizí moc zde představují orgány a instituce cizího státu nebo nadstátní organizace reprezentované jejich pracovníky (vládní úředníci, diplomaté, vojenští funkcionáři, pracovníci rozvědek apod.).

Podle navrhované úpravy se budou postihovat aktivity prováděné ve prospěch cizí moci spolupracovníkem působícím na našem území, případně i v cizině, půjde-li o občana ČR nebo osobu s trvalým pobytem na jejím územím, která nemá jinou státní příslušnost. Tyto aktivity mohou zahrnovat např. vyzvídání informací či jejich vyžádání, pokud je tak činěno s úmyslem ohrozit nebo poškodit stanovené zájmy. Při naplnění skutkové podstaty bude vždy důležitý úmysl, s jakým je určitá informace vyzvídána či předávána, nikoliv povaha informace jako takové. Návrh nepostihuje vyzvídání či předávání utajovaných informací, což je chráněno jinými trestnými činy, ale informací, které nejsou jako utajované označeny, ale přesto mohou ohrozit nebo poškodit důležité zájmy České republiky.

Navrhovaná skutková podstata se však neomezuje pouze na zpravodajskou činnost ve prospěch cizí moci, ale zahrnuje i jiné formy spolupráce konané ve výše uvedeném úmyslu, jako jsou různá přípravná jednání (např. budování agenturní sítě pro cizí moc, mapování rozhodovacích procesů ve veřejné správě), na která mohou navazovat např. aktivity směřující k ovlivňování rozhodovací činnosti orgánů veřejné moci, nebo k ovlivňování veřejnosti prostřednictvím sdělení majících charakter poplašných zpráv, násilná trestná činnost, atd.

Naopak z působnosti tohoto trestného činu budou vyňaty případy, kdy dochází ke spolupráci či ke konkrétnímu získávání a předávání informací zcela legálním (právními předpisy aprobovaným) postupem (např. při spolupráci zpravodajských služeb se zpravodajskými službami cizí moci dle § 10 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky či na základě žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím).

Kvalifikované skutkové podstaty postihují přísnějšími trestními sazbami výše uvedená jednání v případech, kdy pachatel získá pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, spáchá takový čin ve značném rozsahu nebo způsobí značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek (odnětí svobody na dvě léta až osm let), získá pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu nebo způsobí škodu velkého rozsahu (odnětí svobody na pět až dvanáct let) anebo spáchá takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu (odnětí svobody na osm až patnáct let).

Navrhovaná úprava reaguje mimo jiné rovněž na události z roku 2022, kdy zpravodajské služby prokázaly působení spolupracovníka cizí moci ve státní správě České republiky.

Určité formy spolupráce s cizí mocí jsou trestněprávně postižitelné v řadě evropských

právních rádu. Předkladatel se zabýval zejména úpravou v právním rádu Švýcarska, Německa, Rakouska, Francie a Dánska²⁹.

Ve švýcarském trestním zákoníku je odpovídající úprava zakotvena v čl. 271 a 272. Podle skutkové podstaty trestného činu „Zakázaná činnost pro cizí stát“ je trestný ten, kdo na švýcarském území bez povolení provádí akce pro cizí stát, které přísluší úřadu nebo státnímu úředníkovi, kdo takové úkony pro cizí moc nebo jinou organizaci provádí v zahraničí, anebo kdo takové jednání podporuje, a to odnětím svobody až na tři léta nebo peněžitým trestem, v závažných případech odnětím svobody až na jeden rok. Trestného činu „Politická zpravodajská činnost“ se pak dopustí ten, kdo v zájmu cizího státu, cizí strany nebo jiné zahraniční organizace provádí politickou zpravodajskou činnost ke škodě Švýcarska nebo jeho občanů, obyvatel nebo organizací, nebo kdo takovou činnost organizuje a kdo zaměstná ostatní pro takovou činnost nebo takové činy podněcuje. Trestem je až tříleté odnětí svobody nebo peněžitý trest. Pokud ale k takovým činnostem pachatel podněcuje nebo poskytne falešnou zprávu, která je způsobila ohrozit vnitřní nebo vnější bezpečnost Konfederace, jde o kvalifikovanou podstatu tohoto trestného činu, za který nemůže být uložen trest nižší než 1 rok.

Chráněným zájmem je švýcarská svrchovanost, nezávislost, neutralita, chráněni jsou ale také jednotlivci. Není potřeba, aby získávané informace byly utajované. Postačí, že nejsou všeobecně známé.³⁰ Objektem mohou být dokonce informace, které mohou být omezené části veřejnosti známy, mohou být však ze zahraničí, zvláště cizími státy, získány pouze za použití zvláštních zpravodajských metod. Stejně tak dopadá trestněprávní sankce na případy, kdy jsou získané zprávy známy v jednotlivostech, ale celkový obrázek o situaci může být získán jen za použití speciálních postupů při jejich srovnávání, prověřování a vyhodnocování. Spolkový soud zde hájí tzv. mozaikovou teorii³¹, podle které postačí, jestliže se zpravodajská činnost týká jen jednotlivých zpráv, které však ve spojení s dalšími skutečnostmi a kombinacemi vedou k vytvoření celistvého obrazu („jako u puzzle“).

Není nutné, aby cizí moc sama zpravodajskou činnost organizovala, aby jí byla k užítku, aby jí zpráva vůbec byla doručena, ba ani, aby o ní věděla, důležitý je motiv pachatele spočívající v tom, že tuto zpravodajskou činnost pro cizí moc vykonává.

Znak političnosti slouží k odlišení zpráv čistě soukromého rázu; ty pod uvedené ustanovení podřadit nelze. Političnost zpravodajství se posuzuje z hlediska příjemce zprávy. Zpravodajské služby autoritativních režimů totiž mohou z určitých zpráv dovodit, zda se vyplatí získat dotčenou osobu jako agenta, jakým způsobem koho účinně oslovit, zda lze někoho získat jako (placeného) agenta ke špiclování emigrantů usazených ve Švýcarsku, zda je někdo nepřítelem režimu atd.³²

²⁹ Konkrétně jde o čl. 271 a 272 švýcarského trestního zákoníku, § 99 německého trestního zákoníku, § 256 rakouského trestního zákoníku, čl. 410-1 a další francouzského trestního zákoníku a § 107 a § 108 dánského trestního zákoníku. V anglickém jazyce jsou tyto a další úpravy dostupné např. zde: <http://www.legislationline.org/documents/section/criminal-codes>

³⁰ Günther Stratenwerth, Wolfgang Wohlers: Schweizerisches Strafgesetzbuch – Handkommentar, 2. vydání, 2009, nakladatelství Stämpfli Verlag AG, Bern, ISBN 978-3-7272-9664-2; Andreas Donatsch, Wolfgang Wohlers: Strafrecht IV – Delikte gegen die Allgemeinheit, 3. vydání, 2004, nakladatelství Schulthess Juristische Medien AG, ISBN 978-3-7255-4719-7; Trechsel Stefan, Schweizerisches Strafgesetzbuch, Kurzkommentar, 2. vydání, Zürich, 1997, BGE 101 IV 189

³¹ Thomas Hopf in: Niggli/Wiprächtiger (Hrsg.) Basler Kommentar, Strafrecht II, 2. vydání, 2007, čl. 272, BGE 101 IV 177, 189; Andreas Donatsch, Wolfgang Wohlers: Strafrecht IV – Delikte gegen die Allgemeinheit, 3. vydání, 2004, nakladatelství Schulthess Juristische Medien AG

³² Tamtéž

Adresátem může být nejen cizí stát, ale také strana (politická) nebo jiná organizace. Je tomu tak proto, že v mnoha autoritářských nebo totalitních režimech strana prakticky se státem splývá. Organizací mezinárodní může být například Evropská unie.

Pro naplnění znaků skutkové podstaty není rozhodující, zda škoda vznikne nebo hrozí. Důležité je, že čin je proti chráněným zájmům namířen.

Švýcarští občané jsou chráněni před špionáží ve prospěch cizího státu bez ohledu na to, zda k ní dojde na švýcarském území nebo v zahraničí.³³ Stejně se této ochrany těší také švýcarské zahraniční instituce (diplomatické mise).³⁴

Pokud jde o německou úpravu, německý trestní zákoník obsahuje v § 99 trestný čin „Působení jako agent pro zpravodajskou službu“. Tohoto trestného činu se dopustí ten, kdo se účastní zpravodajské činnosti pro zpravodajskou službu cizí moci proti Spolkové republice Německo, která směřuje k předání nebo zabezpečování skutečností, věcí nebo informací, nebo kdo prohlásí zpravodajské službě cizí moci nebo jejímu zprostředkovateli svou ochotu účastnit se takové činnosti. Za tento trestný čin může být uložen trest odnětí svobody až na pět let nebo peněžitý trest.

Podle obecné skutkové podstaty se nevyžaduje, aby poskytnutá informace byla utajovaná; je-li utajovaná, jde o kvalifikovanou skutkovou podstatu, jsou-li dále splněny tyto podmínky: pachatel zneužije své postavení nebo svou odpovědnost, která jej zvláště pověřuje, aby tajnost takových informací chránil, nebo jestliže tímto činem způsobí nebezpečí vážné újmy Spolkové republice Německo.

Německá úprava tedy vyžaduje pouze to, aby pachatel spolupracoval s cizí zpravodajskou službou, není rozhodné, zda k úniku informací skutečně došlo, ani hodnota takovéto informace.

Znak skutkové podstaty spočívající v tom, že čin je namířen proti Spolkové republice Německo, nevyžaduje, aby činnost byla namířena přímo proti existenci nebo organizaci Spolkové republiky. Čin naplňuje skutkovou podstatu tohoto trestného činu, jestliže je namířen proti zájmům Spolkové republiky Německo. V souladu s tím Spolkový soudní dvůr rozhodl, že jde také o případy, kdy je agentova činnost namířena proti organizacím cizinců ve Spolkové republice Německo nebo proti jejich členům nebo jiným cizincům usídleným v Německu. Podle tohoto ustanovení byl odsouzen také např. rakouský státní příslušník, který předal ruskému důstojníkovi informace o vojenském a civilním vrtulníku.

Rakouský trestní zákoník obsahuje příslušnou úpravu v § 256. Trestného činu „Tajná zpravodajská služba v neprospěch Rakouska“ se dopustí ten, kdo ke škodě Rakouské republiky připravuje nebo provádí utajenou zpravodajskou službu nebo ji jakkoli podporuje. Trestem je až pětileté odnětí svobody. (Pod slovem „služba“ se zde rozumí činnost, nikoli instituce).

Slovo „služba“ je dále vykládáno tak, že musí jít o činnost nikoli jednorázovou (nepostačuje tedy jednotlivý útok). Zahrnuty jsou pletichy zaměřené proti vitálním zájmům státu. Také pro naplnění skutkové podstaty tohoto trestného činu není nutné, aby informace získané zpravodajskou činností byly utajované.

Francouzská úprava je obsažena v čl. 410-1 a násl. v rámci IV. knihy francouzského trestního zákoníku, která upravuje zločiny a přečiny proti národu, státu nebo veřejnému klidu. Základní

³³ Trechsel Stefan, Schweizerisches Strafrecht, Kurzkommentar, 2. vydání, Zürich, 1997; Thomas Hopf in: Niggli/Wiprächtiger (Hrsg.) Basler Kommentar, Strafrecht II, 2. vydání, 2007

³⁴ Tamtéž

národní zájmy mají být chráněny před špionáží (může se jí dopustit jen cizinec) a (vlasti)zradou (které se může dopustit jen francouzský státní občan). Tyto základní zájmy národa definuje čl. 410-1 a zahrnuje mezi ně nezávislost, celistvost státního území, bezpečnost, republikánskou formu institucí, prostředky obrany a diplomacie, ochranu obyvatelstva ve Francii a v zahraničí, dále vyváženost jeho přírodního prostředí a životního prostředí a klíčové prvky vědeckého a hospodářského potenciálu a kulturního dědictví.

Trestné (podle čl. 411-5 až 411-8) jsou ty zpravodajské vztahy k cizí moci, resp. to shromažďování a předávání informací cizímu státu, jež je způsobilé poškodit uvedené národní základní zájmy.

V Dánsku je odpovídající trestný čin uveden v § 108 dánského trestního zákoníku pod titulem „Jiné neoprávněné zpravodajské aktivity“. Zahrnuje činy, které nejsou přímo spojeny s dánským státem nebo společenskými zájmy a nejsou tak pokryty předchozí sekcí postihující závažnou zpravodajskou činnost.

Trestného činu jiných neoprávněných zpravodajských aktivit podle § 108 se dopustí ten, kdo jiným činem než popsáním v § 107 umožní zpravodajské službě cizího státu působit přímo nebo nepřímo na území dánského státu nebo kdo k tomu této službě pomůže. Trestem je odnětí svobody až na šest let. Kvalifikovaná skutková podstata se týká vojenských záležitostí nebo činů spáchaných v době války nebo nepřátelské okupace. Trestní sazba se pak zvyšuje až na dvanáct let. Toto ustanovení tedy stíhá jak vyzvídání neutajovaných informací týkajících se vojenských, socioekonomických a podobných záležitostí, tak také informací vztahujících se k jednotlivcům nebo skupinám, včetně např. osob, kterým byl udělen azyl (chráněni tedy jsou nejen státní občané).

Všechny uvedené úpravy mají společné to, že chrání mocenský monopol vlastního státu, jemuž jedinému přiznávají oprávnění provádět zpravodajskou činnost na svém území. Např. úprava dánská nevyžaduje způsobení žádné další újmy, prosté působení zpravodajských služeb na státním území je považováno za újmu natolik značnou, že je podle dánského práva trestně postižitelná. Úprava švýcarská naopak způsobení další újmy vyžaduje, na druhou stranu však umožňuje stíhat také činy, které jsou namířeny proti Konfederaci, jejím státním příslušníkům a jejím obyvatelům, i když jsou spáchány v zahraničí (nejde tedy jen o činy na vlastním státním území jako podle úpravy dánské).

K bodům 82 a 83 (§ 329 odst. 2)

Do trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 tr. zák. se navrhuje doplnit novou okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby spočívající v tom, že tento trestný čin je spáchán ve spojení s cizí mocí nebo s cizím činitelem. Při spáchání trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby za těchto okolností bude pachatel hrozit trest odnětí svobody v délce od tří do deseti let.

Nově navržená kvalifikovaná skutková podstata postihne jednání úřední osoby, která v úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou závažnou újmu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch vykoná svou pravomoc způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu, překročí svou pravomoc, nebo nesplní povinnost vyplývající z její pravomoci, a to ve spojení s cizí mocí nebo s cizím činitelem. Nová kvalifikovaná podstata by tak dopadala na situace, kdy cizí moc přímo využívá spolupracovníka působícího v orgánech veřejné moci České republiky.

Tento trestný čin bude možné spáchat v souběhu s nově navrženým trestným činem podle § 318a tr. zák., neboť jsou chráněny jiné objekty, v tomto případě zájem na řádném

a zákonném působení orgánů veřejné moci a na činnosti jejich pracovníků v souladu s jim svěřenými pravomocemi a v mezích těchto pravomocí, v případě trestného činu podle § 318a tr. zák. pak zájem na ochraně důležitých zájmů České republiky na zajištění její efektivní ochrany před nežádoucími aktivitami jiných států na jejím území.

K bodu 85 [§ 337 odst. 1 písm. g) a h)]

Dnes se maření trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a zákazu plnění přijímání dotací a subvencí podle literatury považuje trestný čin dle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zák. (jde o případy „výkonu zakázané činnosti“). Tento výklad však nemusí být po zahrnutí těchto druhů trestů přímo do trestního zákoníku bezrozporný, navrhuje se proto, aby trestní zákoník výslovně pamatoval i na případy, kdy dojde k maření těchto druhů trestů.

K bodům 89 a 90 (nadpis § 356 a § 356 odst. 1)

Trestný čin podle § 356 se navrhuje nazvat jako „podněcování k nenávisti nebo násilí vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod“, což odráží doplnění znaku „podněcování k násilí“ do tohoto ustanovení, čímž se reaguje na požadavek ECRI a Evropské komise [viz i znění čl. 1 písm. a) rámcového rozhodnutí rady 2008/913/SVV o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva]. Tímto doplněním je rovněž řešena otázka dvojího přístupu k právní kvalifikaci takového jednání. Vztah mezi ustanoveními § 356 a § 364 tak bude postaven na jisto, kdy ustanovení § 356 bude speciální k ustanovení § 364 (ve spojení s § 352).

Od současného znění se znění nově navrhované liší tím, že trestně právní ochrana je výslovně poskytnuta i jednotlivci, což rovněž vychází z požadavku Evropské komise [čl. 1 písm. a) rámcového rozhodnutí rady 2008/913/SVV o boji proti některým formám a projevům rasismu a xenofobie prostřednictvím trestního práva]. Ze strany České republiky bylo sice argumentováno, že i dnes je podněcování k nenávisti vůči jednotlivci pro jeho příslušnost k některé z uvedených skupin postižitelné podle tohoto trestného činu, neboť i v těchto případech se jedná o jednání, kterým se podněcuje k nenávisti k celé této skupině, byť v konkrétním případě může být zaměřena pouze na jednotlivce. Při tomto výkladu tak navrhovaná změna představuje pouze precizaci tohoto ustanovení.

K vymezení předsudečného motivu lze odkázat na změny § 140 tr. zák. aj. (viz příslušný novelizační bod této části).

K bodům 93 a 94 (§ 367 odst. 1 a 2)

V odůvodňovaných novelizačních bodech jednak dochází ke změnám, kterými se reaguje na vypuštění stávajícího § 205 odst. 2 tr. zák., § 206 odst. 2 tr. zák., § 209 odst. 2 tr. zák., § 210 odst. 3 tr. zák., § 211 odst. 3 tr. zák. a § 212 odst. 3 tr. zák. (a na s tím související přecíslování následujících odstavců) a na změnu názvu trestného činu podle § 283 tr. zák., jednak se navrhuje zahrnout do výčtu trestných činů, jejichž nepřekažení je trestné, i nový trestný čin činnosti pro cizí moc podle § 318a tr. zák. S ohledem na povahu a závažnost jednání, které bude možné podřadit pod tento nový trestný čin a které je obdobné trestnému činu vyzvědačství (objektem těchto trestných činů je vnější bezpečnost České republiky či mezinárodní organizace, k ochraně jejichž zájmů se Česká republika zavázala), které již v tomto výčtu obsaženo dnes je, se tento krok jeví jako vhodný. S ohledem na chráněné

právní statky není stanovena beztrestnost nepřekážení tohoto nového trestného činu z důvodu uvedení osoby blízké v nebezpečí trestního stíhání.

K bodu 95 (§ 368 odst. 1)

Nový trestný čin činnosti pro cizí moc podle § 318a tr. zák. se navrhuje zahrnout do výčtu trestných činů, jejichž neoznámení je trestné. S ohledem na povahu a závažnost jednání, které bude možné podřadit pod tento nový trestný čin a které je obdobné trestnému činu vyzvědačství (objektem těchto trestných činů je vnější bezpečnost České republiky či mezinárodní organizace, k ochraně jejichž zájmů se Česká republika zavázala), které již v tomto výčtu obsaženo dnes je, se tento krok jeví jako vhodný.

K čl. II – přechodné ustanovení

V důsledku změn navrhovaných v právní úpravě peněžitého trestu dojde ke zcela jinému výpočtu počtu denních sazeb, tato změna se dotkne i stanovení jejich výše. Při stanovování počtu denních sazeb hraje roli i to, v jak dlouhý trest odnětí svobody může být uložený peněžitý trest přeměněn (viz i pravidlo o tom, že přepočtený trest spolu s ukládaným trestem odnětí svobody nesmí překročit horní hranici trestní sazby). Navrhuje se proto stávající pravidla pro rozhodování o přeměně peněžitého trestu v trest odnětí svobody aplikovat i po účinnosti tohoto zákona na tresty uložené podle trestního zákoníku ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

K části druhé – změna trestního řádu

K bodu 1 (§ 2 odst. 16)

Mezi základní zásady trestního řízení se navrhuje doplnit zásadu restorativní justice.

Restorativní justice je moderním konceptem trestněprávní politiky, který se postupně uplatňuje v čím dál větší míře v právních řádech západních zemí a ovlivňuje jejich trestní systémy. Orientuje se na nápravu způsobené újmy, zohlednění potřeb osob dotčených trestným činem, přijetí opravdové odpovědnosti pachatelem a ozdravení společenských vztahů zasažených trestným činem. Cílem trestního procesu tak není jen potrestání pachatele trestného činu, ale i působení na něj, aby přijal odpovědnost za svůj trestný čin, aby pokud možno nahradil způsobenou škodu nebo újmu, vydal bezdůvodné obohacení či jinak odčinil škodlivé následky spáchaného činu a aby došlo k nápravě narušených mezilidských vztahů. Orientací jak na pachatele, tak na oběť tak napomáhá jak reintegraci pachatelů, tak i zotavení obětí.

Základním dokumentem v této oblasti je doporučení Rady Evropy o restorativní justici v trestních věcech, Rec/CM (2018) 827. To jako restorativní justici označuje jakýkoli proces, který umožňuje těm, kteří byli poškozeni trestným činem, a těm, kteří za tuto újmu odpovídají, aby se v případě dobrovolného souhlasu aktivně zúčastnili vyřešení záležitostí vzniklých v důsledku trestného činu, a to za pomoci školené a nestranné třetí strany (tzv. facilitátora). Základními principy jsou princip náhrady způsobené újmy a princip participace účastníků. K dalším principům patří dobrovolnost, poradní, zdvořilý dialog, spravedlivá péče o potřeby a zájmy zúčastněných, procedurální rovnost, kolektivní, na konsenzu založená dohoda, zaměření se na odškodnění, reintegraci a dosažení vzájemného pochopení, vyhnutí se dominanci. Mezi prioritami pro další rozvoj prevence kriminality a trestní justice zmiňuje

restorativní justici rovněž Kjótská deklarace (14. kongres OSN k prevenci kriminality a trestní justici), když povzbuzuje státy, aby usnadnily procesy restorativní justice v příslušných fázích trestního řízení s cílem pomáhat při zotavení obětí a reintegraci pachatelů, jakož i předcházet kriminalitě a recidivě.

Za základní prvky restorativní justice lze považovat

- respekt vůči všem zapojeným osobám,
- odpovědnost (pachatel je odpovědný za způsobenou újmu),
- řešení konfliktu formou dialogu,
- participaci (náprava vztahů narušených trestným činem vyžaduje aktivní zapojení všech účastníků a optimálně i jejich okolí),
- vyváženost (hledání řešení přijatelného pro všechny strany),
- dobrovolnost (nikdo nesmí být ke spolupráci nucen),
- potřebu individuálního posouzení a vnímání situace.

Ve stávajícím trestním řádu se restorativní prvky uplatňují zejména v rámci odklonů a mediace. Zákon o obětech trestných činů pak jako jednu ze složek odborné pomoci poskytované obětem uvádí i restorativních programy, které poskytují bezpečné prostředí k setkání obětí, pachatelů a dalších osob, které byly trestným činem zasaženy.

Hlavními metodami (modely) restorativní justice jsou mediace (mediace mezi pachatelem a obětí – individuální práce s poškozeným a pachatelem, kdy je mezi nimi po jejich souhlasu možno pod dohledem vyškoleného mediátora zprostředkovat kontakt), rodinná skupinová konference (za účasti rodinných příslušníků zúčastněných stran, případně dalších osob majících vztah k danému případu) a tzv. kruhy (kromě pachatele, oběti, jejich rodin a zástupců ze strany justice jsou do konference zapojeni i zástupci dané komunity).

Klíčovou roli při uplatňování restorativního přístupu hraje Probační a mediační služba, která v trestním řízení úkony mediace provádí, nicméně tyto úkony neprovádí výlučně ona (zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě toto ostatně výslovně uvádí ve svém § 4 odst. 6, podle kterého *úkony probace a mediace, pokud nejsou tímto nebo zvláštním zákonem svěřeny do výlučné působnosti Probační a mediační služby, mohou vykonávat nebo se na nich podílet i jiné osoby*).

Zakotvení zásady restorativní justice by mělo přispět k tomu, že v průběhu trestního řízení budou orgány činné v trestním řízení ve vhodných případech více využívat Probační a mediační službu za účelem provedení mediace mezi obviněným a poškozeným a k motivování dotčených osob zapojit se do restorativních programů.

K bodu 2 [§ 6 odst. 1 písm. c)]

Tresty zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a zákazu přijímání dotací a subvencí bude po účinnosti tohoto návrhu zákona možné uložit i fyzickým osobám. I u těchto druhů trestů bude možné rozhodnout o podmíněném upuštění od výkonu jejich zbytku, pokud se prokáže, že i trest vykonaný v kratší výměře měl na pachatele dostatečný vliv a že tedy lze předpokládat, že již došlo k nápravě a dalšího výkonu trestu již není třeba, nebo pokud soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného (viz návrh změn § 90 tr. zák. a odůvodnění příslušného novelizačního bodu části první). Tato změna se promítá i do vymezení oprávnění zájmového sdružení občanů, které se i v těchto případech bude moci připojit k návrhu odsouzeného na podmíněné upuštění od výkonu zbytku těchto druhů trestů,

obdobně jako se může připojit k návrhu na upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti.

K bodům 3 a 4 (§ 11)

Navržená úprava doplňuje § 11 odst. 1 o další výjimku ze zásady legality, a to pro případy, ve kterých je stanovena nestíhatelnost agenta (viz návrh § 158e odst. 7 tr. řádu). Předmětné ustanovení je zařazeno jako nové písmeno m), jelikož podmínky, za kterých nelze agenta trestně stíhat, jsou v principu podobné těm, které jsou uvedeny v písmeni l), kdy nemožnost vést trestní řízení vychází nikoliv z hmotného práva, ale ze samotného trestního řádu. Vkládané ustanovení tedy neruší strukturu § 11 a zachovává logické řazení jednotlivých písmen.

K bodu 5 [§ 17 odst. 1 písm. d)]

Krajský soud jako soud prvního instancie bude taktéž činný v řízení o novém trestném činu činnost pro cizí moc podle § 318a tr. zák., a to i s ohledem na to, že je příslušný k řízení o trestných činech vyzvědačství či ohrožení utajované informace, které jsou svojí povahou a závažností jednání, o která jde, trestné činy obdobné, kromě toho v převažující míře se shodně vymezeným individuálním objektem trestného činu.

K bodům 6 a 55 (§ 57 odst. 2 a § 314f odst. 3)

Podle dnešní úpravy mohou být v protokolu, rozsudku, usnesení či trestním příkazu opraveny „písařské chyby nebo jiné zřejmé nesprávnosti“. Navrhuje se sladit textaci tohoto ustanovení s textací obvyklou v ostatních procesních předpisech (v občanském soudním řádu, ve správním řádu, v soudním řádu správním, v daňovém řádu) na opravu „chyb v psaní a počtech“.

K bodu 7 (§ 73a odst. 1)

Jedná se o terminologické změny reagující na změnu názvu trestného činu podle § 283 tr. zák. (viz příslušný novelizační bod části první).

K bodu 8 (§ 88 odst. 1)

Trestný čin činnost pro cizí moc se navrhuje uvést ve výčtu trestných činů, v nichž může být vydán příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, přestože jejich horní hranice trestní sazby nedosahuje nejméně osmi let, neboť vzhledem k charakteru jednání, jež má být v rámci dané skutkové podstaty postihováno, jinak nelze očekávat účinný postup orgánů činných v trestním řízení a efektivní postih (v této souvislosti lze upozornit, že u charakterem obdobného trestného činu vyzvědačství postup podle § 88 tr. řádu možný je).

K bodům 9 až 14 a 16 a 17 (§ 88 odst. 7 až 11 a § 88a odst. 2 a 3)

Předloženým návrhem dochází ke změně v oblasti plnění informační povinnosti vůči osobě, která byla odposlouchávána.

S ohledem na její smysl se navrhuje z informační povinnosti vyloučit osoby, které měly možnost dozvědět se informaci o nařízeném odposlechu ze spisu a mohly tak proti

nezákonnosti jeho nařízení a jeho provedení brojit v řízení před soudem, a to ať již před soudem prvního stupně, nebo případně v rámci opravných prostředků (tj. typicky obviněný a zúčastněná osoba). Informační povinnost má směřovat vůči osobám, které informaci o tom, že byly odposlouchávány, neměly možnost vědět a nemohly se tak účinně bránit proti nezákonnému nařízení odposlechu v soudním řízení. Tím dojde i k odstranění možné duplicity plynoucí z dnešní úpravy, kdy jedna a tatáž otázka může být posuzována dvakrát (jednou v řízení v samotné trestní věci a jednou v řízení o přezkumu ze strany Nejvyššího soudu podle § 314l tr. řádu).

Také se navrhuje nově stanovit konkrétní lhůtu pro splnění této informační povinnosti ze strany orgánů činných v trestním řízení, neboť stávající praxe je různorodá. Délka této lhůty zohledňuje skutečnost, že může dojít ke zrušení některého z rozhodnutí ve věci na základě přezkumných mechanismů předpokládaných trestními předpisy. Aby v řízení o přezkumu bylo možné snáze identifikovat relevantní trestní spis, navrhuje se jako náležitost informace podávané dotčené osobě stanovit, vedle dnes již poskytovaných údajů, též spisovou značku trestní věci.

I po vzoru jiných států (např. Německa nebo Francie) se navrhuje zkrátit dobu pro podání návrhu na přezkoumání zákonnosti vydaného příkazu z 6 měsíců na 30 dnů. Taková lhůta se jeví být plně dostačující, když pro podání odvolání, což lze považovat za úkon náročnější, je stanovena osmidenní lhůta. Stávající lhůta se jeví jako excesivní a nepřiměřeně dlouhá, zejména při srovnání s lhůtami k podání opravných prostředků upravených v trestním řádu.

Dále se navrhuje, aby návrh na zahájení řízení o přezkumu zákonnosti vydaného soudního příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu byl přezkumnému orgánu zasílán nikoli přímo oprávněnou osobou (jako je tomu dosud), ale prostřednictvím orgánu činného v trestním řízení, který tuto osobu informoval. Tento orgán návrh na zahájení řízení předloží Nejvyššímu soudu, a to zároveň se svým stanoviskem k němu, s vyjádřením k otázce, zda byl návrh podán oprávněnou osobou a v zákonné lhůtě, a pokud u něj trestní řízení skončilo, též spolu se všemi trestními spisy, které se týkají dané problematiky. Takový postup urychlí vlastní přezkumné řízení.

Nově se mění příslušnost orgánu k podání informace o nařízeném odposlechu, kterým nebyly zjištěny skutečnosti významné pro trestní řízení, a záznam o něm není určen k důkazním účelům. Stávající úprava je v tomto směru nevyhovující, neboť je-li k informování příslušný soud, je pro něj obtížné s ohledem na režim utajení vůbec zjistit informaci o tom, že byl nařízen odposlech, kromě toho odtajnit takovou informaci může pouze původce utajení, tj. policejní orgán. Proto se navrhuje, aby v těchto případech podal informaci dotčené osobě sám policejní orgán. Plnění informační povinnosti z jeho strany je pak podmíněno tím, že je státním zástupcem nebo soudem vyrozuměn o pravomocném vyřízení věci (tato povinnost státního zástupce a soudu bude dále zdůrazněna ve vnitřních předpisech).

Dále se v souladu s požadavky judikatury Evropského soudu pro lidská práva, v níž Soud vyžaduje, aby byla dotčená osoba informována o tom, že byla odposlouchávána, ihned, jakmile to bude možné, aniž by byl ohrožen cíl vyšetřování (*Klass a ostatní proti Německu*, č. 5029/71, rozsudek pléna ze dne 6. září 1978, § 57 a 58), zakotvuje povinnost orgánů činných v trestním řízení přezkoumávat, zda stále trvá důvod pro nepodání informace dotčené osobě – pokud zjistí, že důvod odpadl, informaci dotčené osobě podají. Přezkumnou povinnost se pak navrhuje omezit uplynutím objektivní promlčecí doby podle zákona č. 82/1998 Sb., která činí 10 let od okamžiku, kdy nastala právní skutečnost, s níž je spojen vznik nemajetkové újmy, tj. v tomto případě od okamžiku vydání nezákonného příkazu.

Obdobná úprava se pak navrhuje i ve vztahu k příkazu k zjištění údajů o telekomunikačním provozu podle § 88a tr. řádu.

Tato úprava by měla přispět k zefektivnění plnění informační povinnosti ze strany orgánů činných v trestním řízení a posiluje garance, že informační povinnost vůči dotčené osobě bude splněna.

K bodu 15 (§ 88a odst. 1)

Lze předpokládat, že v řadě případů bude ke spáchání nového trestného činu zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření docházet prostřednictvím telekomunikačního provozu, tj. rozesíláním e-mailových zpráv. Pro řádné objasnění bude často nutné přistoupit ke zjišťování údajů o telekomunikačním provozu, neboť tohoto úkonu půjde jen obtížně věc dostatečně objasnit.

K bodům 18, 19, 43 až 46 (§ 128 odst. 3 a 4, § 265r odst. 8 a 9 a § 274a odst. 1 a 2)

Po vzoru zahraničních úprav a s ohledem na to, že vyhlášení rozsudku má být jasné a výstižné, se navrhuje změny v právní úpravě vyhlášení rozsudku. Návrh vychází z toho, že popis skutku, který je součástí výroku, je mnohdy velmi rozsáhlý a obsahuje řadu detailních informací (např. o typu ukradených vozidel, jejich registrační značce atd.), jejichž čtení vede k zbytečnému zatížení předsedy senátu, ale i k zatížení stran a veřejnosti, které na vyhlášení rozsudku zajímá zejména otázka, zda bude obviněný uznán vinným nebo nevinným a jaký trest mu bude uložen. Namísto slavnostního okamžiku vyhlášení rozsudku pak v praxi předseda senátu mnohdy dlouhou dobu monotónně čte skutkové okolnosti, při čemž nejspíše udělá chybu, při nezájmu stran a veřejnosti. Tuto nežádoucí situaci se navrhuje odstranit a umožňuje se zejména v případě rozsáhlého popisu skutku, aby ústně předseda senátu přednesl pouze podstatné skutečnosti rozhodné z hlediska vymezení skutku tak, aby nebyl zaměnitelný s jiným (tj. nemusel by např. uvádět sériová čísla odcizených bankovek a další detailní skutkové okolnosti), a ve zbytku by odkázal na písemné vyhotovení výroku rozsudku, které předloží stranám. Pokud by se jednání účastnila veřejnost, je předsedovi senátu dána možnost, aby znění výroku promítl také na stěnu či je jinak zpřístupnil veřejnosti. To se považuje za vyhlášení rozsudku (byť zjednodušené v tom smyslu, že by se ústně nevyhlašoval přesně celý výrok).

K bodům 20 a 21 (§ 129 odst. 1 a § 131 odst. 1)

Nově se doplňuje, že pokud je rozsudek vyhlášen podle § 128 odst. 3 tr. řádu, musí být vyhotovení rozsudku ve shodě s tím, jak byl rozsudek vyhlášen ústně, jakož i s písemným zněním plného výroku, které bylo předáno stranám.

Ustanovení o opravě a vyhotovení rozsudku se upravuje (po vzoru občanského soudního řádu a i po vzoru některých zahraničních úprav) tak, že zjevné nesprávnosti a chyby v psaní a počtech lze v rozsudku opravit nejen tak, aby byl shodný s tím, který byl vyhlášen, ale i tak, aby dával smysl – např. umožňuje se oprava chyby v označení odstavce (označen číslem, které ale podle právní věty soud neužil), chyby ve jménu, příjmení, datu narození, registrační značce propadlého vozidla apod., kterou takto předseda senátu při vyhlášení přečetl, ale též oprava chybného součtu apod. Oprava cestou opravného prostředku je zbytečně zdlouhavá a nákladná a nepřispívá k efektivnímu výkonu rozsudku. Je naprosto nesmyslné rušit rozsudek jen kvůli opravě např. početní chyby.

Proti rozhodnutí o opravě bude přípustná stížnost, kromě toho při opravě chyby ve výroku běží nová lhůta pro podání řádného opravného prostředku – např. při navýšení škody při

opravě chybného součtu. Práva obviněného tak jsou dostatečně chráněna.

Navržená úprava přispěje k efektivitě a rychlosti trestního řízení.

K bodu 22 (§ 131 odst. 4)

Podle novelizovaného ustanovení se po právní moci usnesení o opravě oprava rozsudku provede jak ve vyhotovení rozsudku, tak i v opisech, které se za tím účelem vyžádají od osob, jimž byly doručeny. V současné době, kdy se většinou (vždy obhájcem a státním zástupcem, obviněným i poškozeným právními osobám) zasílají rozhodnutí v elektronické podobě do datové schránky, působí dané ustanovení nerozlišující opisy v listinné a elektronické podobě jako anachronismus.

K bodům 23 a 24 (§ 158e odst. 4)

Novelizované ustanovení se doplňuje o omezení doby, na kterou může být použití agenta povoleno, kdy k takovému povolení bude moci dojít maximálně na dobu šesti měsíců. Cílem této změny je posílení procesních záruk při využívání tohoto operativně pátracího prostředku a lze ji vnímat jako jistou protiváhu nově koncipovaným podmínkám nestíhatelnosti. Časově omezené je i případné prodloužení tohoto povolení, které může být vydáno pouze na základě nového návrhu, který obsahuje i vyhodnocení dosavadní činnosti agenta.

K bodu 25 (§ 158e odst. 6)

Navrhuje se zavést výslovný zákaz policejní provokace, který vychází ze samotných principů právního státu. Jak konstatoval i ESLP ve věci *Teixeira de Castro proti Portugalsku* (č. 25829/94, rozsudek ze dne 9. června 1998), pokud byl skutek, za který byl obžalovaný odsouzen, vyprovokován policií, znamená to bez dalšího porušení práva na spravedlivý proces, i kdyby samotné trestní řízení proběhlo v souladu s dalšími procesními zárukami.

K bodu 26 (§ 158e odst. 7)

Navrhované ustanovení § 158e odst. 7 tr. řádu nahrazuje dosavadní beztrestnost agenta výjimkou ze zásady legality, pro jejíž uplatnění ale musejí být splněny podmínky uvedené v návěti tohoto ustanovení (pozitivní podmínka) a zároveň zde nesmí být žádná z okolností uvedených v písmenech a) až d) (negativní podmínky).

Aby nemohl být agent stíhán, je především nutné, aby se trestného činu dopustil s cílem odhalit pachatele trestné činnosti uvedené v § 158e odst. 1 tr. řádu nebo s cílem takové činnosti předejít. Na rozdíl od současné úpravy beztrestnosti již nebude nutné, aby se agent účastnil nebo podporoval činnost organizované zločinecké skupiny nebo aby se účastnil činnosti teroristické skupiny, rozhodující bude, jestli půjde o trestnou činnost uvedenou v § 158e odst. 1, nikoliv o to, zda má souvislost s organizovaným zločinem.

Dalším cílem úpravy je naplnit požadavky praxe, kdy jsou agenti v zájmovém prostředí vystavováni různým zkouškám „spolehlivosti“ a současný právní rámec jim nedává možnost jejich absolvování a splnění služebního úkolu. Současná právní konstrukce beztrestnosti agenta, která je založena na pozitivním výčtu trestných činů, za které agent není trestně odpovědný je spojena s řadou rizik, zejména nutí agenta, aby spoléhal na okolnosti vylučující protiprávnost jako je krajní nouze a přípustné riziko, což je spjato s velkou mírou právní nejistoty, která je při nasazení agenta nežádoucí. Nasazení agenta je možné jen za velmi

přísných podmínek v případech, kdy je využití jiného operativně pátracího prostředku neúčinné. Je tedy legitimní, aby zájem společnosti na vyšetření závažných trestných činů byl privilegován před potrestáním policisty, který se pohyboval v zájmovém prostředí a který svou činností napomohl k tomu, aby byla taková trestná činnost odhalena. V zájmu společnosti a státu rovněž je, aby takový agent, který podstupuje značné riziko, mohl během svého působení spoléhat na to, že nebude potrestán (nedopustí-li se excesu). Nebyla přejata slovenská úprava, podle které není excesem agenta, pokud „byl k činu donucený zločineckou skupinou, nebo teroristickou skupinou, ve které působí, nebo pokud spáchá takový čin v důvodné obavě o život nebo zdraví své nebo blízké osoby“, neboť taková formulace by mohla činit aplikační potíže.

Tímto ustanovením nejsou dotčena ustanovení o okolnostech vylučujících protiprávnost podle § 28 až 32 tr. zák., ustanovení o zániku trestní odpovědnosti za přípravu zvláště závažného zločinu podle § 20 odst. 3 tr. zák., o zániku trestní odpovědnosti za pokus trestného činu podle § 21 odst. 3 tr. zák. a ustanovení o účinné lítosti podle § 33 tr. zák. Zároveň nejsou dotčena zvláštní ustanovení o beztrestnosti při nadřívání podle § 366 odst. 2 tr. zák., nepřekažení trestného činu podle § 367 odst. 2 tr. zák., a ustanovení o beztrestnosti při neoznámení trestného činu podle § 368 odst. 2 tr. zák.

- k § 158e odst. 7 písm. a)

Výčet trestných činů, za které bude agent stíhán vždy, je inspirován slovenskou právní úpravou, přičemž trestné činy, jejichž objektem je život nebo zdraví a trestné činy poruchové, které jsou spojeny se zvláště závažným následkem [viz písm. b)] nebyly na rozdíl od slovenské právní úpravy do výčtu zahrnuty, neboť by to bylo nadbytečné.

Prvním z těchto trestných činů, pro jejichž spáchání bude agent stíhán, je mučení a jiné nelidské zacházení podle § 149 tr. zák. Právo nebýt mučen ani podroben krutému nebo nelidskému zacházení je právem absolutním jak podle čl. 7 odst. 2 Listiny, tak podle čl. 3 Úmluvy. Ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva je za nelidské zacházení nutno považovat i pouhou hrozbu mučení, je-li bezprostřední a reálná (srov. *Gafgen proti Německu*, č. 22978/05, rozsudek ze dne 1. června 2010) a takové jednání musí být účinně a řádně vyšetřeno za všech okolností (*Assenov a ostatní proti Bulharsku*, č. 24760/94, rozsudek ze dne 28. října 1998).

Následují vybrané trestné činy proti důstojnosti v sexuální oblasti doplněné o trestný čin svádění k pohlavnímu styku podle § 202 tr. zák. Dále jsou ve výčtu zahrnuty trestné činy ohrožující vzdušný dopravní prostředek, civilní plavidlo a pevnou plošinu a vybrané trestné činy proti základům České republiky, cizího státu a mezinárodní organizaci, u kterých teoreticky přichází v úvahu, že by je mohl páchat agent během svého nasazení.

U trestných činů zmiňovaných v odůvodňovaném ustanovení tak převažuje zájem státu na řádné činnosti agenta nad tím, aby došlo k postihu za uvedená jednání, pokud agent nejednal zjevně nepřiměřeně. Kritérium pro zařazení určitých trestných činů do toho výčtu tak není typová závažnost trestného činu vyjádřená mechanicky jeho trestní sazbou. Pokud by byl výčet trestných činů založen pouze na výši trestní sazby, došlo by k rapidnímu nárůstu trestných činů, u kterých by byla založena trestnost (resp. stíhatelnost) agenta, a to i v porovnání s dnešním stavem. Došlo by tedy ke značnému omezení využití institutu agenta, což by se negativně projevilo na objasňování závažné kriminality.

Korektivem tohoto výčtu, který by sám o sobě nemohl obstát, jsou ale dále podmínky uvedené v následujících písmenech b) až d).

- k § 158e odst. 7 písm. b)

V ustanovení § 158e odst. 7 písm. a) tr. řádu je obsažen výčet trestných činů, pro něž bude agent trestně stíhán vždy. Neznamená to však, že pro spáchání jiného trestného činu bude vždy agent beztrestný, resp. nestíhatelný – právní úprava bude doplněna korektivy, které v souhrnu zajišťují, aby institut agenta byl používán v souladu s principem proporcionality. Agent nesmí jednat zjevně nepřiměřeně, tedy především se nesmí dopouštět závažnějšího trestného činu, než je ten, k jehož odhalení je nasazen. Jako příklad zjevné nepřiměřenosti je výslovně stanoveno, že agent svým činem nesmí způsobit smrt nebo těžkou újmu na zdraví. Je evidentní, že způsobení tak závažného následku nesmí být ponecháno bez reakce státu v podobě trestního stíhání, navíc není možné, aby se takového jednání mohl dopouštět příslušník policie nebo Generální inspekce bezpečnostních sborů. Povinnost zahájit a účinně vést účinné vyšetřování v případech, kdy došlo k úmyslnému porušení práva na život, navíc vyplývá z mezinárodních závazků České republiky, především z čl. 2 Úmluvy (viz *McCann proti Spojenému království*, č. 18984/91, ze dne 27. září 1995).

- k § 158e odst. 7 písm. c)

Za účelem zvýšení právní jistoty se výslovně stanoví, že agent nesmí trestný čin zosnovat. Zosnováním se přitom rozumí takové jednání, které spočívá nejen v iniciování dohody o spáchání trestného činu, ale i ve vymyšlení a vypracování plánu jeho spáchání, vyhledání osob, které by se na něm podílely, zajišťování jejich vzájemného styku, rozdělování úkolů jednotlivým osobám před spácháním trestné činnosti, zabezpečování utajené trestné činnosti i utajení jednotlivých osob podílejících se na trestné činnosti, zajišťování odbytu věcí získaných trestnou činností předem či v průběhu trestné činnosti apod.

- k § 158e odst. 7 písm. d)

Dané ustanovení přejímá dosavadní úpravu obsaženou v § 363 odst. 3 a § 312c odst. 3 tr. zák. Jedná se o další pojistku, aby v praxi nedocházelo k tomu, že by agent jednal jako agent provokatér, což by bylo v rozporu s principy právního státu, jak již bylo argumentováno výše.

K bodu 27 (§ 158e odst. 9 a 10)

- k § 158e odst. 9

Dané ustanovení si klade za cíl zvýšení právní jistoty, pokud jde o použitelnost agentem získaných důkazů v trestním řízení. Část praxe se domnívá, že současná právní úprava umožňuje z důvodu absence výslovného omezení (srov. § 88 odst. 6 nebo § 158d odst. 10 tr. řádu) použít takové informace i v jiných trestních řízeních o trestných činech, kde by nebylo možné agenta nasadit. Oproti tomu stojí opačný výklad postavený na zásadě, že použitelnost získaných informací je omezena výčtem uvedeným v § 158e odst. 1 tr. řádu, byť výslovná úprava chybí. Vzhledem k tomu, že použití agenta je nejintenzivnějším operativně pátracím prostředkem, stanoví se nyní najisto, že získané informace lze použít jen u trestných činů uvedených v § 158e odst. 1 tr. řádu, tedy u trestných činů, jejichž vysoká společenská závažnost legitimuje orgány činné v trestním řízení k tomu, aby využily informace získané při použití agenta, byť v jiné věci. Využití získaných informací bude možné i tehdy, pokud s tím souhlasila osoba, do jejichž práv a povinností bylo nasazením agenta zasahováno. Takové řešení posiluje právní jistotu a zároveň je koncipováno jako prostředek ultima ratio v souladu s touto vůdčí ideou trestního práva.

- k § 158e odst. 10

Ustanovení reaguje na problémy z praxe, kdy dochází k dekonspiraci agenta tím, že obhajoba namítá provokaci agenta a dále tvrdí, že spáchal trestný čin. Vzhledem k tomu, že agent je příslušníkem ozbrojeného sboru, vede vyšetřování Generální inspekce bezpečnostních sborů a osoby, proti kterým byl agent nasazen, mohou získat postavení poškozených, čímž dochází k dekonspiraci agenta a obcházení § 102a tr. řádu. Proto se navrhuje přijmout toto speciální ustanovení.

K bodu 28 (§ 159b odst. 3)

Navrhovaná výjimka ze zásady legality v podobě dočasného odložení trestního stíhání agenta dopadá na případy, kdy se agent dopustí excesivního chování, které nebude kryto navrhovaným § 158e odst. 7 tr. řádu, přičemž okamžité stíhání by zmařilo účel nasazení agenta a tím i odhalení pachatele závažné trestné činnosti či předejití páchání takové činnosti. Jedná se tedy o období dočasného odložení trestního stíhání podle § 159b odst. 1 tr. řádu, přičemž dočasné odložení trestního stíhání agenta bude – s ohledem na důvod jeho zavedení – možné jen po schválení příslušným státním zástupcem, který použití agenta navrhl (tj. státním zástupcem vrchního státního zastupitelství, evropským pověřeným žalobcem nebo evropským žalobcem).

K bodům 29 a 34 (§ 160 odst. 1 a § 179b odst. 6)

Jedná se o legislativně technické změny reagující na přečíslování § 159b (viz příslušný novelizační bod této části).

K bodu 30 (§ 163 odst. 1)

Jako bylo již shora uvedeno, jednání, jež se navrhuje nově postihovat jako trestný čin zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření, lze v dnešní době částečně subsumovat pod trestný čin poškození cizích práv (§ 181 tr. zák.). Obdobně jako u druhého jmenovaného trestného činu se navrhuje zohlednit případné vazby mezi poškozeným a pachatelem trestného činu, kdy v případě, že by poškozený byl osobou v blízkém vztahu k pachateli (§ 100 odst. 2 tr. řádu), může převážit zájem poškozeného, který může být v důsledku potrestání pachatele nepřímo (fakticky) také poškozen, nad zájmem státu na trestním stíhání. Nový trestný čin se proto navrhuje zařadit mezi trestné činy, jejichž stíhání je podmíněno souhlasem poškozeného, je-li poškozený příbuzným obviněného v pokolení přímém, jeho sourozencem, osvojitelem, osvojencem, manželem, partnerem nebo druhem anebo jinou osobou v poměru rodinném nebo obdobném, jehož újmu by právem pociťoval jako újmu vlastní.

K bodům 31 až 33 [§ 172 odst. 2 písm. b) až d) a 172 odst. 4]

Stávající úprava zastavení trestního stíhání se doplňuje tak, že sice i nadále zůstává zachována zásada legality, nicméně po vzoru německé a rakouské právní úpravy se výrazněji posilují oportunní prvky v přípravném řízení. Státní zástupce bude mít nově možnost zastavit trestní stíhání, pokud po obstarání všech dostupných důkazů výsledky vyšetřování v dostatečné míře neodůvodňují postavení obviněného před soud a v řízení před soudem zřejmě nelze očekávat zjištění skutečností nezbytných k prokázání viny obviněného ze spáchání skutku, aby osoby zbytečně nebyly stavěny před soud, když je zřejmé, že by to vedlo ke zproštění obžaloby. Taková úprava zamezí tomu, aby docházelo ke zbytečnému vedení dalšího trestního řízení,

což je neefektivní a nákladné, difamující pro obviněného a zatěžuje i další osoby zúčastněné na řízení, když je zřejmé, že shromážděné dostupné důkazy včetně důkazů, jejichž provedení lze čekat v řízení před soudem, nebudou postačovat k tomu, aby byl obviněný odsouzen.

Pokud bude trestní stíhání zastaveno, může proti tomu podat obviněný stížnost. Nemůže se nicméně domáhat, aby se pokračovalo v trestním řízení (a tím nutit státního zástupce zastupovat obžalobu poté, co sám rozhodl, že pro ni nemá dostatečný důkazní podklad, kdy vůči tomuto rozhodnutí neuplatnil nejvyšší stání zástupce své kasační oprávnění).

Rozhodnutí o zastavení trestního stíhání bude, stejně tak jako každé jiné rozhodnutí o zastavení trestního stíhání, zasláno Nejvyššímu státnímu zastupitelství k přezkumu podle § 174a tr. řádu, nejde-li o rozhodnutí Úřadu evropského veřejného žalobce.

K bodům 35 a 36 [§ 179g odst. 2 písm. a), § 179g odst. 4, § 307 odst. 2 písm. a) a § 307 odst. 5]

V rámci podmíněného odložení podání návrhu na potrestání a podmíněného zastavení trestního stíhání se může obviněný (podezřelý) zavázat, že se po určitou dobu zdrží určité činnosti, pokud se v souvislosti s ní dopustil přečinu, což obsahově koresponduje s trestem zákazu činnosti. Obdobně se může zavázat i k tomu, že se po stanovenou dobu zdrží držení a chovu zvířat. A priori by nemělo být vyloučeno, aby ve vhodných případech mohlo být uplatnění těchto druhů odklonů spojeno s obdobným závazkem, který bude korespondovat s novými druhy trestů, které bude možné uložit fyzickým osobám (trest plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a trest přijímání dotací a subvencí).

K bodu 37 [§ 188 odst. 1 písm. f) a § 314p odst. 3 písm. e)]

Jedná se o legislativně technickou změnu navazující na změny § 309 tr. řádu.

K bodům 38 a 42 [§ 188 odst. 2, § 223 odst. 2, § 227, § 314c odst. 1 písm. b) a § 314p odst. 4]

Nově zaváděný důvod pro fakultativní zastavení trestního stíhání svědčí z povahy věci pouze státnímu zástupci, který takto může přistoupit k zastavení trestního stíhání místo podání obžaloby.

K bodu 39 (§ 206 odst. 1)

Nově se navrhuje výslovně uvést, že státní zástupce přednese jen podstatné body obžaloby, neboť s obžalobou měl soud i všechny strany možnost se seznámit a pro veřejnost je dostačující přednes v daném rozsahu. Přednesení obžaloby se doplňuje o vyjádření státního zástupce k tomu, zda po jejím podání nastala nějaká skutečnost, která má význam pro řízení (např. že obviněný byl v mezidobí odsouzen v jiné věci). Ve zbytku státní zástupce odkáže na písemné vyhotovení, které mají strany k dispozici.

K bodu 40 (§ 206e)

Aby došlo k důslednému naplnění původního účelu úpravy umožňující prohlášeními obviněného modifikovat rozsah dokazování (prohlášení viny, uzavření dohody a vině a trestu, označení určitých skutečností za nesporné), je nezbytné stanovit nejzazší mez, kdy ještě lze

o aplikaci těchto institutů zejména z pohledu dalšího průběhu řízení před soudem (tj. stádia dokazování) rozumně uvažovat. Pokud je dokazování v řízení před soudem již v plném běhu, tj. došlo či právě dochází k výsledku všech zásadních svědků, má využitelnost těchto institutů zcela minimální přínos z hlediska účelu, pro který byl do právního řádu zakotven.

K bodu 41 [§ 223a odst. 1 a § 257 odst. 1 písm. d)]

Jedná se o legislativně technickou změnu reagující na skutečnost, že okolnosti pro schválení narovnání nebudou obsaženy pouze v § 309 odst. 1 tr. řádu, ale nově též v § 309 odst. 2 tr. řádu (viz příslušný novelizační bod této části).

K bodům 47 až 49 (§ 309 až 311)

Ve vyšetřování bylo narovnáním (§ 309 trestního řádu) v roce 2023 vyřízeno jen zanedbatelné množství případů, a to 39 osob. Tento počet byl oproti roku 2022 nižší (-12). Nadále jde o minimální absolutní počty, je to pouhých 0,12 % (-0,05 %) z celkového počtu stíhaných osob. Ve zkráceném přípravném řízení nebyly narovnáním vyřízeny žádné osoby. Celkově bylo tedy v přípravném řízení skončeno řízení za použití narovnání vůči 39 osobám. V poměru ke všem osobám vyřízeným v přípravném řízení (oběma zmíněnými formami) to je 0,05 %.

Stále tak lze považovat za relevantní poznámku uvedenou ve Zprávě o činnosti státního zastupitelství za rok 2022 o tom, že „*v existující podobě se narovnání využívá sporadicky, a nezmění-li se jeho úprava, zřejmě tomu tak zůstane i do budoucna.*“

I s ohledem na závazek vlády plynoucí z jejího programového prohlášení, podle něhož tato vláda bude prosazovat rozšíření konceptu restorativní justice v návaznosti na Strategii restorativní justice pro Českou republiku, bylo zvažováno, jakým způsobem zefektivnit stávající právní úpravu tohoto druhu odklonu. Rovněž bylo zvažováno, zda má smysl zachovávat narovnání vedle podmíněného zastavení trestního stíhání a zda by nebylo účelnější po vzoru rakouské právní úpravy upravit všechny možnosti v rámci jednoho odklonu, tj. o podmíněném zastavení trestního stíhání by bylo možné rozhodnout, pokud se obviněný k činu doznal a buď (i) uhradil nebo jinak odčinil škodu či jinou újmu, zavázal se k její úhradě či učinil jiná potřebná opatření k její náhradě nebo vydal bezdůvodné obohacení trestným činem získané, k jeho vydání se zavázal či učinil jiná vhodná opatření k jeho vydání nebo (ii) poskytl peněžitou částku ve prospěch obětí nebo (iii) vykonal bezplatně ve volném čase obecně prospěšnou činnost určitého druhu, nebo (iv) se zdržel určité činnosti, v souvislosti s níž trestný čin spáchal, přičemž tyto povinnosti by bylo možné i kombinovat. Ve všech případech by byla stanovena zkušební doba a bylo by možné uložit přiměřená omezení či povinnosti nebo stanovit dohled Probační a mediační služby.

Po proběhlé odborné diskusi převážil názor, že je účelné zachovat institut narovnání vedle podmíněného zastavení trestního stíhání, neboť oproti podmíněnému zastavení trestního stíhání poskytuje určité „benefity“ pro všechny zúčastněné. Jeho nesporným benefitem pro obviněného je skutečnost, že při schválení narovnání je trestní stíhání definitivně zastaveno a jsou řešeny pouze občanskoprávní důsledky spáchání trestného činu vůči poškozenému. Pokud se vyrovná s poškozeným, nepodléhá žádným dalším omezením. Orgány činné v trestním řízení nejsou zatěžovány sledováním chování obviněného a nemusejí činit žádná další rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že poškozený musí s tímto odklonem souhlasit, má větší prostor k tomu, aby dosáhl plné satisfakce, a to i ve vztahu k způsobené újmě. Postavení poškozeného bude navíc posíleno v tom směru, že výrok o povinnosti obviněného nahradit

v dohodnutých splátkách škodu nebo vydat bezdůvodní obohacení bude představovat exekuční titul, čímž se zlepší vymahatelnost závazku obviněného v případě, že by jej včas a řádně nesplnil.

Nenavrhuje se rozšiřování ani bližší specifikace okruhu trestných činů, u kterých lze narovnání uplatnit, vychází se i nadále z hmotněprávní kategorizace trestných činů obsažené v trestním zákoníku, tj. o narovnání i nadále bude možné rozhodnout u přečinů. To odpovídá koncepci, že alternativní způsoby řešení věci mají být uplatnitelné u nejméně závažné kategorie trestných činů. Řešení trestní věci narovnáním mezi obviněným a poškozeným je na místě zejména v případě, že spáchaný čin zasahuje do poměrů poškozeného a navozuje konfliktní stav mezi ním a obviněným. Nenavrhuje se vymezovat konkrétní okruh trestných činů, u kterých lze tento odklon využít, s ohledem na potřebu vždy každý jednotlivý případ posoudit individuálně a zvážit vhodnost tohoto způsobu řešení věci (tj. povaha a závažnost spáchaného činu, motiv jeho spáchaní, míra, jakou jím byl dotčen veřejný zájem, osoba obviněného a jeho osobní, rodinné, majetkové a jiné poměry). Podstatné je, aby existoval poškozený trestným činem, kterým by typicky měla být určitá fyzická, případně právnická, osoba, nelze však vyloučit, že jím může být i obec nebo kraj, popřípadě stát. Jak již bylo uvedeno výše, tento odklon se navrhuje v trestním řádu i nadále samostatně ponechat s tím, že bude více zpružněn a upraven tak, aby byl dostupný pro větší okruh obviněných a zároveň představoval rychlé a efektivní řešení bez zbytečné administrativní zátěže i pro orgány činné v trestním řízení.

Úprava podmínek narovnání se zčásti inspiruje rakouskou právní úpravou, přičemž reaguje na kritiku vyslovovanou v odborné literatuře, podle níž je narovnání institutem pouze pro bohaté obviněné, kteří se takto „vykoupí“. Nová úprava více zohledňuje skutečnost, že primárním účelem tohoto institutu je narovnání vztahů mezi obviněným a poškozeným, urovnání konfliktního vztahu mezi nimi a nahrazení či jiné odčinění negativních důsledků spáchaní trestného činu vůči poškozenému. Pokud není významně zasažen veřejný zájem, postačí toto narovnání k definitivnímu vyřešení věci a není třeba, aby k tomu přistupovaly další podmínky. Proto se povinnost zaplatit peněžitou částku na pomoc obětem trestného činu ponechává pouze pro závažnější případy, kdy se takový postup s ohledem na okolnosti případu a poměry obviněného jeví být vhodný.

Vzhledem k tomu, že obviněný nemusí mít vždy okamžitě dostatečné peněžní prostředky k úhradě způsobené škody nebo újmy nebo k vydání bezdůvodného obohacení, navrhuje se, aby pro účely uplatnění tohoto odklonu postačovalo, aby obviněný okamžitě uhradil nejméně 30 % dlužné částky s tím, že zbytek se zaváže uhradit ve splátkách, a uzavřel o tom s poškozeným dohodu. Předpokládá se, že pokud obviněný uzavře s poškozeným dohodu o náhradě nebo jiném způsobu odčinění škody nebo o vydání bezdůvodného obohacení, bude výrok o povinnosti obviněného uhradit zbylou škodu nebo vydat zbylé bezdůvodné obohacení poškozenému představovat pro poškozeného exekuční titul (viz návrh § 311 odst. 3 tr. řádu ve spojení s § 274 odst. 1 o.s.ř.). Tím bude dále posíleno postavení poškozeného.

Způsoby, jakými je možné následky stíhaného činu odstranit, budou odvislé od okolností případu, možností obviněného a zejména postoje poškozeného. Byť se upřednostňuje peněžní náhrada, je možné se dohodnout i na opravě poškozené věci, zakoupení jiné namísto odcizené věci, osobní pomoci poškozenému, na tom, že škodu uhradí jiný subjekt (pojišťovna, rodiče), na omluvě, provedení určitých prací pro poškozeného apod. Poškozený má nicméně právo na tu variantu, která je pro něj nejvýhodnější, pokud je toho obviněný schopen.

Nově se omezuje právo poškozeného podat stížnost pouze na případy, že rozhodnutí není v souladu s dohodou o narovnání, kterou uzavřel s obviněným, neboť s tímto způsobem vyřízení věci vyslovil souhlas.

V neposlední řadě se navrhuje vypustit povinný výslech obviněného a poškozeného před schválením narovnání, neboť podle zjištěných poznatků představuje jednu z překážek častějšího využívání tohoto odklonu, kromě toho taková úprava absentuje i v zahraničních úpravách. Potřebné informace jsou zpravidla obsaženy v trestním spisu, přičemž státnímu zástupci nebo předsedovi senátu nic nebrání, aby si v případě potřeby informace zjistil dožádáním nebo výslechem, nejeví se však být účelné stanovit předchozí výslech jako obligatorní. Kromě toho se předpokládá aktivní činnost Probační a mediační služby, která bude působit tak, aby věc mohla být ve vhodných případech vyřešena právě cestou narovnání.

K bodu 50 [§ 314e odst. 2 písm. a)]

Trestním příkazem není podle současné právní úpravy možné ukládat nepodmíněný trest. Novela trestního řádu, která tuto možnost vypustila (novela provedená zákonem č. 265/2001 Sb.), tento krok příliš nevysvětluje. Literatura pak k tomu uvádí, že jde o reakci na doporučení Rady Evropy č. R (87) 18 ohledně zjednodušení trestního řízení, které váže konání písemného řízení provedeného soudním orgánem bez ústního jednání „na sankce toliko peněžité a ztrátu práv s vyloučením jakéhokoli trestu odnětí svobody“. K tomu lze nicméně uvést, že v případě uvedeného doporučení se jedná o tzv. soft law, přičemž i v jiných jurisdikcích se můžeme setkat s tím, že trestním příkazem lze uložit i nepodmíněný trest odnětí svobody (viz § 353 odst. 2 slovenského trestného poriadku, švýcarský trestní řád). Ukládání (krátkodobého) nepodmíněného trestu odnětí svobody trestním příkazem přitom zákonné podmínky pro jeho uložení nebrání, a to ani § 55 odst. 2 tr. zák. (bude-li se jednat např. o multirecidivisty, kteří již byli opakovaně ve výkonu trestu odnětí svobody, je skutečnost, že na ně již nelze působit jiným než nepodmíněným trestem odnětí svobody, zjevná). K možnosti uložit kratší nepodmíněný trest odnětí svobody trestním příkazem je možné dodat, že tímto způsobem bude i reagováno na problém tzv. kumulace trestů, kdy lze předpokládat, že soudce v případech, kdy již má být ukládán nepodmíněný trest odnětí svobody, tento trest neuloží nikoliv proto, že by se domníval, že jde ještě na obžalovaného výchovně působit jiným trestem, ale proto, že mu to umožní věc rychle vyřídit trestním příkazem.

K bodům 51 a 52 [§ 314e odst. 2 písm. e) až g)]

Tresty zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a zákazu přijímání dotací a subvencí, které nově bude možné uložit i pachateli – fyzické osobě, jsou svojí povahou de facto zvláštními druhy trestu zákazu činnosti, není proto důvodu, proč by je nemohlo být možné uložit trestním příkazem, kterým trest zákazu činnosti uložit lze.

Shodně jako u zákazu činnosti (a shodně i se současnou úpravou trestního příkazu podle zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim) bude možné tyto tresty trestním příkazem uložit v maximální délce pěti let, tedy v délce, která je oproti obecné úpravě snížena, pokud jde o horní hranici, na polovinu. Stejně omezení se navrhuje i ve vztahu k trestu zákazu držení a chovu zvířat.

K bodu 53 (§ 314e odst. 3)

Třebaže i pro povinnost vykonat práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací při uložení trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu platí, že soud musí přihlídnout ke stanovisku pachatele, jeho zdravotnímu stavu a k možnostem jejich uložení (viz odkaz na § 64 tr. zák. v nově navrhovaném § 82 odst. 3 a § 85 odst. 3 tr. zák.

v příslušných novelizačních bodech části první), stanovuje se v případě uložení této povinnosti trestním příkazem povinnost předjednat její uložení s Probační a mediační službou, stejně jako je tomu dnes v případě, kdy soudce chce uložit trestním příkazem trest obecně prospěšných prací.

Předjednání výrazným způsobem snižuje riziko toho, že trest obecně prospěšných prací bude uložen v nevhodných případech, v případech, kdy díky negativnímu postoji pachatele nedojde k jeho výkonu a bude následně rozhodováno o jeho přeměně apod., což je zřejmé z praktických zkušeností Probační a mediační služby (data Probační a mediační služby prokazují vyšší podíl úspěšnosti výkonu trestů, které byly předjednány a doporučeny, v porovnání s tresty bez předjednání nebo s tresty, u kterých nebyla sankce doporučena), což samozřejmě platí i pro případy ukládání obsahově obdobné povinnosti v rámci podmíněně odložených trestů odnětí svobody.

K bodu 54 (§ 314e odst. 5)

Do odůvodňovaného novelizačního bodu se promítá změna poměru mezi počtem nezaplacených denních sazeb a délkou přeměněného trestu odnětí svobody (viz příslušný novelizační bod části první), k věcné změně nedochází.

K bodům 56 a 57 (§ 314l)

Pokud jde o řízení o přezkumu zákonnosti příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a příkazu k zjištění údajů o telekomunikačním provozu, v § 88 a 88a tr. řádu navrženým vynětím osob, které mohly proti nezákonnosti výše uvedených úkonů brojit v řízení před soudem, z okruhu osob oprávněných žádat o přezkum podle oddílu sedmého hlavy dvacáté trestního řádu se odstraňuje dosavadní neřešená dvoukolejnost přezkumu též otázky v řízení ve věci samé na straně jedné a Nejvyšším soudem v rámci přezkumného řízení na straně druhé. Pro případ, že by příkaz směřoval vůči více osobám a jen jedna z nich by mohla napadat zákonnost příkazu v řízení před soudem, se upravuje, že Nejvyšší soud v řízení podle oddílu sedmého této hlavy přezkoumá zákonnost příkazu jen v takovém rozsahu, v jakém takový přezkum nebyl proveden v řízení před soudem.

K bodu 58 (§ 314q odst. 2)

K odůvodnění tohoto novelizačního bodu lze odkázat na odůvodnění novelizace § 206 odst. 1 tr. řádu (viz příslušný novelizační bod této části).

K bodu 59 (§ 314r odst. 5)

V tomto novelizačním bodě se jedná o skutečnost, že nově zaváděný důvod pro fakultativní zastavení trestního stíhání svědčí z povahy věci pouze státnímu zástupci, který takto může přistoupit k zastavení trestního stíhání místo podání obžaloby, a dále se provádějí legislativně technické změny navazující na změny § 309 tr. řádu.

K bodu 60 (nový oddíl první v hlavě dvacáté první)

Dnešní hlava dvacátá první (§ 315 až 365 tr. řádu) obsahuje oddíly druhý (§ 320 a násl. tr. řádu) až devátý, oddíl první (původní § 316 až 319 tr. řádu) však byl zrušen, kdy tak

stávající ustanovení § 315 tr. řádu není zařazeno do žádného oddílu. Uvedené se v souvislosti se zakotvením nového § 316 napravuje.

K bodům 61, 63, 67, 68, 71 a 72 (§ 316, § 330 odst. 1, § 334g odst. 1, § 340b odst. 1, § 350k odst. 5 a § 350l odst. 4)

V rámci úpravy vykonávacího řízení se s ohledem na poznatky z aplikační praxe³⁵ navrhuje, aby ve všech případech, kdy soud má ve stanovené zkušební době podmíněně odloženého výkonu trestu odnětí svobody či podmíněného propuštění, uložení jiného alternativního trestu či uložení přiměřené povinnosti, přiměřené omezení či výchovné opatření sledovat, zda odsouzený vede řádný způsob života a dodržuje uložené přiměřené omezení nebo přiměřenou povinnost anebo výchovné opatření, aby na podkladě obdržených poznatků státního zástupce nebo Probační a mediační služby či nově na základě sdělení soudu podle § 316 tr. řádu, které zakládají důvod pro nařízení výkonu uloženého trestu nebo jeho přeměnu na jiný či náhradní trest nebo pro uložení dosud neuloženého přiměřeného omezení nebo uložení přiměřené povinnosti anebo výchovného opatření, či zda ponechá podmíněně odsouzení v platnosti, předseda senátu bez zbytečného odkladu nařídil veřejné zasedání či učinil jiný úkon směřující k rozhodnutí předvídanému trestním zákoníkem. Obdobná povinnost je stanovena i ve vztahu k státnímu zástupci, rozhodl-li o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání nebo o podmíněném zastavení trestního stíhání či (nově) o podmíněném upuštění od trestního stíhání.

K bodům 62 a 64 (§ 329 odst. 2 a § 330a odst. 3)

Jednou ze změn navrhovaných v předložené novele trestního zákoníku je i rozšíření možností soudce více individualizovat trest, kdy při podmíněném odsouzení (ať již prostém nebo s dohledem) bude možné uložit i povinnost vykonat práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací, obdobně, jako je to již dnes možné při podmíněném propuštění podle § 88 odst. 2 tr. zák. (viz příslušné novelizační body části první).

Na výkon této povinnosti se použijí ustanovení o výkonu trestu obecně prospěšných prací s výjimkou ustanovení § 338a tr. řádu, které se z povahy věci neužije (místo toho se na rozhodnutí o zrušení zároveň uloženého přiměřeného omezení, přiměřené povinnosti nebo výchovného opatření v případě podmíněného odsouzení užije § 330 tr. řádu). Kontrolu plnění této povinnosti vykonává Probační a mediační služba, a to ze zákona, tj. kontrolou plnění této povinnosti ji není zapotřebí pověřovat.

Obdobně jako v případě trestu obecně prospěšných prací platí, že povinnost vykonat bezplatně ve svém volném čase práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací se vykonává v obvodu okresního soudu, ve kterém odsouzený bydlí. Mimo tento obvod může být tato povinnost vykonávána pouze se souhlasem odsouzeného.

³⁵ K tomu lze např. odkázat na Koncepti strategie rozvoje probace a mediace do roku 2025, která v této souvislosti uvádí: „Pro účinnost alternativních trestů je zásadní také rychlá reakce na porušení podmínek výkonu trestu pachatelem. Problematiká je však rychlost odezvy soudů na zprávy PMS. Dle výzkumu sankční politiky je dokonce největším problémem při realizaci dohledu. Kriticky se v tomto ohledu k práci soudů vyjádřily tři čtvrtiny vzorku probačních úředníků. Společným jmenovatelem byla malá (či dokonce žádná) odezva na zprávy PMS o porušení podmínek dohledu. Pro zachování smyslu alternativního trestu a respektu pachatelů vůči PMS musí systém rychle a adekvátně reagovat na zjištění porušení podmínek trestu.“

K bodu 65 [§ 331a odst. 1 písm. d)]

Pokud bylo rozhodnuto o podmíněném propuštění za současného rozhodnutí, že podmíněně propuštěný má ve zkušební době vykonat práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací, odkazuje současný text trestního řádu i na přiměřené užití § 338a tr. řádu. Toto ustanovení se však z povahy věci neužije (místo toho se na rozhodnutí o zrušení zároveň uloženého přiměřeného omezení, přiměřené povinnosti nebo výchovného opatření užije § 332 odst. 1 tr. řádu). Navrhuje se tak tento nesprávný odkaz napravit.

K bodu 66 (§ 333 odst. 3)

Jedná se o legislativně technickou změnu reagující na změny ve struktuře § 89 tr. zák. (viz příslušný novelizační bod části první).

K bodům 69 a 70 (nadpis § 350 a § 350 odst. 6)

Trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a zákazu přijímání dotací a subvencí bude po účinnosti tohoto návrhu zákona možné uložit i fyzickým osobám. Podmínky pro uložení těchto trestů se proto přesouvají ze zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim do trestního zákoníku (zejména do § 74c až 74f tr. zák.), do trestního řádu jsou pak zařazena ustanovení řešící výkon těchto trestů.

Jelikož jak trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, tak trest zákazu přijímání dotací a subvencí jsou svojí povahou de facto zvláštními druhy trestu zákazu činnosti, postačí (stejně jako je tomu v současném znění zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim) odkázat na obdobné užití ustanovení upravujících výkon trestu zákazu činnosti.

K bodům 73 až 75 [§ 364a písm. a) a b), § 364a písm. a) a § 365 odst. 1]

Jedná se o terminologické změny reagující na změnu pojmosloví užívaného zákonem č. 269/1994 Sb., ke které dojde od 1. ledna 2025 s účinností novely zákona č. 269/1994 Sb. provedené zákonem č. 427/2023 Sb. Zároveň se reaguje na zrušení ustanovení zákona č. 269/1994 Sb., které zakotvovalo kompetenci Nejvyššího soudu rozhodnout, že se na odsouzení občanů České republiky soudem jiného členského státu Evropské unie hledí jako na odsouzení soudem České republiky a na změnu správce evidence odsouzení, kdy jím již nebude Rejstřík trestů, jehož agenda se přesouvá k 1. lednu 2025 na Ministerstvo spravedlnosti.

K čl. IV – přechodné ustanovení

V § 364a písm. a) tr. řádu se navrhuje mj. změna reagující na zrušení § 4a odst. 3 zákona č. 269/1994 Sb., ke kterému došlo k 1. červenci 2024, díky čemuž se tato část ustanovení stala obsoletní. Je nicméně zapotřebí stanovit, že na odsouzení, na která se hledí jako na odsouzení soudem České republiky na základě rozhodnutí, které učinil Nejvyšší soud podle § 4a odst. 3 zákona č. 269/1994 Sb., ve znění účinném před 1. červencem 2024, se vztahují dosavadní pravidla pro určení místní a věcné působnosti pro rozhodování o zahlazení odsouzení.

K části třetí – změna zákona o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky

Jedná se o terminologické změny reagující na změnu pojmosloví užívaného zákonem č. 269/1994 Sb., ke které dojde od 1. ledna 2025 s účinností novely zákona č. 269/1994 Sb. provedené zákonem č. 427/2023 Sb.

K části čtvrté – změna zákona o výkonu vazby

Jedná se o terminologické změny reagující na změnu pojmosloví užívaného zákonem č. 269/1994 Sb., ke které dojde od 1. ledna 2025 s účinností novely zákona č. 269/1994 Sb. provedené zákonem č. 427/2023 Sb.

K části páté – změna zákona o rejstříku trestů a evidenci přestupků

K bodu 1 (§ 1)

Zákon o rejstříku trestů a evidenci přestupků je předpisem, zejména jehož prostřednictvím došlo k promítnutí požadavků rámcového rozhodnutí Rady 2009/315/SVV ze dne 26. února 2009 o organizaci a obsahu výměny informací z rejstříku trestů mezi členskými státy do vnitrostátního právního řádu. Uvedené rámcové rozhodnutí bylo následně novelizováno, a to směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/884, na což úprava obsažená v zákoně č. 269/1994 Sb. musela rovněž reagovat (novela provedená zákonem č. 130/2022 Sb.). Podle čl. 3 uvedené směrnice nicméně implementační „předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení“. Požadovaný odkaz, který dle Legislativních pravidel vlády má učiněn v úvodním ustanovení zákona (čl. 48 Legislativních pravidel vlády), se proto do zákona č. 269/1994 Sb. doplňuje.

K bodu 2 [§ 2c odst. c) a § 10 odst. 4]

Jedná se o nápravu terminologického nedostatku, neboť předmětem evidence má být podmíněné odložení podání návrhu na potrestání, jak název tohoto odklonu zní (viz § 179g tr. řádu), nikoli tedy „podmíněné odložení návrhu na potrestání“.

K bodům 3, 5 a 6 [§ 2c odst. d), § 9a a § 10 odst. 4]

Podmíněné upuštění od trestního stíhání bude, obdobně jako jiné odklony, evidováno v rejstříku trestů, a to za stejných podmínek, jako podmíněné zastavení trestního stíhání.

K bodu 4 [§ 6 písm. c) a § 16c odst. 1]

Jedná se o legislativně technické změny reagující na přeznačení § 1 na § 1a (viz příslušný novelizační bod této části).

K části šesté – změna zákona o návykových látkách

Vzhledem ke změně společenského nazírání na škodlivost užívání marihuany k rekreačním účelům dospělými osobami se zároveň navrhuje i posunout samotnou hranici mezi trestným činem a přestupkem a část takovéhoho samopěstování zcela legalizovat (viz příslušné novelizační body části první).

V současné době se za množství větší než malé (množství trestněprávně relevantní) považuje 5 rostlin konopí či 10 g sušiny, nakládání s menším množstvím naplňuje skutkovou podstatu příslušného přestupku. Nově

- se hranice mezi přestupkem a trestným činem stanovuje na 5 rostlin konopí, 50 g omamné látky konopí, má-li ji pachatel mimo své obydlí, 100 g, má-li ji pachatel ve svém obydlí,
- hranice mezi legálním jednáním a přestupkem se stanovuje na 3 rostliny konopí, 25 g omamné látky konopí, má-li ji osoba mimo své obydlí, 50 g, má-li ji osoba ve svém obydlí.

Obydlí je vymezeno shodně jako v trestním zákoníku (viz § 133 tr. zák.).

Uvedená legalizace se týká pouze pěstování a přechovávání pro vlastní potřebu osobami staršími 21 let, s uvedeným posunem hranice mezi trestným činem a přestupkem pak souvisí navýšení pokuty za tyto „drogové přestupky“, a to z 15 000 na 50 000 Kč.

Uvedené se týká zacházení s látkou konopí, která obsahuje více jak 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů; pokud bude fyzická osoba zacházet (přechovávat, zpracovávat) s jakýmkoliv množstvím látky konopí s obsahem látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů do 1 % pro vlastní potřebu, bude tak činit protiprávně (rozpor s § 5 odst. 5 zákona o návykových látkách a s Jednotnou úmluvou o omamných látkách z roku 1961, ve znění protokolu z roku 1972), ale nebude za to postížena.

K části sedmé – změna zákona o výkonu trestu odnětí svobody

Jedná se o terminologické změny reagující na změnu pojmosloví užívaného zákonem č. 269/1994 Sb., ke které dojde od 1. ledna 2025 s účinností novely zákona č. 269/1994 Sb. provedené zákonem č. 427/2023 Sb.

K části osmé – změna zákona o sociálně-právní ochraně dětí

Jedná se o legislativně technickou úpravu reagující na změnu názvu některých trestných činů, které jsou relevantní pro posouzení podmínky bezúhonnosti stanovené v § 23e odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí

K části deváté – změna zákona o Probační a mediační službě

Jedná se o terminologické změny reagující na změnu pojmosloví užívaného zákonem č. 269/1994 Sb., ke které dojde od 1. ledna 2025 s účinností novely zákona č. 269/1994 Sb. provedené zákonem č. 427/2023 Sb.

K části desáté – změna zákona o soudnictví ve věcech mládeže

K bodům 1 až 4 (§ 27 odst. 2, 4 a 5 a § 63 odst. 2)

Změny obsažené v odůvodňovaných novelizačních bodech navazují na navrhované změny v právní úpravě peněžitého trestu, které jsou obsaženy v novelizaci trestního zákoníku (viz příslušné novelizační body části první), přičemž se zachovává stávající pravidlo, že maximální míra postihu mladistvého pachatele může být oproti postihu dospělého pachatele pouze poloviční.

V návaznosti na zavedení možnosti uložit peněžitý trest za kterýkoli trestný čin a s tím souvisejících nových pravidel pro určení počtu denních sazeb je třeba upravit počet denních sazeb peněžitého opatření pro mladistvé pachatele tak, aby i jejich počet odpovídal typové závažnosti spáchaného provinění. I v tomto případě se nejvyšší možná výše počtu denních sazeb odvíjí od horní hranice trestního opatření odnětí svobody, kterou lze mladistvému uložit, tj. počet denních sazeb se stejně jako u dospělých pachatelů odvozuje od horní hranice trestní sazby uvedené v trestním zákoníku, která je ale v případě mladistvých modifikována podle § 31 odst. 1 zákona o soudnictví ve věcech mládeže (i v tomto případě se vychází z horní hranice trestní sazby stanovené ve zvláštní části trestního zákoníku upravené podle pravidel obsažených v § 31 odst. 1 zákona o soudnictví ve věcech mládeže, třebaže by v daném konkrétním případě bylo možné uložit výjimečný trest nebo by byly dány podmínky pro mimořádné zvýšení trestu odnětí svobody).

Do odůvodňovaných novelizačních bodů se rovněž promítá i změna poměru mezi počtem nezaplacených denních sazeb a délkou přeměněného trestu odnětí svobody (viz příslušné novelizační body části první).

K bodu 5 (§ 89c odst. 3)

Jedná se o nápravu chyby, neboť o žalobě pro zmatečnost nerozhoduje podle občanského soudního řádu Nejvyšší soud, ale zásadně soud, který o věci rozhodoval v prvním stupni (§ 235a o.s.ř.).

K čl. XIII – přechodné ustanovení

K odůvodnění tohoto přechodného ustanovení lze odkázat na odůvodnění přechodného ustanovení k trestnímu zákoníku.

K části jedenácté – změna zákona o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství

Navrhovaná změna zapracovává mezi úkony prováděné vyšším úředníkem státního zastupitelství též přípravu a zpracování podkladů souvisejících s podmíněným upuštěním od trestního stíhání a reaguje na změnu úpravy odměňování osob, které podají na žádost orgánů činných v trestním řízení odborné vyjádření, který bude náležet i náhrada jejich výdajů. Kromě toho také návrh legislativně-technicky upravuje § 16 odst. 1 za účelem jeho lepší přehlednosti.

K části dvanácté – změna zákona o výkonu zabezpečovací detence

Jedná se o terminologické změny reagující na změnu pojmosloví užívaného zákonem č. 269/1994 Sb., ke které dojde od 1. ledna 2025 s účinností novely zákona č. 269/1994 Sb. provedené zákonem č. 427/2023 Sb.

K části třinácté – změna zákona o auditorech

Jednou z kontrolujících osob může být i auditor. V rámci právní jistoty se nicméně deklaruje, že jím prováděná činnost podle zákona o TOPO není auditorskou činností [auditorskou činností se podle § 2 písm. c) zákona o auditorech rozumí „provádění povinného auditu, přezkoumání hospodaření podle jiného právního předpisu, pokud toto přezkoumání provádí auditor, ověřování účetních záznamů, ověřování jiných ekonomických informací auditorem, ověřování zprávy o udržitelnosti nebo provádění dalších činností auditorem, pokud tak stanoví jiný právní předpis nebo přímo použitelný předpis Evropské unie, nebo jiné ověřování účetní závěrky, jiných účetních záznamů nebo jejich částí prováděné auditorem“, k čemuž komentářová literatura uvádí, že „auditorská činnost je širším pojmem, než je povinný audit účetních závěrek. Zahrnuje dle ustanovení zákona nejen provádění povinného auditu, ale také ... dalších činností auditorem, pokud je tak stanoveno či vyžadováno jiným právním předpisem“], neboť charakter činnosti při provádění kontroly dle § 37d TOPO je od auditorské činnosti odlišný.

K části čtrnácté – změna zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

K bodu 1 (§ 7)

Jedná se o legislativně technickou změnu reagující na změnu názvu trestného činu podle § 194 tr. zák., která byla provedena zákonem č. 123/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

K bodu 2 (§ 12)

Do promlčecí doby se nezapočítává zkušební doba podmíněného zastavení trestního stíhání nebo podmíněného odložení podání návrhu na potrestání. Smyslem stavení promlčení v těchto případech je, aby promlčecí doba neběžela, dokud nebylo definitivně rozhodnuto o trestném činu a zatím nebylo zahájeno trestní stíhání anebo nebylo skončeno trestní stíhání meritorním rozhodnutím. Z též důvodu se navrhuje nezapočítávat do promlčecí doby ani zkušební dobu podmíněného upuštění od trestního stíhání.

K bodům 3 a 8 (§ 14 odst. 1 a § 22a odst. 1)

Navrhovaná změna doplňuje ustanovení § 14 odst. 1 o některé další aspekty, které by soud měl brát v potaz při stanovení druhu trestu a jeho výměry.

Vedle dosavadní činnosti by měl soud u právnických osob zohlednit také jejich zapsaný předmět podnikání, který se od fakticky vyvíjené činnosti může lišit. Výrazný nesoulad mezi oběma kategoriemi pak může být indikátorem zvýšené závažnosti spáchané trestné činnosti.

Počet zaměstnanců obviněné právnické osoby by měl být z hlediska dodržení zásady personality trestu rovněž důležitým aspektem v rámci úvah o druhu a výměře trestní sankce. V případě uložení nepřiměřeného trestu může být právnická osoba ekonomicky nucena přistoupit k hromadnému propouštění zaměstnanců, což ve svém důsledku vede mimo jiné k nežádoucímu dopadu trestu na třetí osoby a potažmo i zvyšování státních výdajů na podporu v nezaměstnanosti.

Navrhované ustanovení rovněž zavádí legislativní zkratky „preventivní opatření“ a „nápravná opatření“. Předmětné zkratky představují označení pro veškerá opatření v rámci tzv. compliance programů, přičemž k jejich definici se využívá současné znění § 22a zákona. Zatímco preventivní opatření mají směřovat k předcházení trestné činnosti a musí existovat před spácháním činu, nápravná opatření představují reakci na již spáchanou trestnou činnost právnické osoby za účelem zamezení rizika opětovného spáchání téhož či podobného trestného činu. Existence již zavedených a účinných preventivních opatření je nově zařazena mezi relevantní okolnosti, k nimž by měl soud přihlížet, ačkoliv předchozí existence takového souboru nevedla k úspěšnému zamezení trestné činnosti. Zohledněna by však měla být také případná reflexe právnické osoby po činu, která se může projevit mimo jiné dobrovolným přijetím (nebo přípravou přijetí) nápravných opatření.

Oproti současnému stavu, kdy v rámci přihlídnutí k činnosti právnické osoby se zdůrazňuje, že soud má přihlídnout „též k tomu, zda právnická osoba vykonává činnost ve veřejném zájmu, která má strategický nebo obtížně nahraditelný význam pro národní hospodářství, obranu nebo bezpečnost“, navrhované znění nepracuje s tím, že jde o „činnost ve veřejném zájmu“ – k věcnému posunu nicméně de facto nedochází, neboť za „veřejný zájem“ lze považovat zájem, přesahuje soukromé zájmy fyzických nebo právnických osob, a tak splnění této dnešní podmínky vyplývá z podmínek zbývajících (strategický nebo obtížně nahraditelný význam pro národní hospodářství, obranu nebo bezpečnost).

K bodu 4 (§ 18)

Oproti dnešní úpravě dochází k těmto změnám:

- 1) Stávající ustanovení § 18 odst. 1 TOPO stanovuje, že peněžitý trest lze právnické osobě uložit za jakýkoli čin. Toto pravidlo bude zakotveno v trestním zákoníku i pro fyzické osoby, toto speciální ustanovení tak ztrácí svůj smysl a navrhuje se jeho vypuštění (i ve vztahu k právnickým osobám bude na základě § 1 odst. 2 TOPO aplikováno nové znění § 67 odst. 1 tr. zák.). Rovněž tak pro nadbytečnost dochází k vypuštění § 18 odst. 1 věty druhé TOPO, podle které uložení peněžitého trestu nesmí být na újmu práv poškozeného, kterou se pouze prováděla obecná zásada pro ukládání trestních sankcí právnické osobě obsažená v § 14 odst. 3 TOPO (povinnost přihlížet k právem chráněným zájmům mj. i osob poškozených trestným činem); ustanovení § 18 odst. 1 věty druhé TOPO je ostatně do značné míry po přijetí zákona č. 59/2017 Sb., o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí uložených v trestním řízení a o změně některých zákonů, obsoletní – postupem podle uvedeného zákona lze žádat o uspokojení z výtěžku majetkových sankcí, peněžní prostředky získané výkonem peněžitého trestu tedy mohou být použity k uspokojení majetkových nároků poškozených (ostatně z těchto důvodů došlo již v minulosti ke zrušení ustanovení trestního řádu, které stanovilo, že peněžitý trest smí být vymáhán, jen pokud tím nedojde k zmaření uspokojení majetkových nároků poškozeného).
- 2) Druhá změna se týká pravidel pro určení výše denní sazby – podle dnešní úpravy se (vedle obecných kritérií podle § 14 odst. 1 a 3 TOPO) při stanovení výše jedné denní sazby

zohlední majetkové poměry právnické osoby. Komentářová literatura k tomu uvádí, že „majetkové poměry trestně odpovědné právnické osoby budou pro účely stanovení výše jedné denní sazby peněžitého trestu zřejmé především z povahy, právní formy a velikosti právnické osoby, z objemu majetku, s nímž hospodaří, z jejich příjmů a výdajů, resp. z výsledné bilance, ze stavu peněžních prostředků na bankovním účtu a v hotovosti, ze skutečnosti, zda je podnikatelem či nikoli, atd. (např. u obchodních společností a družstev bude třeba vycházet ze stavu obchodního majetku, obchodního jmění, čistého obchodního majetku a vlastního kapitálu). Při zjišťování majetkových poměrů právnické osoby by se měl soud opírat o její účetní závěrku, o výroční zprávu, o přiznání k daním placeným z majetku a příjmů, o závěry auditora, o výpisy z bankovního účtu apod., a bude-li to nezbytné, i o posudek znalce v tomto směru.“³⁶ Navrhuje se zdůraznit, že při stanovení výše denní sazby se má přihlížet i k výši čistého obratu za poslední ukončené účetní období, lze-li jej zjistit bez nepřiměřených obtíží, typicky z účetní závěrky (samozřejmě pokud jde o typ právnické osoby, která obrat vykazuje). Obrat je spojen s obchodními aktivitami právnické osoby a vyjadřuje její ekonomickou sílu. Obrat se navrhuje zjišťovat za poslední ukončené účetní období, což je již vyloženo judikaturou v oblasti správního soudnictví (např. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 6. 2014, č.j. Afs 57/2011-1234) jako období, které bezprostředně předcházelo době vydání rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Navržená změna přispěje k efektivnějšímu ukládání peněžitého trestu právnickým osobám.

K bodu 5 (§ 21 odst. 1)

Terminologická změna odpovídající navrhovanému znění vymezení trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži (viz příslušný novelizační bod části první).

K bodu 6 (§ 21 odst. 2 a 3 a § 22 odst. 2 a 3)

Trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a zákazu přijímání dotací a subvencí bude po účinnosti tohoto návrhu zákona možné uložit i fyzickým osobám. Úprava těchto trestů se proto přesouvá do trestního zákoníku a trestního řádu (zejména do § 74c až 74f tr. zák. a § 350 odst. 6 tr. řádu), které se použijí na základě § 1 odst. 2 TOPO i na právnické osoby.

K bodu 7 (§ 22)

Terminologická změna odpovídající navrhovanému znění vymezení trestu zákazu přijímání dotací a subvencí (viz příslušný novelizační bod části první).

K bodům 9 až 11 [§ 24 písm. a) až c)]

V návaznosti na změnu počtu denních sazeb peněžitého trestu, jejichž maximální počet již nebude uveden v trestním zákoníku, nýbrž se bude odvozovat od horní hranice trestní sazby, se upravuje i promlčení výkonu peněžitého trestu u právnických osob tak, aby víceméně korespondovalo s promlčecími dobami u fyzických osob a odpovídalo stávajícímu nastavení jejich délky.

³⁶ Šámal, P., Dědič, J., Gřivna, T., Půry, F., Říha, J.: Trestní odpovědnost právnických osob. Komentář. 2. vydání. Praha C. H. Beck, 2018, s. 410 - 423

K bodům 12 a 13 (§ 29a a 36a)

Navrhovaná změna dopadá na situace, v nichž je trestní postih právnické osoby v rámci trestního řízení z vyjmenovaných kumulativních důvodů neúčelný. Rozšiřuje tak výjimky ze zásady legality tam, kde je z hlediska veřejného zájmu namíste uplatnění mimotrestních postupů vedoucích ke zrušení právnické osoby, místo vyvození její trestní odpovědnosti. Uvedeného se snaží navrhovaná ustanovení docílit prostřednictvím odložení věci (§ 29a), případně cestou zastavení trestního stíhání (§ 36a), kdy pro uplatnění obou institutů jsou stanoveny totožné podmínky.

Postupem podle jiných právních předpisů umožňujících zrušení právnické osoby podle odstavce 1 písm. c) se rozumí zejména postup státního zastupitelství k podání návrhu na zrušení obchodní korporace podle § 93 písm. b) zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, připojenou novelou občanského zákoníku se navrhuje, aby státní zastupitelství mohlo iniciovat i řízení o zrušení právnické osoby dle § 172 obč. zák. Vyloučen však není postup ani podle dalších právních předpisů. Pokud dojde k odložení věci nebo k zastavení trestního stíhání právnické osoby z důvodů, které jsou stanoveny v odůvodňovaných ustanoveních, je státní zastupitelství povinno podat návrh na zrušení právnické osoby s likvidací.

K bodu 14 (§ 37a až 37f)

Navrhuje se zavedení nového odklonu v podobě podmíněného upuštění od trestního stíhání, který se svou povahou blíží podmíněnému zastavení trestního stíhání podle § 307 tr. řádu. Specifikem tohoto institutu oproti jiným alternativním způsobům řešení trestních věcí je možnost jeho uplatnění i ve fázi prověřování, tedy ještě před zahájením trestního stíhání, pakliže jsou z hlediska důkazní situace jinak splněny podmínky pro postup dle § 160 odst. 1 tr. řádu. Zároveň je však umožněno uplatnění podmíněného upuštění od trestního stíhání právnické osoby i v pozdějších fázích trestního řízení, a to jak po zahájení trestního stíhání, tak i ve fázi řízení před soudem.

S ohledem na možnost aplikace tohoto odklonu jak ve fázi před zahájením, tak po zahájení trestního stíhání bylo zvažováno, zda podmínky pro uvedený postup z hlediska paragrafového znění nerozdělit do dvou separátních ustanovení, z nichž by se každé věnovalo jedné ze zmíněných fází trestního řízení. V obou případech však byly podmínky pro aplikaci navrhovaného odklonu zcela totožné, a proto se případně oddělená úprava jeví jako nadbytečná.

V rámci zkušební doby lze nad rámec základních podmínek uvedených v § 37b odst. 1 vyžadovat od dotčené právnické osoby další povinnosti, mezi které patří zdržení se určité činnosti, jakož i příprava a zavedení souboru preventivních a nápravných opatření, a to i s případnou kontrolou dle navrhovaného ustanovení § 37d. Postup podle § 38b odst. 2 je přitom vázán na totožná kritéria jako u podmíněného zastavení trestního stíhání podle § 307 odst. 2 tr. řádu, resp. podmíněného odložení podání návrhu na potrestání podle § 179g odst. 2 tr. řádu.

Pro účely řádného průběhu podmíněného upuštění od trestního stíhání se navrhuje zavedení institutu kontroly přípravy a zavedení souboru preventivních a nápravných opatření (§ 37d). Smyslem této kontroly je pravidelné sledování a monitorování právnické osoby ve vztahu k zavádění souboru preventivních a nápravných opatření tak, aby bylo dosaženo účinné nápravy právnické osoby prostřednictvím ozdravení korporátní kultury a vytvoření preventivních záruk proti opětovnému páčání trestné činnosti. U compliance programů se totiž nelze spokojit pouze s jejich existencí, ale je nutné také zajistit jejich reálné uplatňování

v praxi. Kontrolu lze do jisté míry připodobnit k dohledu podle § 49 tr. zák., která je však v tomto případě vykonávána auditorem se specializací na výkon takové kontroly (tzv. kontrolující osobou), a to na náklady dotčené právnické osoby.

Volba kontrolující osoby je realizována prostřednictvím seznamu potenciálních kontrolujících osob s navrženými plány výkonu kontroly, předkládaným právnickou osobou. Soud nebo státní zástupce pak disponují oprávněním schválit či odmítnout jednotlivé osoby v seznamu na základě posouzení jejich osoby a poměrů a předloženého plánu výkonu kontroly. Obligatorně se přistoupí k jejich odmítnutí za situace, kdy pro poměr navržené osoby k dané věci či k právnické osobě nejsou dány záruky řádného výkonu kontroly. Tímto způsobem je zajištěna rovnováha mezi zájmem veřejnosti na řádném a nezávislém provádění kontroly a zájmem dotčené právnické osoby na ochraně před nežádoucími interními zásahy třetích stran. Způsob výkonu kontroly spočívá v pravidelném podávání zpráv o výkonu kontroly soudu či státnímu zástupci, a to nejméně jednou za rok, nestanoví-li předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce odlišný interval.

Dále se po vzoru podmíněného zastavení trestního stíhání, resp. podmíněného odložení podání návrhu na potrestání upravují některé souvislosti důležité pro účely výkonu podmíněného upuštění od trestního stíhání (§ 37e).

K bodům 15 a 16 (§ 39a, 38b, 39 a 40)

Odůvodňované změny reagují na navrhované zavedení nového institutu podmíněného upuštění od trestního stíhání, kdy závazek zdržet se určitého chování, který právnická osoba učiní v souvislosti s upuštěním od trestního stíhání, bude započítatelný do korespondujících trestů, budou-li právnické osobě uloženy (shodně jako v případě jiných odklonů – viz příslušné novelizační body části první).

K čl. XVIII – přechodné ustanovení

Délka promlčecí doby výkonu peněžitého trestu, který byl uložen právnické osobě, je navázána na uložený počet denních sazeb. Jelikož v důsledku změn navrhovaných v trestním zákoníku dojde k navýšení maximálního počtu denních sazeb, je třeba tuto skutečnost zohlednit v rámci přechodných ustanovení – zatímco výkon peněžitého trestu uloženého v 730 denních sazbách se podle dnešní úpravy promlčí až po 30 letech, podle nové úpravy dojde k promlčení výkonu peněžitého trestu uloženého v 730 denních sazbách již po pěti letech. Na posouzení otázky promlčení výkonu peněžitého trestu uloženého právnické osobě podle stávající právní úpravy je proto třeba aplikovat stávající pravidla. Jinými slovy, nová právní úprava promlčení výkonu peněžitého trestu uloženého právnické osobě se uplatní až na peněžitě tresty ukládané podle nové úpravy.

K části patnácté – změna občanského zákoníku

K bodu 1 (§ 172 odst. 1)

Do § 172 odst. 1 občanského zákoníku se navrhuje doplnit zákonné zmocnění státního zastupitelství k podání návrhu na zrušení právnické osoby (podle § 5 odst. 1 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, je státní zastupitelství oprávněno podat návrh na zahájení občanského soudního řízení anebo vstoupit do již zahájeného řízení jen v případech, které stanoví zákon, tj. toto oprávnění musí být explicitně

zákonem stanoveno; podle dnešního § 8 odst. 1 písm. i) zák. č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, může státní zastupitelství vstoupit do již zahájeného řízení o některých otázkách týkajících se právnických osob, návrh na zahájení takového řízení však bez výslovného zákonného zmocnění podat nemůže). Uvedené návrhové oprávnění v aplikační praxi chybí, a to zejména v případech naplnění důvodu zrušení právnické osoby podle § 172 odst. 1 písm. a) občanského zákoníku. Doplnění zákonného zmocnění státního zastupitelství k podání návrhu je součástí navrženého mimotrestního řešení problému tzv. prázdných schránek (viz návrh nového § 29a a 36a TOPO).

K bodu 2 (§ 209 odst. 1)

Ke zrušení a následnému zániku právnické osoby v průběhu jejího trestního stíhání v aplikační praxi nedochází ojediněle, a to navzdory § 32 odst. 2 a 3 TOPO. Současnou absencí výslovného zakotvení návrhového oprávnění státního zastupitelství k podání návrhu na zrušení výmazu právnické osoby se sice judikatorní praxe snaží překlenout výkladem [viz rozsudek velkého senátu trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2023 sp. zn. 15 Tz 9/2023, podle kterého „zanikla-li (i přes zamezující opatření zejména podle § 30 a § 32 t. o. p. o.) stíhaná obviněná právnická osoba a spatřuje-li státní zástupce veřejný zájem hodný právní ochrany na vyslovení její viny, může státní zastupitelství podat návrh rejstříkovému soudu podle § 209 odst. 1 o. z. na rozhodnutí o zrušení výmazu zaniklé obviněné právnické osoby spojené s rozhodnutím o její likvidaci a jmenování likvidátora. Jinak musí trestní stíhání zaniklé obviněné právnické osoby zastavit podle § 172 odst. 1 písm. d) tr. ř. z důvodu § 11 odst. 1 písm. e) tr. ř. (za přiměřeného užití § 1 odst. 2 t. o. p. o.)], nicméně z hlediska právní jistoty je více než vhodné aktivní legitimaci k podání takového návrhu upravit výslovně. Zakotvení tohoto oprávnění představuje jediné účinné řešení, jak státnímu zastupitelství za stanovených podmínek opětovně umožnit dosáhnout obnovení právnické osoby zaniklé v občanskoprávním řízení, ačkoliv její trestní stíhání dosud nebylo ukončeno.

K části šestnácté – změna zákona o obětech trestných činů

K bodu 1 (§ 5 odst. 1)

Změna § 5 odst. 1 zákona o obětech trestných činů je promítnutím navrhovaných změn trestného činu zanedbání povinné výživy (§ 196 tr. zák.).

K bodům 2 až 5 [§ 41 odst. 2 písm. a) a § 41 odst. 3 a 4]

Jedná se o terminologické změny reagující na změnu pojmosloví užívaného zákonem č. 269/1994 Sb., ke které dojde od 1. ledna 2025 s účinností novely zákona č. 269/1994 Sb. provedené zákonem č. 427/2023 Sb.

K části sedmnácté – změna zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních

K bodům 1 až 4 [§ 29 odst. 1 písm. b), nadpis § 66, § 66, § 75 odst. 1, § 79 odst. 5 písm. f)]

Jedná se o terminologické změny reagující na změnu pojmosloví užívaného zákonem

č. 269/1994 Sb., ke které dojde od 1. ledna 2025 s účinností novely zákona č. 269/1994 Sb. provedené zákonem č. 427/2023 Sb.

K bodu 5 (§ 268 odst. 7)

Změna § 268 odst. 7 zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních je promítnutím změn navrhovaných v novelizaci trestního zákoníku (viz příslušné novelizační body části první) – změna způsobu stanovení výše trestu odnětí svobody, ve který může být přeměněn nevykonaný peněžitý trest, se uplatní i v případech uznání rozhodnutí jiného členského státu Evropské unie ukládajícího peněžitý trest, u kterého odsuzující stát v osvědčení připouští možnost přeměnit nevykonaný peněžitý trest v trest odnětí svobody. Tento novelizační bod rovněž reaguje na skutečnost, že počet denních sazeb peněžitého trestu již nebude uveden v trestním zákoníku, ale že maximální počet denních sazeb se bude odvozovat od horní hranice trestní sazby.

K části osmnácté – změna zákona o zbraních a střelivu

K bodu 1 [§ 40 odst. 1 písm. b)]

Podle dnešního právního stavu je pro vydání zbrojní licence u vedoucího odštěpného závodu žadatele vyžadována pouze spolehlivost (§ 19), nikoli však bezúhonnost (§ 18), což je zřejmé opomenutí (překážkou pro vydání zbrojní licence je to, že v posledních 3 letech došlo pravomocnému zastavení trestního stíhání vedoucího odštěpného závodu pro úmyslný trestný čin, nikoli však pravomocné odsouzení pro tento trestný čin). Toto opomenutí se navrhuje napravit.

K bodu 2 [§ 40 odst. 1 písm. c) bod 1] a k čl. XXIII (přechodné ustanovení)

V návaznosti na změnu počtu denních sazeb peněžitého trestu, jejichž maximální počet se bude odvozovat od horní hranice trestní sazby a kdy tak bude možné peněžitý trest uložit ve vyšším počtu denních sazeb než podle dosavadní právní úpravy, se navrhuje novelizovat ustanovení, které vymezuje podmínku bezúhonnosti žadatele o vydání zbrojní licence nebo jejího držitele a žadatele o provozování střelnice a podmínku bezúhonnosti stanovenou za účelem vydání zapsané autorizace, tak, aby změna stanovení počtu denních sazeb nevedla k přísnějšímu posuzování této podmínky, pokud by byl peněžitý trest uložen podle stávající právní úpravy nové.

K části devatenácté a k čl. XXV – změna zákona o municích a k přechodnému ustanovení ke změně zákona o municích

V návaznosti na změnu počtu denních sazeb peněžitého trestu, jejichž maximální počet se bude odvozovat od horní hranice trestní sazby a kdy tak bude možné peněžitý trest uložit ve vyšším počtu denních sazeb než podle dosavadní právní úpravy, se navrhuje novelizovat ustanovení, které vymezuje podmínku bezúhonnosti žadatele o vydání muniční licence nebo jejího držitele tak, aby změna stanovení počtu denních sazeb nevedla k přísnějšímu posuzování této podmínky, pokud by byl peněžitý trest uložen podle stávající právní úpravy nové.

K části dvacáté – účinnost

Datum nabytí účinnosti je stanoveno s ohledem na předpokládanou délku legislativního procesu a s přihlédnutím k požadavkům plynoucím z § 9 odst. 2 zákona č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv. Ustanovení, jejichž nabytí účinnosti se navrhuje k 1. lednu 2026 souvisí se zavedením nového druhu odklonu v řízení vedeném proti právnickým osobám, který bude evidován v rejstříku trestů jako další z okolností důležitých pro trestní řízení. Zavedení této evidence s sebou nese potřebu přizpůsobit nové právní úpravě informační systém rejstříku trestů, což vyžaduje zajistit několikaměsíční legisvakanční dobu. K 1. lednu 2026 se rovněž navrhuje nabytí účinnosti částí novelizujících zákon o zbraních a střelivu a zákon o municí, kdy tyto zákony teprve nabývají účinnosti.

V Praze dne 13. listopadu 2024

Předseda vlády:

prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M.

podepsáno elektronicky

Ministr spravedlnosti:

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.

podepsáno elektronicky

Úplné znění zákonů s vyznačením navrhovaných změn a doplnění

Trestní zákoník

ve znění návrhu doprovodného zákona k zákonu o zbraních a střelivu (sněmovní tisk č. 695)

§ 33

Účinná lítost

Trestní odpovědnost za trestné činy neposkytnutí pomoci (§ 150), neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku (§ 151), šíření nakažlivé lidské nemoci (§ 152), šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti (§ 153), ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty (§ 156), ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty z nedbalosti (§ 157), svěřeni dítěte do moci jiného (§ 169), zavlčení (§ 172), brání rukojmí (§ 174), opuštění dítěte nebo svěřené osoby (§ 195), porušení povinnosti při správě cizího majetku (§ 220), porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti (§ 221), porušení povinnosti v insolvenčním řízení (§ 225), porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku (§ 227), poškození cizí věci (§ 228), zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby (§ 240), nesplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení (§ 243), ohrožení devizového hospodářství (§ 247), porušení předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou (§ 261), porušení předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 262), porušení povinností při vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 263), provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence (§ 265), porušení povinnosti v souvislosti s vydáním povolení a licence pro zahraniční obchod s vojenským materiálem (§ 266), obecného ohrožení (§ 272), obecného ohrožení z nedbalosti (§ 273), porušení povinnosti při hrozivé tísní (§ 275), poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení (§ 276), poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení z nedbalosti (§ 277), poškození geodetického bodu (§ 278), nedovoleného ozbrojování (§ 279), poškození a ohrožení životního prostředí (§ 293), poškození a ohrožení životního prostředí z nedbalosti (§ 294), poškození lesa (§ 295), neoprávněného nakládání s odpady (§ 298), neoprávněného nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami (§ 299), neoprávněného nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami z nedbalosti (§ 300), šíření nakažlivé nemoci zvířat (§ 306), šíření nakažlivé nemoci a škůdce užitkových rostlin (§ 307), vlastizrady (§ 309), rozvracení republiky (§ 310), teroristického útoku (§ 311), teroru (§ 312), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu (§ 312e), sabotáže (§ 314), zneužití zastupování státu a mezinárodní organizace (§ 315), vyzvědačství (§ 316), ohrožení utajované informace (§ 317), ohrožení utajované informace z nedbalosti (§ 318), **činnosti pro cizí moc (§ 318a)**, účasti na nestátní ozbrojené skupině zaměřené na působení v ozbrojeném konfliktu (§ 321a), vzpoury vězňů (§ 344), křivého obvinění (§ 345), křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku (§ 346), křivého tlumočení (§ 347), maření spravedlnosti (§ 347a), šíření poplašné zprávy (§ 357), nepřekažení trestného činu (§ 367), neoznámení trestného činu (§ 368) zaniká, jestliže pachatel dobrovolně

- a) škodlivému následku trestného činu zamezil nebo jej napravil, nebo
- b) učinil o trestném činu oznámení v době, kdy škodlivému následku trestného činu mohlo být ještě zabráněno; oznámení je nutno učinit státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu, voják může místo toho učinit oznámení nadřízenému.

§ 39

Stanovení druhu a výměry trestu

(1) Při stanovení druhu trestu a jeho výměry soud přihlédne k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele a k jeho dosavadnímu způsobu života a k možnosti jeho nápravy; dále přihlédne k chování pachatele po činu, zejména k jeho snaze nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu; přihlédne též k jeho postoji k trestnému činu v trestním řízení, zda sjednal dohodu o vině a trestu, prohlásil svou vinu nebo označil rozhodné skutečnosti za nesporné, a pokud byl označen jako spolupracující obviněný, též k tomu, jak významným způsobem přispěl k objasnění zločinu spáchaného členy organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny. Přihlédne také k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro budoucí život pachatele.

(2) Povaha a závažnost trestného činu jsou určovány zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou, záměrem nebo cílem. Při určování závažnosti trestného činu z hlediska jeho následků soud přihlédne i k prohlášení poškozeného, který je obětí trestného činu podle zákona o obětech trestných činů, o tom, jaký dopad měl spáchaný trestný čin na jeho dosavadní život, pokud jej učinil.

(3) Při stanovení druhu trestu a jeho výměry soud přihlédne k polehčujícím a přitěžujícím okolnostem (§ 41 a 42), k době, která uplynula od spáchaní trestného činu, k případné změně situace a k délce trestního řízení, trvalo-li nepřiměřeně dlouhou dobu. Při posouzení přiměřenosti délky trestního řízení soud přihlédne ke složitosti věci, k postupu orgánů činných v trestním řízení, k významu trestního řízení pro pachatele a k jeho jednání, kterým přispěl k průtahům v trestním řízení.

(4) Pokud soud neukládá souhrnný trest nebo společný trest za pokračování v trestném činu, při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédne též k druhu a výměře ~~trestu, které byly pachateli uloženy~~ **trestu, který byl pachateli uložen** za jinou jeho trestnou činnost a dosud ~~nebyly vykonány~~ **nebyl vykonán**, tak, aby vzhledem k povaze a závažnosti trestného činu a osobě pachatele nebyl uložen takový trest, který by spolu s dosud ~~nevykonanými tresty~~ **nevykonaným trestem** vedl k nepřiměřenému postihu pachatele.

(5) K okolnosti, která je zákonným znakem trestného činu, včetně okolnosti, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby, nelze přihlédnout jako k okolnosti polehčující nebo přitěžující. K okolnosti odůvodňující mimořádné snížení trestu odnětí svobody nelze přihlédnout jako k okolnosti polehčující.

(6) K okolnosti přitěžující se přihlédne,

- a) jde-li o těžší následek, i tehdy, zavinil-li jej pachatel z nedbalosti, vyjímaje případy, kdy trestní zákon vyžaduje i zde zavinění úmyslné,
- b) jde-li o jinou skutečnost, i tehdy, jestliže o ní pachatel nevěděl, ač o ní vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl, vyjímaje případy, kdy trestní zákon vyžaduje, aby o ní pachatel věděl.

(7) Při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédne soud

- a) u spolupachatelů též k tomu, jakou měrou jednání každého z nich přispělo ke spáchaní trestného činu,
- b) u organizátora, návodce a pomocníka též k významu a povaze jejich účasti na spáchaní trestného činu,

c) u přípravy k zvlášť závažnému zločinu a u pokusu trestného činu též k tomu, do jaké míry se jednání pachatele k dokonání trestného činu přiblížilo, jakož i k okolnostem a k důvodům, pro které k jeho dokonání nedošlo.

(8) Získal-li nebo snažil-li se získat pachatel trestným činem majetkový prospěch, přihlédne k tomu soud při stanovení druhu trestu a jeho výměry; jestliže to nevyklučují jeho majetkové nebo osobní poměry, uloží mu s přihlédnutím k výši takového majetkového prospěchu některý z trestů, který ho postihne na majetku (§ 66 až 72), a to jako trest samostatný nebo vedle jiného trestu. ~~Soud zejména zvaží uložení peněžitého trestu (§ 67 až 69).~~

§ 40

Ukládání trestu pachateli se zmenšenou přičetností

(1) Jestliže pachatel spáchal trestný čin ve stavu zmenšené přičetnosti, který si, a to ani z nedbalosti, nepřivodil vlivem návykové látky, přihlédne soud k této okolnosti při stanovení druhu trestu a jeho výměry.

(2) Má-li soud za to, že by vzhledem k zdravotnímu stavu pachatele uvedeného v odstavci 1 bylo možno za současného uložení ochranného léčení (§ 99) dosáhnout možnosti jeho nápravy i trestem kratšího trvání, sníží trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby, přičemž není vázán omezením uvedeným v § 58 odst. 4 5, a uloží zároveň ochranné léčení.

§ 42

Přitěžující okolnosti

Soud jako k přitěžující okolnosti přihlédne zejména k tomu, že pachatel

- a) spáchal trestný čin s rozmyslem nebo po předchozím uvážení,
- b) spáchal trestný čin ze ziskuchtivosti, z pomsty, ~~z národnostní, rasové, etnické, náboženské, třídní či jiné podobné nenávisti nebo z jiné zvlášť~~ **pro něčí skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je někdo skutečně nebo domněle bez vyznání, pro něčí skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob anebo z jiné** zavrženíhodné pohnutky,
- c) spáchal trestný čin surovým nebo trýznivým způsobem, zákeřně, se zvláštní lstí nebo jiným obdobným způsobem,
- d) spáchal trestný čin využívaje něčí nouze, tísně, bezbrannosti, závislosti nebo podřízenosti,
- e) trestným činem porušil zvláštní povinnost,
- f) ke spáchání trestného činu zneužil svého zaměstnání, postavení nebo funkce,
- g) spáchal trestný čin vůči osobě podílející se na záchraně života a zdraví nebo na ochraně majetku,
- h) spáchal trestný čin vůči dítěti, osobě blízké, těhotné, nemocné, zdravotně postižené, vysokého věku nebo nemohoucí a ohrozil tím jejich život nebo zdraví, způsobil jim škodu, újmu na zdraví nebo jinou újmu anebo se na jejich úkor bezdůvodně obohatil,
- i) svedl k činu jinak trestnému, provinění nebo trestnému činu jiného, zejména dítě mladší patnácti let, mladistvého nebo osobu ve věku blízkém věku mladistvých,

- j) spáchal trestný čin za krizové situace, živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život, veřejný pořádek nebo majetek, anebo na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace,
- k) trestným činem způsobil vyšší škodu nebo jiný větší škodlivý následek,
- l) trestným činem získal vyšší prospěch,
- m) spáchal trestný čin ve větším rozsahu, na více věcech nebo více osobách, anebo trestný čin páchal nebo v něm pokračoval po delší dobu,
- n) spáchal více trestných činů,
- o) spáchal trestný čin s další osobou,
- p) spáchal trestný čin jako organizátor, jako člen organizované skupiny nebo člen spolčení, nebo
- q) byl již pro trestný čin odsouzen; soud je oprávněn podle povahy předchozího odsouzení nepokládat tuto okolnost za přitěžující, zejména s ohledem na význam chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsob provedení činu a jeho následky, okolnosti, za kterých byl čin spáchán, osobu pachatele, míru jeho zavinění, jeho pohnutku a dobu, která uplynula od posledního odsouzení, a jde-li o pachatele trestného činu, který byl spáchán ve stavu vyvolaném duševní poruchou, anebo o pachatele, který se oddává zneužívání návykové látky a spáchal trestný čin pod jejím vlivem nebo v souvislosti s jejím zneužíváním, také tehdy, započal-li léčení nebo učinil jiná potřebná opatření k jeho zahájení.

§ 52

Druhy trestů

(1) Za spáchané trestné činy může soud uložit tresty

- a) odnětí svobody,
- b) domácí vězení,
- c) obecně prospěšné práce,
- d) propadnutí majetku,
- e) peněžitý trest,
- f) propadnutí věci,
- g) zákaz činnosti,
- h) zákaz držení a chovu zvířat,
- i) zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži,**
- j) zákaz přijímání dotací a subvencí,**
- ⊖ k) zákaz pobytu,
- ⊖ l) zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce,
- ⊖ m) ztrátu čestných titulů nebo vyznamenání,
- ⊖ n) ztrátu vojenské hodnosti,
- ⊖ o) vyhoštění.

(2) Trestem odnětí svobody se rozumí, nestanoví-li trestní zákon jinak,

- a) nepodmíněný trest odnětí svobody,
- b) podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody,
- c) podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem.

(3) Zvláštním typem trestu odnětí svobody je výjimečný trest (§ 54).

§ 53

Ukládání více trestů samostatně a vedle sebe

(1) Stanoví-li trestní zákon za některý trestný čin několik trestů, lze uložit každý tento trest samostatně nebo i více těchto trestů vedle sebe. Vedle trestu, který stanoví trestní zákon za některý trestný čin, lze uložit i jiné tresty uvedené v § 52. Nelze však uložit domácí vězení vedle odnětí svobody a obecně prospěšných prací, obecně prospěšné práce vedle odnětí svobody, peněžitý trest vedle propadnutí **celého** majetku a zákaz pobytu vedle vyhoštění.

(2) Domácí vězení, obecně prospěšné práce, peněžitý trest, zákaz držení a chovu zvířat, **zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákaz přijímání dotací a subvencí**, zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, vyhoštění a zákaz pobytu lze uložit samostatně, i když trestní zákon na některý trestný čin takový trest nestanoví.

§ 55

Odnětí svobody

(1) Nepodmíněný trest odnětí svobody se ukládá nejvýše na dvacet let, jestliže nejde o mimořádné zvýšení trestu odnětí svobody (§ 59), ukládání trestu odnětí svobody pachateli trestného činu spáchaného ve prospěch organizované zločinecké skupiny (§ 108) nebo o výjimečný trest (§ 54).

(2) Za trestné činy, u nichž horní hranice trestní sazby odnětí svobody nepřevyšuje pět let, lze uložit nepodmíněný trest odnětí svobody jen za podmínky, že by vzhledem k osobě pachatele uložení jiného trestu zjevně nevedlo k tomu, aby pachatel vedl řádný život. ~~Za trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 nebo 2 lze uložit nepodmíněný trest odnětí svobody jen za podmínky, že uložení takového trestu vyžaduje účinná ochrana společnosti nebo není naděje, že by pachatele bylo možno napravit jiným trestem.~~

(3) Nepodmíněný trest odnětí svobody se vykonává podle jiného právního předpisu ve věznicích.

§ 58

Mimořádné snížení trestu odnětí svobody

(1) Má-li soud vzhledem k okolnostem případu nebo vzhledem k poměrům pachatele za to, že by použití trestní sazby odnětí svobody trestním zákonem stanovené bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné a že lze dosáhnout nápravy pachatele i trestem kratšího trvání, může snížit trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby tímto zákonem stanovené.

(2) Má-li soud za to, že vzhledem k poměrům pachatele a povaze jím spáchané trestné činnosti lze dosáhnout jeho nápravy i trestem kratšího trvání, může snížit trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby též tehdy, pokud odsuzuje pachatele, který

- a) napomohl zabránit trestnému činu, jenž jiný připravoval nebo se o něj pokusil, nebo

b) prohlásil svoji vinu.

~~(3) Lze-li mít za to, že vzhledem k poměrům pachatele a povaze jím spáchané trestné činnosti lze dosáhnout jeho nápravy i trestem kratšího trvání, může být trest odnětí svobody uložen pod dolní hranicí trestní sazby též tehdy, je-li ukládán rozsudkem, kterým se schvaluje dohoda o vině a trestu.~~

(3) Lze-li mít za to, že vzhledem k poměrům pachatele a povaze jím spáchané trestné činnosti lze dosáhnout jeho nápravy i trestem kratšího trvání, může být trest odnětí svobody uložen pod dolní hranicí trestní sazby též tehdy, pokud

a) je ukládán rozsudkem, kterým se schvaluje dohoda o vině a trestu, nebo

b) je vedle něj ukládán také peněžitý trest v takovém počtu denních sazeb, které spolu s ním dosáhnou alespoň dolní hranice trestní sazby odnětí svobody stanovené za pachatelem spáchaný trestný čin.

(4) Má-li soud za to, že by použití trestní sazby odnětí svobody stanovené trestním zákonem s přihlédnutím k druhu a výměře trestu, který byl pachateli uložen za jinou jeho trestnou činnost a dosud nebyl vykonán, vedlo vzhledem k povaze a závažnosti trestného činu a osobě pachatele spolu s dosud nevykonaným trestem k nepřiměřenému postihu pachatele, může snížit trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby tímto zákonem stanovené.

~~(4) (5) Při snížení trestu odnětí svobody podle odstavců 1 až 3 4 nelze uložit trest~~

~~a) pod pět let, činí-li dolní hranice trestní sazby odnětí svobody alespoň dvanáct let,~~

~~b) pod tři léta, činí-li dolní hranice trestní sazby odnětí svobody alespoň osm let,~~

~~c) pod jeden rok, činí-li dolní hranice trestní sazby odnětí svobody alespoň pět let.~~

~~(5) (6) Soud sníží trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby také pachateli označenému jako spolupracující obviněný, jsou-li splněny podmínky stanovené v § 178a odst. 1 trestního řádu a podal-li spolupracující obviněný jak v přípravném řízení, tak v řízení před soudem úplnou a pravdivou výpověď o skutečnostech, které jsou způsobilé významně přispět k objasnění zločinu spáchaného členy organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny; přitom vezme v úvahu povahu trestného činu uvedeného v jeho doznání v porovnání se zločinem spáchaným členy organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny, k jehož objasnění přispěl, dále význam takového jeho jednání, osobu pachatele a okolnosti případu, zejména zda a jakým způsobem se podílel na takovém zločinu, k jehož objasnění se zavázal, a jaké následky svým jednáním případně způsobil. Omezením stanoveným v odstavci 4 5 přitom není vázán.~~

~~(6) (7) Soud může snížit trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby též tehdy, jestliže odsuzuje pachatele za přípravu k trestnému činu nebo za pokus trestného činu nebo za pomoc k trestnému činu a má vzhledem k povaze a závažnosti přípravy nebo pokusu nebo pomoci za to, že by použití trestní sazby odnětí svobody tímto zákonem stanovené bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné a že lze dosáhnout nápravy pachatele i trestem kratšího trvání. Omezením stanoveným v odstavci 4 5 přitom není vázán.~~

~~(7) (8) Soud může snížit trest odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby také tehdy, jestliže pachatel jednal v právním omylu, ale mohl se tohoto omylu vyvarovat (§ 19 odst. 2), spáchal trestný čin odvraceje útok nebo jiné nebezpečí, aniž byly zcela splněny podmínky krajní nouze (§ 28) nebo nutné obrany (§ 29), anebo překročil meze přípustného rizika (§ 31) nebo~~

meze jiné okolnosti vylučující protiprávnost. Omezením stanoveným v odstavci 4 5 přitom není vázán.

§ 64

Stanovisko pachatele a jeho zdravotní způsobilost

Při ukládání trestu obecně prospěšných prací přihlédne soud ke stanovisku pachatele, k jeho zdravotnímu stavu a k možnosti uložení tohoto trestu. Trest obecně prospěšných prací neuloží, je-li pachatel zdravotně nezpůsobilý k soustavnému výkonu práce.

§ 67

Peněžitý trest

~~(1) Peněžitý trest může soud uložit, jestliže pachatel pro sebe nebo pro jiného úmyslným trestným činem získal nebo se snažil získat majetkový prospěch.~~

~~(2) Bez podmínek odstavce 1 může soud uložit peněžitý trest pouze v případě, že~~
a) ~~trestní zákon uložení tohoto trestu za spáchaný trestný čin dovoluje, nebo~~
b) ~~ho ukládá za přečin a vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu a osobě a poměrům pachatele nepodmíněný trest odnětí svobody současně neukládá.~~

~~(3) Jako samostatný trest může být peněžitý trest uložen, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu a osobě a poměrům pachatele uložení jiného trestu není třeba.~~

§ 67

Peněžitý trest

(1) Peněžitý trest může soud uložit pachateli za jakýkoli trestný čin; zejména zváží jeho uložení, jestliže pachatel pro sebe nebo pro jiného úmyslným trestným činem získal nebo se snažil získat majetkový prospěch. Peněžitý trest soud neuloží, je-li zřejmé, že by byl nedobytný.

(2) Peněžitý trest může být uložen jako trest samostatný, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu a osobě a poměrům pachatele uložení jiného trestu není třeba; jako trest samostatný však nemůže být uložen za zločiny uvedené v hlavě třetí zvláštní části tohoto zákona a za zvlášť závažné zločiny.

§ 68

Výměra peněžitého trestu

~~(1) Peněžitý trest se ukládá v denních sazbách a činí nejméně 20 a nejvíce 730 celých denních sazeb denních sazeb a nejvíce tolik denních sazeb, kolik odpovídá horní hranici trestní sazby trestu odnětí svobody stanovené ve dnech za pachatelem spáchaný trestný čin.~~

~~(2) Denní sazba činí nejméně 100 Kč a nejvíce 50 000 Kč.~~

(3) Počet denních sazeb soud určí s přihlédnutím k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu. ~~Dvojnásobek počtu~~ **Počet** denních sazeb nesmí však ani spolu s uloženým trestem odnětí svobody a náhradním trestem odnětí svobody za trest domácího vězení přesahovat horní hranici trestní sazby trestu odnětí svobody. Výši jedné denní sazby peněžitého trestu stanoví soud se zřetelem k osobním a majetkovým poměrům pachatele. Přitom vychází zpravidla z čistého příjmu, který pachatel má nebo by mohl mít průměrně za jeden den.

(4) Příjmy pachatele, jeho majetek a výnosy z něj, jakož i jiné podklady pro určení výše denní sazby mohou být stanoveny odhadem soudu.

(5) Soud v rozhodnutí uvede počet a výši denních sazeb. Se zřetelem k osobním a majetkovým poměrům pachatele může soud stanovit, že peněžitý trest bude zaplacen v přiměřených měsíčních splátkách; přitom může určit, že výhoda splátek peněžitého trestu odpadá, jestliže pachatel nezaplatí dílčí splátku včas.

~~(6) Peněžitý trest soud neuloží, je-li zřejmé, že by byl nedobytný.~~

(6) Pro účely stanovení nejvyššího počtu denních sazeb se horní hranicí trestní sazby trestu odnětí svobody v případech, kdy je stanovena v měsících, rozumí součin počtu měsíců a čísla 30, a v případech, kdy je stanovena v letech, součin počtu let a čísla 365.

§ 69

Výkon peněžitého trestu

(1) Zaplacené částky peněžitého trestu připadají státu.

(2) Jestliže pachatel nezaplatí peněžitý trest na výzvu soudu nebo do uplynutí doby, na kterou byl výkon trestu odložen anebo na kterou byly povoleny splátky, a pokud je zřejmé, že by vymáhání peněžitého trestu mohlo být zmařeno nebo by bylo bezvýsledné, přemění soud peněžitý trest nebo jeho zbytek v trest odnětí svobody a rozhodne zároveň o způsobu jeho výkonu; přitom každá zcela nezaplacená částka odpovídající jedné denní sazbě se počítá za ~~dva~~ **den** jeden den odnětí svobody.

(3) Na pachatele, kterému byl uložen peněžitý trest za jiný trestný čin než zvlášť závažný zločin, se hledí, jako by nebyl odsouzen, jakmile byl trest vykonán nebo bylo od výkonu trestu nebo jeho zbytku pravomocně upuštěno.

§ 74c

Zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži

(1) Soud může uložit trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži na jeden rok až deset let, dopustil-li se pachatel trestného činu v souvislosti s uzavíráním smlouvy na plnění veřejné zakázky nebo s jejím plněním anebo s účastí v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži.

(2) Trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži jako trest samostatný může soud uložit pouze v případě, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu a osobě a poměrům pachatele uložení jiného trestu není třeba.

(3) Trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži spočívá v tom, že se odsouzenému po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje v úplném nebo soudem stanoveném rozsahu uzavírat smlouvy na plnění veřejných zakázek, účastnit se zadávacích řízení nebo veřejných soutěží, ať už na svůj nebo na cizí účet, a včetně

případů, kdy při těchto činnostech vystupuje jako poddodavatel. Za uzavírání smluv na plnění veřejných zakázek odsouzeným a za jeho účast v zadávacím řízení nebo veřejné soutěži se považuje i situace, kdy je odsouzený členem statutárního orgánu nebo skutečným majitelem právnické osoby, která uzavírá smlouvu na plnění veřejné zakázky nebo se účastní zadávacího řízení nebo veřejné soutěže.

§ 74d

Výkon trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži

(1) Do doby výkonu trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži se započítává doba, po kterou pachatel přede dnem nabytí právní moci rozsudku nemohl uzavírat smlouvy na plnění veřejných zakázek anebo se účastnit zadávacích řízení nebo veřejných soutěží, jde-li o veřejné zakázky, zadávací řízení nebo veřejné soutěže, na které se vztahuje trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, protože mu to bylo rozhodnutím nebo opatřením orgánu veřejné moci znemožněno anebo protože se k tomu zavázal pro účely podmíněného odložení podání návrhu na potrestání nebo podmíněného zastavení trestního stíhání.

(2) Byl-li trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži vykonán, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen.

§ 74e

Zákaz přijímání dotací a subvencí

(1) Soud může uložit trest zákazu přijímání dotací a subvencí na jeden rok až deset let, dopustil-li se pachatel trestného činu v souvislosti s podáváním nebo vyřizováním žádostí o dotaci, subvenci, návratnou finanční výpomoc, příspěvek nebo jinou veřejnou podporu anebo s jejich poskytováním nebo využíváním.

(2) Trest zákazu přijímání dotací a subvencí jako trest samostatný může soud uložit pouze v případě, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu a osobě a poměrům pachatele uložení jiného trestu není třeba.

(3) Trest zákazu přijímání dotací a subvencí spočívá v tom, že se odsouzenému po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje v úplném nebo soudem stanoveném rozsahu ucházet se o veškeré dotace, subvence, návratné finanční výpomoci, příspěvky nebo jiné veřejné podpory, jakož i takové dotace, subvence, návratné finanční výpomoci, příspěvky nebo jiné veřejné podpory přijímat.

§ 74f

Výkon trestu zákazu přijímání dotací a subvencí

(1) Do doby výkonu trestu zákazu přijímání dotací a subvencí se započítává doba, po kterou se pachatel přede dnem nabytí právní moci rozsudku nemohl ucházet o dotace, subvence, návratné finanční výpomoci, příspěvky nebo jiné veřejné podpory, na které se vztahuje trest zákazu přijímání dotací a subvencí, nebo je nemohl přijímat, protože mu to bylo rozhodnutím nebo opatřením orgánu veřejné moci znemožněno anebo protože se k tomu zavázal pro účely podmíněného odložení podání návrhu na potrestání nebo podmíněného zastavení trestního stíhání.

(2) Byl-li trest zákazu přijímání dotací a subvencí vykonán, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen.

§ 82

Zkušební doba, přiměřená omezení a přiměřené povinnosti

(1) Při podmíněném odsouzení stanoví soud zkušební dobu na jeden rok až pět let, nikoliv však na dobu kratší, než je délka podmíněně odloženého trestu odnětí svobody; zkušební doba počíná právní mocí rozsudku.

(2) Při podmíněném odsouzení může soud pachateli uložit, aby se ve stanovené části zkušební doby, navazující na počátek zkušební doby, zdržoval ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části. Celková doba trvání pobytu podmíněně odsouzeného v určeném obydlí nebo jeho části nesmí přesáhnout jeden rok, a to i v případě stanovení delší zkušební doby.

(3) Při podmíněném odsouzení může soud pachateli uložit, aby v průběhu zkušební doby osobně a bezplatně vykonal ve svém volném čase práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací, a to nejpozději do jednoho roku ode dne stanoveného jako den jejich zahájení. Výkon prací může být stanoven ve výměře od 50 do 200 hodin. Ustanovení § 64 se použije obdobně.

~~(3)~~ (4) Podmíněně odsouzenému může soud uložit přiměřená omezení a přiměřené povinnosti uvedené v § 48 odst. 4 směřující k tomu, aby vedl řádný život; zpravidla mu též uloží, aby podle svých sil nahradil škodu nebo odčinil nemajetkovou újmu, kterou trestným činem způsobil, nebo aby vydal bezdůvodné obohacení získané trestným činem.

(4) (5) Jde-li o pachatele ve věku blízkém věku mladistvých, může soud v zájmu využití výchovného působení rodiny, školy a dalších subjektů uložit, a to samostatně nebo vedle přiměřených omezení a přiměřených povinností uvedených v § 48 odst. 4, též některá z výchovných opatření uvedených v zákoně o soudnictví ve věcech mládeže za obdobného užití podmínek stanovených pro mladistvé.

~~(5)~~ (6) Doba, po kterou podmíněně odsouzený vedl ve zkušební době řádný život a vyhověl uloženým podmínkám, se započítává do zkušební doby nově stanovené při podmíněném odsouzení pro týž skutek nebo do zkušební doby stanovené při uložení úhrnného nebo souhrnného trestu nebo společného trestu za pokračování v trestném činu; uloží-li soud znovu povinnost zdržovat se ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části, započítává se do doby trvání této povinnosti doba, po kterou odsouzený tuto povinnost řádně vykonával.

§ 83

Rozhodnutí o podmíněném odsouzení

(1) Jestliže podmíněně odsouzený vedl ve zkušební době řádný život a vyhověl uloženým podmínkám, vysloví soud, že se osvědčil; jinak rozhodne, a to popřípadě již během zkušební doby, že se trest vykoná. Výjimečně může soud vzhledem k okolnostem případu a osobě odsouzeného ponechat podmíněně odsouzení v platnosti, i když odsouzený zavinil příčinu k nařízení výkonu trestu, a

a) stanovit nad odsouzeným dohled,

b) přiměřeně prodloužit zkušební dobu, ne však o více než dvě léta, přičemž nesmí překročit

horní hranici zkušební doby stanovené v § 82 odst. 1,

- c) stanovit dosud neuložená přiměřená omezení a přiměřené povinnosti uvedené v § 48 odst. 4 směřující k tomu, aby vedl řádný život,
- d) stanovit dosud neuložená výchovná opatření podle § 82 odst. 4 ~~5~~, je-li ve věku blízkém věku mladistvých, ~~nebo~~
- e) stanovit, aby se podmíněně odsouzený zdržoval v určeném obydlí nebo jeho části podle § 82 odst. 2., ~~nebo~~
- f) stanovit podmíněně odsouzenému dosud neuloženou povinnost vykonat práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací nebo zvýšit počet hodin, které je odsouzený povinen vykonat, pokud taková povinnost již uložena byla, přičemž nesmí překročit výměru stanovenou v § 82 odst. 3.**

(2) Na výkon dohledu se užije obdobně ustanovení § 49 až 51.

(3) Práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací podle odstavce 1 písm. f) je podmíněně odsouzený povinen vykonat nejpozději do jednoho roku ode dne stanoveného jako den jejich zahájení.

~~(3)~~ (4) Neučinil-li soud do jednoho roku od uplynutí zkušební doby rozhodnutí podle odstavce 1, aniž na tom měl podmíněně odsouzený vinu, má se za to, že se podmíněně odsouzený osvědčil.

(4) ~~(5)~~ Bylo-li vysloveno, že se podmíněně odsouzený osvědčil, anebo má-li se za to, že se osvědčil, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen.

~~(5)~~ (6) Rozhodne-li soud podle odstavce 1, že se trest vykoná, rozhodne zároveň o způsobu výkonu trestu.

§ 85

Zkušební doba, přiměřená omezení a přiměřené povinnosti

(1) Při podmíněném odsouzení s dohledem stanoví soud zkušební dobu na jeden rok až pět let, nikoliv však na dobu kratší, než je délka podmíněně odloženého trestu odnětí svobody; zkušební doba počíná právní mocí rozsudku.

(2) Při podmíněném odsouzení s dohledem může soud pachateli uložit, aby se ve stanovené části zkušební doby, navazující na počátek zkušební doby, zdržoval ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části. Celková doba trvání pobytu podmíněně odsouzeného v určeném obydlí nebo jeho části nesmí přesáhnout jeden rok, a to i v případě stanovení delší zkušební doby.

(3) Při podmíněném odsouzení s dohledem může soud pachateli uložit, aby v průběhu zkušební doby osobně a bezplatně vykonal ve svém volném čase práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací, a to nejpozději do jednoho roku ode dne stanoveného jako den jejich zahájení. Výkon prací může být stanoven ve výměře od 50 do 200 hodin. Ustanovení § 64 se použije obdobně.

~~(3)~~ (4) Podmíněně odsouzenému, nad kterým byl stanoven dohled, může soud uložit přiměřená omezení a přiměřené povinnosti uvedené v § 48 odst. 4 směřující k tomu, aby vedl řádný život; zpravidla mu též uloží, aby podle svých sil nahradil škodu nebo odčinil nemajetkovou újmu, kterou trestným činem způsobil, nebo aby vydal bezdůvodné obohacení získané trestným činem.

(4) (5) Jde-li o pachatele ve věku blízkém věku mladistvých, může soud v zájmu využití výchovného působení rodiny, školy a dalších subjektů uložit, a to samostatně nebo vedle přiměřených omezení nebo přiměřených povinností uvedených v § 48 odst. 4, též některá z výchovných opatření uvedených v zákoně o soudnictví ve věcech mládeže za obdobného užití podmínek stanovených pro mladistvé.

§ 86

Rozhodnutí o podmíněném odsouzení s dohledem

(1) Jestliže podmíněně odsouzený, ohledně něhož byl vysloven dohled, vedl ve zkušební době řádný život a vyhověl uloženým podmínkám, vysloví soud, že se osvědčil; jinak rozhodne, a to popřípadě již během zkušební doby, že se trest vykoná. Výjimečně může soud vzhledem k okolnostem případu a osobě odsouzeného ponechat podmíněné odsouzení s dohledem v platnosti, i když odsouzený zavinil příčinu k nařízení výkonu trestu, a

- a) stanovit nad odsouzeným další povinnosti v rámci uloženého dohledu,
- b) přiměřeně prodloužit zkušební dobu, ne však o více než dvě léta, přičemž nesmí překročit horní hranici zkušební doby stanovené v § 85 odst. 1,
- c) stanovit dosud neuložená přiměřená omezení a přiměřené povinnosti uvedené v § 48 odst. 4 směřující k tomu, aby vedl řádný život,
- d) stanovit dosud neuložená výchovná opatření podle § 85 odst. 4 5, je-li ve věku blízkém věku mladistvých, ~~nebo~~
- e) stanovit, aby se podmíněně odsouzený zdržoval v určeném obydlí nebo jeho části podle § 85 odst. 2-, ~~nebo~~
- f) **stanovit podmíněně odsouzenému dosud neuloženou povinnost vykonat práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací nebo zvýšit počet hodin, které je odsouzený povinen vykonat, pokud taková povinnost již uložena byla, přičemž nesmí překročit výměru stanovenou v § 85 odst. 3.**

(2) **Práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací podle odstavce 1 písm. f) je podmíněně odsouzený povinen vykonat nejpozději do jednoho roku ode dne stanoveného jako den jejich zahájení.**

(2) (3) Neučinil-li soud do jednoho roku od uplynutí zkušební doby rozhodnutí podle odstavce 1, aniž na tom měl podmíněně odsouzený vinu, má se za to, že se podmíněně odsouzený osvědčil.

(3) (4) Bylo-li vysloveno, že se podmíněně odsouzený osvědčil, anebo má-li se za to, že se osvědčil, hledí se na pachatele, jako by nebyl odsouzen.

(4) (5) Rozhodne-li soud podle odstavce 1, že se trest vykoná, rozhodne zároveň o způsobu výkonu trestu.

§ 87

Obdobné užití ustanovení o podmíněném odsouzení

Na vztah podmíněného odkladu výkonu trestu odnětí svobody k dalším trestům uloženým vedle tohoto trestu podle § 81 odst. 2 a na zápočet doby, po kterou podmíněně odsouzený s dohledem vedl ve zkušební době řádný život nebo řádně vykonával povinnost zdržovat se

ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části, do nové zkušební doby nebo do doby trvání této povinnosti, je-li uložena znovu, podle § 82 odst. 5 6 se užije obdobně ustanovení o podmíněném odsouzení.

Oddíl 7

~~Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody a podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, zákazu pobytu nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce~~

Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody a podmíněné upuštění od výkonu zbytku některých druhů trestů

§ 88

Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody

(1) Soud může odsouzeného podmíněně propustit na svobodu, jestliže odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život nebo soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného, a

a) odsouzený vykonal alespoň polovinu uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody, nebo

b) odsouzený, jenž nebyl odsouzen za zvlášť závažný zločin,

1. kterým byla nebo měla být způsobena smrt, nejde-li o trestný čin zabití podle § 141 odst. 1,
2. kterým byla nebo měla být způsobena těžká újma na zdraví,
3. jehož znakem je spáchání na těhotné ženě nebo na dítěti,
4. který spáchal jako člen organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny, nebo zvlášť závažný zločin účasti na organizované zločinecké skupině (§ 361),
5. který spáchal v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu podle § 312e odst. 3 nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f), nebo
6. který je uveden v hlavě třetí, sedmé, deváté, dvanácté a třinácté zvláštní části tohoto zákona nebo v odstavci 4,

a který dosud nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody, vykonal alespoň třetinu uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody.

(2) Jestliže odsouzený za přečin prokázal svým vzorným chováním a plněním svých povinností, že dalšího výkonu trestu není třeba, může ho soud podmíněně propustit na svobodu i předtím, než vykonal část trestu odnětí svobody vyžadovanou pro podmíněné propuštění podle odstavce 1. Soud nevyhoví návrhu ředitele věznice na podmíněné propuštění odsouzeného na svobodu, jen je-li zjevné, že by odsouzený po propuštění na svobodu nevedl řádný život.

(3) Soud při rozhodování o podmíněném propuštění odsouzeného za zločin přihlédne také k tomu, zda odsouzený včas nastoupil do výkonu trestu a zda částečně nebo zcela nahradil či jinak odčinil škodu nebo jinou újmu způsobenou trestným činem nebo zda vydal bezdůvodné obohacení získané trestným činem. Jestliže odsouzený vykonával ochranné léčení před

nástupem výkonu trestu odnětí svobody nebo v jeho průběhu, přihlédne soud i k projevenému postoji odsouzeného k výkonu ochranného léčení.

(4) Osoba odsouzená za trestný čin vraždy (§ 140), zabití podle § 141 odst. 2, těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 3, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení podle § 149 odst. 4, nedovoleného přerušení těhotenství bez souhlasu těhotné ženy podle § 159 odst. 3, 4, neoprávněného odebrání tkání a orgánů podle § 164 odst. 3, 4, obchodování s lidmi podle § 168 odst. 4, 5, zbavení osobní svobody podle § 170 odst. 2, 3, zavlečení podle § 172 odst. 2, 3, loupeže podle § 173 odst. 3, 4, braní rukojmí podle § 174 odst. 3, 4, vydírání podle § 175 odst. 3, 4, znásilnění podle § 185 odst. 3, 4, sexuálního útoku podle § 185a odst. 4, 5, sexuálního nátlaku podle § 186 odst. 5, 6, pohlavního zneužití podle § 187 odst. 2, 3, obecného ohrožení podle § 272 odst. 2, 3, ~~nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy~~ **neoprávněné výroby a jiného nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami, s rostlinami nebo houbami je obsahujícími nebo s jedy** podle § 283 odst. 4, získání kontroly nad vzdušným dopravním prostředkem, civilním plavidlem a pevnou plošinou (§ 290), zavlečení vzdušného dopravního prostředku do ciziny podle § 292 odst. 3, vlastizrady (§ 309), rozvracení republiky (§ 310), teroristického útoku (§ 311), teroru (§ 312), sabotáže (§ 314), vyzvědačství podle § 316 odst. 3, 4, válečné zrady (§ 320), násilného překročení státní hranice podle § 339 odst. 3, organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice podle § 340 odst. 4, genocidia (§ 400), útoku proti lidskosti (§ 401), apartheidu a diskriminace skupiny lidí (§ 402), agrese (§ 405a), přípravy útočné války (§ 406), styků ohrožujících mír (§ 409), použití zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje podle § 411 odst. 3, válečné krutosti (§ 412), perzekuce obyvatelstva (§ 413), plenění v prostoru válečných operací (§ 414) nebo zneužití mezinárodně uznávaných a státních znaků podle § 415 odst. 3, jakož i osoba odsouzená k výjimečnému trestu odnětí svobody nad dvacet až do třiceti let (§ 54 odst. 2), mohou být podmíněně propuštěny až po výkonu dvou třetin uloženého trestu odnětí svobody, nehrozí-li s ohledem na okolnosti činu, za který byla odsouzena, a povahu její osobnosti opakování spáchaného nebo jiného obdobného zvláště závažného zločinu.

(5) Osoba odsouzená k výjimečnému trestu odnětí svobody na doživotí může být podmíněně propuštěna až po nejméně dvaceti letech výkonu tohoto trestu, nehrozí-li s ohledem na okolnosti činu, za který byla odsouzena, a povahu její osobnosti opakování spáchaného nebo jiného obdobného zvláště závažného zločinu.

§ 89

Zkušební doba a přiměřená omezení a přiměřené povinnosti při podmíněném propuštění

(1) Při podmíněném propuštění stanoví soud zkušební dobu u odsouzených za přečin až na tři ~~roky léta~~ a u odsouzených za zločin na jeden rok až sedm let; zkušební doba počíná podmíněným propuštěním odsouzeného na svobodu. Soud může zároveň vyslovit nad pachatelem dohled ~~a současně uložit, aby ve stanovené části zkušební doby, navazující na počátek zkušební doby, se pachatel zdržoval ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části.~~ Na výkon dohledu se užije obdobně § 49 až 51.

(2) Podmíněně propuštěnému může soud uložit přiměřená omezení a přiměřené povinnosti uvedené v § 48 odst. 4 směřující k tomu, aby vedl řádný život; může mu též uložit, aby podle svých sil nahradil škodu nebo odčinil nemajetkovou újmu, kterou trestným činem způsobil, nebo aby vydal bezdůvodné obohacení získané trestným činem. Jde-li o podmíněně propuštěného ve věku blízkém věku mladistvých, může soud v zájmu využití výchovného působení rodiny, školy a dalších subjektů uložit, a to samostatně nebo vedle přiměřených

omezení a přiměřených povinností uvedených v § 48 odst. 4, též některá z výchovných opatření uvedených v zákoně o soudnictví ve věcech mládeže za obdobného užití podmínek stanovených pro mladistvé. ~~Podmíněně propuštěnému podle § 88 odst. 2 soud může uložit, aby se ve stanovené části zkušební doby, navazující na počátek zkušební doby, zdržoval ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části, nebo aby vykonal práce ve prospěch poskytovatelů obecně prospěšných prací, anebo aby složil určenou peněžní částku na pomoc obětem trestné činnosti na účet soudu.~~

~~(3) Celková doba trvání určeného pobytu podmíněně propuštěného v určeném obydlí nebo jeho části podle odstavců 1 a 2 nesmí přesáhnout jeden rok, a to i v případě stanovení delší zkušební doby. Výkon prací podle odstavce 2 může být stanoven ve výměře od 50 do 200 hodin. Částka na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle odstavce 2 se stanoví ve výměře od 2 000 Kč do 10 000 000 Kč; při stanovení této částky přihledne soud také k osobním a majetkovým poměrům odsouzeného a vzhledem k tomu může stanovit, že určená částka bude zaplácena v přiměřených měsíčních splátkách.~~

(3) Soud může rovněž uložit, aby

- a) se podmíněně propuštěný ve stanovené části zkušební doby, navazující na počátek zkušební doby, zdržoval ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části; celková doba trvání pobytu podmíněně propuštěného v určeném obydlí nebo jeho části nesmí přesáhnout jeden rok, a to i v případě stanovení delší zkušební doby, nebo**
- b) podmíněně propuštěný vykonal osobně a bezplatně ve svém volném čase práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací, a to ve výměře od 50 do 200 hodin; ustanovení § 64 se použije obdobně.**

(4) Jestliže podmíněně propuštěný vede ve zkušební době řádný život a plněním svých povinností prokázal zlepšení, může soud uložené přiměřené omezení, přiměřenou povinnost nebo výchovné opatření zrušit, pokud lze očekávat, že povede řádný život i bez nich, anebo může zrušit uložený dohled, pokud již není zapotřebí zvýšeně sledovat a kontrolovat jeho chování; toto rozhodnutí může soud učinit nejdříve po uplynutí jedné třetiny uložené zkušební doby, nejméně však po šesti měsících jejího trvání. Stanovená zkušební doba zůstává rozhodnutím podle věty první nedotčena.

§ 90

~~Podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, zákazu pobytu nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce~~

Podmíněné upuštění od výkonu zbytku některých druhů trestů

(1) Po výkonu poloviny trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, **zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí, zákazu pobytu nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce** může soud podmíněně upustit od výkonu jeho zbytku, jestliže odsouzený v době výkonu trestu způsobem svého života prokázal, že dalšího výkonu tohoto trestu není třeba, anebo jestliže soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného. Při rozhodování o podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti může soud zohlednit, zda se odsouzený úspěšně podrobil terapeutickému programu pro řidiče, vhodnému programu sociálního výcviku a převýchovy nebo psychologického poradenství zaměřeného na činnost, která je předmětem zákazu.

(2) Při podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu držení

a chovu zvířat, **zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí**, zákazu pobytu nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce soud stanoví zkušební dobu až na pět let, nikoliv však na dobu kratší než zbytek trestu; zkušební doba počíná právní mocí rozhodnutí o tomto upuštění. Při podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti spočívajícího v zákazu řízení motorových vozidel může soud uložit odsouzenému též povinnost podrobit se terapeutickému programu pro řidiče.

§ 91

Společné ustanovení

(1) Jestliže podmíněně propuštěný nebo odsouzený, u něhož se podmíněně upustilo od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, **zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí**, zákazu pobytu nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, vedl ve zkušební době řádný život a vyhověl uloženým podmínkám, vysloví soud, že se osvědčil; jinak rozhodne, a to popřípadě již během zkušební doby, že se zbytek trestu vykoná. Výjimečně může soud vzhledem k okolnostem případu a osobě odsouzeného ponechat podmíněně propuštění nebo podmíněně upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, **zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí**, zákazu pobytu nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce v platnosti, i když odsouzený zavinil příčinu k rozhodnutí o tom, že se zbytek trestu vykoná, a

- a) stanovit nad odsouzeným dohled,
- b) přiměřeně prodloužit zkušební dobu, ne však o více než dvě léta, přičemž nesmí překročit horní hranici zkušební doby stanovené v § 89 odst. 1 nebo § 90 odst. 2,
- c) stanovit dosud neuložená přiměřená omezení a přiměřené povinnosti uvedené v § 48 odst. 4 směřující k tomu, aby vedl řádný život, nebo
- d) uložit odsouzenému, který se dopustil trestného činu v souvislosti s řízením motorového vozidla, dosud neuloženou povinnost podrobit se terapeutickému programu pro řidiče.

(2) Na výkon dohledu se použijí obdobně § 49 až 51.

(3) Vyslovil-li soud, že se podmíněně propuštěný nebo odsouzený, u něhož se podmíněně upustilo od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, **zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí**, zákazu pobytu nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, osvědčil, má se za to, že trest byl vykonán dnem, kdy byl podmíněně propuštěn nebo kdy nabylo právní moci rozhodnutí, že se podmíněně upouští od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, **zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí**, zákazu pobytu nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce.

(4) U podmíněně propuštěného nebo u odsouzeného, u něhož se podmíněně upustilo od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, **zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí**, zákazu pobytu nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, se má za to, že trest byl vykonán dnem, kdy došlo k podmíněnému propuštění nebo kdy nabylo právní moci rozhodnutí, že se podmíněně upouští od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu držení

a chovu zvířat, **zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí**, zákazu pobytu nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, také tehdy, neučinil-li soud bez jeho viny do roka od uplynutí zkušební doby rozhodnutí podle odstavce 1.

(5) Opětovné podmíněné propuštění z výkonu téhož trestu je možné po výkonu poloviny zbytku trestu a v případech uvedených v § 88 odst. 4 po výkonu dvou třetin zbytku trestu. Opětovné podmíněné propuštění z výjimečného trestu odnětí svobody na doživotí není možné.

(6) Jestliže byla záruka za dovršení nápravy odsouzeného odvolána tím, kdo ji poskytl, přezkoumá soud chování odsouzeného během zkušební doby, a shledá-li, že podmíněné propuštění nebo podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, **zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí**, zákazu pobytu nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce neplní své poslání, rozhodne, že se zbytek trestu vykoná; jinak podmíněné propuštění nebo podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, **zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí**, zákazu pobytu nebo zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce ponechá v platnosti.

§ 94

Promlčení výkonu trestu

(1) Uložený trest nelze vykonat po uplynutí promlčecí doby, jež činí

- a) třicet let, jde-li o odsouzení k výjimečnému trestu,
- b) dvacet let, jde-li o odsouzení k trestu odnětí svobody převyšujícímu deset let,
- c) deset let, jde-li o odsouzení k trestu odnětí svobody nejméně na pět let,
- d) pět let při odsouzení k jinému trestu.

(2) Promlčecí doba počíná právní mocí rozsudku a při podmíněném odsouzení nebo podmíněném propuštění právní mocí rozhodnutí, že se trest vykoná.

(3) Do promlčecí doby se nezapočítává doba, po kterou nebylo možno trest vykonat proto, že se odsouzený zdržoval v cizině, vykonával ochranné léčení ústavní nebo zabezpečovací detenci nebo byl na něm vykonáván jiný trest odnětí svobody. Pokud jde o peněžitý trest, zákaz činnosti, zákaz držení a chovu zvířat, **zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákaz přijímání dotací a subvencí**, zákaz pobytu, zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce a vyhoštění, do promlčecí doby se nezapočítává též doba, po kterou byl na odsouzeném vykonáván trest odnětí svobody, a jde-li o trest vyhoštění, doba, po kterou byl výkon tohoto trestu přerušen.

(4) Promlčecí doba se přerušuje,

- a) učinil-li soud opatření směřující k výkonu trestu, o jehož promlčení jde, nebo
- b) spáchal-li odsouzený v promlčecí době trestný čin nový, na který trestní zákon stanoví trest stejný nebo přísnější.

(5) Přerušením promlčecí doby počíná nová promlčecí doba.

§ 102a

Zabrání části majetku

(1) Soud může uložit zabrání části majetku pachateli, který byl uznán vinným úmyslným trestným činem, na který trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně čtyři léta, nebo trestným činem výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií (§ 192), neoprávněného přístupu k počítačovému systému a neoprávněného zásahu do počítačového systému nebo nosiče informací (§ 230), opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat (§ 231), pletich při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži (§ 257), pletich při veřejné dražbě (§ 258), ~~nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku podle § 285 odst. 2 až 4~~ **neoprávněného pěstování rostliny nebo houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jiné nakládání s ní pro vlastní potřebu podle § 285 odst. 4 a 5**, šíření toxikomanie (§ 287), podplacení (§ 332) nebo nepřímého úplatkářství (§ 333), pokud pachatel takovým trestným činem pro sebe nebo pro jiného získal nebo se snažil získat majetkový prospěch a soud má za to, že určitá část jeho majetku pochází z trestné činnosti vzhledem k tomu, že hodnota majetku, který pachatel nabyt nebo převedl na jinou osobu nebo do majetku ve svěřenském fondu v době nejdéle 5 let před spácháním takového trestného činu, v době jeho páchaní nebo po jeho spáchání, je v hrubém nepoměru k příjmům pachatele nabytým v souladu se zákonem nebo byly zjištěny jiné skutečnosti odůvodňující takový závěr.

(2) Soud může uložit zabrání části majetku ve vztahu k věci, která by jinak mohla být zabráněna podle odstavce 1, pokud pachatel takovou věc

- a) převedl na jinou osobu bezplatně nebo za nápadně výhodných podmínek a tato osoba věděla nebo mohla a měla vědět, že na ni takovou věc převedl z toho důvodu, aby se vyhnul jejímu zabránění, nebo že taková věc byla získána v rozporu se zákonem,
- b) převedl na osobu blízkou,
- c) převedl na právnickou osobu, ve které má sám nebo ve spojení s osobami blízkými většinovou majetkovou účast, většinový podíl na hlasovacích právech nebo rozhodující vliv na řízení, a takovou věc pachatel bezplatně nebo za nápadně výhodných podmínek užívá,
- d) převedl do majetku ve svěřenském fondu, nebo
- e) nabyt do společného jmění manželů.

(3) Soud při určení části majetku, jejíž zabránění ukládá, stanoví konkrétní věci podléhající zabránění. Pokud byl zjištěn hrubý nepoměr mezi hodnotou majetku a příjmy pachatele nabytými v souladu se zákonem ve sledovaném období, může takto určit jakékoli věci pachatele v hodnotě až do výše zjištěného hrubého nepoměru.

(4) Není-li známo, kde se věci, které by mohly být zabráněny, nacházejí, nebo jejich zabránění není vhodné zejména s ohledem na práva třetích osob, anebo jestliže ten, komu mohla být věc zabráněna, ji před rozhodnutím o zabránění zničí, poškodí, zcizí, nebo její zabránění jinak zmaří, může soud uložit zabránění náhradní hodnoty, včetně peněžité částky, až do výše, která odpovídá hodnotě takové věci. Hodnotu věci, jejíž zabránění mohl soud uložit, soud stanoví na základě odborného vyjádření nebo znaleckého posudku.

(5) Zabránění postihuje i plody a užitky věci, které náležejí osobě, jíž se taková věc zabírá. Zabránění se nevztahuje na věci, jichž je nezbytně třeba k uspokojení životních potřeb osoby, které se zabírá část majetku, nebo osob, o jejichž výživu nebo výchovu je tato osoba podle zákona povinna pečovat.

§ 129a

Teroristická skupina

(1) Teroristická skupina je společenstvím nejméně tří trestně odpovědných osob, které má trvalejší charakter, je v něm provedena dělba činností mezi jeho jednotlivé členy, jeho činnost se vyznačuje plánovitostí a koordinovaností a je zaměřené na páchání trestného činu vlastizrady spáchané formou teroristického útoku nebo teroru (§ 309), trestného činu teroristického útoku (§ 311) nebo trestného činu teroru (§ 312) (dále jen „teroristický trestný čin“).

(2) Naplnění znaků teroristické skupiny nevylučuje použití ustanovení tohoto a jiných zákonů o organizované skupině a organizované zločinecké skupině; ustanovení § 361 a 363 se ~~nepoužijí se nepoužije~~.

§ 140

Vražda

(1) Kdo jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na deset až osmáct let.

(2) Kdo jiného úmyslně usmrtí s rozmyslem nebo po předchozím uvážení, bude potrestán odnětím svobody na dvanáct až dvacet let.

(3) Odnětím svobody na patnáct až dvacet let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2

- a) na dvou nebo více osobách,
- b) na těhotné ženě,
- c) na dítěti mladším patnácti let,
- d) na úřední osobě při výkonu nebo pro výkon její pravomoci,
- e) na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti,
- f) na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví, nebo na jiném, který plnil svoji obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona,
- g) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální** skupině, národnosti, **věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení**, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, **anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob**,
- h) opětovně,
- i) zvláště surovým nebo trýznivým způsobem, nebo
- j) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného majetkový prospěch nebo ve snaze zakrýt nebo usnadnit jiný trestný čin nebo z jiné zavrženíhodné pohnutky.

(4) Příprava je trestná.

§ 144

Účast na sebevraždě

(1) Kdo jiného pohne k sebevraždě nebo jinému k sebevraždě pomáhá, bude potrestán, došlo-li alespoň k pokusu sebevraždy, odnětím svobody až na tři léta.

~~(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti nebo na těhotné ženě.~~

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) na dítěti,

b) na těhotné ženě, nebo

c) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším patnácti let nebo na osobě stížené duševní poruchou.

§ 145

Těžké ublížení na zdraví

(1) Kdo jinému úmyslně způsobí těžkou újmu na zdraví, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.

(2) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) na dvou nebo více osobách,

b) na těhotné ženě,

c) na dítěti mladším patnácti let,

d) na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti,

e) na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví, nebo na jiném, který plnil svoji obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona,

f) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,**

g) opětovně nebo poté, co spáchal jiný zvlášť závažný zločin spojený s úmyslným způsobením těžké újmy na zdraví nebo smrti nebo jeho pokus, nebo

h) ze zavrženíhodné pohnutky.

(3) Odnětím svobody na osm až šestnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

(4) Příprava je trestná.

§ 146

Ublížení na zdraví

(1) Kdo jinému úmyslně ublíží na zdraví, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) na těhotné ženě,

b) na dítěti mladším patnácti let,

c) na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti,

d) na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví, nebo na jiném, který plnil svoji obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, nebo

e) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální** skupině, národnosti, **věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení**, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, **anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob.**

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví.

(4) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

§ 147

Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti

(1) Kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.

(3) Kdo z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

§ 149

Mučení a jiné nelidské a kruté zacházení

(1) Kdo mučením nebo jiným nelidským a krutým zacházením v souvislosti s výkonem pravomoci orgánu státní správy, územní samosprávy, soudu nebo jiného orgánu veřejné moci působí jinému tělesné nebo duševní utrpení, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.

- (2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako úřední osoba,
 - b) spáchá-li takový čin na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti,
 - c) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,**
 - d) spáchá-li takový čin nejméně se dvěma osobami, nebo
 - e) spáchá-li takový čin opětovně.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na těhotné ženě,
- b) spáchá-li takový čin na dítěti mladším patnácti let,
- c) spáchá-li takový čin zvláště surovým nebo trýznivým způsobem, nebo
- d) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.

(4) Odnětím svobody na osm až osmnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

(5) Příprava je trestná.

§ 158

Rvačka

(1) Kdo úmyslně ohrozí život nebo zdraví jiného tím, že se zúčastní rvačky, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán, je-li při činu uvedeném v odstavci 1 jinému způsobena těžká újma na zdraví.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, je-li při činu uvedeném v odstavci 1 jinému způsobena smrt.

§ 159

Nedovolené přerušení těhotenství bez souhlasu těhotné ženy

(1) Kdo bez souhlasu těhotné ženy uměle přeruší její těhotenství, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

(2) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na ženě mladší osmnácti let,
- b) spáchá-li takový čin za použití násilí, pohrůžky násilí nebo pohrůžky jiné těžké újmy,
- c) spáchá-li takový čin zneužívaje tísně nebo závislosti těhotné ženy,
- d) spáchá-li takový čin na ženě pro její skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní

postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro její skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,

⇨ e) spáchá-li takový čin opětovně, nebo

⇨ f) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt.

(4) Odnětím svobody na osm až šestnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt nejméně dvou osob.

(5) Příprava je trestná.

§ 170

Zbavení osobní svobody

(1) Kdo jiného bez oprávnění uvězní nebo jiným způsobem zbaví osobní svobody, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

(2) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální** skupině, národnost, **věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení,** politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, **anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,**

c) způsobí-li takovým činem fyzické nebo psychické útrapy,

d) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví, nebo

e) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na osm až šestnáct let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt, nebo

b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

(4) Příprava je trestná.

§ 171

Omezování osobní svobody

(1) Kdo jinému bez oprávnění brání užívat osobní svobody, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 v úmyslu usnadnit jiný trestný čin.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální** skupině, národnost, **věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení,**

politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, **anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,**

- c) způsobí-li takovým činem fyzické nebo psychické útrapy,
- d) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví, nebo
- e) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(4) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt, nebo
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 172

Zavlečení

(1) Kdo jiného lstí, násilím nebo hrozbou násilí nebo jiné újmy zavleče do České republiky nebo do jiného státu, nebo ho přiměje, aby se do České republiky nebo do jiného státu odebral, nebo ho odvrací od návratu z České republiky nebo z jiného státu, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

(2) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální** skupině, národnost, **věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení,** politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, **anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,**
- c) způsobí-li takovým činem fyzické nebo psychické útrapy,
- d) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví, nebo
- e) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na osm až šestnáct let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt, nebo
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

(4) Příprava je trestná.

§ 175

Vydírání

(1) Kdo jiného násilím, pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy nutí, aby něco konal, opominul nebo trpěl, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta ~~nebo peněžitým trestem.~~

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin nejméně se dvěma osobami,
- c) spáchá-li takový čin se zbraní,

- d) způsobí-li takovým činem značnou škodu,
- e) spáchá-li takový čin na těhotné ženě,
- f) spáchá-li takový čin na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti, nebo
- g) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob.**

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví,
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f), nebo
- c) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu.

(4) Odnětím svobody na osm až šestnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

(5) Příprava je trestná.

§ 176

Omezování svobody vyznání

(1) Kdo násilím, pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné újmy

- a) nutí jiného k účasti na náboženském úkonu,
 - b) zdržuje jiného bez oprávnění od takové účasti, nebo
 - c) jinému v užívání svobody vyznání jinak brání,
- bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) na nejméně třech osobách, nebo
- b) se zbraní.

§ 177

Útisk

(1) Kdo jiného nutí, zneužívaje jeho tísně nebo závislosti, aby něco konal, opominul nebo trpěl, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo

domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob.

~~(2)~~ (3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu, nebo
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

~~(3)~~ (4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 178

Porušování domovní svobody

(1) Kdo neoprávněně vnikne do obydlí jiného nebo tam neoprávněně setrvá, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, užije-li při činu uvedeném v odstavci 1 násilí nebo pohružky bezprostředního násilí nebo překoná-li překážku, jejímž účelem je zabránit vniknutí.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán, jestliže užije při činu uvedeném v odstavci 1 násilí nebo pohružky bezprostředního násilí a takový čin spáchá se zbraní nebo nejméně se dvěma osobami.

§ 180

Neoprávněné nakládání s osobními údaji

(1) Kdo, byť i z nedbalosti, neoprávněně zveřejní, sdělí, zpřístupní, jinak zpracovává nebo si přisvojí osobní údaje, které byly o jiném shromážděny v souvislosti s výkonem veřejné moci, a způsobí tím vážnou újmu na právech nebo oprávněných zájmech osoby, jíž se osobní údaje týkají, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán, kdo, byť i z nedbalosti, poruší státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti tím, že neoprávněně zveřejní, sdělí nebo zpřístupní třetí osobě osobní údaje získané v souvislosti s výkonem svého povolání, zaměstnání nebo funkce, a způsobí tím vážnou újmu na právech nebo oprávněných zájmech osoby, jíž se osobní údaje týkají.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let, ~~peněžitým trestem~~ nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem,
- c) způsobí-li takovým činem značnou škodu, nebo
- d) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(4) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo

b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 182

Porušení tajemství dopravovaných zpráv

(1) Kdo úmyslně poruší tajemství

- a) uzavřeného listu nebo jiné písemnosti při poskytování poštovní služby nebo přepravované jinou dopravní službou nebo dopravním zařízením,
 - b) datové, textové, hlasové, zvukové či obrazové zprávy posílané prostřednictvím sítě elektronických komunikací a přiřaditelné k identifikovanému účastníku nebo uživateli, který zprávu přijímá, nebo
 - c) neveřejného přenosu dat do počítačového systému, z něj nebo v jeho rámci, včetně elektromagnetického vyzařování z počítačového systému, přenášejícího taková data,
- bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán, kdo v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch

- a) prozradí tajemství, o němž se dozvěděl z písemnosti, telegramu, telefonního hovoru nebo přenosu prostřednictvím sítě elektronických komunikací, který nebyl určen jemu, nebo
- b) takového tajemství využije.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin **ze vůči jinému pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob anebo z jiné zavrženíhodné pohnutky,**
- c) způsobí-li takovým činem značnou škodu, nebo
- d) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako úřední osoba,
- b) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu, nebo
- c) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

(5) Zaměstnanec provozovatele poštovních služeb, telekomunikační služby nebo počítačového systému anebo kdokoli jiný vykonávající komunikační činnosti, který

- a) spáchá čin uvedený v odstavci 1 nebo 2,
- b) jinému úmyslně umožní spáchat takový čin, nebo
- c) pozmění nebo potlačí písemnost obsaženou v poštovní zásilce nebo dopravovanou dopravním zařízením anebo zprávu podanou neveřejným přenosem dat, telefonicky, telegraficky nebo jiným podobným způsobem,

bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let, ~~peněžitým trestem~~ nebo zákazem činnosti.

- (6) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,
- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 5 škodu velkého rozsahu, nebo
 - b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 183

Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí

(1) Kdo neoprávněně poruší tajemství listiny nebo jiné písemnosti, fotografie, filmu nebo jiného záznamu, dat uložených v počítačovém systému nebo na nosiči informací anebo jiného dokumentu uchovávaného v soukromí jiného tím, že je zveřejní, zpřístupní třetí osobě nebo je jiným způsobem použije, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného majetkový nebo jiný prospěch, způsobit jinému škodu nebo jinou vážnou újmu, anebo ohrozit jeho společenskou vážnost.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin vůči jinému pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální** skupině, národnost, **věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení**, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, **pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob anebo z jiné zavrženíhodné pohnutky**,
- c) způsobí-li takovým činem značnou škodu, nebo
- d) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 185

Znásilnění

(1) Kdo s jiným proti jeho seznatelné vůli vykoná soulož nebo jiný pohlavní styk provedený způsobem srovnatelným se souloží,

kdo jiného donutí k souloží nebo jinému pohlavnímu styku provedenému způsobem srovnatelným se souloží s jinou osobou, nebo

kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti,
bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let.

(2) Odnětím svobody na tři léta až dvanáct let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) na dítěti,

b) na těhotné ženě nebo takovým činem způsobí těhotenství ženy,

c) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,

⇒ d) s další osobou, nebo

⇒ e) se zbraní.

(3) Odnětím svobody na pět až patnáct let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším patnácti let,

b) spáchá-li takový čin na osobě omezené na osobní svobodě ve věznici nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence nebo ze zákonného důvodu umístěné ve zdravotnickém zařízení, školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo pro preventivně výchovnou péči anebo v jiném místě, kde je omezována její osobní svoboda, nebo

c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.

(4) Odnětím svobody na deset až osmnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

(5) Příprava je trestná.

§ 185a

Sexuální útok

(1) Kdo s jiným proti jeho seznatelné vůli vykoná jiný pohlavní styk než uvedený v § 185, kdo jiného donutí k jinému pohlavnímu styku než uvedenému v § 185 s jinou osobou, pohlavnímu sebeukájení, obnažování nebo jinému srovnatelnému chování, nebo

kdo k takovému činu nebo chování zneužije jeho bezbrannosti, bude potrestán odnětím svobody až na pět let.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) na dítěti,

b) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,

⇒ c) s další osobou, nebo

⇒ d) se zbraní.

(3) Odnětím svobody na tři léta až dvanáct let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším patnácti let,

b) spáchá-li takový čin na osobě omezené na osobní svobodě ve věznici nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence nebo ze zákonného důvodu umístěné ve zdravotnickém zařízení, školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo pro preventivně výchovnou péči anebo v jiném místě, kde je omezována její osobní svoboda, nebo

c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.

(4) Odnětím svobody na deset až šestnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

(5) Příprava je trestná.

§ 186

Sexuální nátlak

(1) Kdo přiměje jiného k pohlavnímu styku, pohlavnímu sebeukájení, obnažování nebo jinému srovnatelnému chování zneužívaje jeho tísně, závislosti nebo svého postavení a z něho vyplývající důvěryhodnosti nebo vlivu, bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) na dítěti, ~~nebo~~

b) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob, nebo

~~b) c) s další osobou.~~

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 souloží nebo jiným pohlavním stykem provedeným způsobem srovnatelným se souloží.

(4) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) na dítěti mladším patnácti let,

b) na osobě omezené na osobní svobodě ve věznici nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence nebo ze zákonného důvodu umístěné ve zdravotnickém zařízení, školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo pro preventivně výchovnou péči anebo v jiném místě, kde je omezována její osobní svoboda, ~~nebo~~ ,

c) souloží nebo jiným pohlavním stykem provedeným způsobem srovnatelným se souloží na těhotné ženě nebo takovým činem způsobí těhotenství ženy, **nebo**

d) souloží nebo jiným pohlavním stykem provedeným způsobem srovnatelným se souloží na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob.

(5) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 souloží nebo jiným pohlavním stykem provedeným způsobem srovnatelným se souloží na dítěti mladším patnácti let,
- b) spáchá-li takový čin souloží nebo jiným pohlavním stykem provedeným způsobem srovnatelným se souloží na osobě omezené na osobní svobodě ve věznici nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence nebo ze zákonného důvodu umístěné ve zdravotnickém zařízení, školském zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo pro preventivně výchovnou péči anebo v jiném místě, kde je omezována její osobní svoboda, nebo
- c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.

(6) Odnětím svobody na deset až šestnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

(7) Příprava je trestná.

§ 191

Šíření pornografie

(1) Kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, ~~činí~~ **učiní** veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, v němž se projevuje násilí či neúcta k člověku, nebo které popisuje, zobrazuje nebo jinak znázorňuje pohlavní styk se zvířetem, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Kdo písemné, fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo

a) nabízí, přenechává nebo zpřístupňuje dítěti, nebo

b) na místě, které je dětem přístupné, vystavuje nebo jinak zpřístupňuje,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2

a) jako člen organizované skupiny,

b) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo

c) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2

a) jako člen organizované skupiny působící ve více státech, nebo

b) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 191a

Zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření

(1) **Kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, učiní veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá**

osobu, o které ví, že k takovému zobrazení nebo využití nedala souhlas, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 jinému značnou újmu,**
- b) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny,**
- c) spáchá-li takový čin tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo**
- d) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.**

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 jinému újmu velkého rozsahu,**
- b) jako člen organizované skupiny působící ve více státech, nebo**
- c) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.**

§ 192

Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií

(1) Kdo přechovává fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě nebo osobu, jež se jeví být dítětem, bude potrestán odnětím svobody až na dva roky.

(2) Stejně bude potrestán ten, kdo prostřednictvím informační nebo komunikační technologie získá přístup k dětské pornografii.

(3) Kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, ~~činí~~ **učiní** veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě nebo osobu, jež se jeví být dítětem, anebo

kdo kořistí z takového pornografického díla,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až šest let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 3

- a) jako člen organizované skupiny,
- b) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo
- c) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(5) Odnětím svobody na tři léta až osm let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 3

- a) jako člen organizované skupiny působící ve více státech, nebo
- b) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 196

Zanedbání povinné výživy

~~(1) Kdo neplní, byť i z nedbalosti, svou zákonnou povinnost vyživovat nebo zaopatřovat jiného po dobu delší než čtyři měsíce, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.~~

~~(2) Kdo se úmyslně vyhýbá plnění své zákonné povinnosti vyživovat nebo zaopatřovat jiného po dobu delší než čtyři měsíce, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.~~

~~(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, vydá-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 oprávněnou osobu nebezpečí nouze.~~

§ 196

Zanedbání povinné výživy

Kdo neplní, byť i z nedbalosti, svou zákonnou povinnost vyživovat nebo zaopatřovat jiného po dobu delší než čtyři měsíce a vydá tak oprávněnou osobu nebezpečí nouze, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

§ 198

Týrání svěřené osoby

(1) Kdo týrá osobu, která je v jeho péči nebo výchově, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 zvláště surovým nebo trýznivým způsobem,

b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví,

c) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,

e) **d) spáchá-li takový čin nejméně na dvou osobách, nebo**

d) e) páchá-li takový čin po delší dobu.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1

a) těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob, nebo

b) smrt.

§ 199

Týrání osoby žijící ve společném obydlí

(1) Kdo týrá osobu blízkou nebo jinou osobu žijící s ním ve společném obydlí, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 zvláště surovým nebo trýznivým způsobem,

- b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví,
- c) **spáchá-li takový čin na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,**
- e) **d)** spáchá-li takový čin nejméně na dvou osobách, nebo
- d)** e) páchá-li takový čin po delší dobu.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1

- a) těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob, nebo
- b) smrt.

§ 200

Únos dítěte a osoby stížené duševní poruchou

(1) Kdo dítě nebo osobu stíženou duševní poruchou odejme z opatrování toho, kdo má podle jiného právního předpisu nebo podle úředního rozhodnutí povinnost o ně pečovat, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta ~~nebo peněžitým trestem~~.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 v úmyslu opatřit sobě nebo jinému majetkový prospěch, nebo
- b) ohrozí-li takovým činem mravní vývoj unesené osoby.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví, nebo
- c) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(4) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

(5) Příprava je trestná.

§ 201

Ohrožování výchovy dítěte

(1) Kdo, byť i z nedbalosti, ohrozí rozumový, citový nebo mravní vývoj dítěte tím, že

- a) svádí ho k zahálčivému nebo nemravnému životu,
- b) umožní mu vést zahálčivý nebo nemravný život,
- c) umožní mu opatrovat pro sebe nebo pro jiného prostředky trestnou činností nebo jiným zavrženíhodným způsobem, nebo
- d) závažným způsobem poruší svou povinnost o ně pečovat nebo jinou svou důležitou

povinnost vyplývající z rodičovské zodpovědnosti,
bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Kdo umožní, byť i z nedbalosti, dítěti hru na výherním hracím přístroji, který je vybaven technickým zařízením, které ovlivňuje výsledek hry a které poskytuje možnost peněžité výhry, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, ~~peněžitým trestem~~ nebo zákazem činnosti.

- (3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ze zavrženíhodné pohnutky,
 - b) pokračuje-li v páchání takového činu po delší dobu,
 - c) spáchá-li takový čin opětovně, nebo
 - d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

§ 202

Svádění k pohlavnímu styku

(1) Kdo nabídne, slíbí nebo poskytne dítěti nebo jinému za pohlavní styk s dítětem, pohlavní sebeukájení dítěte, jeho obnažování nebo jiné srovnatelné chování za účelem pohlavního uspokojení úplaty, výhodu nebo prospěch, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta ~~nebo peněžitým trestem~~.

(2) Stejně bude potrestán, kdo vykoná pohlavní styk s dítětem nebo se účastní jeho pohlavního sebeukájení, obnažování nebo jiného srovnatelného chování za účelem vlastního pohlavního uspokojení, jestliže tomuto dítěti nebo jinému byla za to nabídnuta, slíbena nebo poskytnuta úplata, výhoda nebo prospěch.

- (3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 na dítěti mladším patnácti let,
 - b) spáchá-li takový čin ze zavrženíhodné pohnutky,
 - c) pokračuje-li v páchání takového činu po delší dobu, nebo
 - d) spáchá-li takový čin opětovně.

§ 205

Krádež

- (1) Kdo si присvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a
- a) způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou,
 - b) čin spáchá vloupáním,
 - c) bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí,
 - d) čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, ~~nebo~~,
 - e) čin spáchá na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob, **nebo**
 - f) byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán,**
- bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

~~(2) Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.~~

~~(3) (2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.~~

~~(4) (3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,~~

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ~~nebo 2~~ jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo

c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

~~(5) (4) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,~~

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 ~~nebo 2~~ škodu velkého rozsahu, nebo

b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).

~~(6) (5) Příprava je trestná.~~

§ 206

Zpronevěra

(1) Kdo si přisvojí cizí věc, která mu byla svěřena, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

~~(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.~~

~~(3) (2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 větší škodu.~~

~~(4) (3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,~~

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného,

c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo

d) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

~~(5) (4) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,~~

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo

b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).

~~(6) (5) Příprava je trestná.~~

§ 207

Neoprávněné užívání cizí věci

(1) Kdo se zmocní cizí věci nikoli malé hodnoty nebo motorového vozidla v úmyslu je přechodně užívat, nebo

kdo na cizím majetku způsobí škodu nikoli malou tím, že neoprávněně takové věci, které mu byly svěřeny, přechodně užívá,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného,

b) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny, nebo

c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo

b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).

§ 208

Neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru

(1) Kdo protiprávně obsadí nebo užívá dům, byt nebo nebytový prostor jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta ~~nebo peněžitým trestem~~.

(2) Stejně bude potrestán, kdo oprávněné osobě v užívání domu, bytu nebo nebytového prostoru neoprávněně brání.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny, nebo

b) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu.

§ 209

Podvod

(1) Kdo sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

~~(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.~~

~~(3)~~ **(2)** Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 větší škodu.

~~(4)~~ **(3)** Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného,
- c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo
- d) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

~~(5)~~ **(4)** Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).

~~(6)~~ **(5)** Příprava je trestná.

§ 210

Pojistný podvod

(1) Kdo uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí

- a) v souvislosti s uzavíráním nebo změnou pojistné smlouvy,
 - b) v souvislosti s likvidací pojistné události, nebo
 - c) při uplatnění práva na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění,
- bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Stejně bude potrestán, kdo v úmyslu opatřit sobě nebo jinému prospěch vyvolá nebo předstírá událost, s níž je spojeno právo na plnění z pojištění nebo jiné obdobné plnění, nebo stav vyvolaný pojistnou událostí udržuje, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou.

~~(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.~~

~~(4)~~ **(3)** Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.

~~(5)~~ **(4)** Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, nebo
- c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

~~(6)~~ **(5)** Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).

~~(7)~~ **(6)** Příprava je trestná.

§ 211

Úvěrový podvod

(1) Kdo při sjednávání úvěrové smlouvy nebo při čerpání úvěru uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán, kdo bez souhlasu věřitele, v nikoli malém rozsahu, použije prostředky získané účelovým úvěrem na jiný než určený účel.

~~(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.~~

(4) **(3)** Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.

~~(5)~~ **(4)** Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, nebo
- c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

~~(6)~~ **(5)** Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).

~~(7)~~ **(6)** Příprava je trestná.

§ 212

Dotační podvod

(1) Kdo v žádosti o poskytnutí dotace, subvence nebo návratné finanční výpomoci nebo příspěvku uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán, kdo použije, v nikoli malém rozsahu, prostředky získané účelovou dotací, subvencí nebo návratnou finanční výpomocí nebo příspěvkem na jiný než určený účel.

~~(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.~~

(4) ~~(3)~~ Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.

~~(5)~~ (4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, nebo
- c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

~~(6)~~ (5) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu financování terorismu (§ 312d) nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f).

~~(7)~~ (6) Příprava je trestná.

§ 213

Provozování nepoctivých her a sázek

(1) Kdo provozuje peněžní nebo jinou podobnou hru nebo sázku, jejíž pravidla nezaručují rovné možnosti výhry všem účastníkům, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

~~(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.~~

~~(3)~~ (2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 větší škodu, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného větší prospěch.

(4) (3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) způsobí-li takovým činem značnou škodu, nebo
- c) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

~~(5)~~ (4) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 216

Legalizace výnosů z trestné činnosti

(1) Kdo ukryje, na sebe nebo na jiného převede, přechovává nebo užívá věc, která je výnosem z trestné činnosti spáchané na území České republiky nebo v cizině jinou osobou, nebo

kdo takovou věc přemění v úmyslu umožnit jiné osobě, aby unikla trestnímu stíhání, trestu nebo ochrannému opatření nebo jejich výkonu, nebo

kdo se ke spáchání takového trestného činu spolčí,

bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta, ~~peněžitým trestem~~, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Kdo zastírá původ věci, která je výnosem z trestné činnosti spáchané na území České republiky nebo v cizině, zejména tím, že zakrývá nebo utajuje její skutečnou povahu, umístění, pohyb, nakládání s ní, vlastnické nebo jiné právo k ní, nebo kdo jinak usiluje, aby bylo podstatně ztíženo nebo znemožněno zjištění jejího původu, nebo

kdo se ke spáchání takového trestného činu spolčí,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let, ~~peněžitým trestem~~, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až šest let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve vztahu k věci pocházející ze zločinu,
- b) spáchá-li takový čin ve vztahu k věci, která má větší hodnotu, nebo
- c) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného větší prospěch.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin ve vztahu k věci pocházející ze zvlášť závažného zločinu,
- c) spáchá-li takový čin ve vztahu k věci, která má značnou hodnotu,
- d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo
- e) spáchá-li takový čin proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.

(5) Odnětím svobody na tři léta až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech,
- b) spáchá-li takový čin ve vztahu k věci, která má hodnotu velkého rozsahu, nebo
- c) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 218

Lichva

(1) Kdo zneužívá něčí rozumové slabosti, tísně, nezkušenosti, lehkomyšlnosti nebo něčího rozrušení, dá sobě nebo jinému poskytnout nebo slíbit plnění, jehož hodnota je k hodnotě vzájemného plnění v hrubém nepoměru, nebo

kdo takovou pohledávku uplatní nebo v úmyslu uplatnit ji na sebe převede, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného značný prospěch,
- b) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny, nebo
- c) způsobí-li takovým činem jinému stav těžké nouze.

(3) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 219

Zatajení věci

(1) Kdo si присvojí cizí věc nikoli nepatrné hodnoty, která se dostala do jeho moci nálezem, omylem nebo jinak bez přivolení osoby oprávněné, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 220

Porušení povinnosti při správě cizího majetku

(1) Kdo poruší podle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, a tím jinému způsobí škodu nikoli malou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy poškozeného, nebo
- b) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem

uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu.

§ 227

Porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku

Kdo v řízení před soudem nebo jiným orgánem veřejné moci odmítne splnit zákonnou povinnost učinit prohlášení o majetku nebo se takové povinnosti vyhýbá nebo v takovém prohlášení uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, ~~peněžitým trestem~~ nebo zákazem činnosti.

§ 228

Poškození cizí věci

(1) Kdo zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou cizí věc, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Stejně bude potrestán, kdo poškodí cizí věc tím, že ji postříká, pomaluje či popíše barvou nebo jinou látkou.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 na věci svědka, znalce nebo tlumočnicka pro výkon jejich povinnosti,
- b) spáchá-li takový čin na věci jiného pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální** skupině, národnosti, **věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení**, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, **anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob**,
- c) spáchá-li takový čin na věci, která požívá ochrany podle jiného právního předpisu, nebo
- d) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až šest let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu.

§ 230

Neoprávněný přístup k počítačovému systému a neoprávněný zásah do počítačového systému nebo nosiče informací

(1) Kdo překoná bezpečnostní opatření, a tím neoprávněně získá přístup k počítačovému systému nebo k jeho části, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Kdo zasáhne do počítačového systému nebo nosiče informací tím, že

- a) neoprávněně užije data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací,
- b) data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací neoprávněně vymaže nebo jinak zničí, poškodí, změní, potlačí, sníží jejich kvalitu nebo je učiní neupotřebitelnými,
- c) padělá nebo pozmění data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací tak, aby byla považována za pravá nebo podle nich bylo jednáno tak, jako by to byla data pravá, bez

ohledu na to, zda jsou tato data přímo čitelná a srozumitelná, nebo

d) neoprávněně vloží nebo přenesou data do počítačového systému nebo na nosič informací nebo učiní jiný zásah do programového nebo technického vybavení počítačového systému nebo jiného technického zařízení pro zpracování dat,

bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2

a) v úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou újmu nebo získat sobě nebo jinému neoprávněný prospěch, nebo

b) v úmyslu neoprávněně omezit funkčnost počítačového systému nebo jiného technického zařízení pro zpracování dat.

(4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,

b) způsobí-li takovým činem značnou škodu,

c) spáchá-li takový čin proti počítačovému systému, jehož narušení by mělo závažný dopad na fungování státu, zdraví osob, bezpečnost, hospodářství nebo zajištění základních životních potřeb obyvatel,

d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo

e) způsobí-li takovým činem vážnou poruchu v činnosti právnické nebo fyzické osoby, která je podnikatelem.

(5) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo

b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 236

Výroba a držení padělatelského náčiní a zařízení určeného k neoprávněnému získání platebního prostředku

(1) Kdo vyrobí, uvede do oběhu, doveze, vyveze, proveze, nabízí, prodá, zprostředkuje nebo jinak zpřístupní, sobě nebo jinému opatří nebo přechovává nástroj, zařízení nebo jeho součást, postup, pomůcku nebo jakýkoli jiný prostředek, včetně počítačového programu, vytvořený nebo přizpůsobený k padělání nebo pozměnění peněz nebo prvků sloužících k ochraně peněz proti padělání anebo vytvořený nebo přizpůsobený k padělání, pozměnění nebo neoprávněnému získání platebního prostředku, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 při výkonu svého povolání.

§ 241

Neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby

(1) Kdo ve větším rozsahu nesplní jako zaměstnavatel nebo plátce svoji zákonnou povinnost odvést za zaměstnance nebo jinou osobu daň, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti nebo pojistné na zdravotní pojištění, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 243

Nesplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení

(1) Kdo nesplní svoji zákonnou oznamovací povinnost vůči správci daně, a ohrozí tak ve větším rozsahu řádné a včasné stanovení daně jinému nebo její vymáhání od jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až čtyři léta ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve značném rozsahu.

§ 245

Padělání a pozměnění předmětů k označení zboží pro daňové účely a předmětů dokazujících splnění poplatkové povinnosti

(1) Kdo padělá nebo pozmění nálepky, kontrolní pásky nebo jiné předměty k označení zboží pro daňové účely anebo předměty vydávané orgánem veřejné moci nebo jím zmocněnou právnickou osobou jako doklad o splnění poplatkové povinnosti v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch, nebo

kdo takové nálepky, pásky nebo předměty uvádí do oběhu nebo jich užije jako pravých, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve značném rozsahu, nebo

b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 246

Padělání a pozměnění známek

(1) Kdo padělá nebo pozmění poštovní nebo kolkové známky v úmyslu způsobit jinému škodu nebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch, nebo

kdo takové známky úmyslně uvádí do oběhu nebo jich užije jako pravých,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve značném rozsahu, nebo

b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 247

Ohrožení devizového hospodářství

Kdo poruší v době nouzového stavu zákaz uložený opatřením vydaným na základě krizového zákona ve vztahu k devizovému hospodářství a způsobí tím vážné ohrožení platební schopnosti vůči zahraničí nebo vnitřní měnové rovnováhy České republiky, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až šest let, ~~peněžitým trestem~~ nebo zákazem činnosti.

§ 248

Porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže

(1) Kdo poruší jiný právní předpis o nekalé soutěži tím, že se při účasti v hospodářské soutěži dopustí

a) klamavé reklamy,

b) klamavého označování zboží a služeb,

c) vyvolávání nebezpečí záměny,

d) parazitování na pověsti podniku, výrobků či služeb jiného soutěžitele,

e) podplácení,

f) zlehčování,

g) srovnávací reklamy,

h) porušování obchodního tajemství, nebo

i) ohrožování zdraví spotřebitelů a životního prostředí,

a způsobí tím ve větším rozsahu újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům nebo opatří tím sobě nebo jinému ve větším rozsahu neoprávněné výhody, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Stejně bude potrestán,

kdo v rozporu s jiným právním předpisem na ochranu hospodářské soutěže se svým konkurentem uzavře dohodu o určení ceny, dohodu o rozdělení trhu nebo jinou dohodu narušující hospodářskou soutěž,

kdo v rozporu s jiným právním předpisem o veřejných zakázkách poruší závažným způsobem závazná pravidla zadávacího řízení, nebo

kdo v rozporu s jiným právním předpisem upravujícím činnost osob oprávněných k podnikání na finančním trhu, činnost bank a jiných právnických osob oprávněných

k provozování finanční činnosti, obchodování s investičními nástroji, penzijního připojištění a pojišťovnictví, obhospodařování a administraci investičních fondů nebo zahraničních investičních fondů, poruší závažným způsobem závazná pravidla obezřetného podnikání, obhospodařování majetku, odborné péče nebo zákaz vykonávat zákonem nebo úředním rozhodnutím určené úkony, služby nebo jiné činnosti,

a způsobí tím ve větším rozsahu újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům, zadavateli nebo jinému dodavateli nebo opatří tím sobě nebo jinému ve větším rozsahu neoprávněné výhody.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let, ~~peněžitým trestem~~ nebo propadnutím věci bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin opětovně,
- c) způsobí-li takovým činem značnou škodu, nebo
- d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu,
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo
- c) způsobí-li takovým činem jinému úpadek.

§ 251

Neoprávněné podnikání

(1) Kdo neoprávněně ve větším rozsahu poskytuje služby nebo provozuje výrobní, obchodní nebo jiné podnikání, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 253

Poškozování spotřebitele

(1) Kdo na cizím majetku způsobí škodu nikoli nepatrnou tím, že poškozuje spotřebitele zejména tím, že je šidí na jakosti, množství nebo hmotnosti zboží, nebo

kdo uvede ve větším rozsahu na trh výrobky, práce nebo služby a zatají přitom jejich podstatné vady,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody až na pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo
- c) byl-li pro takový čin v posledních pěti letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého za takový čin propuštěn.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 254

Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění

(1) Kdo nevede účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady sloužící k přehledu o stavu hospodaření a majetku nebo k jejich kontrole, ač je k tomu podle zákona povinen,

kdo v takových účetních knihách, zápisech nebo jiných dokladech uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje, nebo

kdo takové účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady změní, zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnými nebo zatají,

a ohrozí tak majetková práva jiného nebo včasné a řádné vyměření daně, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán,

kdo uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje v podkladech sloužících pro zápis do obchodního rejstříku, nadačního rejstříku, rejstříku obecně prospěšných společností nebo rejstříku společenství vlastníků jednotek anebo v takových podkladech zamlčí podstatné skutečnosti,

kdo v podkladech sloužících pro vypracování znaleckého posudku, který se přikládá k návrhu na zápis do obchodního rejstříku, nadačního rejstříku, rejstříku obecně prospěšných společností nebo rejstříku společenství vlastníků jednotek uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo v takových podkladech zamlčí podstatné údaje, nebo

kdo jiného ohrozí nebo omezí na právech tím, že bez zbytečného odkladu nepodá návrh na zápis zákonem stanoveného údaje do obchodního rejstříku, nadačního rejstříku, rejstříku obecně prospěšných společností nebo rejstříku společenství vlastníků jednotek nebo neuloží listinu do sbírky listin, ač je k tomu podle zákona nebo smlouvy povinen.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 na cizím majetku značnou škodu.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 na cizím majetku škodu velkého rozsahu.

§ 260

Poškození finančních zájmů Evropské unie

(1) Kdo vyhotoví, použije nebo předloží nepravdivé, nesprávné nebo neúplné doklady, uvede nepravdivé, nesprávné nebo neúplné údaje anebo zatají doklady nebo údaje, a tím umožní neoprávněné použití nebo zadržování finančních prostředků pocházejících z rozpočtu Evropské unie nebo rozpočtů spravovaných Evropskou unií nebo jejím jménem anebo zmenšení zdrojů některého takového rozpočtu nebo umožní neoprávněné použití nebo zadržování majetku

pořízeného z rozpočtu Evropské unie nebo rozpočtů spravovaných Evropskou unií nebo jejím jménem, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Stejně bude potrestán, kdo neoprávněně použije finanční prostředky pocházející z rozpočtu Evropské unie nebo rozpočtů spravovaných Evropskou unií nebo jejím jménem, majetek pořízený z rozpočtu Evropské unie nebo rozpočtů spravovaných Evropskou unií nebo jejím jménem anebo zmenší zdroje některého takového rozpočtu.

(3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy Evropské unie, nebo
- c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(5) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu.

§ 261

Porušení předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou

(1) Kdo podstatně ohrozí obecný zájem tím, že poruší zákaz, omezení nebo jinou důležitou povinnost stanovenou pro dovoz, vývoz nebo průvoz zboží, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nejméně se dvěma osobami,
- b) způsobí-li takovým činem značnou škodu, ~~nebo~~
- c) způsobí-li nebo zvýší takovým činem nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci zvířat v zájmových chovech, hospodářských zvířat nebo volně žijících zvířat nebo nakažlivé nemoci nebo škůdce užitkových rostlin-, ~~nebo~~

d) týká-li se takový čin zbraně, munice nebo většího množství střeliva.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu, nebo
- b) způsobí-li nebo zvýší takovým činem nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé lidské nemoci.

§ 262

Porušení předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití

Kdo bez platného povolení vyveze zboží nebo technologie dvojího užití, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až osm let, ~~peněžitým trestem~~ nebo propadnutím majetku.

§ 263

Porušení povinností při vývozu zboží a technologií dvojího užití

(1) Kdo poruší nebo nesplní důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce, a způsobí tím, že je neoprávněně vydáno povolení k vývozu zboží nebo technologií dvojího užití anebo že takové zboží unikne z evidence, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) jestliže v důsledku činu uvedeného v odstavci 1 bylo zboží vyvezeno,
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo
- c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(3) Odnětím svobody na tři léta až osm let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech,
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo
- c) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu.

§ 265

Provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence

(1) Kdo bez povolení nebo licence provede zahraniční obchod s vojenským materiálem, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až osm let, ~~peněžitým trestem~~ nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na tři léta až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve spojení s organizovanou skupinou,
- b) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu,
- c) spáchá-li takový čin opětovně,
- d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch,
- e) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu,
- f) spáchá-li takový čin ve vztahu k významnému vojenskému materiálu, nebo
- g) způsobí-li takovým činem, že se vojenský materiál dostane do oblasti válečného nebo jiného ozbrojeného konfliktu nebo do státu, kde je zvýšené nebezpečí válečného nebo jiného ozbrojeného konfliktu.

§ 266

Porušení povinnosti v souvislosti s vydáním povolení a licence pro zahraniční obchod s vojenským materiálem

(1) Kdo poruší nebo nesplní důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce, a způsobí tím, že je neoprávněně vydáno povolení k provádění zahraničního obchodu s vojenským materiálem nebo licence pro určitý obchod s vojenským materiálem, nebo vydá nepravdivý nebo neúplný doklad, na jehož základě je takové povolení nebo licence neoprávněně vydána, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve spojení s organizovanou skupinou,
- b) způsobí-li takovým činem, že se vojenský materiál dostal do ciziny,
- c) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch,
- d) způsobí-li takovým činem značnou škodu, nebo
- e) spáchá-li takový čin ve vztahu k významnému vojenskému materiálu.

(3) Odnětím svobody na tři léta až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech,
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu,
- c) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu, nebo
- d) způsobí-li takovým činem, že se vojenský materiál dostane do oblasti válečného nebo jiného ozbrojeného konfliktu nebo do státu, kde je zvýšené nebezpečí válečného nebo jiného ozbrojeného konfliktu.

§ 268

Porušení práv k ochranné známce a jiným označením

(1) Kdo uvede do oběhu výrobky nebo poskytuje služby neoprávněně označené ochrannou známkou, k níž přísluší výhradní právo jinému, nebo známkou s ní zaměnitelnou nebo pro tento účel sobě nebo jinému takové výrobky nabízí, zprostředkuje, vyrobí, doveze, vyveze nebo jinak opatří nebo přechovává, anebo takovou službu nabídne nebo zprostředkuje, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Stejně bude potrestán, kdo pro dosažení hospodářského prospěchu neoprávněně užívá obchodní firmu nebo jakékoliv označení s ní zaměnitelné nebo uvede do oběhu výrobky nebo služby neoprávněně opatřené označením původu nebo zeměpisným označením anebo takovým označením s ním zaměnitelným nebo pro tento účel sobě nebo jinému takové výrobky nebo služby nabídne, zprostředkuje, vyrobí, doveze, vyveze nebo jinak opatří nebo přechovává.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let, ~~peněžitým trestem~~ nebo propadnutím věci bude pachatel potrestán,

- a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo

b) dopustí-li se takového činu ve značném rozsahu.

(4) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo

b) dopustí-li se takového činu ve velkém rozsahu.

§ 269

Porušení chráněných průmyslových práv

(1) Kdo neoprávněně zasáhne nikoli nepatrně do práv k chráněnému vynálezu, průmyslovému vzoru, užitému vzoru nebo topografii polovodičového výrobku, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let, ~~peněžitým trestem~~ nebo propadnutím věci bude pachatel potrestán,

a) vykazuje-li čin uvedený v odstavci 1 znaky obchodní činnosti nebo jiného podnikání,

b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo

c) dopustí-li se takového činu ve značném rozsahu.

(3) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo

b) dopustí-li se takového činu ve velkém rozsahu.

§ 270

Porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi

(1) Kdo neoprávněně zasáhne nikoli nepatrně do zákonem chráněných práv k autorskému dílu, uměleckému výkonu, zvukovému či zvukově obrazovému záznamu, rozhlasovému nebo televiznímu vysílání, tiskové publikaci nebo databázi, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let, ~~peněžitým trestem~~ nebo propadnutím věci bude pachatel potrestán,

a) vykazuje-li čin uvedený v odstavci 1 znaky obchodní činnosti nebo jiného podnikání,

b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch nebo způsobí-li tím jinému značnou škodu, nebo

c) dopustí-li se takového činu ve značném rozsahu.

(3) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu nebo způsobí-li tím jinému škodu velkého rozsahu, nebo

b) dopustí-li se takového činu ve velkém rozsahu.

§ 273

Obecné ohrožení z nedbalosti

(1) Kdo z nedbalosti způsobí obecné nebezpečí tím, že vydá lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že zapříčiní požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobného nebezpečného jednání, nebo

kdo z nedbalosti takové obecné nebezpečí zvýší nebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví,
- b) spáchá-li takový čin proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, nebo
- c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt, nebo
- b) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 2 písm. b) škodu velkého rozsahu nebo těžkou újmu na zdraví.

(4) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 2 písm. b) smrt.

§ 276

Poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení

(1) Kdo úmyslně poškodí obecně prospěšné zařízení nebo ohrozí jeho provoz nebo využívání, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až šest let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) zničí-li, odstraní-li nebo učiní-li neupotřebitelným obecně prospěšné zařízení,
- b) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 poruchu provozu obecně prospěšného zařízení, nebo
- c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 písm. a) škodu velkého rozsahu, nebo
- b) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

§ 278

Poškození geodetického bodu

(1) Kdo úmyslně zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelnou značku

- a) geodetického bodu základní geodynamické sítě,
- b) geodetického bodu referenční sítě nultého řádu,
- c) geodetického bodu referenční sítě doplněného nultého řádu,
- d) základního nivelačního geodetického bodu, nebo
- e) absolutního tíhového geodetického bodu,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta ~~nebo peněžitým trestem~~.

(2) Stejně bude potrestán, kdo úmyslně zničí, poškodí nebo učiní neupotřebitelným zařízení permanentní stanice pro příjem signálů globálních navigačních systémů České sítě permanentních stanic pro určování polohy.

§ 281

Nedovolená výroba a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky

(1) Kdo bez povolení, byť i z hrubé nedbalosti, vyrobí, doveze, vyveze, proveze, přechovává anebo jinému obstará radioaktivní látku nebo vysoce nebezpečnou látku nebo předměty určené k její výrobě, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let, ~~peněžitým trestem~~ nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví,
- b) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu, nebo
- c) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na osm až šestnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt,
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu,
- c) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny, nebo
- d) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

(4) Příprava je trestná.

§ 283

~~Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy~~

Neoprávněná výroba a jiné nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami, s rostlinami nebo houbami je obsahujícími nebo s jedy

~~(1) Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed,~~

~~bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.~~

(1) Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed, nebo

kdo neoprávněně pro jiného pěstuje, sklízí, sbírá nebo zpracovává rostlinu nebo houbu obsahující omamnou nebo psychotropní látku,

bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) jako člen organizované skupiny,
- b) ač byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán,
- c) ve značném rozsahu, nebo
- d) ve větším rozsahu vůči dítěti nebo v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let.

(3) Odnětím svobody na ~~osm~~ **pět** až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví,
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch,
- c) spáchá-li takový čin ve velkém rozsahu, nebo
- d) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let.

(4) Odnětím svobody na ~~deset~~ **osm** až osmnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt,
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo
- c) spáchá-li takový čin ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.

(5) Příprava je trestná.

§ 284

Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu

~~(1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC), bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.~~

~~(2) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává jinou omamnou nebo psychotropní látku než uvedenou v odstavci nebo jed v množství větším než malém, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.~~

~~(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve větším rozsahu.~~

~~(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve značném rozsahu.~~

~~§ 285~~

~~Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku~~

~~(1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém rostlinu konopí, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, peněžitým trestem nebo propadnutím věci.~~

~~(2) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém houbu nebo jinou rostlinu než uvedenou v odstavci 1 obsahující omamnou nebo psychotropní látku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo propadnutím věci.~~

~~(3) Odnětím svobody až na tři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve větším rozsahu.~~

~~(4) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve značném rozsahu.~~

§ 284

Neoprávněné přechovávání omamné nebo psychotropní látky nebo jedu pro vlastní potřebu

(1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává omamnou nebo psychotropní látku nebo jed v množství větším než malém, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve větším rozsahu.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve značném rozsahu.

§ 285

Neoprávněné pěstování rostliny nebo houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jiné nakládání s ní pro vlastní potřebu

(1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje, sklízí nebo zpracovává více než 5 rostlin z rodu konopí, nejde-li o rostlinu konopí obsahující nejvýše 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Stejně bude potrestán, kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává omamnou látku konopí anebo jinou omamnou nebo psychotropní látku získanou zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů

a) v celkovém množství větším než 100 g ve svém obydlí, nebo

b) v celkovém množství větším než 50 g mimo své obydlí.

(3) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu v množství větším než malém pěstuje, sklízí, sbírá nebo zpracovává jinou rostlinu obsahující omamnou nebo psychotropní látku než rostlinu konopí nebo houbu obsahující omamnou nebo psychotropní látku, nebo

kdo neoprávněně pro vlastní potřebu v množství větším než malém přechovává omamnou nebo psychotropní látku získanou zpracováním takové rostliny nebo houby, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(4) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 v množství větším než 50 rostlin,

b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 písm. a) v celkovém množství větším než 1 000 g,

c) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 písm. b) v celkovém množství větším než 500 g, nebo

d) spáchá-li čin uvedený v odstavci 3 ve větším rozsahu.

(5) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 v množství větším než 500 rostlin,

b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 písm. a) v celkovém množství větším než 10 000 g,

c) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 písm. b) v celkovém množství větším než 5 000 g, nebo

d) spáchá-li čin uvedený v odstavci 3 ve značném rozsahu.

§ 286

~~Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu~~

Výroba nebo držení předmětu k neoprávněné výrobě omamné nebo psychotropní látky nebo jedu

(1) Kdo vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává prekursor nebo jiný předmět určený k ~~nedovolené~~ **neoprávněné** výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu, bude potrestán odnětím svobody až na pět let, ~~peněžitým trestem~~, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin ve značném rozsahu,

c) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu vůči dítěti, nebo

d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

§ 287

Šíření toxikomanie

(1) Kdo svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu nebo ho v tom podporuje anebo kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel

potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) jako člen organizované skupiny,

b) vůči dítěti, nebo

c) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 vůči dítěti mladšímu patnácti let.

§ 289

Společné ustanovení

(1) Zákon stanoví, co se považuje za omamné látky, psychotropní látky, přípravky obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursory používané pro nezákonnou výrobu omamných nebo psychotropních látek.

(2) Vláda nařízením stanoví, co se považuje za jedy ve smyslu § 283, 284 a 286.

(3) Vláda nařízením stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku ~~podle § 285~~.

(4) Vláda nařízením stanoví, co se považuje za látky s anabolickým a jiným hormonálním účinkem a jaké je větší množství ve smyslu § 288, a co se považuje za metodu spočívající ve zvyšování přenosu kyslíku v lidském organismu a jiné metody s dopingovým účinkem ve smyslu § 288.

§ 298

Neoprávněné nakládání s odpady

(1) Kdo, byť i z nedbalosti, poruší jiný právní předpis upravující nakládání s odpady tím, že přepraví odpad přes hranice státu bez oznámení nebo souhlasu příslušného orgánu veřejné moci, anebo v takovém oznámení nebo žádosti o souhlas nebo v připojených podkladech uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje nebo podstatné údaje zamlčí, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Kdo, byť i z nedbalosti, v rozporu s jiným právním předpisem ukládá odpady nebo je odkládá, přepravuje nebo jinak s nimi nakládá, a tím způsobí poškození nebo ohrožení životního prostředí, k jehož odstranění je třeba vynaložit náklady ve značném rozsahu, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,

b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo

c) spáchá-li takový čin opětovně.

(4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo

b) týká-li se takový čin nebezpečného odpadu.

§ 304

Pytláctví

(1) Kdo neoprávněně loví zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné nebo ukryje, na sebe nebo jiného převede nebo přechovává neoprávněně ulovenou zvěř nebo ryby v hodnotě nikoli nepatrné, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let, ~~peněžitým trestem~~ nebo propadnutím věci bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného větší prospěch,

c) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost chránit životní prostředí,

d) spáchá-li takový čin zvlášť zavrženíhodným způsobem, hromadně účinným způsobem nebo v době hájení, nebo

e) byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

§ 312e

Beztrestnost agenta

~~(1) Policista plnící úkoly jako agent podle jiného právního předpisu (dále jen „agent“), který se účastní činnosti teroristické skupiny, není pro trestný čin účasti na teroristické skupině podle § 312a trestný, jestliže se takového činu dopustil s cílem odhalit pachatele trestné činnosti spáchané členy teroristické skupiny, ve spojení s teroristickou skupinou nebo ve prospěch teroristické skupiny anebo jejímu spáchání předejít.~~

~~(2) Agent, který se účastní činnosti teroristické skupiny nebo takovou skupinu podporuje, není trestný pro trestný čin rvačky podle § 158 odst. 1, obchodování s lidmi (§ 168), svěřeni dítěte do moci jiného (§ 169), porušování domovní svobody (§ 178), poškození cizích práv (§ 181), porušení tajemství dopravovaných zpráv (§ 182), kuplířství (§ 189), šíření pornografie (§ 191), výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií (§ 192), zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193), krádeže (§ 205), zpronevěry (§ 206), neoprávněného užívání cizí věci (§ 207), provozování nepoctivých her a sázek (§ 213), legalizace výnosů z trestné činnosti (§ 216), pletichy v insolvenčním řízení (§ 226), porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku (§ 227), poškození cizí věci (§ 228), padělání a pozměnění peněz (§ 233), neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (§ 234), udávání padělaných a pozměněných peněz (§ 235), výroby a držení padělatelského náčiní a zařízení určeného k neoprávněnému získání platebního prostředku (§ 236), neoprávněné výroby peněz (§ 237), porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží (§ 244), padělání a pozměnění předmětů k označení zboží pro daňové účely a předmětů dokazujících splnění poplatkové povinnosti (§ 245), porušení zákazů v době nouzového stavu v devizovém hospodářství (§ 247), neoprávněného podnikání (§ 251), neoprávněného provozování hazardní hry (§ 252), zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě (§ 256), pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži (§ 257), pletichy při veřejné dražbě (§ 258), porušení předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou (§ 261), porušení předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 262), porušení povinností při vývozu~~

~~zboží a technologií dvojího užití (§ 263), zkreslení údajů a nevedení podkladů ohledně vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 264), provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence (§ 265), porušení povinnosti v souvislosti s vydáním povolení a licence pro zahraniční obchod s vojenským materiálem (§ 266), zkreslení údajů a nevedení podkladů ohledně zahraničního obchodu s vojenským materiálem (§ 267), poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení (§ 276), nedovoleného ozbrojování (§ 279), vývoje, výroby a držení zakázaných bojových prostředků (§ 280), nedovolené výroby a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky (§ 281), nedovolené výroby a držení jaderného materiálu a zvláštního štěpného materiálu (§ 282), nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283), přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu (§ 284), nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku (§ 285), výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu (§ 286), výroby a jiného nakládání s látkami s hormonálním účinkem (§ 288), neoprávněného nakládání s odpady (§ 298), neoprávněného nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami (§ 299), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu (§ 312e), vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f), zneužití pravomoci úřední osoby (§ 329), přijetí úplatku (§ 331), podplacení (§ 332), nepřímého úplatkářství podle § 333 odst. 2, organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice (§ 340), napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky (§ 341), padělání a pozměnění veřejné listiny (§ 348), nebezpečného vyhrožování (§ 353), hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny (§ 355), podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod (§ 356) nebo výtržnictví (§ 358), jestliže se takového činu dopustil s cílem odhalit pachatele trestné činnosti spáchané členy teroristické skupiny, ve spojení s teroristickou skupinou nebo ve prospěch teroristické skupiny anebo jejímu spáchání předejít.~~

~~(3) Beztrestným se nestává agent, který teroristickou skupinu založil nebo zosnoval, anebo agent, který je vedoucím činitelem nebo představitelem teroristické skupiny.~~

§ 312e

Podpora a propagace terorismu

- (1) Kdo veřejně podněcuje ke spáchání teroristického trestného činu, nebo kdo veřejně schvaluje spáchaný teroristický trestný čin nebo pro něj veřejně vychvaluje jeho pachatele, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset **jeden rok až pět** let.
- (2) Odnětím svobody na ~~tři léta až dvanáct~~ **dvě léta až deset** let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, bude potrestán,
- kdo ke spáchání teroristického trestného činu nebo trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a) zjedná jiného,
 - kdo jinému poskytne informace nebo výcvik týkající se výroby nebo používání výbušnin, zbraní, **munice**, nebezpečných látek anebo jiných obdobných metod nebo technik pro účely spáchání teroristického trestného činu,
 - kdo získá informace nebo si osvojí dovednosti týkající se výroby nebo používání výbušnin, zbraní, **munice**, nebezpečných látek anebo jiných obdobných metod nebo technik za účelem spáchání teroristického trestného činu, nebo

d) kdo sám nebo prostřednictvím jiného za spáchání teroristického trestného činu poskytne nebo slíbí odměnu nebo odškodnění jinému nebo pro jiného anebo na takovou odměnu nebo odškodnění pořádá sbírku.

(3) Stejně jako v odstavci 2 bude potrestán,

a) kdo cestuje do jiného státu nebo do České republiky za účelem spáchání teroristického trestného činu, trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a), vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f) nebo trestného činu uvedeného v odstavci 2 písm. b) nebo c), nebo

b) kdo pro jiného takové cestování organizuje, jiného k němu navádí anebo jinému umožní nebo usnadní takto cestovat.

~~(4) Odnětím svobody na pět až patnáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, bude pachatel potrestán,~~

~~a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 písm. b) nebo d) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem,~~

~~b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1, 2 nebo 3 jako člen organizované skupiny,~~

~~c) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1, 2 nebo 3 za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, nebo~~

~~d) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 písm. a) nebo b) vůči dítěti.~~

(4) Odnětím svobody na tři léta až dvanáct let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 písm. b) nebo d) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

(5) Odnětím svobody na pět až dvanáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1, 2 nebo 3 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1, 2 nebo 3 za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, nebo

c) spáchá-li čin uvedený v odstavci 2 písm. a) nebo b) vůči dítěti.

§ 312f

Vyhrožování teroristickým trestným činem

(1) Kdo vyhrožuje spácháním teroristického trestného činu, bude potrestán odnětím svobody na ~~tři léta až dvanáct~~ **dvě léta až deset** let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku.

(2) Odnětím svobody na tři léta až dvanáct let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

~~(2)~~ **(3) Odnětím svobody na pět až patnáct let, popřípadě vedle tohoto trestu propadnutím majetku, bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1**

a) jako člen organizované skupiny,

b) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem,

⇒ b) se zbraní, nebo

⇨ c) za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

§ 318a

Činnost pro cizí moc

(1) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude potrestán

- a) ten, kdo v úmyslu ohrozit nebo poškodit ústavní zřízení, svrchovanost, územní celistvost, obranu nebo bezpečnost České republiky anebo obranu nebo bezpečnost mezinárodní organizace, k ochraně jejíchž zájmů se Česká republika zavázala, vykonává na území České republiky činnost pro cizí moc,
- b) ten, kdo na území České republiky pro cizí moc sleduje jiného zpravodajskými prostředky, nebo
- c) občan České republiky nebo osoba bez státní příslušnosti, která má na jejím území povolen trvalý pobyt, jež v úmyslu uvedeném v písmenu a) vykonává mimo území České republiky činnost pro cizí moc.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného značný prospěch nebo spáchá-li takový čin ve značném rozsahu, nebo
- b) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,

- a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo
- b) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu.

(4) Odnětím svobody na osm až patnáct let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

(5) Příprava je trestná.

§ 329

Zneužití pravomoci úřední osoby

(1) Úřední osoba, která v úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou závažnou újmu anebo opatřit sobě nebo jinému neoprávněný prospěch

- a) vykonává svou pravomoc způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu,
 - b) překročí svou pravomoc, nebo
 - c) nesplní povinnost vyplývající z její pravomoci,
- bude potrestána odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

- a) opatří-li činem uvedeným v odstavci 1 sobě nebo jinému značný prospěch,

- b) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání** nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, **anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,**
- c) způsobí-li takovým činem vážnou poruchu v činnosti orgánu státní správy, územní samosprávy, soudu nebo jiného orgánu veřejné moci,
- d) způsobí-li takovým činem vážnou poruchu v činnosti právnické nebo fyzické osoby, která je podnikatelem,
- e) spáchá-li takový čin zneužívaje bezbrannosti, závislosti, tísně, rozumové slabosti nebo nezkušenosti jiného, ~~nebo,~~
- f) způsobí-li takovým činem značnou škodu, **nebo**
- g) spáchá-li takový čin ve spojení s cizí mocí nebo s cizím činitelem.**

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) opatří-li činem uvedeným v odstavci 1 sobě nebo jinému prospěch velkého rozsahu, nebo
- b) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu.

(4) Příprava je trestná.

§ 332

Podplacení

(1) Kdo sám nebo prostřednictvím jiného poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek jinému nebo pro jiného v souvislosti s obstaráváním věcí obecného zájmu, nebo

kdo sám nebo prostřednictvím jiného poskytne, nabídne nebo slíbí úplatek jinému nebo pro jiného v souvislosti s podnikáním svým nebo jiného,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta ~~nebo peněžitým trestem.~~

(2) Odnětím svobody na jeden rok až šest let, ~~propadnutím majetku nebo peněžitým trestem~~ **nebo propadnutím majetku** bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 v úmyslu opatřit sobě nebo jinému značný prospěch nebo způsobit jinému značnou škodu anebo jiný zvlášť závažný následek, nebo
- b) spáchá-li takový čin vůči úřední osobě.

§ 337

Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

(1) Kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že

- a) vykonává činnost, která mu byla takovým rozhodnutím zakázána nebo pro kterou mu bylo odňato příslušné oprávnění podle jiného právního předpisu nebo pro kterou takové oprávnění pozbyl,
- b) vstoupí na území České republiky, ačkoli mu byl uložen trest vyhoštění nebo bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, anebo se navzdory uloženému trestu vyhoštění nebo

rozhodnutí o správním vyhoštění na jejím území zdržuje poté, co proti němu byla bezvýsledně použita opatření směřující k jeho vycestování,

- c) bez povolení a bez vážného důvodu se zdržuje v místě nebo obvodě, na které se vztahuje trest zákazu pobytu, nebo nedodržuje omezení, která mu byla soudem uložena v souvislosti s výkonem tohoto trestu,
- d) opakovaně nebo soustavně se dopouští jednání, aby zmařil účel omezujícího opatření uloženého v řízení o přestupku, které spočívá v zákazu navštěvovat místa, kde se konají sportovní akce, nebo aby zmařil účel omezujícího opatření uloženého v řízení o přestupku podle zákona o návykových látkách, které spočívá v zákazu navštěvovat určená veřejně přístupná místa,
- e) navštíví akci, na kterou se vztahuje trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, nebo se dopustí jiného závažného jednání, aby zmařil účel tohoto trestu,
- f) drží nebo chová zvíře, na které se vztahuje trest zákazu držení a chovu zvířat, nebo se dopustí jiného závažného jednání, aby zmařil účel tohoto trestu,
- g) uzavře smlouvu na plnění veřejné zakázky nebo se účastní zadávacího řízení nebo veřejné soutěže, ačkoli se na takovou veřejnou zakázku, zadávací řízení nebo veřejnou soutěž vztahuje trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, anebo se dopustí jiného závažného jednání, aby zmařil účel tohoto trestu,**
- h) se uchází o dotaci, subvenci, návratnou finanční výpomoc, příspěvek nebo jinou veřejnou podporu, ačkoli se na takovou dotaci, subvenci, návratnou finanční výpomoc, příspěvek nebo jinou veřejnou podporu vztahuje trest zákazu přijímání dotací a subvencí, takovou dotaci, subvenci, návratnou finanční výpomoc, příspěvek nebo jinou veřejnou podporu přijme nebo se dopustí jiného závažného jednání, aby zmařil účel tohoto trestu,**
- g) i) bez závažného důvodu nenastoupí na výzvu soudu trest odnětí svobody nebo se jiným způsobem neoprávněně brání nástupu výkonu tohoto trestu,
- h) j) dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel trestu,
- h) k) dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel vazby,
- h) l) dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel zabezpečovací detence, nebo
- h) m) dopustí se závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel ochranného léčení nebo ochranné výchovy, které byly uloženy soudem, nebo jinak, zejména útekem z ústavu, pomocí při útěku, výkon takových rozhodnutí podstatně ztěžuje, anebo maří dohled uložený při ukončení ochranného léčení,

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Stejně bude potrestán, kdo se dopustí závažného nebo opakovaného jednání, aby zmařil vykázaní provedené podle jiného právního předpisu nebo rozhodnutí o předběžném opatření soudu, kterým se ukládá povinnost dočasně opustit společné obydlí a jeho bezprostřední okolí a zdržet se vstupu do něj nebo povinnost zdržet se styku s navrhovatelem a navazování kontaktů s ním.

(3) Kdo zmaří nebo podstatně ztíží výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že

- a) zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnou, zatají, zcizí nebo odstraní věc, které se takové rozhodnutí týká, nebo

b) uprchne stráží, z vazby, z výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence, bude potrestán odnětím svobody až na pět let ~~nebo peněžitým trestem~~.

(4) Kdo poté, co proti němu byla bezvysledně použita opatření v občanském soudním řízení směřující k výkonu rozhodnutí soudu nebo soudem schválené dohody o výchově nezletilých dětí, včetně úpravy styku s dítětem, maří výkon takového rozhodnutí nebo dohody, nebo

kdo se dopustí závažného jednání, aby zmařil výkon rozhodnutí jiného orgánu veřejné moci týkajícího se výchovy nezletilých dětí,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

§ 340

Organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice

(1) Kdo pro jiného organizuje nedovolené překročení státní hranice nebo jinému umožní či mu pomáhá nedovoleně překročit státní hranici nebo jinému po nedovoleném překročení státní hranice umožní či mu pomáhá přepravit se přes území České republiky nebo takové přepravení organizuje, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let, ~~propadnutím majetku nebo peněžitým trestem~~ **nebo propadnutím majetku** bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) vystaví-li takovým činem jiného nelidskému nebo ponižujícímu zacházení,
- c) spáchá-li takový čin za úplatu,
- d) spáchá-li takový čin opětovně, nebo
- e) spáchá-li takový čin v úmyslu zakrýt nebo usnadnit jiný trestný čin.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny a za úplatu,
- b) vystaví-li takovým činem nelidskému nebo ponižujícímu zacházení větší počet osob,
- c) vydá-li takovým činem jiného v nebezpečí smrti,
- d) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví,
- e) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch,
- f) spáchá-li takový čin se zbraní, nebo
- g) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

(4) Odnětím svobody na pět až dvanáct let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt,
- b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob,
- c) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo
- d) spáchá-li takový čin jako voják za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

(5) Příprava je trestná.

§ 341

Napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky

(1) Kdo v úmyslu získat neoprávněný majetkový nebo jiný prospěch pomáhá jinému k neoprávněnému pobytu na území České republiky, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, jestliže

- a) čin uvedený v odstavci 1 zorganizuje,
- b) spáchá takový čin jako člen organizované skupiny,
- c) spáchá takový čin opětovně, nebo
- d) spáchá takový čin v úmyslu zakrýt nebo usnadnit jiný trestný čin.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let, ~~propadnutím majetku nebo peněžitým trestem~~ **propadnutím majetku** bude pachatel potrestán,

- a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo
- b) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let, popřípadě vedle tohoto trestu též propadnutím majetku, bude pachatel potrestán,

- a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo
- b) spáchá-li takový čin jako voják za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

§ 350

Padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezu

(1) Kdo padělá lékařskou zprávu, posudek nebo nález nebo podstatně změní jejich obsah v úmyslu užít je v řízení před orgánem sociálního zabezpečení anebo před jiným orgánem veřejné moci, v trestním, občanském nebo jiném soudním řízení, nebo

kdo užije v řízení před orgánem sociálního zabezpečení nebo před jiným orgánem veřejné moci, v trestním, občanském nebo jiném soudním řízení takové zprávy, posudku nebo nálezu jako pravého,

bude potrestán trestem odnětí svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

(2) Stejně bude potrestán,

kdo jako lékař nebo jiná způsobilá zdravotnická osoba vystaví nepravdivou nebo hrubě zkreslenou lékařskou zprávu, posudek nebo nález nebo v něm zamlčí podstatné skutečnosti o zdravotním stavu svém nebo jiného, aby jej bylo užito v řízení před orgánem sociálního zabezpečení nebo před jiným orgánem veřejné moci, v trestním, občanském nebo jiném soudním řízení, nebo

kdo užije takové lékařské zprávy, posudku nebo nálezu v řízení před orgánem sociálního zabezpečení nebo před jiným orgánem veřejné moci, v trestním, občanském nebo jiném soudním řízení.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán,

- a) opatří-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 sobě nebo jinému značný prospěch, nebo
- b) způsobí-li takovým činem značnou škodu.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) opatří-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 sobě nebo jinému prospěch velkého rozsahu, nebo
- b) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu.

§ 352

Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

(1) Kdo skupině obyvatelů vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Kdo užije násilí proti skupině obyvatelů nebo jednotlivci nebo jim vyhrožuje usmrcením, ublížením na zdraví nebo způsobením škody velkého rozsahu pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální** skupině, národnost, **věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení**, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání, **anebo pro jejich skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob**, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(3) Stejně jako v odstavci 2 bude potrestán,

- a) kdo se spolčí nebo srotí ke spáchání takového činu, nebo
- b) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

§ 354

Nebezpečné pronásledování

(1) Kdo jiného dlouhodobě pronásleduje tím, že

- a) vyhrožuje ublížením na zdraví nebo jinou újmu jemu nebo jeho osobám blízkým,
- b) vyhledává jeho osobní blízkost nebo jej sleduje,
- c) vytrvale jej prostřednictvím prostředků elektronických komunikací, písemně nebo jinak kontaktuje,
- d) omezuje jej v jeho obvyklém způsobu života, nebo
- e) zneužije jeho osobních údajů za účelem získání osobního nebo jiného kontaktu,

a toto jednání je způsobilé vzbudit v něm důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři roky bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) vůči dítěti nebo těhotné ženě,

b) vůči jinému pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,

b) c) se zbraní, nebo

e) d) nejméně se dvěma osobami.

§ 355

Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob

(1) Kdo veřejně hanobí

a) některý národ, jeho jazyk, některou rasu nebo etnickou skupinu, nebo

b) skupinu osob pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální** skupině, národnost, **věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení**, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání, **anebo pro jejich skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,**

bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) nejméně se dvěma osobami, nebo

b) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

§ 356

Podněcování k nenávisti **nebo násilí** vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod

(1) Kdo veřejně podněcuje k nenávisti ~~k některému národu, rase, etnické skupině, náboženství, třídě nebo jiné skupině osob nebo k omezování práv a svobod jejich příslušníků~~ **nebo násilí vůči skupině osob nebo jednotlivci pro jejich skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že jsou skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro jejich skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,** bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Stejně bude potrestán, kdo se spolčí nebo srotí k spáchání činu uvedeného v odstavci 1.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo

b) účastní-li se aktivně takovým činem činnosti skupiny, organizace nebo sdružení, které hlásá diskriminaci, násilí nebo rasovou, etnickou, třídní, náboženskou nebo jinou nenávist.

§ 358

Výtržnictví

(1) Kdo se dopustí veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti zejména tím, že napadne jiného, hanobí hrob, historickou nebo kulturní památku, anebo hrubým způsobem ruší přípravu, průběh nebo zakončení organizovaného sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu lidí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až dvě léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 pro něčí skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické nebo sociální skupině, národnost, věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je někdo skutečně nebo domněle bez vyznání, anebo pro něčí skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob.

~~(2)~~ **(3)** Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) opětovně, nebo

b) jako člen organizované skupiny.

§ 363

Beztrestnost agenta

~~(1) Agent, který se účastní činnosti organizované zločinecké skupiny nebo organizovanou zločineckou skupinu podporuje, není pro trestný čin účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 trestný, jestliže se takového činu dopustil s cílem odhalit pachatele trestné činnosti spáchané ve prospěch organizované zločinecké skupiny anebo jejímu spáchání předejít.~~

~~(2) Agent, který se účastní činnosti organizované zločinecké skupiny nebo jako člen organizované skupiny nebo některou takovou skupinu podporuje, není trestný pro trestné činy uvedené v § 312c odst. 2, jestliže se takového činu dopustil s cílem odhalit pachatele trestné činnosti spáchané členy organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo spáchané ve prospěch organizované zločinecké skupiny anebo jejímu spáchání předejít.~~

~~(3) Beztrestným se nestává agent, který organizovanou zločineckou skupinu nebo organizovanou skupinu založil nebo zosnoval anebo agent, který je vedoucím činitelem nebo představitelem organizované zločinecké skupiny.~~

§ 367

Nepřekážení trestného činu

(1) Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin vraždy (§ 140), zabití (§ 141), těžkého ublížení na zdraví (§ 145), mučení a jiného nelidského a krutého zacházení (§ 149), nedovoleného přerušování těhotenství bez souhlasu těhotné ženy (§ 159), neoprávněného odebrání tkání a orgánů (§ 164), obchodování s lidmi (§ 168), zbavení osobní svobody (§ 170), zavlčení podle § 172 odst. 2 a 3, loupeže (§ 173), braní rukojmí (§ 174), vydírání podle § 175 odst. 3 a 4, neoprávněného nakládání s osobními údaji podle § 180 odst. 4, znásilnění (§ 185), sexuálního útoku (§ 185a), sexuálního nátlaku (§ 186), pohlavního zneužití (§ 187), zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193), týrání svěřené osoby (§ 198), krádeže podle § ~~205 odst. 5~~ **205 odst. 4**, zpronevěry podle § ~~206 odst. 5~~ **206 odst. 4**, podvodu podle § ~~209 odst. 5~~ **209 odst. 4**, pojistného podvodu podle § ~~210 odst. 6~~ **210 odst. 5**, úvěrového

podvodu podle § 211 ~~odst. 6~~ **211 odst. 5**, dotačního podvodu podle § 212 ~~odst. 6~~ **212 odst. 5**, legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 odst. 4 a 5, padělání a pozměnění peněz (§ 233), neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (§ 234), neoprávněné výroby peněz (§ 237), zneužití informace v obchodním styku podle § 255 odst. 4, zneužití postavení v obchodním styku podle § 255a odst. 3, poškození finančních zájmů Evropské unie podle § 260 odst. 5, porušení předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 262), porušení povinností při vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 263), provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence (§ 265), porušení povinnosti v souvislosti s vydáním povolení a licence pro zahraniční obchod s vojenským materiálem (§ 266), obecného ohrožení (§ 272), vývoje, výroby a držení zakázaných bojových prostředků (§ 280), nedovolené výroby a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky (§ 281), nedovolené výroby a držení jaderného materiálu a zvláštního štěpného materiálu (§ 282), ~~nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy~~ **neoprávněné výroby a jiného nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami, s rostlinami nebo houbami je obsahujícími nebo s jedy** (§ 283), získání kontroly nad vzdušným dopravním prostředkem, civilním plavidlem a pevnou plošinou (§ 290), zavlčení vzdušného dopravního prostředku do ciziny (§ 292), vlastizrady (§ 309), rozvracení republiky (§ 310), teroristického útoku (§ 311), teroru (§ 312), účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu (§ 312e), vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f), sabotáže (§ 314), vyzvědačství (§ 316), ohrožení utajované informace (§ 317), **činnosti pro cizí moc (§ 318a)**, válečné zrady (§ 320), násilí proti orgánu veřejné moci podle § 323 odst. 3 a 4, násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 3 a 4, přijetí úplatku (§ 331), podplacení (§ 332), násilného překročení státní hranice podle § 339 odst. 2 a 3, organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice podle § 340 odst. 4, vzpoury vězňů (§ 344), neuposlechnutí rozkazu podle § 375 odst. 2 a 3, zprotivení a donucení k porušení vojenské povinnosti podle § 377 odst. 2 a 3, porušování práv a chráněných zájmů vojáků stejné hodnosti podle § 382 odst. 3 a 4, porušování práv a chráněných zájmů vojáků podřízených nebo s nižší hodností podle § 383 odst. 3 a 4, zběhnutí (§ 386), ohrožování morálního stavu vojáků podle § 392 odst. 2, genocidia (§ 400), útoku proti lidskosti (§ 401), apartheidu a diskriminace skupiny lidí (§ 402), agrese (§ 405a), přípravy útočné války (§ 406), styků ohrožujících mír (§ 409), použití zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje (§ 411), válečné krutosti (§ 412), perzekuce obyvatelstva (§ 413), plenění v prostoru válečných operací (§ 414) nebo zneužití mezinárodně uznávaných a státních znaků podle § 415 odst. 3, a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta; stanoví-li tento zákon na některý z těchto trestných činů trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.

(2) Kdo spáchá čin uvedený v odstavci 1, není trestný, nemohl-li trestný čin překazit bez značných nesnází nebo aniž by sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání. Uvedení osoby blízké v nebezpečí trestního stíhání však nezbavuje pachatele trestní odpovědnosti, týká-li se nepřekážení trestného činu vlastizrady (§ 309), rozvracení republiky (§ 310), teroristického útoku (§ 311), teroru (§ 312), účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu (§ 312e), vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f), sabotáže (§ 314), vyzvědačství (§ 316), **činnosti pro cizí moc (§ 318a)**, genocidia (§ 400), útoku proti lidskosti (§ 401), apartheidu a diskriminace skupiny lidí (§ 402), agrese (§ 405a), přípravy útočné války (§ 406), použití zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje (§ 411), válečné krutosti (§ 412), perzekuce obyvatelstva (§ 413), plenění v prostoru válečných operací (§ 414) a zneužití mezinárodně uznávaných a státních znaků podle § 415 odst. 3.

(3) Překazit trestný čin lze i jeho včasným oznámením státnímu zástupci nebo policejnímu

orgánu; voják může místo toho učinit oznámení nadřízenému.

§ 368

Neoznámení trestného činu

(1) Kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný spáchal trestný čin vraždy (§ 140), těžkého ublížení na zdraví (§ 145), mučení a jiného nelidského a krutého zacházení (§ 149), obchodování s lidmi (§ 168), zbavení osobní svobody (§ 170), braní rukojmí (§ 174), zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193), týrání svěřené osoby (§ 198), padělání a pozměnění peněz (§ 233), neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (§ 234), neoprávněné výroby peněz (§ 237), porušení předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 262), porušení povinností při vývozu zboží a technologií dvojího užití (§ 263), provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence (§ 265), porušení povinnosti v souvislosti s vydáním povolení a licence pro zahraniční obchod s vojenským materiálem (§ 266), obecného ohrožení (§ 272), vývoje, výroby a držení zakázaných bojových prostředků (§ 280), nedovolené výroby a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky (§ 281), nedovolené výroby a držení jaderného materiálu a zvláštního štěpného materiálu (§ 282), získání kontroly nad vzdušným dopravním prostředkem, civilním plavidlem a pevnou plošinou (§ 290), zavlčení vzdušného dopravního prostředku do ciziny (§ 292), vlastizrady (§ 309), rozvracení republiky (§ 310), teroristického útoku (§ 311), teroru (§ 312), účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu (§ 312e), sabotáže (§ 314), vyzvědačství (§ 316), ohrožení utajované informace (§ 317), **činnosti pro cizí moc (§ 318a)**, válečné zrady (§ 320), přijetí úplatku (§ 331), podplacení (§ 332), genocidia (§ 400), útoku proti lidskosti (§ 401), apartheidu a diskriminace skupiny lidí (§ 402), agrese (§ 405a), přípravy útočné války (§ 406), použití zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje (§ 411), válečné krutosti (§ 412), perzekuce obyvatelstva (§ 413), plnění v prostoru válečných operací (§ 414) nebo zneužití mezinárodně uznávaných a státních znaků podle § 415 odst. 3, a takový trestný čin neoznámí bez odkladu státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu nebo místo toho, jde-li o vojáka, nadřízenému, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta; stanoví-li tento zákon na některý z těchto trestných činů trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.

(2) Kdo spáchá čin uvedený v odstavci 1, není trestný, nemohl-li oznámení učinit, aniž by sebe nebo osobu blízkou uvedl v nebezpečí smrti, ublížení na zdraví, jiné závažné újmy nebo trestního stíhání.

(3) Oznamovací povinnost podle odstavce 1 nemá advokát nebo jeho zaměstnanec, který se dozví o spáchání trestného činu v souvislosti s výkonem advokacie nebo právní praxe. Oznamovací povinnost nemá také duchovní registrované církve a náboženské společnosti s oprávněním k výkonu zvláštních práv, dozví-li se o spáchání trestného činu v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství nebo v souvislosti s výkonem práva obdobného zpovědnímu tajemství. Oznamovací povinnost trestného činu obchodování s lidmi podle § 168 odst. 2 a zbavení osobní svobody (§ 170) nemá též osoba poskytující pomoc obětem trestných činů.

§ 378

Urážka mezi vojáky

(1) Kdo urazí

a) nadřízeného nebo vojáka s vyšší hodností,

- b) podřízeného nebo vojáka s nižší hodností, nebo
- c) vojáka stejné hodnosti v době, kdy sám nebo uražený vykonává strážní, dozorčí nebo jinou službu,

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální** skupině, národnost, **věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení**, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, **anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob**.

§ 379

Urážka mezi vojáky násilím nebo pohrůzkou násilí

(1) Kdo násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí urazí

- a) nadřízeného nebo vojáka s vyšší hodností, nebo
- b) podřízeného nebo vojáka s nižší hodností,

bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 v době, kdy sám nebo uražený vykonává strážní, dozorčí nebo jinou službu,
- b) spáchá-li takový čin proti vojenské stráži,
- c) spáchá-li takový čin se zbraní nebo nejméně se dvěma osobami,
- d) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální** skupině, národnost, **věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení**, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, **anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob**, nebo
- e) způsobí-li takovým činem ublížení na zdraví.

§ 380

Urážka vojáka stejné hodnosti násilím nebo pohrůzkou násilí

(1) Kdo násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí urazí vojáka stejné hodnosti v době, kdy sám nebo uražený vykonává strážní, dozorčí nebo jinou službu, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proti vojenské stráži,
- b) spáchá-li takový čin se zbraní nebo nejméně se dvěma osobami,
- c) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální** skupině, národnost, **věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení**, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, **anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob**, nebo

d) způsobí-li takovým činem ublížení na zdraví.

§ 382

Porušování práv a chráněných zájmů vojáků stejné hodnosti

(1) Kdo vojáka stejné hodnosti nutí k osobním úsluhám nebo ho omezuje na právech nebo svévolně ztěžuje výkon jeho služby, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 násilím nebo pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy,
- b) spáchá-li takový čin nejméně se dvěma osobami,
- c) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální** skupině, národnosti, **věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení,** politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, **anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,** nebo

d) způsobí-li takovým činem ublížení na zdraví.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 zvláště surovým způsobem nebo se zbraní,
- b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví, nebo
- c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu, za válečného stavu nebo za bojové situace.

(4) Odnětím svobody na osm až šestnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

(5) Příprava je trestná.

§ 383

Porušování práv a chráněných zájmů vojáků podřízených nebo s nižší hodností

(1) Kdo podřízeného vojáka nebo vojáka s nižší hodností nutí k osobním úsluhám nebo ho omezuje na právech nebo svévolně ztěžuje výkon jeho služby anebo mu uloží kázeňský trest v rozporu s jiným právním předpisem, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 násilím nebo pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy,
- b) spáchá-li takový čin nejméně se dvěma osobami,
- c) spáchá-li takový čin na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické **nebo sociální** skupině, národnosti, **věk, pohlaví, sexuální orientaci, zdravotní postižení,** politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání, **anebo pro jeho skutečnou nebo domnělou příslušnost k jiné skupině osob,** nebo

d) způsobí-li takovým činem ublížení na zdraví.

(3) Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 zvlášť surovým způsobem nebo se zbraní,
- b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví, nebo
- c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu, za válečného stavu nebo za bojové situace.

(4) Odnětím svobody na osm až šestnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

(5) Příprava je trestná.

§ 403a

Šíření díla k propagaci hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka

(1) Kdo ve větším rozsahu vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, ~~činí~~ **učiní** veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného vytvoří dílo, které vyobrazuje, zachycuje nebo jinak znázorňuje symboly, zejména loga, vlajky, odznaky, uniformy a jejich části, hesla, výroky, prohlášení, slogany a formy pozdravů, představitele nebo projevy představitelů hnutí uvedeného v § 403 odst. 1, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, ~~peněžitým trestem~~ nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1,

- a) jako člen organizované skupiny,
- b) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo
- c) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až šest let ~~nebo peněžitým trestem~~ bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.

§ 403b

Zvláštní ustanovení o beztrestnosti

Podle § 403a není trestný ten, kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, ~~činí~~ **učiní** veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného vytvoří takové dílo za účelem vzdělávání, výzkumu, umění, podávání zpráv o aktuálních nebo historických událostech nebo k obdobným účelům.

§ 410

Porušení mezinárodních sankcí

(1) Kdo ve větším rozsahu poruší příkaz, zákaz nebo omezení stanovené za účelem udržení nebo obnovení mezinárodního míru a bezpečnosti, ochrany lidských práv a svobod, boje proti terorismu, dodržování mezinárodního práva, podpory demokracie a právního státu, k jejichž dodržování je Česká republika zavázána ze svého členství v Organizaci spojených národů nebo v Evropské unii anebo které zavedla Česká republika podle sankčního zákona, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta ~~nebo peněžitým trestem~~.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu, nebo
- b) získá-li takovým činem pro sebe nebo jiného značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech,
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu,
- c) způsobí-li takovým činem škodu velkého rozsahu,
- d) způsobí-li takovým činem závažné ohrožení mezinárodního postavení České republiky, nebo
- e) přispěje-li takovým činem podstatně k narušení mezinárodního míru a bezpečnosti, opatření směřujících k ochraně lidských práv a svobod, boje proti terorismu, dodržování mezinárodního práva nebo podpory demokracie a právního státu.

Trestní řád

ve znění návrhu novely zákona o státní službě (sněmovní tisk č. 673)

§ 2

Základní zásady trestního řízení

(1) Nikdo nemůže být stíhán jinak než ze zákonných důvodů a způsobem, který stanoví tento zákon.

(2) Dokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu není vina vyslovena, nelze na toho, proti němuž se vede trestní řízení, hledět, jako by byl vinen.

(3) Státní zástupce je povinen stíhat všechny trestné činy, o nichž se dozví, pokud zákon, přímo použitelný předpis Evropské unie nebo vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nestanoví jinak.

(4) Jestliže tento zákon nestanoví něco jiného, postupují orgány činné v trestním řízení z úřední povinnosti. Trestní věci musí projednávat urychleně bez zbytečných průtahů; s největším urychlením projednávají zejména vazební věci a věci, ve kterých byl zajištěn majetek, je-li to zapotřebí vzhledem k hodnotě a povaze zajištěného majetku. Trestní věci projednávají s plným šetřením práv a svobod zaručených Listinou základních práv a svobod a mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána; při provádění úkonů trestního řízení lze do těchto práv osob, jichž se takové úkony dotýkají, zasahovat jen v odůvodněných případech na základě zákona a v nezbytné míře pro zajištění účelu trestního řízení. K obsahu petic zasahujících do plnění těchto povinností orgány činné v trestním řízení nepřihlížejí.

(5) Orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákoně a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Doznání obviněného nezbavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny podstatné okolnosti případu. V přípravném řízení orgány činné v trestním řízení objasňují způsobem uvedeným v tomto zákoně i bez návrhu stran stejně pečlivě okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch osoby, proti níž se řízení vede. V řízení před soudem státní zástupce a obviněný mohou na podporu svých stanovisek navrhopvat a provádět důkazy. Státní zástupce je povinen

dokazovat vinu obžalovaného. To nezavazuje soud povinností, aby sám doplnil dokazování v rozsahu potřebném pro své rozhodnutí.

(6) Orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

(7) Všechny orgány činné v trestním řízení spolupracují se zájmovými sdruženími občanů a využívají jejich výchovného působení.

(8) Trestní stíhání před soudy je možné jen na základě obžaloby, návrhu na potrestání nebo návrhu na schválení dohody o prohlášení viny a přijetí trestu (dále jen „dohoda o vině a trestu“), které podává státní zástupce. Veřejnou žalobu v řízení před soudem zastupuje státní zástupce.

(9) V trestním řízení před soudem rozhoduje senát nebo samosoudce; předseda senátu rozhoduje sám jen tam, kde to zákon výslovně stanoví. Rozhoduje-li v přípravném řízení soud v prvním stupni, rozhodnutí činí soudce.

(10) Trestní věci se před soudem projednávají veřejně tak, aby se občané mohli projednávání zúčastnit a jednání sledovat. Při hlavním líčení a veřejném zasedání smí být veřejnost vyloučena jen v případech výslovně stanovených v tomto nebo zvláštním zákoně.

(11) Jednání před soudy je ústní; důkaz výpověďmi svědků, znalců a obviněného se provádí zpravidla tak, že se tyto osoby vyslychají.

(12) Při rozhodování v hlavním líčení, jakož i ve veřejném, vazebním a neveřejném zasedání smí soud přihlídnout jen k těm důkazům, které byly při tomto jednání provedeny.

(13) Ten, proti němuž se trestní řízení vede, musí být v každém období řízení vhodným způsobem a srozumitelně poučen o právech umožňujících mu plné uplatnění obhajoby a o tom, že si též může zvolit obhájce; všechny orgány činné v trestním řízení jsou povinny umožnit mu uplatnění jeho práv.

(14) Orgány činné v trestním řízení vedou řízení a vyhotovují svá rozhodnutí v českém jazyce. Každý, kdo prohlásí, že neovládá český jazyk, je oprávněn používat před orgány činnými v trestním řízení svého mateřského jazyka nebo jazyka, o kterém uvede, že ho ovládá.

(15) Orgány činné v trestním řízení jsou povinny v každém období řízení umožnit poškozenému plné uplatnění jeho práv, o kterých je třeba ho podle zákona vhodným způsobem a srozumitelně poučit, aby mohl dosáhnout uspokojení svých nároků; řízení musí vést s potřebnou ohleduplností k poškozenému a při šetření jeho osobnosti.

(16) Orgány činné v trestním řízení dbají v průběhu celého řízení na to, aby byly ve vhodných případech vytvářeny podmínky pro dobrovolnou a aktivní účast poškozeného a obviněného při řešení následků trestného činu a napravení vztahů zasažených trestným činem.

§ 6

(1) Zájmové sdružení občanů může nabídnout převzetí záruky

- a) za chování obviněného, jehož trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno,
- b) za převýchovu odsouzeného, u něhož bylo podmíněně upuštěno od potrestání s dohledem, kterému byl uložen trest odnětí svobody, jehož výkon byl odložen na zkušební dobu, u podmíněně odsouzeného k trestu odnětí svobody s dohledem, nebo
- c) za dovršení nápravy odsouzeného, který vykonává trest odnětí svobody, trest zákazu činnosti, trest zákazu držení a chovu zvířat, **zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti**

ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí nebo trest zákazu pobytu; v těchto případech se zájmové sdružení občanů může připojit k návrhu odsouzeného na podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody nebo na podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, **zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí** anebo zákazu pobytu a za tím účelem se se souhlasem odsouzeného může informovat o jeho chování a dosavadním průběhu výkonu trestu.

(2) Zájmové sdružení občanů může také navrhnout, aby vazba u obviněného byla nahrazena jeho zárukou (§ 73), a podávat za odsouzeného žádost o udělení milosti a o zaházení odsouzení.

(3) Zájmové sdružení občanů, které převzalo záruku, je povinno působit na obviněného nebo odsouzeného, aby žil řádným životem, a k tomu přijmout potřebná opatření; zájmové sdružení občanů rovněž dbá, aby nahradil škodu nebo nemajetkovou újmu, kterou způsobil trestným činem, nebo aby vydal bezdůvodné obohacení, které získal trestným činem.

§ 11

Nepřípustnost trestního stíhání

(1) Trestní stíhání nelze zahájit, a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno

- a) nařídí-li to prezident republiky, uživ svého práva udílet milost nebo amnestii,
- b) je-li trestní stíhání promlčeno,
- c) jde-li o osobu, která je vyňata z pravomoci orgánů činných v trestním řízení (§ 10), nebo o osobu, k jejímuž stíhání je podle zákona třeba souhlasu, jestliže takový souhlas nebyl oprávněným orgánem dán, nejde-li o dočasné vynětí nebo není-li trestní stíhání osoby pro nedostatek souhlasu oprávněného orgánu nepřipustné pouze dočasně,
- d) jde-li o osobu, která pro nedostatek věku není trestně odpovědná,
- e) proti tomu, kdo zemřel nebo byl prohlášen za mrtvého,
- f) proti tomu, jehož těžká choroba trvale vylučuje jeho postavení před soud,
- g) proti tomu, jemuž duševní choroba, která nastala až po spáchání činu, trvale znemožňuje chápat smysl trestního stíhání,
- h) proti tomu, proti němuž dřívější stíhání pro týž skutek skončilo pravomocným rozsudkem soudu nebo bylo rozhodnutím soudu nebo jiného oprávněného orgánu pravomocně zastaveno, jestliže rozhodnutí nebylo v předepsaném řízení zrušeno,
- i) proti tomu, proti němuž dřívější stíhání pro týž skutek skončilo pravomocným rozhodnutím o schválení narovnání, jestliže rozhodnutí nebylo v předepsaném řízení zrušeno,
- j) proti tomu, proti němuž dřívější stíhání pro týž skutek skončilo pravomocným rozhodnutím o postoupení věci s podezřením, že skutek je přestupkem nebo kárným proviněním, jestliže rozhodnutí nebylo v předepsaném řízení zrušeno,
- k) jestliže dřívější řízení pro týž skutek proti téže osobě skončilo pravomocným rozhodnutím o přestupku a uplynula-li lhůta pro zahájení přezkumného řízení podle jiného právního předpisu, ve kterém může být rozhodnutí o přestupku zrušeno,

l) je-li trestní stíhání podmíněno souhlasem poškozeného a souhlas nebyl dán nebo byl vzat zpět,

m) jde-li o agenta, stanoví-li tak tento zákon,

~~m~~) n) stanoví-li tak vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, nebo

~~n~~) o) proti tomu, ohledně něhož bylo trestní řízení pro týž skutek předáno do cizího státu, pokud mu byl pro tento skutek cizozemským soudem pravomocně uložen trest nebo ochranné opatření, které vykonává nebo již vykonal, nebo je nelze podle práva tohoto státu vykonat, nebo bylo cizozemským soudem pravomocně upuštěno od uložení trestu, anebo pravomocně rozhodnuto o zproštění obžaloby.

(2) Trestní stíhání nelze zahájit a, bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno také, bylo-li soudem nebo jiným justičním orgánem členského státu Evropské unie nebo státu přidruženého mezinárodní smlouvou k provádění schengenských předpisů pro týž skutek vydáno rozhodnutí, kterým

a) byl osobě pravomocně uložen trest nebo ochranné opatření, které vykonává nebo již vykonala nebo je nelze podle práva tohoto státu vykonat, nebo kterým bylo pravomocně upuštěno od uložení trestu, nebo

b) byla osoba pravomocně zproštěna obžaloby, nebo které má účinky pravomocného zastavení trestního stíhání, ledaže

1. nevytváří ve státě, v němž bylo vydáno, překážku věci pravomocně rozhodnuté,

2. bylo vydáno výlučně z důvodu, že v jiném státě bylo zahájeno trestní stíhání proti téže osobě pro týž skutek,

3. bylo vydáno výlučně z důvodu, že skutek není trestným činem nebo že nespadá do pravomoci orgánů státu, který takové rozhodnutí vydal, nebo

4. bylo vydáno výlučně z některého z důvodů odpovídajících důvodům uvedeným v odstavci 1 písm. a), c) až e), l) nebo ~~m~~) n).

(3) Týká-li se důvod uvedený v odstavci 1 nebo 2 jen některého z dílčích útoků pokračujícího trestného činu, nebrání to, aby se ohledně zbylé části takového činu konalo trestní stíhání.

(4) V trestním stíhání, které bylo zastaveno z důvodu uvedeného v odstavci 1 písm. a), b) nebo l), se však pokračuje, prohlásí-li obviněný do tří dnů od doby, kdy mu bylo usnesení o zastavení trestního stíhání oznámeno, že na projednání věci trvá. O tom je třeba obviněného poučit.

(5) Ustanovení odstavců 2 a 3 se přiměřeně užijí i na rozhodnutí mezinárodního trestního soudu, mezinárodního trestního tribunálu, popřípadě obdobného mezinárodního soudního orgánu s působností v trestních věcech, které splňují alespoň jednu z podmínek uvedených v § 145 odst. 1 písm. a) zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, nejde-li o rozhodnutí vydané z důvodu nedostatku jeho působnosti nebo z důvodu nedostatečné závažnosti činu anebo nebezpečnosti pachatele.

§ 17

(1) Krajský soud koná v prvním stupni řízení o trestných činech, pokud na ně zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně pět let, nebo pokud za ně lze uložit výjimečný trest. O trestných činech

- a) zabití, vraždy novorozeného dítěte matkou, neoprávněného odebrání tkání a orgánů, nedovoleného nakládání s tkáněmi a orgány, odběru tkáně, orgánu a provedení transplantace za úplatu, nedovoleného nakládání s lidským embryem a lidským genomem, obchodování s lidmi, sexuálního útoku podle § 185a odst. 3 trestního zákoníku,
- b) spáchaných prostřednictvím investičních nástrojů, které jsou přijaty k obchodování v obchodním systému nebo o jejichž přijetí k obchodování v obchodním systému bylo požádáno, nebo jejich padělků a napodobenin, pokud jejich zákonným znakem je způsobení značné škody nebo získání značného prospěchu,
- c) porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže, manipulace s kurzem investičních nástrojů, zneužití informace v obchodním styku, zneužití postavení v obchodním styku, poškození finančních zájmů Evropské unie, porušení předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití, porušení povinností při vývozu zboží a technologií dvojího užití, zkreslení údajů a nevedení podkladů ohledně vývozu zboží a technologií dvojího užití, provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence, porušení povinnosti v souvislosti s vydáním povolení a licence pro zahraniční obchod s vojenským materiálem, zkreslení údajů a nevedení podkladů ohledně zahraničního obchodu s vojenským materiálem, vývoje, výroby a držení zakázaných bojových prostředků,
- a
- d) teroristického útoku, účasti na teroristické skupině, financování terorismu, podpory a propagace terorismu, vyhrožování teroristickým trestným činem, sabotáže, zneužití zastupování státu a mezinárodní organizace, vyzvědačství, ohrožení utajované informace, **činnosti pro cizí moc**, spolupráce s nepřítelem, styků ohrožujících mír, použití zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje, plenění v prostoru válečných operací,

koná v prvním stupni řízení krajský soud i tehdy, je-li dolní hranice trestu odnětí svobody nižší.

(2) Krajský soud koná v prvním stupni řízení též o trestném činu opilství v případě, že čin jinak trestný, jehož se dopustil pachatel ve stavu nepřičetnosti, který si zaviněně přivodil, naplňuje znaky skutkové podstaty některého z trestných činů, u nichž je stanovena příslušnost krajského soudu podle odstavce 1.

(3) Krajský soud koná v prvním stupni řízení též o dílčích útocích pokračujícího trestného činu, jestliže postupem podle § 45 trestního zákoníku přichází v tomto řízení v úvahu rozhodnutí o vině některého z trestných činů uvedených v odstavci 1 nebo 2.

§ 57

Oprava protokolu

(1) O opravě a doplnění protokolu o hlavním líčení a o veřejném a neveřejném zasedání a rovněž o námitkách proti takovému protokolu rozhoduje soud, o jehož protokol jde. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost.

(2) Ten, kdo řídil jednání nebo provádění úkonu, může i po podpisu protokolu nařídit nebo provést opravu ~~písařských chyb~~ **chyb v psaní a počtech** nebo jiných zřejmých nesprávností. Oprava se provede tak, aby původní zápis zůstal čitelný; opravu podpíše ten, kdo ji nařídil.

§ 73a

Peněžitá záruka

(1) Je-li dán důvod vazby uvedený v § 67 písm. a) nebo c), může orgán rozhodující o vazbě ponechat obviněného na svobodě nebo ho propustit na svobodu též tehdy, jestliže přijme složenou peněžitou záruku, jejíž výši určil. Je-li však obviněný stíhán pro trestný čin vraždy (§ 140 trestního zákoníku), těžkého ublížení na zdraví (§ 145 trestního zákoníku), mučení a jiného nelidského a krutého zacházení podle § 149 odst. 3, 4 trestního zákoníku, obchodování s lidmi (§ 168 trestního zákoníku), loupeže podle § 173 odst. 4 trestního zákoníku, braní rukojmí podle § 174 odst. 3, 4 trestního zákoníku, znásilnění podle § 185 odst. 3, 4 trestního zákoníku, sexuálního útoku podle § 185a odst. 3, 4, 5 trestního zákoníku, sexuálního nátlaku podle § 186 odst. 5, 6 trestního zákoníku, pohlavního zneužití podle § 187 odst. 2, 3 trestního zákoníku, obecného ohrožení podle § 272 odst. 2, 3 trestního zákoníku, vývoje, výroby a držení zakázaných bojových prostředků (§ 280 trestního zákoníku), ~~nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy~~ **neoprávněné výroby a jiného nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami, s rostlinami nebo houbami je obsahujícími nebo s jedy** podle § 283 odst. 3, 4 trestního zákoníku, získání kontroly nad vzdušným dopravním prostředkem, civilním plavidlem a pevnou plošinou (§ 290 trestního zákoníku), zavlečení vzdušného dopravního prostředku do ciziny podle § 292 odst. 2, 3 trestního zákoníku, vlastizrady (§ 309 trestního zákoníku), rozvracení republiky (§ 310 trestního zákoníku), teroristického útoku (§ 311 trestního zákoníku), teroru (§ 312 trestního zákoníku), sabotáže (§ 314 trestního zákoníku), vyzvědačství (§ 316 trestního zákoníku), spolupráce s nepřitelem (§ 319 trestního zákoníku), válečné zrady (§ 320 trestního zákoníku), genocidia (§ 400 trestního zákoníku), útoku proti lidskosti (§ 401 trestního zákoníku), apartheidu a diskriminace skupiny lidí (§ 402 trestního zákoníku), agrese (§ 405a trestního zákoníku), přípravy útočné války (§ 406 trestního zákoníku), styků ohrožujících mír (§ 409 trestního zákoníku), použití zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje (§ 411 trestního zákoníku), válečné krutosti (§ 412 trestního zákoníku), perzekuce obyvatelstva (§ 413 trestního zákoníku), plenění v prostoru válečných operací (§ 414 trestního zákoníku), zneužití mezinárodně uznávaných a státních znaků (§ 415 trestního zákoníku), nebo zneužití vlajky a práměřů (§ 416 trestního zákoníku), a je-li dán důvod vazby uvedený v § 67 písm. c), nelze peněžitou záruku přijmout. Se souhlasem obviněného může peněžitou záruku složit i jiná osoba, musí však být před jejím přijetím seznámena s podstatou obvinění a se skutečnostmi, v nichž je shledáván důvod vazby.

(2) Na návrh obviněného nebo osoby, která nabízí složení peněžitě záruky, orgán uvedený v odstavci 1 rozhodne, že

- a) přijetí peněžitě záruky je přípustné, a zároveň s přihlédnutím k osobě a k majetkovým poměrům obviněného nebo toho, kdo za něho složení peněžitě záruky nabízí, k povaze a závažnosti trestného činu, pro který je obviněný stíhán, a závažnosti důvodů vazby určí výši peněžitě záruky v odpovídající hodnotě od 10 000 Kč výše a způsob jejího složení, nebo
- b) vzhledem k okolnostem případu nebo závažnosti skutečností odůvodňujících vazbu nabídku peněžitě záruky nepřijímá.

(3) Pokud orgán uvedený v odstavci 1 rozhodne, že přijetí peněžitě záruky je přípustné, může zároveň rozhodnout o uložení omezení spočívajícího v zákazu vycestování do zahraničí. Pro případy podle věty první se § 73 odst. 5 až 7 použijí obdobně.

(4) Soud a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce rozhodne, že peněžitá záruka připadá státu, jestliže obviněný

- a) uprchne, skrývá se nebo neoznámí změnu svého pobytu, a znemožní tak doručení předvolání nebo jiné písemnosti soudu, státního zástupce nebo policejního orgánu,
- b) zaviněně se nedostaví na předvolání k úkonu trestního řízení, jehož provedení je bez jeho přítomnosti vyloučeno,
- c) opakuje trestnou činnost nebo se pokusí dokonat trestný čin, který dříve nedokonal nebo který připravoval nebo kterým hrozil, nebo
- d) se vyhýbá výkonu uloženého trestu odnětí svobody nebo peněžitého trestu.

(5) Peněžitou záruku zruší nebo změní její výši na návrh obviněného nebo osoby, která ji složila, anebo i bez návrhu soud nebo státní zástupce, který v té době vede řízení, jestliže pominuly důvody, které k jejímu přijetí vedly, nebo se změnily okolnosti rozhodné pro určení její výše. Rozhodne-li o zrušení peněžitě záruky nebo o jejím případnutí státu, přezkoumá zároveň, zda nejsou dány důvody pro rozhodnutí o vzetí do vazby, a případně provede potřebné úkony.

(6) Nerozhodne-li soud jinak, trvá peněžitá záruka u obviněného, který byl pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody nebo peněžitému trestu, do dne, kdy obviněný nastoupí výkon trestu odnětí svobody, zaplatí peněžitý trest a náklady trestního řízení; odstavec 7 tím není dotčen. Nezaplatí-li obviněný peněžitý trest nebo náklady trestního řízení ve stanovené lhůtě, na jejich zaplacení se použijí prostředky z peněžitě záruky.

(7) Byla-li odsuzujícím rozsudkem obviněnému uložena povinnost nahradit poškozenému majetkovou škodu nebo nemajetkovou újmu v penězích a poškozený o to ve stanovené lhůtě požádá, peněžitá záruka se poté, co odsouzený splnil své povinnosti uvedené v odstavci 6, použije k úhradě pohledávky poškozeného. Nepostačují-li prostředky z peněžitě záruky k uspokojení pohledávek všech poškozených, tyto pohledávky se uspokojí poměrně.

(8) Jakmile je možno peněžitou záruku použít k úhradě pohledávky poškozeného podle odstavce 7, soud o tom poškozeného vyrozumí. Nepožádá-li poškozený o využití peněžitě záruky k úhradě své pohledávky do tří měsíců od tohoto vyrozumění, peněžitá záruka se vrátí odsouzenému nebo osobě, která peněžitou záruku složila. O tom je třeba poškozeného poučit.

(9) Na důvody, pro které peněžitá záruka může připadnout státu, být použita na zaplacení peněžitě trestu, nákladů trestního řízení nebo k uhrazení pohledávky poškozeného, musí být obviněný a osoba, která peněžitou záruku složila, předem upozorněni.

Odposlech a záznam telekomunikačního provozu

§ 88

(1) Je-li vedeno trestní řízení pro zločin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let, pro trestný čin pletichy v insolvenčním řízení podle § 226 trestního zákoníku, porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 odst. 1 písm. e) a odst. 2 až 4 trestního zákoníku, zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 trestního zákoníku, pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži podle § 257 trestního zákoníku, pletichy při veřejné dražbě podle § 258 trestního zákoníku, **činnost pro cizí moc podle § 318a trestního zákoníku**, zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 trestního zákoníku, křivé obvinění podle § 345 odst. 3 až 5 trestního zákoníku, křivá výpověď a nepravdivý znalecký posudek podle § 346 odst. 3 až 5 trestního zákoníku, křivé tlumočení podle § 347 odst. 3 až 5 trestního zákoníku nebo pro jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, může být vydán příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, pokud

Lze důvodně předpokládat, že jím budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztížené. Odposlech a záznam telekomunikačního provozu provádí pro potřeby všech orgánů činných v trestním řízení Policie České republiky. Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu mezi obhájcem a obviněným je nepřipustné. Zjistí-li policejní orgán při odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, že obviněný komunikuje se svým obhájcem, je povinen záznam odposlechu bezodkladně zničit a informace, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít. Protokol o zničení záznamu založí do spisu.

(2) Nařídit odposlech a záznam telekomunikačního provozu je oprávněn předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce. Příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu musí být vydán písemně a musí být odůvodněn, včetně konkrétního odkazu na vyhlášenou mezinárodní smlouvu v případě, že se vede trestní řízení pro úmyslný trestný čin, k jehož stíhání tato mezinárodní smlouva zavazuje. V příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu musí být stanovena uživatelská adresa či zařízení a osoba uživatele, pokud je její totožnost známa, a doba, po kterou bude odposlech a záznam telekomunikačního provozu prováděn, která nesmí být delší než čtyři měsíce; v odůvodnění musí být uvedeny konkrétní skutkové okolnosti, které vydání tohoto příkazu, včetně doby jeho trvání, odůvodňují. Příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu se bezodkladně doručí policejnímu orgánu. V přípravném řízení opis příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu soudce bezodkladně zašle státnímu zástupci.

(3) Policejní orgán je povinen průběžně vyhodnocovat, zda i nadále trvají důvody, které vedly k vydání příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. Pokud důvody pominuly, je povinen odposlech a záznam telekomunikačního provozu ihned ukončit, a to i před skončením doby uvedené v odstavci 2. Tuto skutečnost bezodkladně písemně oznámí předsedovi senátu, který příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu vydal, a v přípravném řízení rovněž státnímu zástupci a soudci.

(4) Na základě vyhodnocení dosavadního průběhu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu může soudce soudu vyššího stupně a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce krajského soudu dobu trvání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu prodloužit, a to i opakovaně, vždy na dobu nejdéle čtyř měsíců.

(5) Bez příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu může orgán činný v trestním řízení nařídit odposlech a záznam telekomunikačního provozu, nebo jej provést i sám, je-li vedeno trestní řízení pro trestný čin obchodování s lidmi (§ 168 trestního zákoníku), svěření dítěte do moci jiného (§ 169 trestního zákoníku), omezování osobní svobody (§ 171 trestního zákoníku), vydírání (§ 175 trestního zákoníku), únosu dítěte a osoby stížené duševní poruchou (§ 200 trestního zákoníku), násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci (§ 352 trestního zákoníku), nebezpečného vyhrožování (§ 353 trestního zákoníku) nebo nebezpečného pronásledování (§ 354 trestního zákoníku), pokud s tím uživatel odposlouchávané stanice souhlasí.

(6) Má-li být záznam telekomunikačního provozu užit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol s uvedením údajů o místě, času, způsobu a obsahu provedeného záznamu, jakož i o orgánu, který záznam pořídil. Ostatní záznamy je povinen policejní orgán označit, spolehlivě uschovat tak, aby byla zajištěna ochrana před neoprávněným zneužitím záznamů, a v protokolu založeném do spisu poznamenat, kde jsou uloženy. V jiné trestní věci, než je ta, v níž byl odposlech a záznam telekomunikačního provozu proveden, lze záznam jako důkaz užit tehdy, pokud je v této věci vedeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v odstavci 1, nebo souhlasí-li s tím uživatel odposlouchávané stanice.

(7) Pokud při odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu nebyly zjištěny skutečnosti významné pro trestní řízení, je policejní orgán po souhlasu soudu a v přípravném řízení státního zástupce povinen záznamy bezodkladně zničit po třech letech od pravomocného skončení věci. ~~Byl-li policejní orgán vyrozuměn o podání mimořádného opravného prostředku v uvedené lhůtě, zničí záznamy o odposlechu po rozhodnutí o mimořádném opravném prostředku, případně až po novém pravomocném skončení věci. Soud a v přípravném řízení státní zástupce souhlas neudělí, pokud byl podán mimořádný opravný prostředek nebo ústavní stížnost; v takovém případě policejní orgán zničí záznam po konečném vyřízení věci.~~ Protokol o zničení záznamu o odposlechu zašle policejní orgán státnímu zástupci, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, a v řízení před soudem předsedovi senátu ~~prvého~~ **prvního** stupně, k založení do spisu.

~~(8) Státní zástupce nebo policejní orgán, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, a v řízení před soudem předseda senátu soudu prvního stupně po pravomocném skončení věci, informuje o nařízeném odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu osobu uvedenou v odstavci 2, pokud je známa. Informace obsahuje označení soudu, který vydal příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, délku trvání odposlechu a datum jeho ukončení. Součástí informace je poučení o právu podat ve lhůtě šesti měsíců ode dne doručení této informace Nejvyššímu soudu návrh na přezkoumání zákonnosti příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. Předseda senátu soudu prvního stupně podá informaci bezodkladně po pravomocném skončení věci, státní zástupce, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, bezodkladně po uplynutí lhůty pro přezkoumání jeho rozhodnutí nejvyšším státním zástupcem podle § 174a a policejní orgán, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, bezodkladně po uplynutí lhůty pro přezkoumání jeho rozhodnutí státním zástupcem podle § 174 odst. 2 písm. e).~~

(8) Jde-li o záznam telekomunikačního provozu uvedený v odstavci 6 větě první, státní zástupce nebo policejní orgán, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, a v řízení před soudem předseda senátu soudu prvního stupně po pravomocném skončení věci informuje o nařízeném odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu osobu uvedenou v odstavci 2, pokud je známa a nejde-li o osobu, která měla možnost se tuto informaci dozvědět z trestního spisu a namítat nezákonnost příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a jeho provedení v řízení před soudem. Informace obsahuje spisovou značku trestní věci, označení soudu, který vydal příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, dobu trvání odposlechu a datum jeho ukončení. Součástí informace je poučení o právu podat návrh na přezkoumání zákonnosti příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a jeho provedení. Informaci podá

- a) předseda senátu soudu prvního stupně do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, kterým byla věc skončena, nebo ode dne, od kterého se má za to, že se obviněný osvědčil ve zkušební době podmíněného zastavení trestního stíhání, anebo, pokud soud prvního stupně nemá v této době spis k dispozici, ode dne doručení spisu,**
- b) státní zástupce, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, do 30 dnů ode dne uplynutí lhůty pro přezkoumání rozhodnutí nejvyšším státním zástupcem podle § 174a, přichází-li takový přezkum v úvahu, jinak do 30 dnů ode dne nabytí právní moci takového rozhodnutí nebo ode dne, od kterého se má za to, že se obviněný osvědčil ve zkušební době podmíněného odložení podání návrhu na potrestání nebo podmíněného zastavení trestního stíhání, nebo**
- c) policejní orgán, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, do 30 dnů ode dne uplynutí lhůty pro přezkoumání jeho rozhodnutí státním zástupcem podle § 174 odst. 2 písm. e).**

(9) Jde-li o záznam telekomunikačního provozu uvedený v odstavci 7, policejní orgán, který záznam označil, informuje o nařízeném odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu osobu uvedenou v odstavci 2, pokud je známa; odstavec 8 věty druhá a třetí se použijí obdobně. Byla-li věc pravomocně skončena policejním orgánem, policejní orgán podá informaci ve lhůtě uvedené v odstavci 8 písm. c), jinak do 30 dnů poté, co mu soud nebo státní zástupce doručil své rozhodnutí, kterým byla věc pravomocně skončena.

(9) (10) Informaci podle odstavce 8 odstavců 8 a 9 předseda senátu, státní zástupce nebo policejní orgán nepodá v řízení o zločinu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let, spáchaném organizovanou skupinou, v řízení o trestném činu spáchaném ve prospěch organizované zločinecké skupiny, v řízení o trestném činu účasti na organizované zločinecké skupině (§ 361 trestního zákoníku), v řízení o trestném činu účasti na teroristické skupině (§ 312a trestního zákoníku) nebo pokud se na spáchání trestného činu podílelo více osob a ve vztahu alespoň k jedné z nich nebylo trestní řízení doposud pravomocně skončeno, nebo pokud je proti osobě, již má být informace sdělena, vedeno trestní řízení, anebo pokud by poskytnutím takové informace mohl být zmařen účel trestního řízení, včetně řízení uvedeného v odstavci 6, nebo by mohlo dojít k ohrožení bezpečnosti státu, života, zdraví, práv a svobod osob. **Předseda senátu, státní zástupce nebo policejní orgán je povinen průběžně zkoumat, zda důvod pro nepodání informace, který může pominout, stále trvá; pokud pominul, informuje osobu uvedenou v odstavci 8 nebo 9 neprodleně poté, co tuto skutečnost zjistí. Informaci nepodá, pokud důvod pro její nepodání nepominul ani po uplynutí 10 let ode dne vydání příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.**

(11) Osoba uvedená v odstavcích 8 a 9 má právo podat návrh na přezkoumání zákonnosti příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a jeho provedení. Návrh se podává u orgánu, který osobě podal informaci podle odstavce 8 nebo 9, do 30 dnů ode dne doručení této informace dotčené osobě. Tento orgán přezkoumá, zda byl návrh podán oprávněnou osobou a ve stanovené lhůtě, a spolu se svým vyjádřením k těmto otázkám a informací podanou dotčené osobě jej předloží Nejvyššímu soudu. Orgán uvedený v odstavci 8 k návrhu připojí též spisy.

§ 88a

(1) Je-li třeba pro účely trestního řízení vedeného pro úmyslný trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně tři roky, pro trestný čin porušení tajemství dopravovaných zpráv (§ 182 trestního zákoníku), **pro trestný čin zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření (§ 191a trestního zákoníku)**, pro trestný čin podvodu (§ 209 trestního zákoníku), pro trestný čin neoprávněného přístupu k počítačovému systému a neoprávněného zásahu do počítačového systému nebo nosiče informací (§ 230 trestního zákoníku), pro trestný čin opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat (§ 231 trestního zákoníku), pro trestný čin nebezpečného vyhrožování (§ 353 trestního zákoníku), pro trestný čin nebezpečného pronásledování (§ 354 trestního zákoníku), pro trestný čin šíření poplašné zprávy (§ 357 trestního zákoníku), pro trestný čin podněcování k trestnému činu (§ 364 trestního zákoníku), pro trestný čin schvalování trestného činu (§ 365 trestního zákoníku), nebo pro úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, zjistit údaje o telekomunikačním provozu, které jsou předmětem telekomunikačního tajemství anebo na něž se vztahuje ochrana osobních a zprostředkovacích dat a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo, nařídí v řízení před soudem jejich vydání soudu předseda senátu a v přípravném řízení nařídí jejich vydání státnímu

zástupci nebo policejnímu orgánu soudce na návrh státního zástupce. Příkaz k zjištění údajů o telekomunikačním provozu musí být vydán písemně a odůvodněn, včetně konkrétního odkazu na vyhlášenou mezinárodní smlouvu v případě, že se vede trestní řízení pro trestný čin, k jehož stíhání tato mezinárodní smlouva zavazuje. Vztahuje-li se žádost ke konkrétnímu uživateli, musí být v příkazu uvedena jeho totožnost, je-li známa.

~~(2) Státní zástupce nebo policejní orgán, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, a v řízení před soudem předseda senátu soudu prvního stupně po pravomocném skončení věci informuje o nařízeném zjišťování údajů o telekomunikačním provozu osobu uživatele uvedenou v odstavci 1, pokud je známa. Informace obsahuje označení soudu, který vydal příkaz k zjištění údajů o telekomunikačním provozu, a údaj o období, jehož se tento příkaz týkal. Součástí informace je poučení o právu podat ve lhůtě šesti měsíců ode dne doručení této informace Nejvyššímu soudu návrh na přezkoumání zákonnosti příkazu k zjištění údajů o telekomunikačním provozu. Informaci podá předseda senátu soudu prvního stupně bezodkladně po pravomocném skončení věci, státní zástupce, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, podá informaci bezodkladně po uplynutí lhůty pro přezkoumání jeho rozhodnutí nejvyšším státním zástupcem podle § 174a a policejní orgán, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, podá informaci bezodkladně po uplynutí lhůty pro přezkoumání jeho rozhodnutí státním zástupcem podle § 174 odst. 2 písm. e).~~

(2) Osoba uvedená v odstavci 1 větě poslední, pokud je známa a nejde-li o osobu, která měla možnost se tuto informaci dozvědět z trestního spisu a namítat nezákonnost příkazu k zjištění údajů o telekomunikačním provozu v řízení před soudem, má právo na informaci o vydání takového příkazu, nejsou-li dány důvody pro nepodání takové informace, a právo podat návrh na přezkoumání zákonnosti takového příkazu a jeho provedení. Ustanovení § 88 odst. 8 až 11 se použijí obdobně.

~~(3) Informaci podle odstavce 2 předseda senátu, státní zástupce nebo policejní orgán nepodá v řízení o zločinu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let, spáchaném organizovanou skupinou, v řízení o trestném činu spáchaném ve prospěch organizované zločinecké skupiny, v řízení o trestném činu účasti na organizované zločinecké skupině (§ 361 trestního zákoníku), v řízení o trestném činu účasti na teroristické skupině (§ 312a trestního zákoníku) nebo pokud se na spáchání trestného činu podílelo více osob a ve vztahu alespoň k jedné z nich nebylo trestní řízení doposud pravomocně skončeno, nebo pokud je proti osobě, již má být informace sdělena, vedeno trestní řízení, anebo pokud by poskytnutím takové informace mohl být zmařen účel tohoto nebo jiného trestního řízení, nebo by mohlo dojít k ohrožení bezpečnosti státu, života, zdraví, práv nebo svobod osob.~~

(4) (3) Příkazu podle odstavce 1 není třeba, pokud k poskytnutí údajů dá souhlas uživatel telekomunikačního zařízení, ke kterému se mají údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu vztahovat.

§ 128

Vyhlášení rozsudku

(1) Rozsudek je nutno vždy vyhlásit; vyhlašuje jej předseda senátu.

(2) Vyhlašují se úvodní slova „Jménem republiky“, plné znění výroku, aspoň podstatná část odůvodnění a poučení o opravném prostředku. Vyhlášení musí být v naprosté shodě s obsahem rozsudku, tak jak byl odhlasován.

(3) Rozsudek se vyhlásí zpravidla hned po skončení jednání, které rozsudku předcházelo; není-li to možné, lze pro vyhlášení rozsudku jednání odročit na dobu nejdéle tři dnů.

(3) Pokud je popis skutku rozsáhlý, obsahuje řadu technických údajů nebo ústní vyhlášení plného výroku, jímž se obviněný uznává vinným, nebo jímž se obžaloby zprošťuje, není z jiných obdobných důvodů vhodné, předseda senátu vyhlásí výrok tak, že uvede podstatné skutkové okolnosti a označení trestného činu, jehož se výrok o vině týká, a to jeho zákonným pojmenováním a uvedením příslušného zákonného ustanovení, včetně skutečnosti, zda jde o zločin nebo přečin; ve zbytku odkáže na písemné znění výroku rozsudku, jež bezprostředně po vyhlášení předá stranám. Považuje-li to za vhodné, může předseda senátu písemné znění výroku rozsudku také promítnout nebo jinak zpřístupnit veřejnosti.

(4) Rozsudek se vyhlásí zpravidla ihned po skončení jednání, které rozsudku přecházelo. Není-li to možné pro rozsáhlost nebo odbornou náročnost věci, lze za účelem vyhlášení rozsudku odročit jednání ve vazebních věcech na dobu nejdéle 5 dnů a v ostatních věcech nejdéle na dobu 10 dnů.

§ 129

Vyhotovení rozsudku

(1) Každý rozsudek je nutno vyhotovit písemně. Vyhotovení rozsudku musí být ve shodě s obsahem rozsudku, tak jak byl vyhlášen. **Pokud byl rozsudek vyhlášen způsobem uvedeným v § 128 odst. 3, vyhotovení rozsudku musí být ve shodě s obsahem rozsudku tak, jak byl ústně vyhlášen a s písemným zněním výroku rozsudku, které bylo předáno stranám. Tím není dotčena možnost opravy vyhotovení rozsudku.**

(2) Jestliže se po vyhlášení rozsudku nebo v soudem stanovené lhůtě po vyhlášení rozsudku státní zástupce a obžalovaný vzdali odvolání a prohlásili, že netrvají na vyhotovení odůvodnění, a obžalovaný zároveň prohlásil, že si nepřeje, aby v jeho prospěch podaly odvolání jiné oprávněné osoby, může soud vyhotovit zjednodušený rozsudek, který neobsahuje odůvodnění. Pokud oprávněné osoby mohou podat odvolání ve prospěch obžalovaného i proti jeho vůli, lze zjednodušený rozsudek vyhotovit pouze v případě, že se vzdají odvolání. Týká-li se rozsudek více obžalovaných, je třeba odůvodnit jeho výroky v částech, které se vztahují k osobě obžalovaného, u něhož nebyly splněny podmínky pro vyhotovení zjednodušeného rozsudku. Mají-li právo podat odvolání i poškozený nebo zúčastněná osoba a nevzdali-li se tohoto práva, je rovněž třeba odůvodnit ty výroky, proti kterým mohou podat odvolání.

(3) Jestliže nebyl rozsudek písemně vyhotoven již v poradě, předseda senátu nebo jím pověřený soudce, který byl členem senátu, jej vyhotoví a předá k doručení

- a) v řízení před okresními soudy a krajskými soudy jako soudy druhého stupně ve vazebních věcech do pěti pracovních dnů a v ostatních věcech do deseti pracovních dnů,
- b) v řízení před krajskými soudy jako soudy prvního stupně, vrchními soudy a před Nejvyšším soudem ve vazebních věcech do deseti pracovních dnů a v ostatních věcech do dvaceti pracovních dnů.

Výjimky z těchto lhůt povoluje na žádost předsedy senátu nebo soudce vyhotovujícího rozsudek ze závažných důvodů, zejména s ohledem na rozsáhlost a složitost věci, v jednotlivých věcech předseda soudu. Prodlouží-li lhůtu o více jak dalších dvacet pracovních dnů, písemně zdůvodní, proč nebylo možné stanovit lhůtu kratší. Jinak postupuje podle odstavce 4.

(4) Nemůže-li předseda senátu ani jiný jeho člen vyhlášený rozsudek písemně vyhotovit pro překážku delšího trvání, vyhotoví jej na příkaz předsedy soudu jiný soudce. Jde-li o samosoudce, vyhotoví rozsudek soudce určený předsedou soudu.

(5) Vyhotovení rozsudku podpíše předseda senátu a ten, kdo je vypracoval. Nemůže-li předseda senátu podepsat vyhotovení rozsudku pro překážku delšího trvání, podpíše je za něho jiný člen senátu; důvod toho se na vyhotovení rozsudku poznamená.

§ 131

Oprava vyhotovení a opisu rozsudku

(1) Předseda senátu může zvláštním usnesením kdykoli opravit ~~písařské chyby~~ **chyby v psaní a počtech** a jiné zřejmé nesprávnosti, k nimž došlo ve vyhotovení rozsudku a jeho opisech, ~~tak, aby vyhotovení bylo v naprosté shodě s obsahem rozsudku, jak byl vyhlášen.~~ Opravu může nařídit i soud vyššího stupně.

(2) Opis usnesení o opravě se doručí všem osobám, jimž byl doručen opis rozsudku.

(3) Proti rozhodnutí o opravě podle odstavce 1 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

(4) Po právní moci usnesení o opravě se oprava provede jak ve vyhotovení rozsudku, tak i v opisech, které se od osob, jimž byly **v listinné podobě** doručeny, vyžádají za tím účelem zpět.

§ 158e

Použití agenta

(1) Je-li vedeno trestní řízení pro zločin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let, pro trestný čin spáchaný ve prospěch organizované zločinecké skupiny, pro trestný čin pletichy v insolvenčním řízení podle § 226 trestního zákoníku, porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 odst. 1 písm. e) a odst. 2 až 4 trestního zákoníku, zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 trestního zákoníku, pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži podle § 257 trestního zákoníku, pletichy při veřejné dražbě podle § 258 trestního zákoníku, zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 trestního zákoníku, přijetí úplatku podle § 331 trestního zákoníku, podplacení podle § 332 trestního zákoníku, nepřímého úplatkářství podle § 333 trestního zákoníku nebo pro jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, je policejní orgán, pokud jím je útvar Policie České republiky nebo Generální inspekce bezpečnostních sborů, oprávněn použít agenta.

(2) Agentem je příslušník Policie České republiky nebo Generální inspekce bezpečnostních sborů plnící úkoly uložené mu řídicím policejním orgánem, vystupující zpravidla se zastíráním skutečného účelu své činnosti. Je-li to k použití agenta, jeho přípravě nebo k jeho ochraně nutné, je k zastírání jeho totožnosti možné

- a) vytvořit legendu o jiné osobní existenci a osobní údaje vyplývající z této legendy zavést do informačních systémů provozovaných podle zvláštních zákonů,
- b) provádět hospodářské činnosti, k jejichž vykonávání je třeba zvláštní oprávnění, povolení či registrace,
- c) zastírat příslušnost k Policii České republiky nebo ke Generální inspekci bezpečnostních sborů.

(3) Orgány veřejné správy jsou povinny poskytnout Policii České republiky a Generální inspekci bezpečnostních sborů bez odkladu potřebnou součinnost při plnění oprávnění uvedených v odstavci 2.

(4) Použití agenta povoluje na návrh státního zástupce vrchního státního zastupitelství nebo na návrh evropského pověřeného žalobce soudce vrchního soudu, v jehož obvodu je státní zástupce, podávající návrh, činný. Návrh na použití agenta může podat i evropský žalobce; v takovém případě povoluje použití agenta soudce vrchního soudu, v jehož obvodu by byl činný evropský pověřený žalobce, který by byl jinak příslušný k výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení. V povolení musí být uveden účel použití a doba, po kterou bude agent použit, **kteřa nesmí být delší než šest měsíců**, a údaje umožňující identifikaci agenta. Na základě nového návrhu, obsahujícího vyhodnocení dosavadní činnosti agenta, lze dobu povolení prodloužit, a to i opakovaně, **vždy nejdéle na dobu šesti měsíců**.

(5) Ke sledování osob a věcí v rozsahu uvedeném v § 158d odst. 2 a k provedení předstíraného převodu podle § 158c agent nepotřebuje další povolení.

(6) Agent je povinen při své činnosti volit takové prostředky, které jsou způsobilé ke splnění jeho služebního úkolu a jimiž není jiným osobám způsobována újma na jejich právech nad míru nezbytně nutnou. Jiné povinnosti podle zvláštního zákona upravujícího postavení příslušníků Policie České republiky nebo podle zvláštního zákona upravujícího postavení příslušníků Generální inspekce bezpečnostních sborů nemá. **Agent při své činnosti nesmí vzbudit u jiné osoby úmysl spáchat trestný čin a nesmí svým jednáním ovlivnit okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby.**

(7) **Trestní stíhání pro trestný čin spáchaný agentem při jeho činnosti nelze zahájit a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno, dopustil-li se agent takového činu s cílem odhalit pachatele trestné činnosti uvedené v odstavci 1 nebo spáchání takové trestné činnosti předejít; to neplatí, pokud agent**

- a) **spáchá trestný čin mučení a jiného nelidského a krutého zacházení (§ 149 trestního zákoníku), znásilnění (§ 185 trestního zákoníku), sexuálního útoku (§ 185a trestního zákoníku), sexuálního nátlaku (§ 186 trestního zákoníku), pohlavního zneužití (§ 187 trestního zákoníku), svádění k pohlavnímu styku (§ 202 trestního zákoníku), získání kontroly nad vzdušným dopravním prostředkem, civilním plavidlem a pevnou plošinou (§ 290 trestního zákoníku), ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku a civilního plavidla (§ 291 trestního zákoníku), zavlčení vzdušného dopravního prostředku do ciziny (§ 292 trestního zákoníku), vlastizrady (§ 309 trestního zákoníku), rozvracení republiky (§ 310 trestního zákoníku), teroristického útoku (§ 311 trestního zákoníku), sabotáže (§ 314 trestního zákoníku), vyzvědačství (§ 316 trestního zákoníku) nebo činnosti pro cizí moc (§ 318a trestního zákoníku),**
- b) **jedná zjevně nepřiměřeně, zejména způsobí-li takovým činem smrt, těžkou újmu na zdraví nebo jiný zvláště závažný následek,**
- c) **spáchání takového činu zosnoval, nebo**
- d) **založil nebo zosnoval organizovanou zločineckou skupinu, organizovanou skupinu nebo teroristickou skupinu nebo působil jako její vedoucí činitel nebo představitel.**

(~~7~~) (8) Státní zástupce je povinen od příslušného policejního orgánu vyžadovat údaje potřebné pro posouzení, zda trvají důvody pro použití agenta a zda je jeho činnost v souladu se zákonem. Tyto údaje je povinen pravidelně, nejméně jednou za tři měsíce, posuzovat, a pominou-li důvody pro použití agenta, dá policejnímu orgánu pokyn k bezodkladnému

ukončení činnosti agenta. Policejní orgán je povinen předložit státnímu zástupci záznam o výsledku použití agenta.

(9) V jiné trestní věci, než je ta, v níž bylo použití agenta povoleno, lze informace získané agentem použít jako důkaz jen tehdy, je-li i v této věci vedeno řízení o úmyslném trestném činu uvedeném v odstavci 1 nebo souhlasí-li s tím osoba, do jejíchž práv a svobod bylo použitím agenta zasahováno.

(10) Při získávání poznatků o trestné činnosti agenta a prověřování skutečností nasvědčujících tomu, že agent spáchal trestný čin, se postupuje tak, aby nedošlo k odhalení jeho totožnosti a podoby.

§ 159b

Dočasné odložení trestního stíhání

(1) Jestliže to je třeba k objasnění trestné činnosti spáchané ve prospěch organizované zločinecké skupiny, nebo jiného úmyslného trestného činu, anebo zjištění jejich pachatelů, může policejní orgán se souhlasem státního zástupce dočasně odložit zahájení trestního stíhání na nezbytnou dobu, nejdéle však o dva měsíce.

(2) Trvají-li důvody, pro které bylo trestní stíhání podle odstavce 1 dočasně odloženo, může státní zástupce na návrh policejního orgánu vyslovit souhlas s prodloužením lhůty uvedené v odstavci 1 nejvýše o další dva měsíce, a to i opakovaně.

(3) Policejní orgán se souhlasem státního zástupce vrchního státního zastupitelství, evropského pověřeného žalobce nebo evropského žalobce, který podal návrh na použití agenta, dočasně odloží zahájení trestního stíhání osoby též v případě, kdy tato osoba působí jako agent.

~~(3)~~ (4) Policejní orgán dočasně odloží zahájení trestního stíhání osoby též v případě, kdy je tato osoba dočasně vyňata z pravomoci orgánů činných v trestním řízení (§ 10) nebo je-li její trestní stíhání pro nedostatek souhlasu oprávněného orgánu dočasně nepřipustné.

~~(4)~~ (5) Policejní orgán dočasně odloží zahájení trestního stíhání též v případě, jestliže dřívější řízení pro týž skutek proti téže osobě skončilo pravomocným rozhodnutím o přestupku a dosud neuplynula lhůta pro zahájení přezkumného řízení podle jiného právního předpisu, ve kterém může být rozhodnutí o přestupku zrušeno. Po právní moci rozhodnutí o dočasném odložení trestního stíhání podle věty první dá policejní orgán podnět příslušnému správnímu orgánu ke zrušení rozhodnutí o přestupku v přezkumném řízení.

~~(5)~~ (6) O dočasném odložení trestního stíhání policejní orgán vyhotoví záznam, jehož opis do 48 hodin zašle státnímu zástupci.

~~(6)~~ (7) Pominou-li důvody pro dočasné odložení trestního stíhání, policejní orgán trestní stíhání neprodleně zahájí.

§ 160

(1) Nasvědčují-li prověřováním podle § 158 zjištěné a odůvodněné skutečnosti tomu, že byl spáchán trestný čin, a je-li dostatečně odůvodněn závěr, že jej spáchala určitá osoba, rozhodne policejní orgán neprodleně o zahájení trestního stíhání této osoby jako obviněného, pokud není důvod k postupu podle § 159a odst. 2 a 3, § 159b odst. ~~1, 3 a 4~~ **1 a 3 až 5** nebo § 159c odst. 1. Výrok usnesení o zahájení trestního stíhání musí obsahovat popis skutku, ze kterého je tato osoba obviněna, aby nemohl být zaměněn s jiným, zákonné označení

trestného činu, který je v tomto skutku spatřován; obviněný musí být v usnesení o zahájení trestního stíhání označen stejnými údaji, jaké musí být uvedeny o osobě obžalovaného v rozsudku (§ 120 odst. 2). V odůvodnění usnesení je třeba přesně označit skutečnosti, které odůvodňují závěr o důvodnosti trestního stíhání.

(2) Opis usnesení o zahájení trestního stíhání je třeba doručit obviněnému nejpozději na počátku prvního výslechu a do 48 hodin státnímu zástupci a obhájci; u obhájce počíná lhůta k doručení běžet od jeho zvolení nebo ustanovení. Opis usnesení o zahájení trestního stíhání musí být doručen též poškozenému, pokud jsou jeho pobyt nebo sídlo známé a jestliže o to výslovně požádá. ~~Opis usnesení o zahájení trestního stíhání advokáta je třeba bez odkladu doručit též ministru spravedlnosti a předsedovi Komory. Opis usnesení o zahájení trestního stíhání advokáta je třeba bez odkladu doručit též ministru spravedlnosti a předsedovi Komory. Opis usnesení o zahájení trestního stíhání příslušníka Policie České republiky, příslušníka Vězeňské služby České republiky anebo celníka nebo zaměstnance České republiky, zařazeného k výkonu práce v Policii České republiky, Vězeňské službě České republiky anebo v Celní správě České republiky doručí Generální inspekce bezpečnostních sborů též řediteli příslušného bezpečnostního sboru. Opis usnesení o zahájení trestního stíhání je třeba bez odkladu doručit též~~

- a) předsedovi profesní samosprávné komory, jde-li o trestní stíhání jejího člena a může-li mu komora z důvodu zahájení trestního stíhání výkon činnosti pozastavit,
- b) řediteli bezpečnostního sboru, jde-li o trestní stíhání příslušníka bezpečnostního sboru nebo zaměstnance České republiky zařazeného k výkonu práce v bezpečnostním sboru, nebo nadřízenému ředitel bezpečnostního sboru, jde-li o trestní stíhání ředitele bezpečnostního sboru,
- c) ministru obrany, jde-li o vojáka z povolání nebo vojáka v aktivní záloze,
- d) ministru spravedlnosti, jde-li o trestní stíhání státního zástupce, advokáta, exekutora nebo notáře,
- e) Ministerstvu spravedlnosti, jde-li o trestní stíhání znalce, soudního tlumočnicka nebo soudního překladatele,
- f) vedoucímu státnímu zástupci státního zastupitelství, k němuž je státní zástupce přidělen, dočasně přidělen nebo přeložen anebo které je stanoveno jako místo výkonu funkce evropského pověřeného žalobce, jde-li o trestní stíhání státního zástupce, a vedoucímu státnímu zástupci nejbližší vyššího státního zastupitelství, je-li stíhaným státním zástupcem vedoucí státní zástupce,
- g) řediteli vazební věznice, věznice nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence, v níž vykonává vazbu, trest odnětí svobody nebo zabezpečovací detenci osoba, o jejíž trestní stíhání jde,
- h) služebnímu orgánu ve služebním úřadu, v němž vykonává státní službu státní zaměstnanec, o jehož trestní stíhání jde, a
- i) dalším orgánům nebo osobám neuvedeným v písmenech a) až h), pokud tak stanoví jiný právní předpis.

(3) Policejní orgán provede potřebné neodkladné nebo neopakovatelné úkony a zahájí trestní stíhání, pokud nelze dosáhnout, aby tyto úkony provedl příslušný orgán, a nejpozději do tří dnů od jejich provedení předá věc tomuto orgánu, který pokračuje v řízení.

(4) Neodkladným úkonem je takový úkon, který vzhledem k nebezpečí jeho zmaření, zničení nebo ztráty důkazu nesnese z hlediska účelu trestního řízení odkladu na dobu, než bude

zahájeno trestní stíhání. Neopakovatelným úkonem je takový úkon, který nebude možno před soudem provést. V protokolu o provedení neodkladného nebo neopakovatelného úkonu je třeba vždy uvést, na základě jakých skutečností byl úkon za neodkladný nebo neopakovatelný považován.

(5) Vyjde-li během vyšetřování najevo, že se obviněný dopustil dalšího skutku, který není uveden v usnesení o zahájení trestního stíhání, postupuje se ohledně tohoto skutku způsobem uvedeným v odstavcích 1 a 2.

(6) Vyjde-li během vyšetřování najevo, že skutek, pro který bylo zahájeno trestní stíhání, je jiným trestným činem, než jak byl v usnesení o zahájení trestního stíhání právně posouzen, upozorní na to policejní orgán obviněného a učiní o tom záznam do protokolu.

(7) Proti usnesení o zahájení trestního stíhání může obviněný podat stížnost.

§ 163

Trestní stíhání se souhlasem poškozeného

(1) Trestní stíhání pro trestné činy ublížení na zdraví (§ 146 trestního zákoníku), těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti (§ 147 trestního zákoníku), ublížení na zdraví z nedbalosti (§ 148 trestního zákoníku), neposkytnutí pomoci (§ 150 trestního zákoníku), neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku (§ 151 trestního zákoníku), ohrožení pohlavní nemocí (§ 155 trestního zákoníku), omezování osobní svobody podle § 171 odst. 1, 2 trestního zákoníku, vydírání podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku, porušování domovní svobody (§ 178 trestního zákoníku), poškození cizích práv (§ 181 trestního zákoníku), porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí (§ 183 trestního zákoníku), sexuálního nátlaku podle § 186 odst. 1 trestního zákoníku, **zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření (§ 191a trestního zákoníku)**, krádeže (§ 205 trestního zákoníku), zpronevěry (§ 206 trestního zákoníku), neoprávněného užívání cizí věci (§ 207 trestního zákoníku), neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo nebytovému prostoru (§ 208 trestního zákoníku), podvodu (§ 209 trestního zákoníku), legalizace výnosů z trestné činnosti podle , legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti podle § 217 odst. 2 lichvy (§ 218 trestního zákoníku), zatajení věci (§ 219 trestního zákoníku), porušení povinnosti při správě cizího majetku (§ 220 trestního zákoníku), porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti (§ 221 trestního zákoníku), poškození věřitele (§ 222 trestního zákoníku), poškození cizí věci (§ 228 trestního zákoníku), nebezpečného vyhrožování (§ 353 trestního zákoníku) a nebezpečného pronásledování (§ 354 trestního zákoníku) proti tomu, kdo je ve vztahu k poškozenému osobou, vůči níž by měl poškozený jako svědek právo odepřít výpověď (§ 100 odst. 2), a trestní stíhání pro trestné činy znásilnění podle § 185 odst. 1 trestního zákoníku a sexuálního útoku podle § 185a odst. 1 trestního zákoníku proti tomu, kdo je nebo v době spáchání činu byl ve vztahu k poškozenému manželem, partnerem nebo druhem, jakož i pro trestný čin opilství (§ 360 trestního zákoníku), pokud jinak vykazuje znaky skutkové podstaty některého z těchto trestných činů, lze zahájit a v již zahájeném trestním stíhání pokračovat pouze se souhlasem poškozeného. Je-li poškozených jedním skutkem několik, postačí souhlas byť jen jednoho z nich.

(2) Nepředloží-li poškozený své vyjádření státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu písemně, zaznamenaná se jeho obsah do protokolu. Souhlas s trestním stíháním může poškozený výslovným prohlášením vzít kdykoliv zpět, a to až do doby, než se odvolací soud odebere k závěrečné poradě. Výslovně odepřený souhlas však nelze znovu udělit.

§ 172

Zastavení trestního stíhání

(1) Státní zástupce zastaví trestní stíhání,

- a) je-li nepochybné, že se nestal skutek, pro který se trestní stíhání vede,
- b) není-li tento skutek trestným činem a není důvod k postoupení věci,
- c) není-li prokázáno, že skutek spáchal obviněný,
- d) je-li trestní stíhání nepřípustné (§ 11),
- e) nebyl-li obviněný v době činu pro nepřičetnost trestně odpovědný, nebo
- f) zanikla-li trestnost činu.

(2) Státní zástupce může zastavit trestní stíhání,

- a) je-li trest, k němuž může trestní stíhání vést, zcela bez významu vedle trestu, který pro jiný čin byl obviněnému již uložen nebo který ho podle očekávání postihne,
- b) bylo-li o skutku obviněného již rozhodnuto jiným orgánem, kázeňsky, kárně anebo cizozemským soudem nebo úřadem anebo mezinárodním trestním soudem, mezinárodním trestním tribunálem, popřípadě obdobným mezinárodním soudním orgánem s působností v trestních věcech, i když nesplňují některou z podmínek uvedených v § 145 odst. 1 písm. a) zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, a toto rozhodnutí lze považovat za postačující, ~~nebo~~,
- c) jestliže vzhledem k významu a míře porušení nebo ohrožení chráněného zájmu, který byl dotčen, způsobu provedení činu a jeho následku, nebo okolnostem, za nichž byl čin spáchán, a vzhledem k chování obviněného po spáchání činu, zejména k jeho snaze nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu, je zřejmé, že účelu trestního řízení bylo dosaženo, **nebo**
- d) po obstarání všech dostupných důkazů výsledky vyšetřování v dostatečné míře neodůvodňují postavení obviněného před soud a v řízení před soudem zřejmě nelze očekávat zjištění skutečností nezbytných k prokázání viny obviněného ze spáchání skutku.**

(3) Proti usnesení podle odstavců 1 a 2 může obviněný, a je-li znám, též poškozený, podat stížnost, jež má odkladný účinek.

(4) V trestním stíhání, které bylo zastaveno z některého důvodu uvedeného v odstavci 2 **písm. a) až c)**, se pokračuje, prohlásí-li obviněný do tří dnů od doby, kdy mu bylo usnesení o zastavení trestního stíhání oznámeno, že na projednání věci trvá. O tom je třeba obviněného poučit.

§ 179b

(1) Orgán konající zkrácené přípravné řízení provádí úkony podle hlavy deváté. Způsobem uvedeným v hlavě čtvrté provádí pouze neodkladné nebo neopakovatelné úkony.

(2) Ve zkráceném přípravném řízení má podezřelý stejná práva jako obviněný (§ 33 odst. 1, 2). Zadržený podezřelý má právo zvolit si obhájce a radit se s ním bez přítomnosti třetí osoby již v průběhu zadržení. O tom je třeba podezřelého před jeho výslechem poučit a poskytnout mu plnou možnost uplatnění jeho práv.

(3) Podezřelého ze spáchání trestného činu je třeba vyslechnout a nejpozději na počátku výslechu mu sdělit, že spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký trestný čin je v tomto skutku spatřován. O tomto úkonu orgán konající zkrácené přípravné řízení učiní záznam do protokolu. Opis záznamu doručí podezřelému a jeho obhájci; policejní orgán zašle opis záznamu do 48 hodin též státnímu zástupci. Na postup při výslechu podezřelého se přiměřeně užijí ustanovení o výslechu obviněného.

(4) Zkrácené přípravné řízení musí být skončeno nejpozději do dvou týdnů ode dne, kdy policejní orgán sdělil podezřelému, že spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký trestný čin je v tomto skutku spatřován (§ 179b odst. 3).

(5) Státní zástupce může ve zkráceném přípravném řízení s podezřelým sjednat dohodu o vině a trestu; na podmínky a postup při jejím sjednávání se použije obdobně ustanovení § 175a. Doručením návrhu na schválení dohody o vině a trestu soudu se zahajuje trestní stíhání. **Na vyrozumění o podání návrhu na schválení dohody o vině a trestu, která byla sjednána s osobou uvedenou v § 160 odst. 2 větě třetí, se použije obdobně § 160 odst. 2 věta třetí**

(6) Je-li podezřelým osoba, která je dočasně vyňata z pravomoci orgánů činných v trestním řízení (§ 10) či jejíž trestní stíhání je pro nedostatek souhlasu oprávněného orgánu dočasně nepřipustné, postupuje státní zástupce přiměřeně podle ustanovení § 159b odst. 3 4.

Podmíněné odložení podání návrhu na potrestání

§ 179g

(1) Namísto podání návrhu na potrestání může státní zástupce rozhodnout o tom, že se podání návrhu na potrestání podmíněně odkládá, jestliže podezřelý

- a) se k činu doznal,
- b) nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradě uzavřel dohodu, nebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě,
- c) vydal bezdůvodné obohacení činem získané, nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřel dohodu, anebo učinil jiná vhodná opatření k jeho vydání,
- d) s podmíněným odložením podání návrhu na potrestání vyslovil souhlas,

a vzhledem k osobě podezřelého, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

(2) Je-li to odůvodněno povahou a závažností spáchaného trestného činu, okolnostmi spáchání trestného činu anebo poměry podezřelého, státní zástupce rozhodne o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání pouze tehdy, pokud podezřelý splní podmínky uvedené v odstavci 1 a

- a) zaváže se, že se během zkušební doby zdrží určité činnosti, ~~kteřá může spočívat i v držení a chovu zvířat a péči o ně~~, pokud se v souvislosti s ní dopustil trestného činu, nebo
- b) složí na účet státního zastupitelství peněžitou částku určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zvláštního právního předpisu, a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti trestného činu,

a vzhledem k osobě podezřelého, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

(3) V rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání se stanoví zkušební doba na šest měsíců až dva roky, v případě rozhodnutí podle odstavce 2 na šest měsíců až pět

let; zkušební doba počíná běžet právní mocí tohoto rozhodnutí. Zkušební doba může být stanovena delší, než je doba, po kterou se podezřelý zavázal zdržet se určité činnosti podle odstavce 2 písm. a).

(4) Závazek zdržet se určité činnosti podle odstavce 2 písm. a) může spočívat též v závazku zdržet se držení a chovu zvířat a péči o ně, uzavírání smluv na plnění veřejných zakázek, účasti v zadávacích řízeních nebo veřejných soutěžích nebo ucházení se o dotace, subvence, návratné finanční výpomoci, příspěvky nebo jiné veřejné podpory a zdržet se jejich přijímání. Do doby, po kterou se podezřelý zavázal zdržet se určité činnosti podle odstavce 2 písm. a), se započítává doba, po kterou mu bylo před právní mocí rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání oprávnění k činnosti, která je předmětem závazku, v souvislosti s trestným činem odňato podle jiného právního předpisu nebo na základě rozhodnutí nebo opatření orgánu veřejné moci nesměl již tuto činnost vykonávat.

(5) Podezřelému, který uzavřel s poškozeným dohodu o způsobu náhrady škody nebo dohodu o vydání bezdůvodného obohacení, se v rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání uloží, aby škodu v průběhu zkušební doby nahradil nebo aby v této době bezdůvodné obohacení vydal.

(6) Rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání podle odstavce 2 písm. a) musí obsahovat též určení činnosti, které se podezřelý během zkušební doby zavazuje zdržet, a dobu trvání tohoto závazku; rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání podle odstavce 2 písm. b) též výši peněžité částky určené státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti. Jestliže se podezřelý zaváže zdržet se během zkušební doby podmíněného odložení podání návrhu na potrestání řízení motorových vozidel, musí být poučen o povinnosti odevzdat řidičský průkaz podle zvláštního právního předpisu a o tom, že právní mocí rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání pozbude řidičského oprávnění.

(7) Podezřelému lze též uložit, aby ve zkušební době dodržoval přiměřená omezení a povinnosti směřující k tomu, aby vedl řádný život. Státní zástupce může též stanovit nad podezřelým dohled; na výkon dohledu se použijí obdobně § 49 až 51 trestního zákoníku. Jde-li o podezřelého ve věku blízkém věku mladistvých, může státní zástupce v zájmu využití výchovného působení rodiny, školy a dalších subjektů uložit, a to samostatně nebo vedle přiměřených omezení a přiměřených povinností, též některá z výchovných opatření uvedených v zákoně o soudnictví ve věcech mládeže za obdobného užití podmínek stanovených pro mladistvé.

(8) Proti rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání může podezřelý a poškozený podat stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 188

(1) Po předběžném projednání obžaloby soud

- a) rozhodne o předložení věci k rozhodnutí o příslušnosti soudu, který je nejbližše společně nadřízen jemu a soudu, jenž je podle něj příslušný, má-li za to, že sám není příslušný k jejímu projednání,
- b) postoupí věc jinému orgánu, jsou-li tu okolnosti uvedené v § 171 odst. 1,
- c) trestní stíhání zastaví, jsou-li tu okolnosti uvedené v § 172 odst. 1,
- d) trestní stíhání přeruší, jsou-li tu okolnosti uvedené v § 173 odst. 1,

e) vrátí věc státnímu zástupci k došetření, je-li toho třeba k odstranění závažných procesních vad přípravného řízení, které nelze napravit v řízení před soudem, nebo k objasnění základních skutkových okolností, bez kterých není možné v hlavním líčení ve věci rozhodnout, a v řízení před soudem by takové došetření bylo v porovnání s možnostmi opatřit takový důkaz v přípravném řízení spojeno s výraznými obtížemi nebo by zřejmě bylo na újmu rychlosti řízení, nebo

f) trestní stíhání podmíněně zastaví podle § 307 nebo rozhodne o schválení narovnáni podle § 309 ~~odst. 1.~~

(2) Po předběžném projednání obžaloby může soud také zastavit trestní stíhání, jsou-li tu okolnosti uvedené v § 172 odst. 2 **písm. a) až c)**.

(3) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 písm. b) až f) a podle odstavce 2 mohou státní zástupce i obviněný podat stížnost, jež má, nejde-li o přerušeni trestního stíhání, odkladný účinek. Proti rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání a o schválení narovnáni může podat stížnost, jež má odkladný účinek, též poškozený.

§ 206

~~(1) Po provedení úkonů uvedených v § 205 předseda senátu vyzve státního zástupce, aby přednesl obžalobu a uvedl, které skutečnosti považuje za nesporné.~~

(1) Po provedení úkonů uvedených v § 205 předseda senátu vyzve státního zástupce, aby přednesl podstatné body obžaloby a uvedl, které skutečnosti považuje za nesporné a zda po jejím podání nastala nějaká skutečnost významná z hlediska dalšího řízení. Ve zbytku státní zástupce odkáže na písemné vyhotovení obžaloby.

(2) Po přednesení obžaloby se předseda senátu dotáže poškozeného, zda navrhuje, aby obžalovanému byla uložena povinnost k náhradě škody nebo nemajetkové újmy v penězích způsobené trestným činem nebo k vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem a v jakém rozsahu. Nedostavil-li se poškozený k hlavnímu líčení a je-li jeho návrh obsažen už ve spise, předseda senátu přečte tento návrh ze spisu.

(3) Uplatňuje-li práva poškozeného osoba, které toto právo zřejmě nepřísluší, vysloví soud usnesením, že onu osobu jako poškozeného k hlavnímu líčení nepřipouští. Takové rozhodnutí nebrání uplatnění nároku na náhradu škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení před příslušným orgánem.

(4) Podle odstavce 3 postupuje soud také tehdy, brání-li účasti poškozeného okolnosti uvedené v § 44 odst. 2 a 3.

§ 206e

Sjednat dohodu o vině a trestu podle § 206b, prohlásit vinu podle § 206c nebo označit některé skutečnosti za nesporné podle § 206a je možné pouze do zahájení dokazování podle § 207.

§ 223

Zastavení trestního stíhání

(1) Soud zastaví trestní stíhání, shledá-li za hlavního líčení, že tu je některá z okolností uvedených v § 11.

(2) Soud může zastavit trestní stíhání též tehdy, shledá-li za hlavního líčení, že tu je některý z důvodů uvedených v § 172 odst. 2 **písm. a) až c)**.

(3) Rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 může se týkat také jen některého ze skutků, pro které byla podána obžaloba.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 může státní zástupce podat stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 223a

Podmíněné zastavení trestního stíhání a schválení narovnání

(1) Soud za hlavního líčení trestní stíhání podmíněně zastaví nebo rozhodne o schválení narovnání, shledá-li okolnosti uvedené v § 307 odst. 1 nebo 2 ~~nebo § 309 odst. 1~~ **anebo § 309 odst. 1 nebo 2**.

(2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 mohou státní zástupce, obžalovaný a poškozený podat stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 227

Jestliže trestní stíhání bylo zastaveno v důsledku udělení milosti, amnestie, promlčení nebo proto, že souhlas poškozeného s trestním stíháním nebyl dán nebo byl vzat zpět, anebo z některého z důvodů uvedených v § 172 odst. 2 **písm. a) až c)** a v řízení se pokračovalo jen proto, že obžalovaný na projednání věci trval (§ 11 odst. 4, § 172 odst. 4), soud, neshledá-li žádný jiný důvod ke zproštění obžalovaného, vysloví sice vinu, trest však neuloží.

§ 257

(1) Odvolací soud napadený rozsudek nebo jeho část zruší a v rozsahu zrušení

- a) rozhodne o předložení věci k rozhodnutí o příslušnosti soudu, který je společně nadřízený soudu prvního stupně, a soudu, jenž je podle něj příslušný, měl-li tak už učinit soud prvního stupně (§ 222 odst. 1); je-li tímto společně nadřízeným soudem odvolací soud, rozhodne ihned sám o přikázání příslušnému soudu,
- b) věc postoupí jinému orgánu, měl-li tak učinit již soud prvního stupně (§ 222 odst. 2),
- c) trestní stíhání zastaví, shledá-li, že je tu některá z okolností, jež by odůvodňovaly zastavení trestního stíhání soudem prvního stupně (§ 223 odst. 1, 2),
- d) trestní stíhání podmíněně zastaví nebo rozhodne o schválení narovnání, shledá-li okolnosti uvedené v § 307 odst. 1 nebo 2 ~~nebo § 309 odst. 1~~ **anebo § 309 odst. 1 nebo 2**,
- e) trestní stíhání přeruší, měl-li tak učinit již soud prvního stupně (§ 224 odst. 1, 2 a 5).

(2) Shledá-li odvolací soud, že tu je některá z okolností uvedených v § 11 odst. 1 písm. a), b), l), která nastala až po vyhlášení napadeného rozsudku, rozhodne, aniž by napadený rozsudek zrušil, o zastavení trestního stíhání.

(3) V odvolacím řízení, v kterém bylo zastaveno trestní stíhání z některého důvodu uvedeného v odstavci 2, se však pokračuje, prohlásí-li obviněný do tří dnů od doby, kdy mu bylo usnesení o zastavení trestního stíhání oznámeno, že na projednání věci trvá. O tom je třeba obviněného poučit.

§ 265r

(1) O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ve veřejném zasedání. V neveřejném zasedání může učinit

- a) rozhodnutí o odmítnutí dovolání (§ 265i),
- b) rozhodnutí o zrušení napadeného rozhodnutí (§ 265k) a přikázání věci k novému projednání a rozhodnutí (§ 265l odst. 1 a 2), je-li zřejmé, že vadu nelze odstranit ve veřejném zasedání, nebo
- c) jiná rozhodnutí, souhlasí-li s projednáním v neveřejném zasedání obviněný a nejvyšší státní zástupce nebo v případě, kdy veřejnou žalobu před soudem zastupoval evropský pověřený žalobce nebo evropský žalobce, příslušný orgán Úřadu evropského veřejného žalobce.

(2) Ve veřejném zasedání je účast státního zástupce činného u Nejvyššího státního zastupitelství nebo v případě, kdy veřejnou žalobu zastupoval před soudem evropský pověřený žalobce nebo evropský žalobce, účast evropského pověřeného žalobce, evropského žalobce nebo evropského nejvyššího žalobce povinná.

(3) Při veřejném zasedání konaném o dovolání musí mít obviněný obhájce v případech uvedených v § 36a odst. 2 písm. a) až c), pokud se jej podle § 36b nevzdá.

(4) V nepřítomnosti obviněného, který je ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, lze veřejné zasedání konat jen tehdy, jestliže obviněný výslovně prohlásí, že se účasti při veřejném zasedání vzdává.

(5) Nelze-li vyrozumění o veřejném zasedání doručit osobě, která rozhodnutím o dovolání může být přímo dotčena, stačí o konání veřejného zasedání vyrozumět jejího obhájce, popřípadě zmocněnce. Nemá-li tato osoba obhájce, popřípadě zmocněnce, je třeba jí ho k tomu účelu ustanovit. Ustanovení § 39 se tu užije obdobně.

(6) Po zahájení veřejného zasedání přednese předseda senátu nebo jím určený člen senátu napadené rozhodnutí a podá zprávu o stavu věci. Potom přednese dovolatel své dovolání a odůvodní je. Státní zástupce a osoby, které mohou být rozhodnutím dovolacího soudu přímo dotčeny, pokud nejsou dovolateli, přednesou své vyjádření; není-li některá z těchto osob přítomna a je-li vyjádření obsaženo ve spise, anebo požádá-li o to, přednese obsah jejich podání předseda senátu nebo jím určený člen senátu.

(7) Důkazy se ve veřejném zasedání před Nejvyšším soudem zpravidla neprovádějí. Jen výjimečně může Nejvyšší soud řízení doplnit důkazy nezbytnými k tomu, aby mohl o dovolání rozhodnout.

~~(8) Rozsudek Nejvyššího soudu se ve veřejném zasedání ústně vyhlásí.~~

~~(9)~~ **(8)** V neveřejném zasedání se rozsudek Nejvyššího soudu vyhlásí vyvěšením jeho písemného vyhotovení na úřední desce v budově Nejvyššího soudu a na jeho elektronické úřední desce (dále jen „úřední deska Nejvyššího soudu“) po dobu 15 dnů, a to jeho zjednodušeného vyhotovení, obsahujícího plné znění výroku a nosné důvody rozsudku, nebo jeho plného písemného vyhotovení.

~~(10)~~ **(9)** Předseda senátu může rozhodnout též o zveřejnění usnesení Nejvyššího soudu na úřední desce Nejvyššího soudu; odstavec ~~9~~ **8** se použije obdobně.

§ 274a

~~(1) Rozsudek Nejvyššího soudu se ve veřejném zasedání ústně vyhlásí.~~

(2) (1) V neveřejném zasedání se rozsudek Nejvyššího soudu vyhlásí vyvěšením jeho písemného vyhotovení na úřední desce Nejvyššího soudu po dobu 15 dnů, a to jeho zjednodušeného vyhotovení obsahujícího plné znění výroku a nosné důvody rozsudku, anebo jeho plného písemného vyhotovení.

(3) (2) Předseda senátu může rozhodnout též o zveřejnění usnesení Nejvyššího soudu na úřední desce Nejvyššího soudu; odstavec 2 1 se použije obdobně.

§ 307

(1) V řízení o přečinu může se souhlasem obviněného soud a v přípravném řízení státní zástupce podmíněně zastavit trestní stíhání, jestliže

- a) obviněný se k činu doznal,
- b) nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradě uzavřel dohodu, anebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě,
- c) vydal bezdůvodné obohacení činem získané, nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřel dohodu, anebo učinil jiná vhodná opatření k jeho vydání,

a vzhledem k osobě obviněného, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

(2) Je-li to odůvodněno povahou a závažností spáchaného přečinu, okolnostmi jeho spáchání anebo poměry obviněného, soud a v přípravném řízení státní zástupce rozhodne o podmíněném zastavení trestního stíhání pouze tehdy, pokud obviněný splní podmínky uvedené v odstavci 1 a

- a) zaváže se, že se během zkušební doby zdrží určité činnosti, ~~kteřá může spočívat i v držení a chovu zvířat a péči o ně~~, pokud se v souvislosti s ní dopustil přečinu, nebo
- b) složí na účet soudu a v přípravném řízení na účet státního zastupitelství peněžitou částku určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zvláštního právního předpisu, a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti přečinu,

a vzhledem k osobě obviněného, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

(3) Jestliže obviněný již udělil souhlas s podmíněným odložením podání návrhu na potrestání, považuje se tento souhlas i za souhlas obviněného s podmíněným zastavením trestního stíhání.

(4) V rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání se stanoví zkušební doba na šest měsíců až dva roky, v případě rozhodnutí podle odstavce 2 na šest měsíců až pět let; zkušební doba počíná běžet právní mocí tohoto rozhodnutí. Zkušební doba může být stanovena delší, než je doba, po kterou se obviněný zavázal zdržet se určité činnosti podle odstavce 2 písm. a).

(5) **Závazek zdržet se určité činnosti podle odstavce 2 písm. a) může spočívat též v závazku zdržet se držení a chovu zvířat a péči o ně, uzavírání smluv na plnění veřejných zakázek, účasti v zadávacích řízeních nebo veřejných soutěžích nebo ucházení se o dotace, subvence, návratné finanční výpomoci, příspěvky nebo jiné veřejné podpory a zdržet se jejich přijímání.** Do doby, po kterou se obviněný zavázal zdržet se určité činnosti podle odstavce 2 písm. a), se započítává doba, po kterou mu bylo před právní mocí rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání oprávnění k činnosti, která je předmětem závazku, v souvislosti s přečinem odňato podle jiného právního předpisu nebo na základě rozhodnutí nebo opatření orgánu veřejné moci nesměl již tuto činnost vykonávat.

(6) Obviněnému, který uzavřel s poškozeným dohodu o způsobu náhrady škody nebo dohodu o vydání bezdůvodného obohacení, se v rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání uloží, aby škodu v průběhu zkušební doby nahradil nebo aby v této době bezdůvodné obohacení vydal.

(7) Rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání podle odstavce 2 písm. a) musí obsahovat též určení činnosti, které se obviněný během zkušební doby zavazuje zdržet, a dobu trvání tohoto závazku; rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání podle odstavce 2 písm. b) též výši peněžité částky určené státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti. Jestliže se obviněný zaváže zdržet se během zkušební doby podmíněného zastavení trestního stíhání řízení motorových vozidel, musí být poučen o povinnosti odevzdat řidičský průkaz podle zvláštního právního předpisu a o tom, že právní mocí rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání pozbude řidičského oprávnění.

(8) Obviněnému lze též uložit, aby ve zkušební době dodržoval přiměřená omezení a povinnosti směřující k tomu, aby vedl řádný život; zaváže-li se obviněný, že se během zkušební doby zdrží řízení motorových vozidel, lze mu též uložit povinnost podrobit se terapeutickému programu pro řidiče. Soud a v přípravném řízení státní zástupce může též stanovit nad obviněným dohled; na výkon dohledu se použijí obdobně § 49 až 51 trestního zákoníku. Jde-li o obviněného ve věku blízkém věku mladistvých, může soud a v přípravném řízení státní zástupce v zájmu využití výchovného působení rodiny, školy a dalších subjektů uložit, a to samostatně nebo vedle přiměřených omezení a přiměřených povinností, též některá z výchovných opatření uvedených v zákoně o soudnictví ve věcech mládeže za obdobného užití podmínek stanovených pro mladistvé.

(9) Proti rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání může obviněný a poškozený podat stížnost, jež má odkladný účinek. Rozhodne-li o podmíněném zastavení trestního stíhání soud, má toto právo též státní zástupce.

§ 309

~~(1) V řízení o přečinu může se souhlasem obviněného a poškozeného soud a v přípravném řízení státní zástupce rozhodnout o schválení narovnání a zastavit trestní stíhání, jestliže obviněný~~

~~a) prohlásí, že spáchal skutek, pro který je stíhán, a nejsou důvodné pochybnosti o tom, že jeho prohlášení bylo učiněno svobodně, vážně a určitě,~~

~~b) uhradí poškozenému škodu způsobenou přečinem nebo učiní potřebné úkony k její úhradě, případně jinak odčiní újmu vzniklou přečinem,~~

~~c) vydá bezdůvodné obohacení získané přečinem nebo učiní jiná vhodná opatření k jeho vydání,~~
a

~~d) složí na účet soudu nebo v přípravném řízení na účet státního zastupitelství peněžitou částku určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zvláštního právního předpisu, a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti přečinu,~~

~~a považuje-li takový způsob vyřízení věci za dostačující vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného činu, k míře, jakou byl přečinem dotčen veřejný zájem, k osobě obviněného a jeho osobním a majetkovým poměrům.~~

~~(2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 může obviněný, poškozený a v řízení před soudem i státní zástupce podat stížnost, jež má odkladný účinek.~~

§ 309

(1) V řízení o přečinu může se souhlasem obviněného a poškozeného soud a v přípravném řízení státní zástupce rozhodnout o schválení narovnání, jestliže obviněný

- a) prohlásil, že spáchal skutek, pro který je stíhán, a nejsou důvodné pochybnosti o tom, že jeho prohlášení bylo učiněno svobodně, vážně a určitě,
 - b) nahradil, případně jinak odčinil, poškozenému škodu nebo nemajetkovou újmu způsobenou přečinem nebo učinil jiné potřebné úkony k její náhradě nebo odčinění anebo nahradil alespoň 30 % způsobené škody nebo nemajetkové újmy a zbytek se zavázal poškozenému nahradit v dohodnuté době ve splátkách, není-li tento závazek v rozporu s právními předpisy, a
 - c) vydal bezdůvodné obohacení nebo učinil jiné potřebné úkony k jeho vydání, nebo vydal alespoň 30 % bezdůvodného obohacení a zbytek se zavázal poškozenému vydat v dohodnuté době ve splátkách, není-li tento závazek v rozporu s právními předpisy,
- a takový způsob vyřízení věci lze vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu, k míře, jakou byl přečinem dotčen veřejný zájem, k osobě obviněného a jeho poměrům považovat za dostačující.

(2) Je-li to odůvodněno povahou a závažností spáchaného přečinu, okolnostmi jeho spáchání nebo poměry obviněného, soud a v přípravném řízení státní zástupce rozhodne o schválení narovnání pouze tehdy, pokud obviněný splní podmínky uvedené v odstavci 1, složí na účet soudu a v přípravném řízení na účet státního zastupitelství peněžitou částku určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zákona o obětech trestných činů a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti přečinu, přičemž takový způsob vyřízení věci lze vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného přečinu, k míře, jakou byl přečinem dotčen veřejný zájem, k osobě obviněného a jeho poměrům považovat za dostačující.

§ 310

~~(1) Před rozhodnutím o schválení narovnání soud a v přípravném řízení státní zástupce vyslechne obviněného a poškozeného, zejména k způsobu a okolnostem uzavření dohody o narovnání, zda dohoda o narovnání mezi nimi byla učiněna dobrovolně a zda souhlasí se schválením narovnání. Obviněného vyslechne také k tomu, zda rozumí obsahu obvinění a zda si je vědom důsledků schválení narovnání. Součástí výslechu obviněného musí být i prohlášení, že spáchal skutek, pro který je stíhán.~~

~~(2) Před výslechem je třeba obviněného i poškozeného poučit o jejich právech a o podstatě institutu narovnání.~~

~~(3) Je-li poškozenou právnická osoba, lze místo výslechu statutárního zástupce nebo jiné osoby oprávněné jednat jejím jménem opatřit její písemné prohlášení k okolnostem uvedeným v odstavci 1.~~

§ 311

~~Rozhodnutí o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání musí obsahovat popis skutku, jehož se narovnání týká, jeho právní posouzení, obsah narovnání zahrnující výši uhrazené škody nebo škody, k jejíž úhradě byly provedeny potřebné úkony, rozsah bezdůvodného obohacení, který byl vydán nebo k jehož vydání byly provedeny potřebné úkony,~~

~~případně způsob jiného odčinění újmy vzniklé přečinem, peněžitou částku určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti, a výrok o zastavení trestního stíhání pro skutek, ve kterém je spatřován přečin, jehož se narovnání týká.~~

§ 311

(1) Rozhodnutí o schválení narovnání musí obsahovat:

- a) popis skutku, jehož se narovnání týká, a jeho právní posouzení,
- b) obsah narovnání zahrnující výši nahrazené nebo jinak odčiněné škody nebo nemajetkové újmy anebo škody nebo nemajetkové újmy, k jejíž náhradě nebo jinému odčinění byly učiněny potřebné úkony,
- c) rozsah bezdůvodného obohacení, které bylo vydáno nebo k jehož vydání byly učiněny potřebné úkony,
- d) povinnost obviněného nahradit poškozenému zbytek škody nebo nemajetkové újmy anebo vydat poškozenému zbytek bezdůvodného obohacení, výši splátek a podmínky splatnosti, pokud byl mezi obviněným a poškozeným tento závazek sjednán, a
- e) výrok o zastavení trestního stíhání pro skutek, ve kterém je spatřován přečin, jehož se narovnání týká.

(2) Rozhodnutí o schválení narovnání má ve vztahu k povinnosti obviněného uvedené v odstavci 1 písm. d) účinky pravomocného rozsudku.

(3) Rozhodnutí o schválení narovnání podle § 309 odst. 2 musí obsahovat též výši peněžitě částky určené státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti složené na účet soudu a v přípravném řízení na účet státního zastupitelství.

(4) Proti rozhodnutí o schválení narovnání může obviněný podat stížnost, která má odkladný účinek. Rozhodne-li o schválení narovnání soud, má toto právo též státní zástupce. Poškozený může proti tomuto rozhodnutí podat stížnost jen v případě, že rozhodnutí není v souladu s dohodou o narovnání, kterou uzavřel s obviněným.

§ 314c

(1) Samosoudce obžalobu a návrh na potrestání předběžně neprojednává, přezkoumá je však z hledisek uvedených v § 181 odst. 1 a § 186. Podle výsledků přezkoumání samosoudce

- a) učiní některé z rozhodnutí uvedených v § 188 odst. 1 písm. a) až f),
- b) může zastavit trestní stíhání, jsou-li tu okolnosti uvedené v § 172 odst. 2 **písm. a) až c)**,
- c) nejsou-li splněny podmínky uvedené v § 179a odst. 1 pro konání zkráceného přípravného řízení, návrh na potrestání odmítne, nebo
- d) stanoví státnímu zástupci přiměřenou lhůtu k podání návrhu na schválení dohody o vině a trestu, má-li za to, že vzhledem k okolnostem případu by ji bylo vhodné sjednat, zejména navrhl-li takový postup státní zástupce nebo obviněný; přitom samosoudce postupuje přiměřeně podle § 187 odst. 4.

(2) Samosoudce návrh na schválení dohody o vině a trestu předběžně neprojednává, přezkoumá jej však z hledisek uvedených v § 314o a § 314p odst. 1. Podle výsledků přezkoumání samosoudce učiní některé z rozhodnutí uvedených v § 314p odst. 3 nebo 4, jinak nařídí veřejné zasedání k rozhodnutí o návrhu na schválení dohody o vině a trestu.

(3) Ustanovení § 189 až 195 se užití i na řízení před samosoudcem. O schválení narovnání může samosoudce rozhodnout ve veřejném zasedání.

(4) Je-li obviněný ve vazbě, rozhodne samosoudce po přezkoumání obžaloby vždy také o dalším trvání vazby, pokud nenařídí hlavní líčení.

(5) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 písm. a) až c), nejde-li o rozhodnutí o předložení věci k rozhodnutí o příslušnosti, a odstavce 2 mohou státní zástupce a obviněný podat stížnost, jež má, nejde-li o přerušování trestního stíhání, odkladný účinek. Proti rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání nebo o schválení narovnání mohou takovou stížnost podat též obviněný a poškozený.

(6) Právní mocí rozhodnutí o odmítnutí návrhu na potrestání podle odstavce 1 písm. c) se věc vrací do přípravného řízení a státní zástupce nařídí konat vyšetřování.

§ 314e

(1) V řízení o přečinu může samosoudce bez projednání věci v hlavním líčení vydat trestní příkaz, jestliže skutkový stav je spolehlivě prokázán opatřenými důkazy, a to i v řízení konaném po zkráceném přípravném řízení.

(2) Trestním příkazem lze uložit

- a) trest odnětí svobody do jednoho roku ~~s podmíněným odkladem jeho výkonu,~~
- b) domácí vězení do jednoho roku,
- c) trest obecně prospěšných prací,
- d) trest zákazu činnosti do pěti let,
- e) trest zákazu držení a chovu zvířat **do pěti let,**
- f) trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži do pěti let,**
- g) trest zákazu přijímání dotací a subvencí do pěti let,**
- ~~h) h) peněžité trest,~~
- ~~g) i) trest propadnutí věci,~~
- ~~h) j) vyhoštění do pěti let,~~
- ~~i) k) zákaz pobytu do pěti let,~~
- ~~j) l) trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce do pěti let.~~

~~(3) Trest obecně prospěšných prací může být trestním příkazem uložen pouze po předchozím vyžádání si zprávy probačního úředníka obsahující zjištění o možnostech výkonu tohoto trestu a o zdravotní způsobilosti obviněného, včetně stanoviska obviněného k uložení tohoto druhu trestu. Trest obecně prospěšných prací je ukládán s přihlédnutím k této zprávě.~~

(3) Trest obecně prospěšných prací a povinnost vykonat práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací při uložení trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu mohou být trestním příkazem uloženy pouze po předchozím vyžádání si zprávy probačního úředníka obsahující zjištění o možnostech výkonu tohoto trestu nebo této povinnosti a o zdravotní způsobilosti obviněného, včetně stanoviska obviněného k uložení tohoto druhu trestu nebo této povinnosti. Trest obecně prospěšných prací a povinnost vykonat práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací při

uložení trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu lze uložit jen s přihlédnutím k této zprávě.

(4) Trest domácího vězení může být trestním příkazem uložen pouze po předchozím vyžádání si zprávy probačního úředníka obsahující zjištění o možnostech výkonu tohoto trestu, včetně stanoviska obviněného k uložení tohoto druhu trestu. Trest domácího vězení je ukládán s přihlédnutím k této zprávě.

(5) Je-li trestním příkazem ukládán peněžitý trest, nesmí dvojnásobek počtu počet denních sazeb ani spolu s uloženým trestem odnětí svobody a náhradním trestem odnětí svobody za trest domácího vězení přesahovat jeden rok.

(6) Trestním příkazem lze

- a) upustit od potrestání (§ 46 trestního zákoníku),
- b) podmíněně upustit od potrestání s dohledem (§ 48 trestního zákoníku), nebo
- c) uložit souhrnný a společný trest (§ 43 a 45 trestního zákoníku) a upustit od uložení souhrnného trestu (§ 44 trestního zákoníku), a to i když byl předchozí trest uložen rozsudkem.

(7) Trestní příkaz nelze vydat

- a) v řízení proti osobě, jejíž svéprávnost je omezena,
- b) jestliže má být rozhodováno o ochranném opatření.

(8) Trestní příkaz má povahu odsuzujícího rozsudku. Účinky spojené s vyhlášením rozsudku nastávají doručením trestního příkazu obviněnému.

§ 314f

(1) Trestní příkaz obsahuje

- a) označení soudu, který trestní příkaz vydal,
- b) den a místo vydání trestního příkazu,
- c) označení obviněného (§ 120 odst. 2),
- d) výrok o vině (§ 120 odst. 3) a uloženém trestu (§ 122 odst. 1),
- e) výrok o náhradě škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo o vydání bezdůvodného obohacení (§ 228 a § 229 odst. 1 a 2), jestliže byl nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení řádně uplatněn (§ 43 odst. 3),
- f) poučení o právu podat odpor, včetně upozornění, že v případě, kdy obviněný odpor nepodá, vzdává se tím práva na projednání věci v hlavním líčení,
- g) poučení poškozeného o možnosti žádat o uspokojení nároku na náhradu škody nebo nemajetkové újmy způsobené trestným činem nebo na vydání bezdůvodného obohacení získaného trestným činem podle zákona o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí, je-li trestním příkazem ukládána majetková trestní sankce.

(2) Trestní příkaz se doručí obviněnému a státnímu zástupci. Obviněnému se doručí do vlastních rukou. Má-li obviněný obhájce, doručí se trestní příkaz též jemu. Poškozenému se trestní příkaz doručí, pokud v trestním řízení uplatnil nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení, anebo pokud trestním příkazem byla uložena majetková trestní sankce a poškozený je jinou osobou než stát a je znám.

(3) Samosoudce opraví v trestním příkaze kdykoliv i bez návrhu ~~písařské chyby~~ **chyby v psaní a počtech** a jiné zjevné nesprávnosti. Ustanovení § 131 a 133 se užití přiměřeně.

§ 314l

(1) Na návrh osoby uvedené v § 88 odst. 8 **a 9** Nejvyšší soud v neveřejném zasedání přezkoumá zákonnost příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu **a jeho provedení v rozsahu, v jakém nebyla přezkoumána v řízení před soudem ve věci samé.**

(2) Na návrh osoby uvedené v § 88a odst. 2 Nejvyšší soud v neveřejném zasedání přezkoumá zákonnost příkazu k zjištění údajů o telekomunikačním provozu **a jeho provedení v rozsahu, v jakém nebyla přezkoumána v řízení před soudem ve věci samé.**

§ 314p

(1) Předseda senátu nařídí předběžné projednání návrhu na schválení dohody o vině a trestu, má-li za to, že

- a) věc patří do příslušnosti jiného soudu,
- b) věc má být postoupena podle § 171 odst. 1,
- c) jsou dány okolnosti odůvodňující zastavení trestního stíhání podle § 172 odst. 1 nebo jeho přerušeni podle § 173 odst. 1, anebo okolnosti odůvodňující podmíněně zastavení trestního stíhání podle § 307 nebo schválení narovnání podle § 309.

(2) Předběžné projednání návrhu na schválení dohody o vině a trestu se koná v neveřejném zasedání. Považuje-li to předseda senátu pro rozhodnutí soudu za potřebné, nařídí o předběžném projednání návrhu veřejné zasedání.

(3) Po předběžném projednání návrhu na schválení dohody o vině a trestu soud

- a) rozhodne o předložení věci k rozhodnutí o příslušnosti soudu, který je nejbližší společně nadřízen jemu a soudu, jenž je podle něj příslušný, má-li za to, že sám není příslušný k jejímu projednání,
- b) postoupí věc jinému orgánu, jsou-li tu okolnosti uvedené v § 171 odst. 1,
- c) trestní stíhání zastaví, jsou-li tu okolnosti uvedené v § 172 odst. 1,
- d) trestní stíhání přeruší, jsou-li tu okolnosti uvedené v § 173 odst. 1,
- e) trestní stíhání podmíněně zastaví podle § 307 nebo rozhodne o schválení narovnání podle § 309 ~~odst. 1,~~
- f) rozhodne o odmítnutí návrhu na schválení dohody o vině a trestu pro závažné procesní vady, zejména neměl-li obviněný při sjednávání dohody o vině a trestu obhájce, ačkoli ho podle zákona mít měl, nebo z důvodů uvedených v § 314r odst. 2.

(4) Po předběžném projednání návrhu na schválení dohody o vině a trestu může soud také zastavit trestní stíhání, jsou-li tu okolnosti uvedené v § 172 odst. 2 **písm. a) až c).**

(5) Proti rozhodnutí podle odstavce 3 písm. b) až f) a podle odstavce 4 mohou státní zástupce i obviněný podat stížnost, jež má, nejde-li o přerušeni trestního stíhání, odkladný účinek. Proti rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání a o schválení narovnání může podat stížnost, jež má odkladný účinek, též poškozený.

(6) Jestliže usnesení o odmítnutí návrhu na schválení dohody o vině a trestu nabylo právní moci, věc se vrací do přípravného řízení.

§ 314q

(1) O návrhu na schválení dohody o vině a trestu rozhoduje soud ve veřejném zasedání. Předseda senátu předvolá k veřejnému zasedání obviněného; o době a místě řízení vyrozumí státního zástupce a obhájce obviněného, jakož i poškozeného. Má-li poškozený zmocněnce, vyrozumí se o veřejném zasedání jen jeho zmocněnec. Veřejné zasedání se koná za stálé přítomnosti obviněného a státního zástupce.

(2) Po zahájení veřejného zasedání státní zástupce přednese ~~návrh~~ **podstatné body návrhu** na schválení dohody o vině a trestu. **Ve zbytku státní zástupce odkáže na písemné vyhotovení návrhu.**

(3) Po přednesení návrhu na schválení dohody o vině a trestu vyzve předseda senátu obviněného, aby se k návrhu vyjádřil, a dotáže se jej, zda

- a) rozumí sjednané dohodě o vině a trestu, zejména zda je mu zřejmé, co tvoří podstatu skutku, který se mu klade za vinu, jaká je jeho právní kvalifikace a jaké trestní sazby zákon stanoví za trestný čin, který je v tomto skutku spatřován,
- b) prohlášení o tom, že spáchal skutek, pro který je stíhán, učinil dobrovolně a bez nátlaku a byl poučen o svých právech na obhajobu,
- c) jsou mu známy všechny důsledky sjednání dohody o vině a trestu, zejména že se vzdává práva na projednání věci v hlavním líčení a práva podat odvolání proti rozsudku, kterým by soud dohodu o vině a trestu schválil, s výjimkou důvodu uvedeného v § 245 odst. 1 věte druhé.

(4) Po vyjádření obviněného umožní soud poškozenému, je-li přítomen, aby se vyjádřil.

(5) Dokazování soud neprovádí. Považuje-li to za potřebné, může vyslechnout obviněného a opatřit potřebná vysvětlení.

§ 314r

(1) Soud může rozhodovat o skutku, jeho právní kvalifikaci, trestu a ochranném opatření pouze v rozsahu uvedeném v dohodě o vině a trestu. O nároku na náhradu škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení rozhoduje soud v rozsahu uvedeném v dohodě o vině a trestu, pokud s ní poškozený souhlasí, nebo pokud dohodnutý rozsah a způsob náhrady škody nebo nemajetkové újmy nebo vydání bezdůvodného obohacení odpovídá řádně uplatněnému nároku poškozeného (§ 43 odst. 3).

(2) Soud dohodu o vině a trestu neschválí, je-li nesprávná nebo nepřiměřená z hlediska souladu se zjištěným skutkovým stavem nebo z hlediska druhu a výše navrženého trestu, případně ochranného opatření, nebo nesprávná z hlediska rozsahu a způsobu náhrady škody nebo nemajetkové újmy nebo vydání bezdůvodného obohacení, anebo zjistí-li, že došlo k závažnému porušení práv obviněného při sjednávání dohody o vině a trestu. V takovém případě věc vrátí usnesením do přípravného řízení. Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

(3) Soud může v případech stanovených v odstavci 2 namísto vrácení věci do přípravného řízení oznámit své výhrady státnímu zástupci a obviněnému, kteří mohou navrhnout nové znění dohody o vině a trestu. Za tímto účelem soud odročí veřejné zasedání, nelze-li dosáhnout

nového znění dohody o vině a trestu ihned. Pokud ve stanovené lhůtě nebude soudu předloženo nové znění dohody o vině a trestu, postupuje soud podle odstavce 2.

(4) Soud dohodu o vině a trestu schválí odsuzujícím rozsudkem, ve kterém uvede výrok o schválení dohody o vině a trestu a výrok o vině a trestu, případně ochranném opatření, v souladu s dohodou o vině a trestu. Výrok o náhradě škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo o vydání bezdůvodného obohacení soud uvede v souladu s dohodou o vině a trestu, se kterou poškozený souhlasí, nebo s dohodou o vině a trestu, v níž dohodnutý rozsah a způsob náhrady škody nebo nemajetkové újmy nebo vydání bezdůvodného obohacení odpovídá řádně uplatněnému nároku poškozeného (§ 43 odst. 3); jinak soud postupuje podle § 228, pokud je skutkový stav spolehlivě prokázán opatřenými důkazy, popřípadě podle § 229.

(5) Vyjde-li najevo některá z okolností uvedených v § 171 odst. 1, § 172 odst. 1 ~~a 2~~, **§ 172 odst. 2 písm. a) až c)**, § 173 odst. 1 písm. b) až f), nebo v § 223a odst. 1, soud rozhodne o postoupení věci, zastavení trestního stíhání, přerušení trestního stíhání nebo trestní stíhání podmíněně zastaví podle § 307 nebo rozhodne o schválení narovnání podle ~~§ 309 odst. 1~~ **§ 309**. Soud přeruší trestní stíhání též tehdy, nelze-li obviněnému doručit předvolání k veřejnému zasedání.

(6) Proti rozhodnutí podle odstavce 5 může státní zástupce podat stížnost, jež má, nejde-li o přerušení trestního stíhání, odkladný účinek. Proti rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání nebo o schválení narovnání mohou takovou stížnost podat též obviněný a poškozený.

Oddíl první

Obecná ustanovení

§ 315

Příslušnost ve vykonávacím řízení

(1) Rozhodnutí vykonává, popřípadě jeho výkon zařizuje ten orgán, který rozhodnutí učinil; v řízení před soudem rozhodnutí senátu vykonává nebo jeho výkon zařizuje předseda senátu.

(2) Rozhodnutí související s výkonem trestů a ochranných opatření činí, není-li dále stanoveno něco jiného, soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni.

(3) Opatření nutná k výkonu trestů a ochranných opatření a k vymáhání nákladů trestního řízení, zejména vyrozumívání jiných orgánů a osob, jimž přísluší spolupůsobení při výkonu uvedených rozhodnutí, činí, není-li dále stanoveno něco jiného, předseda senátu soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni.

§ 316

(1) **Odsuzující rozsudek za trestný čin, který odsouzený spáchal ve zkušební době stanovené v jiném trestním řízení nebo v průběhu výkonu trestu domácího vězení nebo obecně prospěšných prací uložených v jiném trestním řízení, zašle předseda senátu neprodleně soudu nebo státnímu zástupci, který v tomto jiném trestním řízení rozhodl o stanovení zkušební doby nebo uložení tohoto druhu trestu.**

(2) **Soud a státní zástupce, kterému byl podle odstavce 1 zaslán odsuzující rozsudek, bez zbytečného odkladu učiní úkony směřující k rozhodnutí o důsledcích toho, že odsouzený spáchal ve zkušební době nebo v průběhu výkonu trestu domácího vězení**

nebo obecně prospěšných prací další trestný čin; za tím účelem zejména nařídí veřejné zasedání, pokud se o těchto důsledcích ve veřejném zasedání rozhoduje.

§ 329

(1) Předseda senátu pravidelně, nejméně jednou za šest měsíců, zjišťuje, zda podmíněně odsouzený vede řádný způsob života a dodržuje uložené přiměřené omezení nebo přiměřenou povinnost anebo výchovné opatření; to neplatí pro přiměřené omezení, přiměřenou povinnost nebo výchovné opatření, jehož kontrolou byla pověřena Probační a mediační služba, a pro uloženou povinnost zdržovat se ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části.

~~(2) Jestliže bylo rozhodnuto o podmíněném odsouzení za současného rozhodnutí, aby se podmíněně odsouzený zdržoval ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části, použijí se na postup při výkonu této povinnosti přiměřeně § 334b až 334e.~~

(2) Jestliže bylo rozhodnuto o podmíněném odsouzení za současného rozhodnutí, aby

a) se podmíněně odsouzený zdržoval ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části, použijí se na postup při výkonu této povinnosti přiměřeně § 334b až 334e,

b) podmíněně odsouzený v průběhu zkušební doby vykonal práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací, použijí se na postup při výkonu této povinnosti přiměřeně § 336 až 338 a § 339.

(3) Zájmové sdružení občanů činné na pracovišti odsouzeného nebo v jeho bydlišti může předseda senátu požádat o výchovné spolupůsobení, pokud nabídlo záruku za převýchovu odsouzeného.

§ 330

(1) O tom, zda se podmíněně odsouzený osvědčil, zruší se uložené přiměřené omezení nebo přiměřená povinnost anebo výchovné opatření, ponechá se podmíněné odsouzení v platnosti nebo se trest vykoná, rozhodne předseda senátu na návrh odsouzeného, státního zástupce nebo i bez takového návrhu ve veřejném zasedání; zamítnout návrh pouze z důvodu, že dosud neuplynula lhůta stanovená v zákoně pro zrušení uloženého přiměřeného omezení nebo přiměřené povinnosti anebo výchovného opatření, může též předseda senátu mimo veřejné zasedání. Návrh na zrušení uloženého přiměřeného omezení nebo přiměřené povinnosti anebo výchovného opatření může odsouzený podat, jen pokud k němu připojí kladné stanovisko probačního úředníka, vykonává-li kontrolu tohoto přiměřeného omezení, přiměřené povinnosti nebo výchovného opatření; jinak předseda senátu o takovém návrhu nerozhoduje a vrátí jej odsouzenému s poučením o nutnosti připojit k němu uvedené stanovisko probačního úředníka. **K rozhodnutí o návrhu na ponechání podmíněného odsouzení v platnosti nebo na vykonání trestu předseda senátu bez zbytečného odkladu nařídí veřejné zasedání.**

(2) Byl-li návrh odsouzeného na zrušení uloženého přiměřeného omezení nebo přiměřené povinnosti anebo výchovného opatření zamítnut, může jej odsouzený opakovat až po uplynutí šesti měsíců ode dne nabytí právní moci zamítavého rozhodnutí; to neplatí, byl-li zamítnut pouze z důvodu, že doposud neuplynula lhůta stanovená v zákoně pro zrušení uloženého přiměřeného omezení nebo přiměřené povinnosti anebo výchovného opatření.

(3) Rozhodnutí, že se podmíněně odsouzený osvědčil, a rozhodnutí, kterým se zruší uložené přiměřené omezení nebo přiměřená povinnost anebo výchovné opatření, může

se souhlasem státního zástupce učinit předseda senátu mimo veřejné zasedání. Při rozhodování o osvědčení podmíněně odsouzeného se předseda senátu opírá též o vyjádření zájmového sdružení občanů.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 330a

(1) Při výkonu dohledu nelze podmíněně odsouzenému ukládat jiné povinnosti, než které vyplývají ze zákona nebo z odsuzujícího rozsudku.

(2) Považuje-li to předseda senátu za vhodné, požádá o spolupůsobení orgány veřejné správy, zájmová sdružení občanů a další orgány, instituce a osoby.

(3) Pokud byla podmíněně odsouzenému, u něhož byl vysloven dohled, uložena zároveň povinnost vykonat práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací, použijí se na postup při výkonu této povinnosti přiměřeně § 336 až 338 a § 339.

~~(3)~~ (4) Na rozhodnutí o tom, zda se podmíněně odsouzený, u něhož byl vysloven dohled, osvědčil, zruší se uložený dohled, uložené přiměřené omezení nebo přiměřená povinnost anebo výchovné opatření, ponechává se podmíněně odsouzení s dohledem v platnosti nebo se trest vykoná, se obdobně použije § 330.

~~(4)~~ (5) Návrh na zrušení uloženého dohledu může odsouzený podat, jen pokud k němu připojí kladné stanovisko probačního úředníka; jinak předseda senátu o takovém návrhu nerozhoduje a vrátí jej odsouzenému s poučením o nutnosti připojit k němu uvedené stanovisko probačního úředníka. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

§ 331a

(1) Jestliže bylo rozhodnuto o podmíněném propuštění za současného

- a) vyslovení dohledu, použijí se na postup při výkonu dohledu přiměřeně § 330a a 350k,
- b) uložení přiměřeného omezení nebo přiměřené povinnosti anebo výchovného opatření, použijí se na postup při výkonu kontroly přiměřeně § 329 a 350l,
- c) rozhodnutí, aby se podmíněně propuštěný ve stanovené části zkušební doby zdržoval ve stanoveném časovém období v určeném obydlí nebo jeho části, použijí se na postup při výkonu této povinnosti přiměřeně § 334b až 334e,
- d) rozhodnutí, aby podmíněně propuštěný ve zkušební době vykonal práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací, použijí se na postup při výkonu této povinnosti přiměřeně § 336 až ~~339~~ **až 338 a § 339**,
- e) rozhodnutí, aby podmíněně propuštěný složil na účet soudu částku určenou na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti, může ~~předseda senátu~~ **samosoudce** na žádost odsouzeného z důležitých důvodů
 1. odložit složení této částky, a to na dobu nejvýše šesti měsíců ode dne, kdy rozhodnutí nabylo právní moci, nebo
 2. povolit splácení této částky v měsíčních splátkách tak, aby byla celá zaplácena nejpozději do konce stanovené zkušební doby.

(2) Považuje-li předseda senátu výchovné spolupůsobení zájmového sdružení občanů za prospěšné, postupuje přiměřeně podle § 329 odst. 3.

§ 333

(1) O návrhu na podmíněné propuštění z trestu odnětí svobody rozhoduje předseda senátu ve veřejném zasedání; zamítnout návrh pouze z důvodu, že dosud neuplynula lhůta stanovená v zákoně pro podmíněné propuštění, může též mimo veřejné zasedání. Nebrání-li tomu důležité důvody, je třeba o návrhu rozhodnout nejpozději do 30 dnů od doručení soudu. Rozhodnutí podle § 332 činí ~~předseda senátu~~ **samosoudce** soudu, který odsouzeného z trestu podmíněně propustil.

(2) Před rozhodnutím o podmíněném propuštění nebo o výkonu zbytku trestu musí být odsouzený vyslechnut; to neplatí, postupuje-li předseda senátu podle § 331 odst. 3.

(3) Proti rozhodnutí podle § 331 odst. 3 je přípustná stížnost proti výroku o stanovení délky zkušební doby a uložení dohledu anebo jiných opatření uvedených v § 89 odst. 2 **nebo 3** trestního zákoníku. Proti ostatním rozhodnutím podle § 331 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 334g

Rozhodnutí o výkonu náhradního trestu odnětí svobody

(1) O výkonu náhradního trestu odnětí svobody, jakož i o ponechání trestu domácího vězení v platnosti rozhodne předseda senátu na návrh státního zástupce, probačního úředníka nebo i bez takového návrhu ve veřejném zasedání; **k rozhodnutí o návrhu na výkon náhradního trestu odnětí svobody nebo na ponechání trestu domácího vězení v platnosti předseda senátu bez zbytečného odkladu nařídí veřejné zasedání.** O tomto rozhodnutí předseda senátu vyrozumí příslušné středisko Probační a mediační služby. Proti rozhodnutí podle věty první je přípustná stížnost, která má odkladný účinek.

(2) Výkon trestu domácího vězení se přerušuje vyhlášením rozhodnutí o výkonu náhradního trestu odnětí svobody, a to do dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí nebo rozhodnutí o ponechání trestu domácího vězení v platnosti; v případě ponechání tohoto trestu v platnosti se přiměřeně postupuje podle § 334a. O tom musí být odsouzený poučen.

(3) Pokud byl trest domácího vězení ponechán v platnosti při uložení dalších dosud neuložených přiměřených omezení nebo přiměřených povinností uvedených v § 48 odst. 4 písm. b), d) nebo h) trestního zákoníku anebo výchovných opatření uvedených v § 18 odst. 1 písm. c) nebo g) nebo § 19 odst. 1 písm. e), g) nebo h) zákona o soudnictví ve věcech mládeže, kontroluje jejich dodržování Probační a mediační služba; odsouzený je povinen v rámci sledování dodržování uloženého přiměřeného omezení nebo přiměřené povinnosti anebo výchovného opatření spolupracovat s probačním úředníkem způsobem, který mu stanoví, a dostavovat se k němu v jím určených lhůtách.

§ 340b

Přeměna trestu obecně prospěšných prací v trest odnětí svobody

(1) O přeměně trestu obecně prospěšných prací nebo o přeměně jeho zbytku v trest odnětí svobody, jakož i o ponechání trestu obecně prospěšných prací v platnosti při stanovení dohledu nebo dalších dosud neuložených přiměřených omezení, přiměřených povinností nebo případně výchovných opatření, rozhodne bez zbytečného odkladu předseda senátu na návrh státního zástupce, probačního úředníka, poskytovatele, u něhož jsou obecně prospěšné práce vykonávány, podaný prostřednictvím tohoto probačního úředníka, nebo i bez takového návrhu ve veřejném zasedání. **K rozhodnutí o návrhu na přeměnu trestu obecně prospěšných prací**

nebo jeho zbytku v trest odnětí svobody nebo na ponechání trestu obecně prospěšných prací v platnosti předseda senátu bez zbytečného odkladu nařídí veřejné zasedání. O těchto rozhodnutích předseda senátu vyrozumí středisko Probační a mediační služby v obvodu soudu, v němž je trest obecně prospěšných prací vykonáván.

(2) Výkon trestu obecně prospěšných prací se přerušuje vyhlášením rozhodnutí o přeměně trestu obecně prospěšných prací nebo jeho zbytku v trest odnětí svobody, a to do dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí nebo rozhodnutí o ponechání trestu obecně prospěšných prací v platnosti; v případě ponechání tohoto trestu v platnosti se přiměřeně postupuje podle § 336. O tom musí být odsouzený poučen.

(3) Pokud byl trest obecně prospěšných prací ponechán v platnosti při uložení dalších dosud neuložených přiměřených omezení nebo přiměřených povinností uvedených v § 48 odst. 4 písm. b), d) nebo h) trestního zákoníku anebo výchovných opatření uvedených v § 18 odst. 1 písm. c) nebo g) nebo § 19 odst. 1 písm. e), g) nebo h) zákona o soudnictví ve věcech mládeže, kontroluje jejich dodržování Probační a mediační služba; odsouzený je povinen v rámci sledování dodržování uloženého přiměřeného omezení nebo přiměřené povinnosti anebo výchovného opatření spolupracovat s probačním úředníkem způsobem, který mu stanoví, a dostavovat se k němu v jím určených lhůtách.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 350

~~Výkon trestu zákazu činnosti~~

Výkon trestu zákazu činnosti, trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a trestu zákazu přijímání dotací a subvencí

(1) Předseda senátu rozhodne ihned po právní moci rozsudku, jímž byl odsouzenému uložen trest zákazu činnosti, o započtení doby, po kterou bylo odsouzenému před právní mocí rozsudku oprávnění k činnosti, která je předmětem zákazu, v souvislosti s trestným činem odňato podle jiného právního předpisu nebo na základě opatření státního orgánu nesměl již tuto činnost vykonávat anebo ji nemohl vykonávat, protože se k tomu zavázal pro účely podmíněného odložení podání návrhu na potrestání nebo podmíněného zastavení trestního stíhání, do doby výkonu uloženého trestu zákazu činnosti.

(2) O podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti rozhoduje předseda senátu na návrh odsouzeného ve veřejném zasedání; zamítnout návrh pouze z důvodu, že dosud neuplynula lhůta stanovená v zákoně pro podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, může též předseda senátu mimo veřejné zasedání. Zájmové sdružení občanů se může připojit k návrhu odsouzeného, nabídne-li převzetí záruky za dovršení jeho nápravy. Byl-li návrh odsouzeného zamítnut, může jej opakovat až po uplynutí šesti měsíců ode dne nabytí právní moci zamítavého rozhodnutí; to neplatí, byl-li zamítnut pouze z důvodu, že doposud neuplynula lhůta stanovená v zákoně pro podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti.

(3) Rozhodnutí o tom, že se podmíněně upouští od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, může se souhlasem státního zástupce učinit předseda senátu mimo veřejné zasedání.

(4) Na rozhodnutí o tom, zda se odsouzený, u něhož se podmíněně upustilo od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, osvědčil, ponechá se podmíněné upuštění v platnosti nebo se zbytek trestu zákazu činnosti vykoná, se obdobně použije § 330.

(5) Proti rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 je přípustná stížnost, která má odkladný účinek. Proti rozhodnutí podle odstavce 3 je přípustná stížnost jen proti výroku o stanovení délky zkušební doby.

(6) Na výkon trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a trestu zákazu přijímání dotací a subvencí se použijí obdobně odstavce 1 až 5.

§ 350k

Výkon dohledu prováděný probačním úředníkem

(1) Jakmile se stane vykonatelným rozhodnutí, kterým byl odsouzenému uložen dohled, zašle předseda senátu jeho opis středisku Probační a mediační služby, v jehož obvodu odsouzený bydlí, pracuje nebo se zdržuje.

(2) Pokud bylo odsouzenému zároveň uloženo přiměřené omezení nebo přiměřená povinnost uvedené v § 48 odst. 4 písm. b), d) nebo h) trestního zákoníku anebo výchovné opatření uvedené v § 18 odst. 1 písm. c) nebo g) nebo v § 19 odst. 1 písm. e), g) nebo h) zákona o soudnictví ve věcech mládeže, kontroluje jejich dodržování Probační a mediační služba; odsouzený je povinen v rámci sledování dodržování uloženého přiměřeného omezení nebo přiměřené povinnosti anebo výchovného opatření spolupracovat s probačním úředníkem způsobem, který mu stanoví, a dostavovat se k němu v jím určených lhůtách.

(3) Považuje-li to předseda senátu za potřebné, požádá Probační a mediační službu, aby v pravidelných termínech, které předseda senátu stanoví, probační úředník vykonávající dohled informoval soud o průběhu výkonu dohledu, dodržování uložených podmínek, probačního plánu, přiměřeného omezení, přiměřené povinnosti nebo výchovného opatření odsouzeným a o jeho poměrech.

(4) Pokud odsouzený, kterému byl uložen dohled, poruší závažným způsobem nebo opakovaně podmínky dohledu nebo probační plán, nedodrží přiměřené omezení, přiměřenou povinnost nebo výchovné opatření, jejichž kontrolu vykonává Probační a mediační služba, neposkytne probačnímu úředníku součinnost anebo se k němu v jím určené lhůtě nedostaví, informuje o tom probační úředník bez zbytečného odkladu předsedu senátu. Při méně závažném porušení upozorní probační úředník odsouzeného na zjištěné nedostatky a poučí jej, že v případě opakování nebo závažnějšího porušení uložených podmínek nebo probačního plánu, nedodržení přiměřeného omezení, přiměřené povinnosti nebo výchovného opatření, neposkytnutí součinnosti nebo nedostavení se k němu bude informovat předsedu senátu.

(5) Shledá-li probační úředník, že jsou dány podmínky pro rozhodnutí o osvědčení, zrušení uloženého přiměřeného omezení, přiměřené povinnosti, výchovného opatření nebo dohledu, přeměně trestu nebo jeho zbytku, výkonu náhradního trestu odnětí svobody, nařízení výkonu trestu nebo jeho zbytku anebo o tom, zda se odsouzenému, od jehož potrestání bylo podmíněně upuštěno, ukládá trest, podá soudu návrh na vydání takového rozhodnutí. **K rozhodnutí o návrhu na přeměnu trestu nebo jeho zbytku, výkon náhradního trestu odnětí svobody, nařízení výkonu trestu nebo jeho zbytku anebo na uložení trestu odsouzenému, od jehož potrestání bylo podmíněně upuštěno, předseda senátu bez zbytečného odkladu nařídí veřejné zasedání.**

§ 3501

Kontrola přiměřených omezení, přiměřených povinností a výchovných opatření probačním úředníkem

(1) Jakmile se stane vykonatelným rozhodnutí, kterým bylo odsouzenému uloženo přiměřené omezení nebo přiměřená povinnost uvedené v § 48 odst. 4 písm. b), d) nebo h) trestního zákoníku anebo výchovné opatření uvedené v § 18 odst. 1 písm. c) nebo g) anebo v § 19 odst. 1 písm. e), g) nebo h) zákona o soudnictví ve věcech mládeže, může předseda senátu zaslat jeho opis středisku Probační a mediační služby, v jehož obvodu odsouzený bydlí, pracuje nebo se zdržuje, považuje-li to s ohledem na způsob jejich kontroly za vhodné.

(2) Předseda senátu zároveň pověří Probační a mediační službu sledováním dodržování uloženého přiměřeného omezení nebo přiměřené povinnosti anebo výchovného opatření, a může požádat, aby v pravidelných termínech, které zároveň stanoví, informoval probační úředník soud o dodržování uloženého přiměřeného omezení, přiměřené povinnosti nebo výchovného opatření; odsouzený je povinen v rámci sledování dodržování uloženého přiměřeného omezení nebo přiměřené povinnosti anebo výchovného opatření spolupracovat s probačním úředníkem způsobem, který mu stanoví, a dostavovat se k němu v jím určených lhůtách.

(3) Pokud odsouzený závažným způsobem nebo opakovaně nedodržuje přiměřené omezení, přiměřenou povinnost nebo výchovné opatření, jejichž kontrolou byla pověřena Probační a mediační služba, neposkytne probačnímu úředníku součinnost anebo se k němu v jím určené lhůtě nedostaví, informuje o tom probační úředník bez zbytečného odkladu předsedu senátu. Při méně závažném porušení upozorní probační úředník odsouzeného na zjištěné nedostatky a poučí jej, že v případě opakování nebo závažnějšího nedodržení přiměřeného omezení, přiměřené povinnosti nebo výchovného opatření, neposkytnutí součinnosti nebo nedostavení se k němu bude informovat předsedu senátu.

(4) Shledá-li probační úředník, který sleduje dodržování uloženého přiměřeného omezení nebo přiměřené povinnosti anebo výchovného opatření, že jsou dány podmínky pro rozhodnutí o osvědčení, zrušení uloženého přiměřeného omezení, přiměřené povinnosti nebo výchovného opatření, přeměně trestu nebo jeho zbytku, nařízení výkonu trestu nebo jeho zbytku anebo o tom, zda se odsouzenému, od jehož potrestání bylo podmíněně upuštěno, ukládá trest, podá soudu návrh na vydání takového rozhodnutí. **K rozhodnutí o návrhu na přeměnu trestu nebo jeho zbytku, nařízení výkonu trestu nebo jeho zbytku anebo na uložení trestu odsouzenému, od jehož potrestání bylo podmíněně upuštěno, předseda senátu bez zbytečného odkladu nařídí veřejné zasedání.**

(5) Odstavce 1 až 4 se nepoužijí, byl-li rozhodnutím uvedeným v odstavci 1 zároveň uložena dohled, trest domácího vězení nebo trest obecně prospěšných prací.

§ 364a

Předseda senátu okresního soudu uvedeného v § 364 odst. 1 též rozhoduje o

a) zahlázení odsouzení cizozemským soudem, mezinárodním trestním soudem, mezinárodním trestním tribunálem anebo obdobným mezinárodním soudním orgánem s působností v trestních věcech, které je zaznamenáno v ~~evidenci Rejstříku~~ **rejstříku** trestů na základě uznání rozhodnutí cizozemského soudu nebo na základě rozhodnutí Nejvyššího soudu podle zvláštního právního předpisu, ~~nebo na které se na základě rozhodnutí Nejvyššího soudu podle zvláštního právního předpisu hledí jako na odsouzení soudem České republiky,~~

b) zahlázení odsouzení zaznamenaných v ~~evidenci Rejstříku~~ **rejstříku** trestů na základě Smlouvy mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o výměně údajů z informačních fondů obsažených v rejstříku trestů;

účinky v cizině může mít takové rozhodnutí pouze tehdy, stanoví-li tak mezinárodní smlouva.

§ 365

(1) Jakmile rozhodnutí o zahlázení odsouzení nabylo právní moci, vyrozumí samosoudce odsouzeného, navrhovatele a ~~orgán, který vede rejstřík trestů~~ **Ministerstvo spravedlnosti**; zahlázené odsouzení nesmí být vykazováno ve výpisu z rejstříku trestů.

(2) Byla-li žádost o zahlázení odsouzení zamítnuta, může být znovu podána teprve po uplynutí jednoho roku, ledaže by byla zamítnuta jen proto, že dosud neuplynula doba zákonem stanovená pro zahlázení. Žádost přesto podanou zamítne samosoudce bez šetření.

Zákon o Vězeňské službě a justiční stráži České republiky

§ 23a

(1) Vězeňská služba může zpracovávat osobní údaje, pokud je to nezbytné pro plnění jejich úkolů. Osobní údaje může zpracovávat i k jinému účelu, než pro který byly původně shromážděny.

(2) Vězeňská služba může předávat nebo zpřístupňovat osobní údaje orgánům příslušným k předcházení, vyhledávání a odhalování trestné činnosti a stíhání trestných činů, výkonu trestů a ochranných opatření, zajišťování bezpečnosti České republiky, veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, včetně pátrání po osobách a věcech. Osobní údaje z evidence osob ve výkonu zabezpečovací detence, ve výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody předává nebo zpřístupňuje na žádost též

a) soudům a státním zastupitelstvím při výkonu jejich další působnosti,

b) ministerstvu,

c) orgánům veřejné moci, pokud je potřebují pro svou činnost, a

d) jiným osobám, pokud osvědčí právní zájem na předání nebo zpřístupnění osobních údajů a jejich předání nebo zpřístupnění nebrání zvláštní zákon.

(3) Neskončilo-li trestní stíhání, ve kterém byl obviněný ve vazbě, pravomocným odsouzením, může Vězeňská služba osobní údaje takové osoby předat nebo zpřístupnit podle odstavce 2 písm. c) a d) jen s jejím souhlasem.

(4) Vězeňská služba je správcem evidence osob ve výkonu zabezpečovací detence, vazby a výkonu trestu odnětí svobody na území České republiky, která obsahuje

a) údaje převzaté z rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení oznámených Vězeňské službě,

b) údaje umožňující určení totožnosti každé osoby ve výkonu zabezpečovací detence a uvězněné osoby a

c) údaje o průběhu výkonu zabezpečovací detence, vazby nebo trestu odnětí svobody včetně údajů o přesném místě a době, kdy taková osoba vykonávala zabezpečovací detenci, vazbu nebo trest odnětí svobody, přehledu o udělených odměnách a uložených kázeňských trestech a údajů o výsledcích zdravotních prohlídek.

(5) Osobní údaje se v evidenci podle odstavce 4 uchovávají 10 let od propuštění subjektu údajů z výkonu zabezpečovací detence, vazby nebo trestu odnětí svobody.

(6) Žadatel, který má zřízenou datovou schránku, podává žádost podle odstavce 2 prostřednictvím datové schránky.

(7) Vězeňská služba je oprávněna pro účely evidence podle odstavce 4 vyžádat si ~~opis z evidence Rejstříku~~ **opis z rejstříku** trestů podle zvláštního právního předpisu. ~~Žádost o vydání opisu z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.~~

(8) Vězeňská služba neposkytuje podle zvláštního právního předpisu⁹⁾ údaje vedené pro účely evidence podle odstavce 4, informace, které souvisí s ochranou a obranou objektů, ve kterých je vykonávána zabezpečovací detence, vazba a trest odnětí svobody, o vozidlech užívaných k přepravě vězňených osob a o způsobu a rozsahu ochrany a střežení osob.

Zákon o výkonu vazby

§ 23b

Kázeňské vyřízení jiného protispolečenského jednání

(1) Uložením kázeňského trestu se vyřizují též jednání, která mají znaky přestupků, pokud byly spáchány během výkonu vazby.

(2) Uložením kázeňského trestu obviněnému se nevylučuje jeho trestní stíhání, je-li skutek trestným činem.

(3) Rozhodnutí o jednání, které má znaky přestupku zapisovaného do evidence přestupků ~~vedené Rejstříkem trestů~~ **správané Ministerstvem spravedlnosti**, se zapíše po nabytí právní moci do této evidence. Na postup při zápisu do evidence přestupků a postup při uplatňování námitek proti jejímu obsahu se použijí obdobně ustanovení zákona o přestupcích.

Zákon o rejstříku trestů a evidenci přestupků

§ 1

Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie¹³⁾, zároveň navazuje na přímo použitelný předpis Evropské unie¹¹⁾ a upravuje

- a) předávání informací o odsouzeních v rámci Evropské unie a**
- b) rejstřík trestů a evidenci přestupků.**

¹³⁾ **Rámcové rozhodnutí Rady 2009/315/SVV ze dne 26. února 2009 o organizaci a obsahu výměny informací z rejstříku trestů mezi členskými státy, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/884 ze dne 17. dubna 2019, kterou se mění rámcové rozhodnutí Rady 2009/315/SVV, pokud jde o výměnu informací o státních příslušnících třetích zemí a o Evropský informační systém rejstříků trestů (ECRIS), a nahrazuje rozhodnutí Rady 2009/316/SVV.**

§ 1

§ 1a

(1) Rejstřík trestů je informační systém veřejné správy, který obsahuje údaje o fyzických a právnických osobách (dále jen „osoba“) pravomocně odsouzených soudy v trestním řízení a dále údaje o jiných významných skutečnostech pro trestní řízení, pokud tak stanoví tento nebo jiný zákon. Údaje z rejstříku trestů slouží pro potřebu trestního, občanskoprávního nebo správního řízení a k prokazování bezúhonnosti. Správcem rejstříku trestů je Ministerstvo spravedlnosti (dále jen „ministerstvo“).

(2) Ministerstvo je dále správcem evidence přestupků, která je informačním systémem veřejné správy obsahujícím údaje o osobách, které byly pravomocně uznány vinnými spácháním přestupku, pokud tak stanoví zvláštní právní předpis, a o osobách uvedených v § 4 odst. 5 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, které byly pravomocně uznány vinnými spácháním jednání majícího znaky takového přestupku. Součástí evidence přestupků nejsou údaje o pravomocných rozhodnutích o jednáních majících znaky přestupku, kterých se dopustil příslušník zpravodajské služby České republiky nebo příslušník Policie České republiky vybraný v zájmu plnění závažných úkolů Policie České republiky ministrem vnitra.

§ 2c

Součástí rejstříku trestů je evidence

- a) odsouzení,
- b) podmíněného zastavení trestního stíhání,
- c) podmíněného odložení **podání návrhu na potrestání,**
- d) podmíněného upuštění od trestního stíhání,**
- ⇒ e) narovnání a
- ⇒ f) odstoupení od trestního stíhání.

§ 6

Údaje o osobách pravomocně odsouzených soudy se uchovávají 100 let od

- a) narození fyzické osoby, které se týkají,
- b) pravomocného odsouzení právnické osoby, které se týkají, nebo
- c) právní moci jiné skutečnosti významné pro trestní řízení evidované podle ~~§ 1~~ § 1a odst. 1, která se týká právnické osoby.

§ 9a

Evidence podmíněného odložení podání návrhu na potrestání a evidence podmíněného upuštění od trestního stíhání

Při zasilání údajů do evidence podmíněného odložení podání návrhu na potrestání nebo evidence podmíněného upuštění od trestního stíhání a jejich vyřazování se postupuje přiměřeně podle § 8 a 9.

§ 10

(1) Ministerstvo vydá na žádost opis

- a) orgánu činnému v trestním řízení pro potřeby trestního řízení,
- b) Kanceláři prezidenta republiky, týká-li se opis osoby, ohledně níž Kancelář prezidenta republiky provádí řízení o žádosti o milost anebo řízení o jmenování nebo podání návrhu na jmenování do funkce prezidentem republiky,
- c) cizozemskému justičnímu orgánu, stanoví-li tak tento zákon nebo vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána,
- d) mezinárodnímu soudu, který splňuje alespoň jednu z podmínek uvedených v § 145 odst. 1 písm. a) zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, a jeho orgánům, nebo
- e) jinému orgánu nebo osobě, pokud tak stanoví zvláštní právní předpis.

(2) Ministerstvo může použít opis týkající se osoby, ohledně níž provádí řízení o

- a) stížnosti pro porušení zákona,
- b) uplatnění rozhodnutí prezidenta republiky o amnestii, nebo
- c) žádosti o milost.

(3) Ministerstvo může dále použít opis

- a) při provádění úkonů, ke kterým je příslušné podle zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních nebo podle vyhlášené mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána,
- b) jedná-li před soudem ve věcech týkajících se výkonu své působnosti podle tohoto zákona, nebo
- c) zastupuje-li Českou republiku při vyřizování stížností na porušení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a jejich Protokolů týkajících se výkonu své působnosti podle tohoto zákona.

(4) V opise se uvádějí všechny údaje o každém odsouzení osoby, které se opis týká, a všechny údaje o průběhu výkonu trestů a ochranných opatření, včetně údajů o odsouzeních cizozemskými a mezinárodními soudy, na která se hledí jako na odsouzení soudy České republiky. V opise se uvádějí i údaje o zahlázení odsouzení fyzické osoby nebo o zániku účinků odsouzení právnické osoby. V opise se uvádějí i údaje z evidence podmíněného zastavení trestního stíhání, **podmíněného upuštění od trestního stíhání**, podmíněného odložení **podání** návrhu na potrestání a jiné významné skutečnosti pro trestní řízení, pokud tak stanoví zvláštní právní předpis.^{2b)}

(5) Ve zvláštní části opisu se uvádějí údaje zaznamenané do rejstříku trestů podle § 4a s výjimkou biometrických údajů. Je-li vydáván opis pro jiné účely než pro trestní řízení, neuvádějí se ve zvláštní části opisu údaje zaznamenané do rejstříku trestů podle § 4a, jejichž předání pro tyto účely odsuzující členský stát Evropské unie nebo Spojené království vyloučily. U údajů o odsouzení soudem jiného členského státu Evropské unie nebo Spojeného království zaznamenaného do rejstříku trestů podle § 4a se ve zvláštní části opisu vyznačí, zda se na toto odsouzení hledí jako na odsouzení soudem České republiky v důsledku uznání rozhodnutí jiného členského státu Evropské unie nebo Spojeného království vydaného pro čin trestný i podle práva České republiky; u takového odsouzení se rovněž vyznačí, zda došlo k jeho zahlázení podle zvláštního právního předpisu.

(6) Ve zvláštní části opisu se uvádí též informace o pravomocných odsouzeních a navazujících údajích zapsaných do evidence jiného členského státu Evropské unie nebo Spojeného království, pokud je na žádost ministerstva podle § 16g odst. 1 až 3 jiný členský stát Evropské unie nebo Spojené království ministerstvu zašle.

§ 16c

Úschovna dokumentace

(1) Ministerstvo vede úschovnu dokumentace, v níž se ukládají údaje o zrušených pravomocných rozhodnutích soudů vedených podle ~~§ 1~~ § 1a odst. 1 a § 4a a údaje vyřazené z evidence podle § 9.

(2) Údaje uvedené v odstavci 1 se poskytnou na písemnou žádost osobě, které se týkají, nebo soudu. Jinému orgánu se tyto údaje poskytnou, pokud tak stanoví zvláštní právní předpis. Ministerstvo může údaje uvedené v odstavci 1 používat pro účely rozhodování o nároku na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.

(3) V úschovně dokumentace se provede záznam o datu a času poskytnutí údajů uvedených v odstavci 1 a dále se uvede, komu byly údaje poskytnuty. V úschovně dokumentace se dále provede záznam o datu, času a důvodu zpracování osobních údajů obsažených v úschovně dokumentace a údaje o osobě, která osobní údaje zpracovala. Záznamy podle věty první a druhé se v úschovně dokumentace uchovávají po dobu 10 let ode dne jejich provedení.

(4) Údaje o osobách, uložené v úschovně dokumentace, se uchovávají 100 let od narození fyzické osoby, které se týkají, a 100 let od skutečností uvedených v § 6 písm. b) nebo c), jde-li o právnickou osobu.

Zákon o návykových látkách

§ 5

Zacházení s návykovými látkami a přípravky bez povolení k zacházení

(1) Návykové látky uvedené v příloze č. 1, 2, 5, 6 nebo 7 nařízení vlády o seznamu návykových látek a přípravky je obsahující nebo léčivé přípravky s obsahem uvedené látky kategorie 1 mohou bez povolení k zacházení

- a) nabývat, pozbývat a skladovat osoby poskytující lékárenskou péči^{2e)} pouze pro provoz lékárn,
- b) zneškodňovat, pokud nejsou skladovány, osoby oprávněné k tomu podle zvláštního zákona³⁾,
- c) připravovat do lékových forem v lékárnách farmaceuti nebo farmaceutičtí asistenti pod dohledem farmaceuta.

(2) Přípravky obsahující návykové látky uvedené v příloze č. 1, 2, 5, 6 nebo 7 nařízení vlády o seznamu návykových látek a léčivé přípravky s obsahem uvedené látky kategorie 1 mohou bez povolení k zacházení

- a) pouze pro poskytování zdravotních služeb nabývat, pozbývat a skladovat poskytovatelé zdravotních služeb,
- b) pouze pro poskytování veterinární péče nabývat, pozbývat a skladovat fyzické nebo právnické osoby oprávněné k výkonu odborných veterinárních činností,

- c) předepisovat lékaři při poskytování zdravotních služeb,
- d) používat pro terapeutické účely lékaři a jiní zdravotničtí pracovníci ve zdravotnických zařízeních lůžkové a ambulantní péče a v zařízeních poskytujících pobytové sociální služby nebo lékaři, kteří mají uzavřenu smlouvu o preskripci léčivých přípravků se zdravotní pojišťovnou,
- e) předepisovat a používat pro účely veterinární péče veterinární lékaři⁴⁾,
- f) připravovat a vydávat farmaceuti v lékárně na základě lékařského předpisu,
- g) přejímat v lékárnách farmaceuti nebo farmaceutičtí asistenti pod dohledem farmaceuta,
- h) pro vlastní potřebu

1. nabývat, a to i v zastoupení, na základě receptu vystaveného podle zákona o léčivech (dále jen „recept“) fyzické osoby,
 2. nabývat na základě vybavení poskytovatelem zdravotních služeb podle zákona o léčivech fyzické osoby,
 3. nabývat v případě registrovaných léčivých přípravků s obsahem uvedené látky kategorie 1 za podmínek stanovených v rozhodnutí o registraci fyzické osoby,
 4. uchovávat a používat podle vydaného receptu nebo podle pokynu lékaře fyzické osoby,
- i) nabývat, a to i v zastoupení, na základě receptu veterinárního lékaře nebo nabývat od fyzické nebo právnické osoby oprávněné k výkonu veterinárních činností, uchovávat a používat podle vydaného receptu nebo podle stanovené diagnózy pro účely poskytování veterinární péče fyzické a právnické osoby,
 - j) nabývat, pozbývat, skladovat, přepravovat a používat zadavatelé a zkoušející při přípravě a provádění klinického hodnocení humánních léčiv podle zvláštního zákona⁵⁾,
 - k) nabývat, pozbývat, skladovat, přepravovat nebo používat zadavatelé nebo zkoušející při přípravě nebo provádění klinického hodnocení veterinárních léčiv podle zvláštního právního předpisu^{5a)},
 - l) skladovat osoby provozující zařízení poskytující pobytové sociální služby.

(3) Povolení k zacházení se nevyžaduje při dopravě návykových látek a přípravků, uskutečňované pro osobu, která je oprávněna k zacházení s návykovými látkami a přípravky.

(4) Bez povolení k zacházení lze přepravovat v dopravních prostředcích určených k mezinárodní dopravě omezená množství přípravků obsahujících návykové látky uvedené v příloze č. 2, 6 nebo 7 nařízení vlády o seznamu návykových látek a léčivé přípravky s obsahem uvedené látky kategorie 1 pro poskytnutí první pomoci a pro naléhavé případy.

(5) Povolení k zacházení se nevyžaduje k zacházení s rostlinami technického konopí, nebo s technickým konopím, zejména k účelům průmyslovým, potravinářským, kosmetickým, technickým nebo zahradnickým.

(6) Povolení k zacházení se nevyžaduje pro činnost státních orgánů v rámci jejich působnosti, pro činnost územních samosprávných celků v rámci jejich přenesené působnosti a při zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku v jejich samostatné působnosti a pro činnost Armády České republiky, Policie České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Vězeňské služby České republiky a Celní správy České republiky při plnění jejich úkolů.

(7) Povolení k zacházení se nevyžaduje pro činnost právnických nebo fyzických osob, které zřizují soudně toxikologické laboratoře, laboratoře zdravotních ústavů, specializovaná

diagnostická, vědecko-výzkumná a výuková pracoviště vysokých škol a specializovaná diagnostická a vědecko-výzkumná pracoviště Akademie věd České republiky, jejichž seznam stanoví Ministerstvo zdravotnictví vyhláškou. Žádost o zařazení do tohoto seznamu a žádost o změnu údajů uvedených v seznamu se podává na formuláři vydaném Ministerstvem zdravotnictví.

(8) Jakékoliv změny údajů uvedených v seznamu podle odstavce 7 je osoba zařazená v seznamu povinna neprodleně písemně sdělit Ministerstvu zdravotnictví.

(9) Povolení k zacházení se nevyžaduje pro osoby provozující lékárnu, které nabývají, pozbývají a skladují návykové látky uvedené v přílohách č. 3 a 4 nařízení vlády o seznamu návykových látek za účelem jejich dodání osobám uvedeným v odstavci 7.

(10) Návykové látky uvedené v příloze č. 3 nebo 4 nařízení vlády o seznamu návykových látek a přípravky je obsahující mohou bez povolení k zacházení zneškodňovat, pokud nejsou skladovány, osoby na základě souhlasu uděleného krajským úřadem³⁾. O udělení souhlasu informuje krajský úřad, který souhlas udělil, Ministerstvo zdravotnictví. Tato informace se podává na formuláři vydaném Ministerstvem zdravotnictví.

(11) Přípravky obsahující návykové látky uvedené v příloze č. 2, 6 nebo 7 nařízení vlády seznamu návykových látek mohou bez povolení k zacházení vydávat farmaceutičtí asistenti v lékárně na základě žádanky vystavené lékařem podle zákona o léčivech (dále jen „žádanka“).

(12) Povolení k zacházení se nevyžaduje k přechovávání omamné látky konopí nebo jiné návykové látky získané zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů fyzickými osobami staršími 21 let pro vlastní potřebu v množství nejvýše

a) 50 g ve svém domě, bytě nebo jiné prostoře sloužící k bydlení nebo příslušenství k nim náležejícímu (dále jen „obydlí“), nebo

b) 25 g mimo své obydlí.

(13) Povolení k zacházení se nevyžaduje pro pěstování, sklizení nebo zpracování rostliny konopí fyzickými osobami staršími 21 let pro vlastní potřebu v celkovém množství do 3 rostlin konopí, a to v nemovitosti, kterou vlastní nebo k níž mají jiný právní vztah.

§ 24

Konopí, koka a mák setý

(1) Zakazuje se

a) pěstovat jiné druhy a odrůdy rostliny konopí (rod Cannabis), než jsou rostliny technického konopí s výjimkou pěstování na základě licence udělené podle tohoto zákona; zákaz se nevztahuje na pěstování odrůd rostliny konopí (rod Cannabis) **fyzickými osobami staršími 21 let pro vlastní potřebu v rozsahu stanoveném podle § 5 odst. 13** nebo pro výzkumné účely, pro šlechtění nových odrůd a pro zachování genetické rozmanitosti vědeckými a výzkumnými pracovišti zřízenými zákonem nebo státem vymezené v povolení k zacházení, s výjimkou pěstování na základě licence udělené podle tohoto zákona,

b) pěstovat rostliny rodu Erythroxylon (keř koka), zákaz se nevztahuje na pěstování pro výzkumné a pokusné účely, pro šlechtění nových odrůd rostlin a pro zachování genetické rozmanitosti rostlin vědeckými a výzkumnými pracovišti, jakož i pro okrasné účely botanickými zahradami a arborety,

c) pěstovat odrůdy máku setého (*Papaver somniferum* L.), které mohou v sušině z tobolek obsahovat více než 0,8 % morfinu; zákaz se nevztahuje na pěstování odrůd máku setého (*Papaver somniferum* L.) pro výzkumné a pokusné účely, pro šlechtění nových odrůd rostlin a pro zachování genetické rozmanitosti rostlin vědeckými a výzkumnými pracovišti, jakož i pro okrasné účely botanickými zahradami a arborety.

(2) Osoba pěstující mák setý (*Papaver somniferum* L.) nebo osoba, která makovinu zpracovává nebo skladuje, je dále povinna neprodleně oznámit místně příslušnému oddělení Policie České republiky veškeré podezřelé okolnosti, zejména vstup cizích osob do porostu, nařezání makovic, odcizení makovic nebo neobvyklé objednávky, jež naznačují, že makovina může být zneužita k nelegální výrobě návykových látek.

(3) Makovina vyprodukovaná na území České republiky musí být vyvezena nebo zneškodněna anebo zpracována tak, aby obsažené návykové látky nebylo možné použít nebo získat jakýmkoliv technologickými prostředky.

§ 39

Přestupky

(1) Fyzická osoba pěstující mák setý na celkové ploše větší než 100 m² se dopustí přestupku tím, že

- a) nesplní ohlašovací povinnosti podle § 29,
- b) uvede nesprávné nebo neúplné údaje v hlášeních podle § 29.

~~(2) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že~~

- ~~a) neoprávněně přechovává návykovou látku v malém množství pro vlastní potřebu,~~
- ~~b) neoprávněně pěstuje pro vlastní potřebu v malém množství rostlinu nebo houbu obsahující návykovou látku, nebo~~
- ~~c) umožní neoprávněně požívání návykových látek osobě mladší 18 let, nejde-li o čin přísněji trestný.~~

(2) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) jako osoba starší 21 let neoprávněně ve svém obydlí pro vlastní potřebu přechovává omamnou látku konopí nebo jinou návykovou látku získanou zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů v celkovém množství větším než 50 g,**
- b) jako osoba starší 21 let neoprávněně mimo své obydlí pro vlastní potřebu přechovává omamnou látku konopí nebo jinou návykovou látku získanou zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů v celkovém množství větším než 25 g,**
- c) jako osoba ne starší 21 let neoprávněně ve svém obydlí pro vlastní potřebu přechovává omamnou látku konopí nebo jinou návykovou látku získanou zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů v celkovém množství nepřesahujícím 100 g,**
- d) jako osoba ne starší 21 let neoprávněně mimo své obydlí pro vlastní potřebu přechovává omamnou látku konopí nebo jinou návykovou látku získanou zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů v celkovém množství nepřesahujícím 50 g,**

- e) neoprávněně přechovává jinou návykovou látku než uvedenou v písmenu a) v malém množství pro vlastní potřebu,
- f) jako osoba starší 21 let neoprávněně pro vlastní potřebu v množství větším než 3 rostliny pěstuje, sklízí nebo zpracovává rostlinu konopí,
- g) jako osoba ne starší 21 let neoprávněně pro vlastní potřebu v množství nepřesahující 5 rostlin pěstuje, sklízí nebo zpracovává rostlinu konopí,
- h) neoprávněně pro vlastní potřebu v malém množství pěstuje, sklízí, sbírá nebo zpracovává jinou rostlinu obsahující návykovou látku než rostlinu konopí nebo houbu obsahující návykovou látku, nebo
- i) umožní neoprávněné požívání návykových látek osobě mladší 21 let.

(3) Fyzická osoba se jako osoba zacházející s léčivou dopustí přestupku tím, že předepíše léčivý přípravek v rozporu s § 13 odst. 1 nebo 3.

(4) Fyzická osoba pěstující rostliny technického konopí na celkové ploše větší než 100 m² se dopustí přestupku tím, že

a) nesplní ohlašovací povinnosti podle § 29b,

b) uvede nesprávné nebo neúplné údaje v hlášeních podle § 29b.

(5) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) lze uložit pokutu do 100 000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. b) lze uložit pokutu do 200 000 Kč. Příkazem na místě lze za přestupek podle odstavce 1 uložit pokutu do 5 000 Kč.

(6) Za přestupek podle odstavce 2 lze uložit pokutu do ~~15 000~~ 50 000 Kč.

(7) Za přestupek podle odstavce 3 lze uložit pokutu do 2 000 000 Kč.

(8) Za přestupek podle odstavce 4 písm. a) lze uložit pokutu do 100 000 Kč a za přestupek podle odstavce 4 písm. b) lze uložit pokutu do 200 000 Kč. Příkazem na místě lze za přestupek podle odstavce 4 uložit pokutu do 5 000 Kč.

(9) Za přestupek podle odstavce 2 písm. a) ~~nebo e)~~ až e) nebo i) lze uložit omezující opatření.

Zákon o výkonu trestu odnětí svobody

§ 55

Kázeňské vyřízení jiného protispolečenského jednání

(1) Uložením kázeňského trestu se vyřizují též jednání, která mají znaky přestupků, pokud byly spáchány během výkonu trestu.

(2) Uložením kázeňského trestu odsouzenému se nevylučuje jeho trestní stíhání, je-li skutek trestným činem.

(3) Rozhodnutí o jednání, které má znaky přestupku zapisovaného do evidence přestupků ~~vedené Rejstříkem trestů~~ **správané ministerstvem**, se zapíše po nabytí právní moci do této evidence. Na postup při zápisu do evidence přestupků a postup při uplatňování námitek proti jejímu obsahu se použijí obdobně ustanovení zákona o přestupcích.

Zákon o sociálně-právní ochraně dětí

§ 23e

(1) Za bezúhonného se pro účely zařazení do evidence žadatelů nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro některý z trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, pro některý z trestných činů proti rodině a dětem, pro některý z trestných činů proti lidskosti, pro trestný čin, jehož znakovou podstatu je úmysl umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, účasti na teroristické skupině, financování terorismu, podpory a propagace terorismu podle § 312e odst. 3 trestního zákoníku nebo vyhrožování teroristickým trestným činem, a dále pro trestný čin vraždy, vraždy novorozeného dítěte matkou, účasti na sebevraždě, těžkého ublížení na zdraví, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení, nedovoleného přerušování těhotenství bez souhlasu těhotné ženy, obchodování s lidmi, svěřením dítěte do moci jiného, zbavení osobní svobody, omezování osobní svobody, zavlčení, loupeže, braní rukojmí, vydírání, útisku, obecného ohrožení, ~~nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy~~ **neoprávněné výroby a jiného nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami, s rostlinami nebo houbami je obsahujícími nebo s jedy**, šíření toxikomanie, vlastizrady spáchané formou teroristického útoku nebo teroru, teroristického útoku, teroru, účasti na teroristické skupině, financování terorismu, podpory a propagace terorismu, vyhrožování teroristickým trestným činem, zasahování do nezávislosti soudu, násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci, nebezpečného vyhrožování, nebezpečného pronásledování, hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, podněcování k nenávisti **nebo násilí** vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod a účasti na organizované zločinecké skupině, a toto odsouzení nebylo dosud zahlazeno.

(2) Posouzení spolehlivosti žadatele spočívá v posouzení dalších osobnostních předpokladů žadatele pro péči o dítě; přitom se přihlíží též k odsouzením za trestné činy neuvedené v odstavci 1, k již zahlazeným odsouzením a k opisu z evidence přestupků.

(3) Za účelem zjištění bezúhonnosti podle odstavce 1 a spolehlivosti podle odstavce 2 si krajský úřad vyžádá podle zvláštního právního předpisu^{28a)} opis z rejstříku trestů a opis z evidence přestupků.

Zákon o Probační a mediační službě

§ 5

Součinnost Probační a mediační služby se státními orgány a dalšími institucemi

(1) Probační a mediační služba při výkonu své působnosti spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení a soudy pro mládež v řízení podle hlavy III zákona o soudnictví ve věcech mládeže.

(2) Probační a mediační služba postupuje, je-li to účelné, v součinnosti s orgány sociálního zabezpečení, školami a školskými zařízeními, poskytovateli zdravotních služeb, s registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi, zájmovými sdruženími občanů, nadacemi a dalšími institucemi sledujícími humanitární cíle a v případě potřeby tuto součinnost koordinuje z hlediska využití probace a mediace v trestním řízení.

(3) Probační a mediační služba při výkonu své působnosti spolupracuje s orgány, kterým přísluší podle zvláštního zákona výkon sociálně-právní ochrany dětí a poskytování dávek pomoci v hmotné nouzi občanům společensky nepřizpůsobeným.

(4) V souvislosti s výkonem probace a mediace jsou zaměstnanci Probační a mediační služby oprávněni obracet se na státní orgány a právnické i fyzické osoby s dožádáním o sdělení potřebných údajů a tyto jsou povinny, pokud tomu nebrání zvláštní zákon nebo oprávnění v něm uvedené,²⁾ požadované údaje bez zbytečného odkladu sdělit. ~~V souvislosti s výkonem probace a mediace je dále Probační a mediační služba oprávněna vyžádat si opis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů podle zvláštního právního předpisu; žádost o vydání opisu z evidence Rejstříku trestů a z evidence přestupků a opis z evidence Rejstříku trestů a z evidence přestupků se předávají v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.~~ **V souvislosti s výkonem probace a mediace je dále Probační a mediační služba oprávněna vyžádat si podle zákona o rejstříku trestů a evidenci přestupků opis z rejstříku trestů a opis z evidence přestupků spravované ministerstvem.**

(5) Odmítne-li státní orgán, právnická nebo fyzická osoba bezdůvodně vyhovět dožádání podle odstavce 4, předloží zaměstnanec Probační a mediační služby věc předsedovi senátu nebo samosoudci a v přípravném řízení státnímu zástupci k dalšímu opatření.

(6) Je-li osoba, vůči níž směřuje úkon probace nebo mediace, ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody anebo je-li ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody spolupachatel anebo poškozený, postupuje Probační a mediační služba při výkonu své působnosti v součinnosti s Vězeňskou službou a justiční stráží České republiky. Jestliže je to třeba v souvislosti se zjištěním a projednáním jejího stanoviska k trestní věci nebo s přípravou podkladů pro rozhodnutí soudu nebo státního zástupce, Vězeňská služba umožní úředníkovi Probační a mediační služby návštěvu této osoby. Je-li tato osoba ve vazbě z důvodu uvedeného v § 67 odst. 1 písm. b) trestního řádu, může ji úředník Probační a mediační služby navštívit jen se souhlasem předsedy senátu nebo samosoudce a v přípravném řízení státního zástupce. Ostatní osoby ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody může navštěvovat bez takového souhlasu.

Zákon o soudnictví ve věcech mládeže

§ 27

Peněžité opatření

(1) Peněžité opatření se ukládá za podmínek stanovených v trestním zákoníku¹⁵⁾, je-li mladistvý výdělečně činný nebo jeho majetkové poměry uložení takového trestního opatření umožňují. Soud pro mládež může vedle peněžitého opatření uložit i vhodná výchovná opatření.

~~(2) Soud pro mládež uloží peněžité opatření v rozmezí od deseti do třistašedesátipěti denních sazeb.~~

(2) Počet denních sazeb činí nejméně 10 denních sazeb a nejvíce tolik denních sazeb, kolik odpovídá polovině horní hranice trestní sazby trestního opatření odnětí svobody stanovené ve dnech za mladistvým spáchané provinění, která byla snížena podle § 31 odst. 1.

(3) Denní sazba činí nejméně 100 Kč a nejvíce 5000 Kč.

(4) ~~Počet~~ **Polovina počtu** denních sazeb nesmí ani spolu s uloženým trestním opatřením odnětí svobody a náhradním trestním opatřením odnětí svobody za trestní opatření domácího vězení přesahovat horní hranici trestní sazby snížené podle § 31 odst. 1.

(5) Při přeměně peněžitého opatření v trestní opatření odnětí svobody se každá zcela nezaplacená částka odpovídající ~~jedné denní sazbě~~ **dvěma denním sazbám** počítá za jeden den odnětí svobody.

(6) Soud pro mládež může po právní moci rozhodnutí o uložení peněžitého opatření rozhodnout po vyjádření mladistvého, že jeho zaplacení nebo nevykonaný zbytek bude nahrazen tím, že mladistvý vykoná obecně prospěšnou činnost v rámci probačního programu podle § 17 odst. 1, 2 pro tento účel zřízeného, nebo společensky prospěšnou činnost v rámci výchovné povinnosti podle § 18 odst. 1 písm. c).

§ 63

Trestní příkaz a dohoda o vině a trestu

(1) V řízení ve věci mladistvého, který nedovršil osmnáct let věku, nelze vydat trestní příkaz ani sjednat dohodu o vině a trestu.

(2) Je-li trestním příkazem ukládáno peněžité opatření, nesmí počet **polovina počtu** denních sazeb ani spolu s uloženým trestním opatřením odnětí svobody a náhradním trestním opatřením odnětí svobody za trestní opatření domácího vězení přesahovat jeden rok.

§ 89c

Povinné právní zastoupení

(1) Dítě mladší patnácti let musí být zastoupeno právním zástupcem již od okamžiku, kdy podává vysvětlení jako dítě, u něhož se zjišťuje a objasňuje, zda spáchalo čin jinak trestný, nebo jsou proti němu jiným než utajovaným způsobem prováděny jiné úkony podle tohoto zákona nebo trestního řádu, včetně úkonů neodkladných a neopakovatelných, ledaže nelze podání vysvětlení nebo provedení jiného úkonu odložit a vyrozumění právního zástupce o něm zajistit.

(2) Dítě mladší patnácti let musí mít právního zástupce do dovršení osmnácti let věku. Považuje-li to státní zástupce, státní zastupitelství nebo soud pro mládež za vhodné s přihlédnutím k dosaženému stupni rozumové a mravní vyspělosti dítěte mladšího patnácti let a okolnostem případu, musí mít dítě právního zástupce až do dovršení jednadvaceti let věku.

(3) Nebylo-li zmocnění právního zástupce při jeho zvolení nebo ustanovení vymezeno jinak nebo neskončilo-li dovršením věku dítěte mladšího patnácti let podle odstavce 2 nebo již dříve z jiných důvodů, skončí nabytím právní moci rozhodnutí soudu pro mládež o návrhu státního zastupitelství na uložení opatření. I když zmocnění právního zástupce zaniklo, je právní zástupce oprávněn podat za dítě mladší patnácti let dovolání a žalobu pro zmatečnost a zúčastnit se řízení o dovolání a o žalobě pro zmatečnost ~~u Nejvyššího soudu~~.

(4) Skončilo-li zmocnění právního zástupce zastupovat dítě mladší patnácti let z jiného důvodu než z důvodu dovršení věku podle odstavce 2, orgán, který vede řízení, o tom bez zbytečného odkladu vyrozumí právního zástupce, nevyplývá-li tato skutečnost z rozhodnutí, které se právnímu zástupci doručuje.

(5) Dítě mladší patnácti let musí být do dovršení osmnácti let věku zastoupeno právním zástupcem také

a) v řízení o dovolání,

b) je-li nařízeno jednání v řízení o žalobě na obnovu řízení nebo pro zmatečnost a

c) je-li nařízeno jednání za účelem rozhodování o uloženém opatření v rámci jeho výkonu.

Zákon o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství

§ 16

(1) Státní zástupce může vyššího úředníka státního zastupitelství pověřit

- a) ~~rozhodováním o odměně, náhradě hotových výdajů a náhradě za promeškaný čas obhájce nebo ustanoveného zmocněnce anebo právního zástupce dítěte mladšího patnácti let v řízení ve věcech dětí mladších patnácti let,~~
- b) ~~rozhodováním o svědečném, znalečném, tlumočném a náhradách,~~
- c) ~~přípravou podkladů pro rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání nebo narovnání,~~
- d) ~~zpracováním návrhu písemného vyhotovení rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání nebo narovnání,~~
- e) ~~sepisováním podání státnímu zastupitelství včetně návrhů,~~
- f) ~~přípravou podkladů pro rozhodnutí o osvědčení obviněného ve zkušební době stanovené v rozhodnutí o podmíněném zastavení jeho trestního stíhání, včetně podkladů pro rozhodnutí o tom, zda se zruší uložené přiměřené omezení, přiměřená povinnost, výchovné opatření nebo dohled, o tom, že se obviněný neosvědčil, a pro rozhodnutí o ponechání podmíněného zastavení trestního stíhání v platnosti, a zpracováním návrhu písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí,~~
- g) ~~přípravou podkladů pro rozhodnutí o podmíněném odložení návrhu na potrestání a zpracováním návrhu písemného rozhodnutí,~~
- h) ~~přípravou podkladů pro rozhodnutí, zda zbytek závazku zdržet se během zkušební doby podmíněného odložení podání návrhu na potrestání nebo podmíněného zastavení trestního stíhání určité činnosti nebude vykonán, a zpracováním návrhu písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí,~~
- i) ~~přípravou podkladů pro rozhodnutí o osvědčení podezřelého ve zkušební době stanovené v rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání, včetně podkladů pro rozhodnutí o tom, zda se zruší uložené přiměřené omezení, přiměřená povinnost, výchovné opatření nebo dohled, o tom, že se podezřelý neosvědčil, a pro rozhodnutí o ponechání podmíněného odložení podání návrhu na potrestání v platnosti, a zpracováním návrhu písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí,~~
- j) ~~rozhodnutím o vrácení a vydání věci důležité pro trestní řízení po právní moci rozhodnutí ve věci samé,~~
- k) ~~vyznačováním právních mocí rozhodnutí.~~

(1) Státní zástupce může vyššího úředníka státního zastupitelství pověřit

- a) rozhodováním o odměně, náhradě hotových výdajů a náhradě za promeškaný čas obhájce nebo ustanoveného zmocněnce anebo právního zástupce dítěte mladšího patnácti let v řízení ve věcech dětí mladších patnácti let,
- b) rozhodováním o svědečném, znalečném, tlumočném, odměně konzultanta přibraného pro účely trestního řízení, odměně za odborné vyjádření podané na žádost orgánů činných v trestním řízení a o výši náhrad jejich výdajů,
- c) v souvislosti s podmíněným odložením podání návrhu na potrestání, podmíněným upuštěním od trestního stíhání, odstoupením od trestního stíhání, podmíněným zastavením trestního stíhání nebo narovnáním přípravou a zpracováním podkladů pro

1. rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání, podmíněném upuštění od trestního stíhání, odstoupení od trestního stíhání, podmíněném zastavení trestního stíhání nebo narovnání a zpracováním návrhu jeho písemného vyhotovení,
 2. rozhodnutí o osvědčení podezřelého nebo obviněného ve zkušební době, včetně podkladů pro rozhodnutí o tom, zda se zruší uložené přiměřené omezení, přiměřená povinnost, výchovné opatření nebo dohled, pokud byly uloženy, a zpracováním návrhu písemného vyhotovení takového rozhodnutí,
 3. rozhodnutí o ponechání podmíněného odložení podání návrhu na potrestání, podmíněného upuštění od trestního stíhání nebo podmíněného zastavení trestního stíhání v platnosti a zpracováním návrhu písemného vyhotovení takového rozhodnutí,
 4. rozhodnutí o tom, že se podezřelý nebo obviněný neosvědčil a zpracováním návrhu písemného vyhotovení takového rozhodnutí,
 5. rozhodnutí, zda zbytek závazku zdržet se během zkušební doby podmíněného odložení podání návrhu na potrestání, podmíněného upuštění od trestního stíhání nebo podmíněného zastavení trestního stíhání určité činnosti nebude vykonán, a zpracováním návrhu písemného vyhotovení takového rozhodnutí,
- d) sepisováním podání státnímu zastupitelství včetně návrhů,
- e) rozhodováním o vrácení a vydání věci důležité pro trestní řízení po dni nabytí právní moci rozhodnutí ve věci samé,
- f) vyznačováním právní moci rozhodnutí.

(2) Vyšší úředník státního zastupitelství může být dále pověřen vykonáváním těchto úkonů, při nichž se nerozhoduje o právech a povinnostech osob,

- a) dožádání v jednoduchých věcech,
- b) doručování rozhodnutí a jiných úředních písemností státního zastupitelství osobám ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody,
- c) sepisování protokolu o podaném vysvětlení včetně sepisování trestních oznámení,
- d) účast při návštěvách obviněných ve vazbě,
- e) kontrolou korespondence obviněných,
- f) nahlížení do spisů soudu a vyžadování jejich zapůjčení,
- g) vyžadování zapůjčení spisů, dokladů a podání vysvětlení od orgánů veřejné správy, územní samosprávy a dalších osob povinných podat vysvětlení nebo zapůjčit spisy a doklady státnímu zastupitelství při výkonu jeho působnosti,
- h) zajišťování jiných podkladů pro výkon činností státního zástupce.

Zákon o výkonu zabezpečovací detence

§ 32

Kázeňské vyřízení jiného protispolečenského jednání

(1) Uložením kázeňského trestu se vyřizují též jednání, která mají znaky přestupků, pokud byly spáchány během výkonu zabezpečovací detence.

(2) Uložením kázeňského trestu chovanci se nevylučuje jeho trestní stíhání, je-li skutek trestným činem.

(3) Rozhodnutí o jednání, které má znaky přestupku zapisovaného do evidence přestupků ~~vedené Rejstříkem trestů~~ **spravované Ministerstvem spravedlnosti**, se zapíše po nabytí právní moci do této evidence. Na postup při zápisu do evidence přestupků a postup při uplatňování námitek proti jejímu obsahu se použijí obdobně ustanovení zákona o přestupcích.

Zákon o auditorech

§ 50

Vztah k jiným právním předpisům

(1) Na kárné provinění a porušení povinnosti podle § 25a se obdobně použijí ustanovení zákona upravujícího odpovědnost za přestupky a řízení o nich.

(2) Požadavky na oprávněnou úřední osobu podle zákona upravujícího odpovědnost za přestupky a řízení o nich se nepoužijí na člena kárné komise, člena disciplinárního výboru, pokud není jeho předsedou, a člena Prezidia.

(3) Plní-li auditor v souvislosti s auditorskou činností u účetní jednotky povinnosti požadované zákonem o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, nepovažuje se toto plnění povinností za auditorskou činnost.

(4) Oznámení podle zákona o ochraně oznamovatelů o porušení povinnosti podle tohoto zákona, jiného právního předpisu upravujícího výkon auditorské činnosti, přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího specifické požadavky na povinný audit subjektů veřejného zájmu, etického kodexu, vnitřních předpisů Komory nebo auditorských standardů podle § 18 nelze podat Ministerstvu spravedlnosti.

(5) Provádění kontroly přípravy a zavedení souboru preventivních opatření zajišťujících dodržování právních předpisů a směřujících k předcházení trestné činnosti a nápravných opatření vedoucích k zamezení rizika opětovného spáchání stejné nebo podobné trestné činnosti auditorem podle zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim se nepovažuje za auditorskou činnost.

Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

§ 7

Trestné činy

Trestnými činy se pro účely tohoto zákona rozumí zločiny nebo přečiny uvedené v trestním zákoníku, s výjimkou trestných činů zabití (§ 141 trestního zákoníku), vraždy novorozeného

dítěte matkou (§ 142 trestního zákoníku), účasti na sebevraždě (§ 144 trestního zákoníku), rvačky (§ 158 trestního zákoníku), soulože mezi příbuznými (§ 188 trestního zákoníku), dvojího manželství a partnerství (§ 194 trestního zákoníku), opuštění dítěte nebo svěřené osoby (§ 195 trestního zákoníku), zanedbání povinné výživy (§ 196 trestního zákoníku), týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199 trestního zákoníku), porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 odst. 2 trestního zákoníku, vlastizrady (§ 309 trestního zákoníku), zneužití zastupování státu a mezinárodní organizace (§ 315 trestního zákoníku), spolupráce s nepřitelem (§ 319 trestního zákoníku), válečné zrady (§ 320 trestního zákoníku), služby v cizích ozbrojených silách (§ 321 trestního zákoníku), osvobození vězně (§ 338 trestního zákoníku), násilného překročení státní hranice (§ 339 trestního zákoníku), vzpoury vězňů (§ 344 trestního zákoníku), nebezpečného pronásledování (§ 354 trestního zákoníku), opilství (§ 360 trestního zákoníku), proti branné povinnosti uvedených ve zvláštní části hlavě jedenácté trestního zákoníku, vojenských uvedených ve zvláštní části hlavě dvanácté trestního zákoníku a použití zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje (§ 411 trestního zákoníku).

§ 12

Promlčení trestní odpovědnosti

Na promlčení trestní odpovědnosti právnických osob platí obdobně § 34 trestního zákoníku. **Do promlčecí doby se nezapočítává zkušební doba podmíněného upuštění od trestního stíhání.**

§ 14

Přiměřenost trestu a ochranného opatření

~~(1) Při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédne soud k povaze a závažnosti trestného činu, k poměrům právnické osoby, včetně její dosavadní činnosti a jejích majetkových poměrů; přitom přihlédne též k tomu, zda právnická osoba vykonává činnost ve veřejném zájmu, která má strategický nebo obtížně nahraditelný význam pro národní hospodářství, obranu nebo bezpečnost. Dále soud přihlédne k působení právnické osoby po činu, zejména k její případné účinné snaze nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu. Přihlédne také k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro budoucí činnost právnické osoby.~~

(1) Při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédne soud k povaze a závažnosti trestného činu, k poměrům právnické osoby, včetně její dosavadní činnosti, počtu zaměstnanců a předmětu její činnosti; přitom přihlédne též k tomu, zda právnická osoba vykonává činnost, která má strategický nebo obtížně nahraditelný význam pro národní hospodářství, obranu nebo bezpečnost. Soud také přihlédne k tomu, zda právnická osoba má zavedený účinný soubor preventivních opatření zajišťujících dodržování právních předpisů a směřujících k předcházení trestné činnosti (dále jen „preventivní opatření“), a k působení právnické osoby po činu, zejména k její účinné snaze nahradit škodu nebo odstranit jiné škodlivé následky činu a zavést účinný soubor preventivních opatření a nápravných opatření vedoucích k zamezení rizika opětovného spáchání stejné nebo podobné trestné činnosti (dále jen „nápravná opatření“). Přihlédne také k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od trestu pro budoucí činnost právnické osoby.

(2) Ochranné opatření nelze právnické osobě uložit, není-li přiměřené povaze a závažnosti spáchaného činu, jakož i jejím poměrům.

(3) Při ukládání trestních sankcí soud přihlédne i k důsledkům, které může mít jejich uložení na třetí osoby, zejména přihlédne k právem chráněným zájmům osob poškozených trestným činem a věřitelů právnické osoby, jejichž pohledávky vůči trestně odpovědné právnické osobě vznikly v dobré víře a nemají původ nebo nesouvisí s trestným činem právnické osoby.

§ 18

Peněžitý trest

~~(1) Soud může uložit právnické osobě peněžitý trest, odsuzuje-li ji za úmyslný trestný čin nebo trestný čin spáchaný z nedbalosti. Uložení peněžitého trestu nesmí být na újmu práv poškozeného.~~

~~(2) Denní sazba činí nejméně 1 000 Kč a nejvíce 2 000 000 Kč. Při určení výše denní sazby zohlední soud majetkové poměry právnické osoby.~~

~~(3) Ustanovení § 17 odst. 4 se použije obdobně.~~

§ 18

Peněžitý trest

(1) Denní sazba činí nejméně 1 000 Kč a nejvíce 2 000 000 Kč. Při určení výše denní sazby zohlední soud majetkové poměry právnické osoby, přihlédne i k výši čistého obrátu právnické osoby dosaženého za poslední ukončené účetní období, pokud jej lze zjistit.

(2) Ustanovení § 17 odst. 4 se použije obdobně.

§ 21

Zákaz plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži

~~(1) Soud může uložit trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži právnické osobě na jeden rok až dvacet let, dopustila-li se právnická osoba trestného činu v souvislosti s uzavíráním smluv na plnění veřejných zakázek nebo s jejich plněním, smlouvy na plnění veřejné zakázky nebo s jejím plněním anebo s účastí v zadávacím řízení nebo ve veřejné soutěži.~~

~~(2) Trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži jako trest samostatný může soud uložit, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu uložení jiného trestu není třeba.~~

~~(3) Trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži spočívá v tom, že se právnické osobě po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje v soudem stanoveném rozsahu uzavírat smlouvy na plnění veřejných zakázek, účastnit se zadávacího řízení nebo veřejné soutěže podle jiných právních předpisů.~~

§ 22

Zákaz přijímání dotací a subvencí

~~(1) Soud může uložit trest zákazu přijímání dotací a subvencí právnické osobě na jeden rok až dvacet let, dopustila-li se právnická osoba trestného činu v souvislosti s podáváním nebo~~

vyřizováním žádosti o dotaci, subvenci, návratnou finanční výpomoc ~~nebo příspěvek, s jejich poskytováním nebo využíváním, anebo s poskytováním nebo využíváním jakékoliv jiné veřejné podpory, příspěvek nebo jinou veřejnou podporu, s jejich poskytováním nebo využíváním.~~

~~(2) Trest zákazu přijímání dotací a subvencí jako trest samostatný může soud uložit, jestliže vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu uložení jiného trestu k dosažení účelu trestu není třeba.~~

~~(3) Trest zákazu přijímání dotací a subvencí spočívá v tom, že se právnické osobě po dobu výkonu tohoto trestu zakazuje v soudem stanoveném rozsahu ucházet se o veškeré dotace, subvence, návratné finanční výpomoci, příspěvky nebo jakékoliv jiné veřejné podpory podle jiných právních předpisů, jakož i takové dotace, subvence, návratné finanční výpomoci, příspěvky nebo jakékoliv jiné veřejné podpory přijímat.~~

§ 22a

Podmíněné upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži a zákazu přijímání dotací a subvencí

(1) Po výkonu poloviny trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži nebo zákazu přijímání dotací a subvencí může soud podmíněně upustit od výkonu jeho zbytku, jestliže odsouzená právnická osoba v době výkonu trestu svou další činností prokázala, že dalšího výkonu tohoto trestu není třeba, zejména pokud doloží účinný soubor ~~opatření zajišťujících dodržování právních norem a směřujících k předcházení trestné činnosti včetně provedených nápravných opatření vedoucích k zamezení rizika opětovného spáchaní stejné nebo podobné trestné činnosti, za kterou byla odsouzena preventivních opatření a nápravných opatření.~~

(2) Při podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži nebo zákazu přijímání dotací a subvencí soud stanoví zkušební dobu na jeden rok až na deset let, nikoliv však na dobu kratší než zbytek trestu; zkušební doba počíná právní mocí rozhodnutí o tomto upuštění.

(3) Ustanovení § 91 odst. 1 až 3 trestního zákoníku se použije přiměřeně.

§ 24

Promlčení výkonu trestu

Trest uložený právnické osobě nelze vykonat po uplynutí promlčecí doby, jež činí

- a) třicet let, jde-li o odsouzení k peněžitému trestu uloženému v nejméně ~~560~~ **5 475** denních sazbách, nebo k trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí, pokud jejich délka činí alespoň 15 let,
- b) dvacet let, jde-li o odsouzení k peněžitému trestu uloženému v nejméně ~~380~~ **3 650** denních sazbách, nebo k trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí, pokud jejich délka činí alespoň 10 let,
- c) deset let, jde-li o odsouzení k peněžitému trestu uloženému v nejméně ~~200~~ **1 825** denních sazbách, nebo k trestu zákazu činnosti, zákazu držení a chovu zvířat, zákazu plnění veřejných

zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, zákazu přijímání dotací a subvencí, pokud jejich délka činí alespoň 5 let,

d) pět let při odsouzení k jinému trestu.

§ 29a

Odložení věci

(1) Státní zástupce může věc před zahájením trestního stíhání usnesením odložit kromě případů podle trestního řádu také tehdy, pokud

a) právnická osoba není schopna po dobu delší než 1 rok vykonávat svou činnost,

b) s ohledem na její poměry by trestní stíhání bylo neúčelné a

c) vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu a k míře, v jaké jím byl dotčen veřejný zájem, lze postup podle jiných právních předpisů umožňujících zrušení právnické osoby považovat za dostačující.

(2) Usnesení o odložení věci musí být doručeno poškozenému, pokud je znám. Oznamovatel se o odložení věci vyrozumí, pokud o to podle § 158 odst. 2 trestního řádu požádal.

(3) Proti usnesení o odložení věci může poškozený podat stížnost, která má odkladný účinek.

(4) Pokud státní zástupce odložil věc podle odstavce 1, státní zastupitelství podá soudu nebo jinému příslušnému orgánu návrh na zrušení právnické osoby s likvidací.

§ 36a

Zastavení trestního stíhání

(1) Státní zástupce může zastavit trestní stíhání kromě případů uvedených v § 172 odst. 2 trestního řádu také z důvodu uvedeného v § 29a odst. 1.

(2) Proti usnesení podle odstavce 1 může obviněná právnická osoba, a je-li znám, též poškozený, podat stížnost, která má odkladný účinek.

(3) V trestním stíhání, které bylo zastaveno podle odstavce 1, se pokračuje, prohlásí-li obviněná právnická osoba do 3 dnů od doby, kdy jí bylo usnesení o zastavení trestního stíhání oznámeno, že na projednání věci trvá. O tom je třeba obviněnou právnickou osobu poučit.

(4) Na zastavení trestního stíhání podle odstavce 1 se obdobně použijí ustanovení trestního řádu o zastavení trestního stíhání z důvodů uvedených v § 172 odst. 2 písm. c) trestního řádu.

(5) Pokud státní zástupce zastavil trestní stíhání podle odstavce 1 a obviněná právnická osoba neprohlásí, že na projednávání věci trvá, státní zastupitelství podá soudu nebo jinému příslušnému orgánu návrh na zrušení právnické osoby s likvidací.

§ 37b

Podmíněné upuštění od trestního stíhání

(1) Soud a v přípravném řízení státní zástupce může rozhodnout o podmíněném upuštění od trestního stíhání právnické osoby, jestliže výsledky trestního řízení dostatečně odůvodňují závěr, že se skutek stal, že tento skutek je trestným činem a že tento skutek spáchala právnická osoba, pokud tato právnická osoba

- a) vyslovila s takovým postupem souhlas,
- b) nahradila škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradě uzavřela dohodu anebo učinila jiná potřebná opatření k její náhradě, vydala bezdůvodné obohacení činem získané nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřela dohodu anebo učinila jiná potřebná opatření k jeho vydání,
- c) zavázala se, že učiní vhodná opatření k nápravě nebo odstranění škodlivých následků trestného činu, a
- d) složí na účet soudu a v přípravném řízení na účet státního zastupitelství peněžitou částku určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zákona o obětech trestných činů a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti trestného činu a poměrům právnické osoby,

a vzhledem k okolnostem uvedeným v § 14 odst. 1 a 3 a k míře, v jaké byl trestným činem dotčen veřejný zájem, lze takový způsob vyřízení věci důvodně považovat za dostačující.

(2) Je-li to odůvodněno povahou a závažností spáchaného trestného činu, okolnostmi jeho spáchání nebo poměry právnické osoby, soud a v přípravném řízení státní zástupce rozhodne o podmíněném upuštění od trestního stíhání pouze tehdy, pokud právnická osoba splní podmínky uvedené v odstavci 1 a zaváže se, že během zkušební doby

- a) se zdrží určité činnosti, pokud byl trestný čin, pro který se řízení vede, spáchán v souvislosti s touto činností,
- b) připraví a zavede účinný soubor preventivních opatření a nápravných opatření, nebo
- c) připraví a zavede účinný soubor preventivních opatření a nápravných opatření a podrobí se kontrole plnění této povinnosti podle § 37d.

(3) Závazek zdržet se určité činnosti podle odstavce 2 písm. a) může spočívat též v závazku zdržet se držení a chovu zvířat a péči o ně, uzavírání smluv na plnění veřejných zakázek, účasti v zadávacích řízeních nebo veřejných soutěžích nebo ucházení se o dotace, subvence, návratné finanční výpomoci, příspěvky nebo jiné veřejné podpory a zdržet se jejich přijímání.

§ 37c

Rozhodnutí o podmíněném upuštění od trestního stíhání

(1) Pokud je rozhodnuto o podmíněném upuštění od trestního stíhání před zahájením trestního stíhání, výrok rozhodnutí musí obsahovat popis skutku tak, aby nemohl být zaměněn s jiným, a zákonné označení trestného činu, který je v tomto skutku spatřován.

(2) V rozhodnutí o podmíněném upuštění od trestního stíhání podle § 37b odst. 1 se stanoví zkušební doba na šest měsíců až dva roky, v případě rozhodnutí podle § 37b odst. 2 na šest měsíců až pět let; zkušební doba počíná běžet dnem nabytí právní moci tohoto

rozhodnutí. Zkušební doba může být stanovena delší, než je doba trvání závazku podle § 37b odst. 1 písm. c) nebo § 37b odst. 2.

(3) Rozhodnutí o podmíněném upuštění od trestního stíhání musí obsahovat

- a) způsob, jakým bude závazek podle § 37b odst. 1 písm. c) splněn, a dobu, ve které bude splněn,
- b) výši peněžité částky určené státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle § 37b odst. 1 písm. d),
- c) určení činnosti, které se právnická osoba během zkušební doby zavazuje zdržet, a dobu trvání tohoto závazku, jde-li o případ podle § 37b odst. 2 písm. a), a
- d) rozsah zavádění účinného souboru preventivních opatření a nápravných opatření a dobu, ve které bude zaveden, jde-li o závazek podle § 37b odst. 2 písm. b) nebo c).

(4) Doba přede dnem nabytí právní moci rozhodnutí o podmíněném upuštění od trestního stíhání, po kterou bylo v souvislosti s trestným činem právnické osobě oprávnění k činnosti, která je předmětem závazku, odňato podle jiného právního předpisu, a po kterou na základě rozhodnutí nebo opatření orgánu veřejné moci právnická osoba nesměla již tuto činnost vykonávat, se započítává do doby, po kterou se právnická osoba zavázala zdržet se určité činnosti podle § 37b odst. 2 písm. a).

(5) Právnické osobě, která uzavřela s poškozeným dohodu o způsobu náhrady škody nebo dohodu o vydání bezdůvodného obohacení, soud a v přípravném řízení státní zástupce v rozhodnutí o podmíněném upuštění od trestního stíhání uloží, aby škodu v průběhu zkušební doby nahradila nebo aby v této době bezdůvodné obohacení vydala.

(6) Proti rozhodnutí o podmíněném upuštění od trestního stíhání může právnická osoba a poškozený podat stížnost, jež má odkladný účinek. Učiní-li takové rozhodnutí soud, má toto právo též státní zástupce.

§ 37d

Kontrola přípravy a zavedení účinného souboru preventivních opatření a nápravných opatření

(1) Auditor podle zákona upravujícího činnost auditorů, který se specializuje na výkon kontroly přípravy a zavedení účinného souboru preventivních opatření a nápravných opatření právnickou osobou a kterého si právnická osoba postupem podle odstavce 2 k výkonu kontroly zvolí (dále jen „kontrolující osoba“), kontroluje postup právnické osoby, od jejíhož trestního stíhání bylo podmíněně upuštěno, při přípravě a zavádění účinného souboru preventivních opatření a nápravných opatření. Právnická osoba, od jejíhož trestního stíhání bylo podmíněně upuštěno, je povinna poskytnout potřebnou součinnost pro výkon kontroly a hradit její náklady.

(2) Osoba, která za právnickou osobu činí úkony podle § 34 odst. 1 a 4, předloží soudu a v přípravném řízení státnímu zástupci v jím stanovené lhůtě seznam 3 osob, které mohou být kontrolující osobou, a jimi navržené plány výkonu kontroly. Soud a v přípravném řízení státní zástupce schválí ty z navržených osob, u kterých je na základě posouzení jejich osoby a poměrů a předložených plánů výkonu kontroly dán předpoklad, že budou kontrolu vykonávat řádně; navrženou osobu odmítne vždy, pokud pro její poměr k věci nebo právnické osobě nejsou dány záruky řádného výkonu kontroly. V případě odmítnutí všech navržených osob musí právnická osoba postupem podle věty první předložit nový seznam. Právnická osoba si k výkonu kontroly zvolí jednu

ze schválených osob a tuto volbu oznámí předsedovi senátu a v přípravném řízení státnímu zástupci.

(3) Nestanoví-li předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce jinak, kontrolující osoba mu nejméně jednou za rok podá zprávu o výkonu kontroly.

(4) Pokud má předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce na základě předložené zprávy o výkonu kontroly nebo na základě jiných zjištěných skutečností za to, že kontrola není vykonávána řádně, vyzve kontrolující osobu, aby odstranila zjištěné nedostatky v jím stanovené lhůtě, je-li to možné. Pokud kontrolující osoba nedostatky ve stanovené lhůtě neodstraní nebo pokud jejich odstranění není možné, předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce rozhodne o ukončení kontroly kontrolující osobou a vyzve právnickou osobu, aby si postupem podle odstavců 1 a 2 zvolila jinou kontrolující osobu. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, která má odkladný účinek. Doba od vydání pravomocného rozhodnutí o ukončení kontroly do doby oznámení zvolení nové kontrolující osoby předsedovi senátu nebo státnímu zástupci se nezapočítává do doby trvání závazku podle § 37b odst. 2 písm. c).

(5) Nevykonává-li kontrolující osoba po delší dobu kontrolu, postupuje se přiměřeně podle odstavce 4 vět druhé až čtvrté, výzva k odstranění nedostatků se nečiní.

(6) Kontrolující osoba je povinna zachovávat mlčenlivost o věcech, které se dozvěděla v souvislosti s výkonem kontroly; to neplatí ve vztahu k předsedovi senátu a v přípravném řízení státnímu zástupci pro účely podávání zpráv a jiných požadovaných informací o výkonu kontroly.

§ 37e

Výkon podmíněného upuštění od trestního stíhání

(1) O započtení doby podle § 37c odst. 4 rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce ihned po dni nabytí právní moci rozhodnutí o podmíněném upuštění od trestního stíhání; v rozhodnutí uvede předpokládané datum ukončení doby trvání závazku zdržet se určité činnosti.

(2) Předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce může na návrh právnické osoby, která se zavázala zdržet se držení a chovu zvířat a péče o ně, stanovit přiměřenou lhůtu k zajištění péče o zvíře, které drží, chová nebo o které pečuje a které je předmětem závazku podle § 37b odst. 2 písm. a); tato lhůta se do doby trvání závazku nezapočítává. Tuto lhůtu může předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce na návrh právnické osoby opakovaně prodloužit.

(3) Po uplynutí poloviny doby, po kterou se právnická osoba zavázala zdržet se určité činnosti podle § 37b odst. 2 písm. b), může předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce na návrh právnické osoby rozhodnout, že zbytek závazku nebude vykonán, pokud právnická osoba v době trvání tohoto závazku prokázala řádným výkonem své činnosti a účinnou snahou po nápravě, že jeho dalšího výkonu není třeba.

(4) Jestliže se právnická osoba v průběhu zkušební doby nedopustila protiprávního jednání, splnila povinnost nahradit způsobenou škodu, vydat bezdůvodné obohacení nebo jinou povinnost, k jejímuž splnění se zavázala, a poskytla potřebnou součinnost pro účely výkonu kontroly podle § 37d, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce, že se osvědčila. Jinak rozhodne, a to případně i během zkušební doby, že se neosvědčila a že se zahájí trestní stíhání anebo že se v trestním stíhání pokračuje.

Výjimečně může předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce vzhledem k okolnostem případu a poměrům právnické osoby ponechat podmíněné upuštění od trestního stíhání v platnosti a prodloužit zkušební dobu, přičemž celková délka zkušební doby nesmí překročit 5 let.

(5) Jestliže do jednoho roku od uplynutí zkušební doby nebylo učiněno rozhodnutí podle odstavce 4, aniž na tom měla právnická osoba vinu, má se za to, že se osvědčila.

(6) Proti rozhodnutí podle odstavců 1 až 4 může právnická osoba podat stížnost; stížnost proti rozhodnutí podle odstavců 2 až 4 má odkladný účinek. Učiní-li takové rozhodnutí soud, má toto právo též státní zástupce.

§ 37f

(1) Pokud rozhodnutí podle § 37e odst. 4 o tom, že se právnická osoba osvědčila, nabylo právní moci, nebo pokud uplynula lhůta uvedená v § 37e odst. 5, nelze proti takové právnické osobě pro týž skutek zahájit trestní stíhání, nebylo-li takové rozhodnutí v předepsaném řízení zrušeno. V případě stíhané právnické osoby nastávají účinky zastavení trestního stíhání.

(2) Na podmíněné upuštění od trestního stíhání se užití obdobně ustanovení trestního řádu týkající se podmíněného zastavení trestního stíhání, nevyplývá-li z povahy věci něco jiného. Ustanovení trestního řádu o dohledu, přiměřených povinnostech a přiměřených omezeních ukládaných obviněnému v rámci podmíněného zastavení trestního stíhání se nepoužijí.

§ 38a

Výkon trestu zákazu činnosti

Do doby výkonu trestu zákazu činnosti se započítává také doba, po kterou odsouzená právnická osoba přede dnem nabytí právní moci rozsudku nemohla tuto činnost vykonávat, protože se k tomu zavázala pro účely podmíněného upuštění od trestního stíhání.

§ 38b

Výkon trestu zákazu držení a chovu zvířat

Do doby výkonu trestu zákazu držení a chovu zvířat se započítává také doba, po kterou odsouzená právnická osoba přede dnem nabytí právní moci rozsudku nemohla zvířata, která jsou předmětem zákazu, držet nebo chovat anebo o ně pečovat, protože se k tomu zavázala pro účely podmíněného upuštění od trestního stíhání.

§ 39

~~Výkon trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži~~

~~Na výkon trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži se přiměřeně užití ustanovení § 350 trestního řádu o výkonu trestu zákazu činnosti.~~

~~§ 40~~

~~Výkon trestu zákazu přijímání dotací a subvencí~~

~~Na výkon trestu zákazu přijímání dotací a subvencí se přiměřeně užije ustanovení § 350 trestního řádu o výkonu trestu zákazu činnosti.~~

§ 39

Výkon trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži

Do doby výkonu trestu zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži se započítává také doba, po kterou odsouzená právnická osoba přede dnem nabytí právní moci rozsudku nemohla uzavírat smlouvy na plnění veřejných zakázek, účastnit se zadávacích řízení nebo veřejných soutěží, jde-li o veřejné zakázky, zadávací řízení nebo veřejné soutěže, na které se vztahuje trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži, protože se k tomu zavázala pro účely podmíněného upuštění od trestního stíhání.

§ 40

Výkon trestu zákazu přijímání dotací a subvencí

Do doby výkonu trestu zákazu přijímání dotací a subvencí se započítává také doba, po kterou se odsouzená právnická osoba přede dnem nabytí právní moci rozsudku nemohla ucházet o dotace, subvence, návratné finanční výpomoci, příspěvky nebo jiné veřejné podpory, na které se vztahuje trest zákazu přijímání dotací a subvencí, nebo je nemohla přijímat, protože se k tomu zavázala pro účely podmíněného upuštění od trestního stíhání.

Občanský zákoník

§ 172

(1) Soud na návrh toho, kdo na tom osvědčí právní zájem, **na návrh státního zastupitelství, které na tom shledá závažný právní zájem**, nebo i bez návrhu, zruší právnickou osobu a nařídí její likvidaci, jestliže

- a) vyvíjí nezákonnou činnost v takové míře, že to závažným způsobem narušuje veřejný pořádek,
- b) již nadále nesplňuje předpoklady vyžadované pro vznik právnické osoby zákonem,
- c) nemá déle než dva roky statutární orgán schopný usnášet se, nebo
- d) tak stanoví zákon.

(2) Umožňuje-li zákon soudu zrušit právnickou osobu z důvodu, který lze odstranit, soud jí před vydáním rozhodnutí stanoví přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatků.

§ 209

(1) Zjistí-li se neznámý majetek právnické osoby po jejím výmazu z veřejného rejstříku nebo objeví-li se jiný zájem hodný právní ochrany, soud na návrh toho, kdo osvědčí právní zájem, **na návrh státního zastupitelství, které na tom shledá závažný právní zájem**, zruší výmaz právnické osoby, rozhodne o její likvidaci a jmenuje likvidátora. Kdo vede veřejný rejstřík, do něho podle tohoto rozhodnutí zapíše obnovení právnické osoby, skutečnost, že je v likvidaci a údaje o likvidátorovi. Od obnovení se na právnickou osobu hledí, jako by nikdy nezanikla.

(2) Byla-li právnická osoba obnovena vzhledem k zjištění neznámého majetku, obnoví se neuspokojené pohledávky jejích věřitelů.

Zákon o obětech trestné činnosti

§ 5

Bezplatná odborná pomoc

(1) Subjekty zapsané v registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů mají povinnost poskytnout odbornou pomoc bez zbytečného odkladu bezplatně na základě žádosti zvláště zranitelné oběti, která tuto pomoc potřebuje. ~~To neplatí, jedná-li se o oběť trestného činu zanedbání povinné výživy (§ 196 trestního zákoníku), nevzniklo-li tímto činem nebezpečí nouze nebo trvale nepříznivý následek.~~

(2) Odstavec 1 nebrání tomu, aby subjekty zapsané v registru poskytovatelů pomoci obětem trestných činů poskytovaly odbornou pomoc bezplatně i jiným osobám; jiné právní předpisy týkající se poskytování těchto služeb tím nejsou dotčeny.

§ 41

Žádost o akreditaci

(1) Žádost o akreditaci obsahuje kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem

- a) druh služby, kterou bude žadatel poskytovat,
- b) okruh obětí, kterým je služba určena,
- c) popis realizace poskytovaných služeb, který je v souladu se standardy kvality poskytovaných služeb (§ 44 odst. 2),
- d) popis personálního zajištění poskytovaných služeb,
- e) časový rozsah poskytování služeb,
- f) kapacitu poskytovaných služeb,
- g) den započetí poskytování služeb,
- h) vymezení území, na němž budou služby poskytovány.

(2) K žádosti se přikládají

- a) doklady o bezúhonnosti, s výjimkou výpisu z ~~evidence Rejstříku~~ **rejstříku trestů**,

- b) úředně ověřené kopie zakladatelských dokumentů a dokladů o registraci podle jiných právních předpisů, popřípadě výpis z obchodního rejstříku nebo jiné evidence podle jiných právních předpisů,
- c) doklady nebo jejich úředně ověřené kopie prokazující odbornou způsobilost fyzických osob, které budou poskytovat službu spočívající v poskytování právních informací,
- d) doklad o vlastnickém nebo jiném užívacím právu k objektu nebo prostorám, v nichž budou poskytovány služby, z něhož vyplývá oprávnění žadatele tyto objekty nebo prostory užívat,
- e) doklad o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při poskytování služeb podle tohoto zákona,
- f) čestné prohlášení o skutečnosti podle § 40 odst. 1 písm. d).

(3) Bezúhonnost se dokládá výpisem z ~~evidence Rejstříku~~ **rejstříku** trestů a dále

- a) u fyzických osob doklady prokazujícími splnění podmínky bezúhonnosti vydanými státy, ve kterých se osoba zdržovala v posledních 3 letech nepřetržitě déle než 3 měsíce, nebo jiným dokladem prokazujícím bezúhonnost této osoby a
- b) u právnických osob se sídlem mimo území České republiky výpisem z ~~Rejstříku~~ **rejstříku** trestů nebo jiným obdobným dokladem vydaným státem, ve kterém mají sídlo.

(4) Výpis z ~~evidence Rejstříku~~ **rejstříku** trestů a další doklady, jimiž se dokládá bezúhonnost, nesmí být starší 3 měsíců. Za účelem ~~doložení bezúhonnosti si ministerstvo vyžádá podle jiného právního předpisu⁶⁾ výpis z evidence Rejstříku trestů~~ **prokázání bezúhonnosti použije ministerstvo výpis z rejstříku trestů podle zákona o rejstříku trestů a evidenci přestupků**. Žádost o vydání výpisu z ~~evidence Rejstříku trestů a výpis z evidence Rejstříku trestů se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.~~

(5) Odborná způsobilost se dokládá úředně ověřenou kopií vysokoškolského diplomu v oboru právo v magisterském studijním programu. Při uznávání odborné způsobilosti státních příslušníků jiných členských států Evropské unie se postupuje podle jiného právního předpisu⁷⁾.

6) Zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů.

7) Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních

§ 29

Pravomoci národního člena

(1) Kromě pravomocí stanovených přímo použitelným předpisem Evropské unie, kterým byl Eurojust zřízen²⁾, je národní člen pro účely plnění úkolů v Eurojustu oprávněn

- a) nahlížet do spisu vedeného pro účely trestního řízení,
- b) žádat o vydání opisu z ~~evidence Rejstříku~~ **rejstříku** trestů a opisu z evidence přestupků ~~vedené Rejstříkem trestů~~ **správané ministerstvem**,

- c) získávat údaje z centrální evidence stíhaných osob vedené podle zákona o státním zastupitelství,
- d) získávat informace zpracovávané v policejních evidencích podle zákona o Policii České republiky,
- e) získávat údaje z evidence osob ve výkonu zabezpečovací detence, vazby a výkonu trestu odnětí svobody vedené podle zákona o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky,
- f) získávat informace z rejstříků věcí vedených soudy a státními zastupitelstvími pro účely trestního řízení a
- g) žádat soud a v přípravném řízení státního zástupce o informace o stavu vyřizování žádosti o mezinárodní justiční spolupráci, žádat je o odstranění průtahů a stanovit státnímu zástupci lhůtu pro vyřízení žádosti o mezinárodní justiční spolupráci.

(2) Národní člen může justičnímu orgánu navrhnout, aby podal nebo vyřídil žádost o mezinárodní justiční spolupráci. Justiční orgán takový návrh posoudí bez zbytečného odkladu.

(3) Národní člen Eurojustu je pro účely plnění úkolů v Eurojustu oprávněn získávat informace ze základních registrů a agendových informačních systémů ve stejném rozsahu a stejným způsobem, jako je získává státní zástupce pro účely trestního řízení.

§ 66

Poskytování informací z ~~evidence Rejstříku~~ **rejstříku** trestů

(1) Je-li žádost jiného než členského státu o poskytnutí informací z ~~evidence Rejstříku~~ **rejstříku** trestů pro účely trestního řízení součástí žádosti tohoto státu o právní pomoc spočívající ve více úkonech, je k jejímu vyřízení příslušný justiční orgán, který je příslušný k vyřízení zbývajících částí žádosti o právní pomoc.

(2) Jde-li pouze o žádost jiného než členského státu o poskytnutí informací z ~~evidence Rejstříku~~ **rejstříku** trestů pro účely trestního řízení a v cizím státu je vedeno přípravné řízení, je k jejímu vyřízení příslušné Nejvyšší státní zastupitelství; jinak je příslušné ministerstvo.

(3) Umožňuje-li mezinárodní smlouva přímý styk justičních orgánů, je k vyřízení žádosti podle odstavce 2 příslušné krajské státní zastupitelství, je-li v cizím státu vedeno přípravné řízení, a jinak krajský soud, v jejichž obvodu má bydliště osoba, ohledně níž jsou informace z ~~evidence Rejstříku~~ **rejstříku** trestů vyžadovány; nemá-li taková osoba bydliště na území České republiky, je k vyřízení takové žádosti příslušné Krajské státní zastupitelství v Praze a Krajský soud v Praze. Týká-li se jedna žádost více osob, vyřídí ji to z příslušných krajských státních zastupitelství nebo ten z příslušných krajských soudů, kterému byla žádost jako prvnímu doručena nebo postoupena orgánem, který není příslušný k jejímu vyřízení.

(4) Pro účely vyřízení žádosti cizozemského orgánu o poskytnutí informací z ~~evidence Rejstříku~~ **rejstříku** trestů podle odstavců 1 a 2 je orgán příslušný k jejímu vyřízení oprávněn si vyžádat opis z takové evidence vedené podle zákona o ~~Rejstříku trestů~~ **rejstříku trestů a evidenci přestupků**.

§ 75

(1) Ustanovení dílu prvního přiměřeně platí pro vyžádání odsuzujícího rozsudku a s ním souvisejících informací za účelem záznamu údajů o odsouzení cizozemským soudem

do ~~evidencie Rejstříku~~ **rejstříku trestů** podle zákona o ~~Rejstříku trestů~~ **rejstříku trestů a evidenci přestupků**.

(2) Ustanovení dílu druhého přiměřeně platí pro poskytnutí odsuzujícího rozsudku soudů České republiky a s ním souvisejících informací cizímu státu pro obdobný účel jako uvedený v odstavci 1.

§ 79

Podklady pro vyžádání z cizího státu

(1) Byl-li vydán příkaz k zadržení, příkaz k zatčení nebo příkaz k dodání do výkonu trestu nebo byly-li soudem učiněny úkony směřující k dodání osoby do výkonu ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody a nepodařilo-li se ji ve lhůtě jednoho roku od vydání příkazu nebo provedení uvedených úkonů zadržet, zatknout nebo dodat do výkonu takového trestu anebo ochranného opatření, předseda senátu požádá bez zbytečného odkladu ministerstvo o provedení opatření nezbytných pro její vyžádání z cizího státu; v přípravném řízení tak učiní soudce na návrh státního zástupce, který jej podá bez zbytečného odkladu po uplynutí téže lhůty. Lze-li důvodně předpokládat, že se osoba, o jejíž vyžádání jde, zdržuje v cizím státu, je možné požádat ministerstvo o zajištění nezbytných úkonů i před uplynutím lhůty 1 roku.

(2) Žádost podle odstavce 1 se nepodá, jestliže

- a) lze předpokládat uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody kratšího než 4 měsíce nebo pouze jiného než nepodmíněného trestu odnětí svobody,
- b) nepodmíněný trest odnětí svobody, který má osoba, o jejíž vyžádání jde, vykonat, nebo jeho zbytek je kratší než 4 měsíce, ledaže tato osoba má vykonat též jiný nepodmíněný trest nebo jeho zbytek, jejich součet činí alespoň 4 měsíce a lze očekávat, že žádost podle odstavce 1 bude podána i pro tento jiný trest nebo jeho zbytek,
- c) vydáním osoby, o jejíž vyžádání jde, by vznikly České republice náklady nebo důsledky zjevně nepřiměřené veřejnému zájmu na trestním stíhání nebo výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody,
- d) vydáním by byla osobě, o jejíž vyžádání jde, způsobena újma zjevně nepřiměřená významu trestního řízení nebo následkům trestného činu, zejména s ohledem na její věk, zdravotní stav nebo rodinné poměry, nebo
- e) skutek je trestným činem, na který trestní zákon stanoví nepodmíněný trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby méně než 1 rok.

(3) Žádost podle odstavce 1 lze podat též pro skutek, u kterého je dána některá z překážek podle odstavce 2 písm. a) až c) a e), je-li podávána pro více skutků, z nichž alespoň u jednoho nebrání ustanovení odstavce 2 podání žádosti.

(4) V přípravném řízení soud vyrozumí státního zástupce o způsobu vyřízení jeho návrhu. Pokud návrhu nevyhoví, uvede současně důvody, pro které tak učinil.

(5) K žádosti podle odstavce 1 soud přiloží

- a) příkaz k zadržení, příkaz k zatčení, nebo příkaz k dodání do výkonu trestu,
- b) prohlášení o totožnosti osoby, o jejíž vyžádání jde, obsahující její jméno a příjmení, další osobní údaje umožňující její identifikaci a údaje o státní příslušnosti, popřípadě její popis, fotografii a otisky prstů,
- c) podrobné vyličení skutkového děje s přesným vyznačením doby, místa a způsobu spáchání,

- d) zákonné pojmenování trestného činu s doslovným zněním příslušných zákonných ustanovení, včetně stanovené trestní sazby pro daný trestný čin,
- e) doslovné znění ustanovení trestního zákona o promlčení trestní odpovědnosti nebo výkonu trestu, a pokud od spáchání trestného činu uplynula doba delší než 3 roky nebo od právní moci rozhodnutí, na jehož základě má být trest vykonán, doba delší než 5 let, uvedení úkonů, kterými došlo ke stavění nebo přerušení běhu promlčecí doby,
- f) opis z ~~evidenec~~ ~~Rejstříku~~ **rejstříku** trestů týkající se osoby, o jejíž vyžádání jde, a informaci, zda je proti této osobě vedeno v České republice jiné trestní řízení.

(6) Pro účely vyžádání osoby z cizího státu k výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody soud předá ministerstvu též stejnopisy nebo ověřené kopie rozhodnutí soudu prvního stupně s doložkou právní moci a rozhodnutí soudu druhého stupně, bylo-li vydáno. Pokud bylo rozhodnutí vydáno v řízení proti uprchlému nebo v nepřítomnosti osoby, o jejíž vyžádání jde, soud ministerstvu předá také vylíčení způsobu zajištění práv obhajoby; jde-li o řízení proti uprchlému, připojí také doslovné znění § 306a trestního řádu a ustanovení trestního zákona o promlčení trestní odpovědnosti.

(7) Byl-li uložen souhrnný trest, soud ministerstvu předá písemnosti uvedené v odstavci 5 písm. c) až e) a v odstavci 6 též ve vztahu k rozsudkům o všech sbíhajících se trestných činech, za které byl souhrnný trest uložen.

(8) Soud ministerstvu předá na jeho žádost další písemnosti potřebné k vyžádání osoby z cizího státu; k tomu státní zástupce poskytne nezbytnou součinnost.

(9) Ministerstvo určí formu, v jaké mají být písemnosti podle odstavců 5 až 8 soudem vyhotoveny a překladem do kterého jazyka mají být soudem opatřeny, lze-li předpokládat, že takovou formu nebo překlad bude vyžadovat cizí stát, nebo jsou-li zapotřebí pro účely mezinárodního pátrání.

(10) Dojde-li k pravomocnému odsouzení osoby, o jejíž vyžádání jde, k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce nejméně 4 měsíce nebo k pravomocnému uložení ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody a byla-li ohledně ní dříve podána žádost podle odstavce 1 za účelem vyžádání k trestnímu stíhání, nebo změnil-li se rozhodné skutečnosti, které vedly k podání takové žádosti, zejména právní kvalifikace nebo skutkové okolnosti, podá soud neprodleně novou žádost a současně odvolá původní žádost; dojde-li ke změně rozhodných skutečností v přípravném řízení, učiní tak na návrh státního zástupce, který jej podá neprodleně poté, co k takové změně došlo. Obdobně se postupuje, bylo-li osobě, o jejíž vyžádání jde a ohledně níž byla dříve podána žádost podle odstavce 1 na základě příkazu k zadržení, doručeno usnesení o zahájení trestního stíhání.

§ 268

Uznání

(1) Nejde-li o případ uvedený v § 264 odst. 2 nebo 3 nebo v § 266 odst. 1, anebo nevyužije-li samosoudce některý z důvodů pro neuznání rozhodnutí jiného členského státu, uzná takové rozhodnutí na území České republiky a současně rozhodne, že se peněžité sankce nebo jiné peněžité plnění uložené tímto rozhodnutím vykoná.

(2) Byl-li rozhodnutím jiného členského státu uložen peněžitý trest, samosoudce peněžitý trest vykoná jako peněžitý trest pouze v případě, že byl uložen soudem jiného členského státu za skutek, který naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu podle práva České republiky. V případě, že byl peněžitý trest uložen za skutek, který spočívá v jednání uvedeném v § 265,

jež nenaplnjuje znaky skutkové podstaty trestného činu podle práva České republiky, nebo byl uložen jiným orgánem než soudem, samosoudce peněžítý trest přemění na pokutu.

(3) Byla-li rozhodnutím jiného členského státu uložena pokuta, samosoudce ji nesmí přeměnit na peněžítý trest.

(4) Samosoudce při uznání rozhodnutí jiného členského státu ponechá v něm uloženou peněžitou sankci nebo jiné peněžité plnění v nezměněné výši. V případě, že skutek byl spáchán zcela mimo území jiného členského státu, o jehož rozhodnutí jde, a jeho postihování je podle právního řádu České republiky v pravomoci orgánů České republiky, samosoudce sníží výměru peněžitého trestu nebo pokuty uložených v takovém rozhodnutí na nejvyšší možnou výměru, ve které by mohly být uloženy, jestliže by se o takovém skutku rozhodovalo podle právního řádu České republiky.

(5) Peněžitou sankci nebo jiné peněžité plnění uložené rozhodnutím jiného členského státu samosoudce přepočte z cizí měny na českou měnu podle kurzu vyhlášeného Českou národní bankou pro den, kdy bylo takové rozhodnutí vydáno.

(6) Pokud byla rozhodnutím jiného členského státu uložena povinnost zaplatit peněžitou částku do veřejného fondu nebo ve prospěch organizace na podporu obětí, samosoudce tuto povinnost přemění na povinnost zaplatit tuto částku České republice na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti a uloží osobě, vůči níž takové rozhodnutí směřuje, aby peněžitou částku složila ve lhůtě jím stanovené na účet soudu.

(7) V případě, že jiný členský stát v osvědčení připouští možnost přeměnit nevykonaný peněžítý trest v trest odnětí svobody, samosoudce pro případ takové přeměny stanoví počet denních sazeb tak, aby ~~dvounásobek počtu~~ **počet** denních sazeb nebo v případě ~~mladistvých počet mladistvých polovina počtu~~ **odpovídaly** výši trestu odnětí svobody, která je v osvědčení tímto státem uvedena; stanovený počet denních sazeb nesmí přesahovat nejvyšší počet denních sazeb ~~uvedený v trestním zákoně~~ **určený podle trestního zákona**.

Zákon o zbraních a střelivu

§ 40

Bezúhonnost a spolehlivost

(1) Žadatel o vydání zbrojní licence nebo její držitel není podle tohoto zákona bezúhonný, pokud

- a) je fyzickou osobou a není bezúhonný podle § 18,
- b) člen jeho statutárního orgánu, který je fyzickou osobou, zástupce právnické osoby, která je členem statutárního orgánu, nebo odpovědný zástupce žadatele o vydání zbrojní licence nebo jejího držitele podle živnostenského zákona **anebo vedoucí jeho odštěpného závodu** nejsou bezúhonní podle § 18 a
- c) je sám žadatel nebo člen jeho statutárního orgánu právnickou osobou a byl pravomocně odsouzen za trestný čin, za jehož spáchání byl uložen
 1. trest propadnutí majetku, peněžítý trest v nejméně **200 1 825** denních sazbách, trest zákazu držení a chovu zvířat převyšující 5 let, trest zákazu činnosti převyšující 5 let, trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži převyšující 5 let nebo

trest zákazu přijímání dotací a subvencí převyšující 5 let a od jejich vykonání neuplynulo alespoň 20 let, nebo

2. jiný trest, od jehož vykonání neuplynulo alespoň 10 let.

(2) Žadatel o vydání zbrojní licence nebo její držitel není podle tohoto zákona spolehlivý, pokud žadatel, člen jeho statutárního orgánu, jeho odpovědný zástupce podle živnostenského zákona nebo vedoucí jeho odštěpného závodu nejsou spolehliví podle § 19.

(3) Krajské ředitelství policie při posuzování splnění podmínky zbrojní licence spočívající v bezúhonnosti a spolehlivosti posoudí také bezúhonnost a spolehlivost skutečného majitele žadatele o vydání zbrojní licence nebo držitele zbrojní licence, je-li to účelné k posouzení toho, zda činnost takového držitele zbrojní licence může představovat ohrožení vnitřního pořádku nebo bezpečnosti. Pro tyto účely umožní Ministerstvo spravedlnosti policii získat z evidence skutečných majitelů podle zákona upravujícího evidenci skutečných majitelů prostřednictvím příslušných informačních rozhraní úplný výpis platných údajů a údajů, které byly vymazány bez náhrady nebo s nahrazením novými údaji podle téhož zákona.

Zákon o municích

§ 29

Bezúhonnost a spolehlivost

(1) Podmínka bezúhonnosti a spolehlivosti podle § 28 odst. 1 písm. d) je splněna, pokud žadatel o vydání muniční licence nebo její držitel, každý člen jeho statutárního orgánu, zástupce právnické osoby, která je členem statutárního orgánu a odpovědný zástupce podle živnostenského zákona, je bezúhonný a spolehlivý v rozsahu obdobných podmínkách muničního oprávnění.

(2) V případě žadatele o vydání muniční licence nebo jejího držitele, který je právnickou osobou, není podmínka bezúhonnosti podle § 28 odst. 1 písm. d) splněna, pokud byl v souvislosti s protiprávním jednáním při nakládání s municí, zajišťování pyrotechnického průzkumu nebo při zacházení s neaktivním muničním předmětem anebo v souvislosti s nakládáním se zbraní, střelivem nebo výbušninou pravomocně odsouzen za

a) trestný čin uvedený v § 16 odst. 1 písm. a), nebo

b) úmyslný trestný čin neuvedený v § 16 odst. 1 písm. a), za jehož spáchání byl uložen

1. trest propadnutí majetku, peněžitý trest v nejméně ~~200~~ **1 825** denních sazbách, trest zákazu činnosti převyšující 5 let, trest zákazu držení a chovu zvířat převyšující 5 let, trest zákazu plnění veřejných zakázek nebo účasti ve veřejné soutěži převyšující 5 let nebo trest zákazu přijímání dotací a subvencí převyšující 5 let, a od jejich vykonání neuplynulo alespoň 20 let, nebo

2. jiný trest, a od jeho vykonání neuplynulo alespoň 10 let.

(3) Byl-li úmyslný trestný čin podle odstavce 2 spáchán násilím, pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy anebo v souvislosti s nakládáním s municí, zajišťováním pyrotechnického průzkumu nebo zacházením s neaktivním muničním předmětem anebo v souvislosti s nakládáním se zbraní, střelivem, municí nebo výbušninou, doba, po kterou se osoba nepovažuje za bezúhonnou, činí

a) 30 let, byl-li za takový trestný čin uložen trest uvedený v odstavci 2 písm. b) bodě 1, nebo

b) 15 let, byl-li za takový trestný čin uložen jiný trest.

(4) V případě žadatele o vydání muniční licence nebo jejího držitele, který je právnickou osobou, není podmínka bezúhonnosti podle § 28 odst. 1 písm. d) rovněž splněna, pokud byl pravomocně odsouzen za trestný čin spáchaný z nedbalosti v souvislosti s protiprávním jednáním při nakládání s municí, zajišťování pyrotechnického průzkumu nebo při zacházení s neaktivním muničním předmětem anebo v souvislosti s nakládáním se zbraní, střelivem nebo výbušninou, jestliže neuplynuly alespoň 3 roky od vykonání trestu, jeho promlčení nebo prominutí anebo od uplynutí zkušební doby, bylo-li rozhodnuto, že se podmíněně odsouzená právnická osoba osvědčila, nebo má-li se za to, že se osvědčila.

(5) Krajské ředitelství policie při posuzování splnění podmínky muniční licence uvedené v § 28 odst. 1 písm. d) posoudí také bezúhonnost a spolehlivost skutečného majitele žadatele o vydání muniční licence nebo držitele muniční licence, je-li to účelné k posouzení toho, zda činnost takového držitele muniční licence může představovat ohrožení pro vnitřní pořádek nebo bezpečnost. Pro tyto účely umožní Ministerstvo spravedlnosti policii získat způsobem umožňujícím dálkový přístup z evidence skutečných majitelů podle zákona upravujícího evidenci skutečných majitelů úplný výpis platných údajů a údajů, které byly vymazány bez náhrady nebo s nahrazením novými údaji podle téhož zákona.

ROZDÍLOVÁ TABULKA NÁVRHU PRÁVNÍHO PŘEDPISU S PŘEDPISY EU

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Navrhovaný právní předpis		Odpovídající předpis EU		
Ustanovení	Obsah	Celex č.	Ustanovení	Obsah
Čl. I b. 56 (§ 191a odst. 1)	(1) Kdo vyrobí, doveze, vyveze, převez, nabídne, učiní veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá osobu, o které ví, že k takovému zobrazení nebo využití nedala souhlas, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.	32024L1385	čl. 5 odst. 1	Členské státy zajistí, aby následující úmyslné jednání bylo možné trestat jako trestný čin: a) veřejné zpřístupnění obrazového, filmového nebo podobného materiálu, který explicitním způsobem zobrazuje sexuální aktivity nebo intimní partie určité osoby, prostřednictvím informačních a komunikačních technologií bez souhlasu této osoby, pokud je pravděpodobné, že takovým jednáním bude této osobě způsobena vážná újma; b) výroba, manipulace nebo úprava obrazového, filmového nebo podobného materiálu tak, aby vyvolával dojem, že se určitá osoba účastnila explicitně zobrazených sexuálních aktivit, a jeho následné zpřístupnění veřejnosti prostřednictvím informačních a komunikačních technologií bez souhlasu této osoby, pokud je pravděpodobné, že takovým jednáním bude této osobě způsobena vážná újma;
		32024L1385	čl. 10 odst. 4	4. Členské státy zajistí, aby za trestné činy uvedené v člancích 5 a 6, čl. 7 prvním pododstavci písm. a), b) a d) a článku 8 bylo možné uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně jeden rok.

		32004F0757	čl. 4 odst. 1	<p>Cannabis;</p> <p>c) držení nebo nákup drog za účelem některých činností uvedených pod písmenem a);</p> <p>d) zhotovování, převážení nebo šíření prekurzorů, pokud je známo, že jsou určeny k použití při nedovolené výrobě nebo zhotovení drog.</p> <p>1. Každý členský stát přijme opatření nezbytná k zajištění toho, aby za trestné činy uvedené v člancích 2 a 3 bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující tresty.</p> <p>Každý členský stát přijme nezbytná opatření, aby se na trestné činy uvedené v článku 2 vztahovaly tresty odnětí svobody v horní hranici trestní sazby nejméně 1 až 3 roky.</p>
<p>Čl. I b. 70 (§ 285 odst. 1 až 3)</p>	<p>(1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje, sklízí nebo zpracovává více než 5 rostlin z rodu konopí, nejde-li o rostlinu konopí, obsahující nejvýše 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.</p> <p>(2) Stejně bude potrestán, kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává omamnou látku konopí anebo jinou omamnou nebo psychotropní látku získanou zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů,</p> <p>a) v celkovém množství větším než 100 g ve svém obydlí, nebo</p> <p>b) v celkovém množství větším než 50 g mimo své obydlí.</p> <p>(3) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu v množství větším než malém pěstuje, sklízí, sbírá nebo zpracovává jinou rostlinu obsahující omamnou nebo psychotropní látku než rostlinu konopí nebo houbu obsahující omamnou nebo psychotropní látku, nebo</p> <p>kdo neoprávněně pro vlastní potřebu v množství větším než malém přechovává omamnou nebo psychotropní látku získanou</p>	32004F0757	čl. 2	<p>1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby dále uvedené úmyslné jednání, je-li protiprávní, bylo trestné:</p> <p>a) výroba, zhotovování, extrahování, příprava, nabízení, nabízení za účelem prodeje, šíření, prodej, dodávání za jakýchkoliv podmínek, překupnictví, zasílání, tranzitní přeprava, převážení, dovoz nebo vývoz drog;</p> <p>b) pěstování opiového máku, keřů koky nebo rostlin Cannabis;</p> <p>c) držení nebo nákup drog za účelem některých činností uvedených pod písmenem a);</p> <p>d) zhotovování, převážení nebo šíření prekurzorů, pokud je známo, že jsou určeny k použití při nedovolené výrobě nebo zhotovení drog.</p> <p>2. Jednání uvedené v odstavci 1 nespadá do oblasti působnosti tohoto rámcového rozhodnutí, pokud se ho pachatelé dopustí výhradně pro svou vlastní spotřebu,</p>

	zpracováním takové rostliny nebo houby, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.	32004F0757	čl. 4 odst. 1	jak je vymezena vnitrostátními právními předpisy. 1. Každý členský stát přijme opatření nezbytná k zajištění toho, aby za trestné činy uvedené článcích 2 a 3 bylo možné uložit účinné, přiměřené a odrazující tresty. Každý členský stát přijme nezbytná opatření, aby se na trestné činy uvedené v článku 2 vztahovaly tresty odnětí svobody v horní hranici trestní sazby nejméně 1 až 3 roky.
Čl. VII b. 1 (§ 1)	Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie ¹³⁾ , zároveň navazuje na přímo použitelný předpis Evropské unie ¹¹⁾ a upravuje a) předávání informací o odsouzeních v rámci Evropské unie a b) rejstřík trestů a evidenci přestupků. ----- ¹³⁾ Rámcové rozhodnutí Rady 2009/315/SVV ze dne 26. února 2009 o organizaci a obsahu výměny informací z rejstříku trestů mezi členskými státy, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/884 ze dne 17. dubna 2019, kterou se mění rámcové rozhodnutí Rady 2009/315/SVV, pokud jde o výměnu informací o státních příslušnících třetích zemí a o Evropský informační systém rejstříků trestů (ECRIS), a nahrazuje rozhodnutí Rady 2009/316/SVV.	32019L0884	čl. 3	Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení.

Číslo předpisu EU (kód celex)	Název předpisu EU
32024L1385	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1385. ze dne 14. května 2024 o potírání násilí na ženách a domácího násilí

32004F0757	Rámcové rozhodnutí Rady 2004/757/SVV ze dne 25. října 2004, kterým se stanoví minimální ustanovení týkající se znaků skutkových podstat trestných činů a sankcí v oblasti nedovoleného obchodu s drogami
32019L0884	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/884 ze dne 17. dubna 2019, kterou se mění rámcové rozhodnutí Rady 2009/315/SVV, pokud jde o výměnu informací o státních příslušnících třetích zemí a o Evropský informační systém rejstříků trestů (ECRIS), a nahrazuje rozhodnutí Rady 2009/316/SVV